

דף א בְּרֵשׁ"י ד"ה שְׁמַאי אוֹמֵר וְלֹא אָמַרְי וכו'.

עֵינַי מוֹהֵרֵם לְשִׁדְחָק עֲצָמוֹ לְפָרֵשׁ לָמָּה פִּי דִפְלֹגְתִּינְהוּ מִיָּבֵר בְּרֵאֲתָה ע"י בְּדִיקָה וְלֹא פִי שְׂרֵאֲתָה דָם שְׁלֵא ע"י בְּדִיקָה וְלִמְאֵי שְׁפִירֵשׁ"י לְקַמֵּן דָּף ג' ע"א ד"ה מְרַגְשָׁת וְכִפִּי מַה שְׁפִירֵשׁוּ הַתּוֹסֵ' לְכַוְנָתוֹ הַנִּכְרַח רֵשׁ"י לְפָרֵשׁ פֶּן דְּמִיָּבֵר ע"י בְּדִיקָה דַּל"כ אִם הִשְׁתָּא גַּמִּי לֹא הִרְגִּישָׁה מ"ט דְּשְׁמַאי דְּאָמַר ד"ש וְעוֹד נ"ל דְּהִנְכַּרְח רֵשׁ"י לְפָרֵשׁ פֶּן דְּקִשְׁנָ' לִיה אִיךְ אָמַר ב"ש ד"ש וְכִי לִית לִיה שְׁיַעוּרָא דְּאוֹתִיּוֹם דְּחִיבִים בְּקַרְבָּן וְשְׁעוּרָא דְּכֻדִי שְׁתַּרְד מִן הַמָּטָה לְעֵנִין א"ת וְכֵן הִק' הַרְמַב"ן וְהַר"ן לְכֹן פִּי דְּמִיָּבֵר ע"י בְּדִיקָה וְהוּא יוֹתֵר מִשְׁיַעוּרָא דְּכֻדִי שְׁתַּרְד וְכו' דְּהֵינּוּ מִתְחַלְתִּל בְּדִיקָה עַד אַחַר סוּף בְּדִיקָה וְכַמ"ש הַרְשֵׁב"א בְּתַה"א דָּף קע"ט לְכֹן ס"ל לַב"ש ד"ש הֵינּוּ מִתְחַלְתִּל הַבְּדִיקָה וְא"ל דְּאַפְתִּי קִשִּׁי דַּה"ל לְטַמְאָה גַּם קוֹדֵם הַתְּחַלַּת הַבְּדִיקָה כְּשִׁיעוּר אוֹתִיּוֹם אוֹ בְּכֻדִי שְׁתַּרְד מִן הַמָּטָה אִפִּי י"ל דְּטַעֲמִי מִשׁוּם דְּמוֹקְמִינֵן לָהּ אַחְזָקָה וְאָמַרְי הִשְׁתָּא בְּשַׁעַת בְּדִיקָה חֲזִי מִשְׁא"כ בְּחֻזִי רַק כְּשִׁיעוּר אוֹתִיּוֹם אוֹ בְּכֻדִי שְׁתַּרְד לֹא אָמַרְינֵן אוֹקְמִי אַחְזָקָה שְׁכֵן דָּרָךְ לְדָם לְהַתְעַכֵּב מְעַט וְכַמ"ש הַתּוֹסֵ' דָּף ס' ע"ב: רֵשׁ"י ד"ה לֹא כְּדַבְרֵי זֶה וְכו' דְּנֻדְאֵי כְּנֻלֵי הָאֵי יָמִים רַבִּים וְכו'.

מִשְׁמַע דְּמַעַל"ע י"ל כְּנֻתְלֵי בַה"ר הַעֲמִידוּהוּ לְקַמֵּן דָּף ד' ע"ב מִשְׁמַע דְּטַעֲמָא דְּרַבְּנֵן מִשׁוּם קִנְס הוֹאִיל וְעַבְרָה בְּדִיקָה אַחַת ע"ש וְעֵינַי מ"ש לְקַמֵּן בְּתוֹ: רֵשׁ"י ד"ה וְהַמְשַׁמְשֵׁת בְּעֵדִים וְכו' דְּהֵינּוּ בְּסֻדִּין קוֹדֵם תְּשַׁמִּישׁ וְלֹאחַר תְּשַׁמִּישׁ וְבַד"ה הָרִי זֶה כְּפִקִּידָה וְכו' לֹא מְטַמְאִינֵן טְהוֹרוֹת כו' שְׁהָרִי קוֹדֵם תְּשַׁמִּישׁ בְּדָקָה וּמִצָּאָה טְהוֹרָה וְכו'.

כ"ז לִיתָא לְמַסְקָנָא לְקַמֵּן דָּף ה' ע"א דְּמַסְקִינֵן דְּעַד שְׁלַפְנֵי הַתְּשַׁמִּישׁ אֵינּוּ מְמַעַט וְהָא דְּקַתְּנֵי וְהַמְשַׁמְשֵׁת בְּעֵדִים הֵינּוּ תְּרַנּוּיָהוּ לְאַחַר תְּשַׁמִּישׁ וְאֶחָד לוֹ וְא' לָהּ אוֹ דְּתַנִּי וּמְשַׁמְשֵׁת וְכִי קַתְּנֵי הָרִי זֶה כְּפִקִּידָה אֲלֵאחַר תְּשַׁמִּישׁ קָאֵי ע"ש וְכַפְּלֵי הַבְּרֵטְנוּרָה: רֵשׁ"י ד"ה אַע"פ שְׂאָמְרוּ אֲשָׁאֵן לָהּ וְסַת קָאֵי.

נ"ל כְּנֻנְתוֹ שְׁהִיָּה אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ אֲאִשָּׁה שְׁיִישׁ לָהּ וְסַת וְשְׁלֵא בְּשַׁעַת וְסַתָּה דְּמְטַמְאָה מַעַל"ע וְכַדְמַסְקִינֵן לְקַמֵּן דָּף ד' ע"ב וְלִכְךָ פִּי דְּלֹא קָאֵי אֲאִשָּׁה שְׁיִישׁ לָהּ וְסַת אֲלֵא אֲשָׁאֵן לָהּ וְסַת וְמַה שְׁהַכְרִיחוּ לָזֶה עֵינַי מ"ש לְקַמֵּן בְּסוּגֵי' דָּף ד' ע"ב: בַּגְמ' מ"ט דְּשְׁמַאי הַעֲמִד וְכו'.

יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת דַּא"כ זָבָה שְׁטַבְלָה וְלִמְחַרְת בְּיוֹם ח' רֵאֲתָה נִיחּוּשׁ לְשַׁמָּא מֵאֲתַמּוּל הִנְיָה בְּבִיה"ח וְלֹא עָלְתָה טְבִילָה לְפִי שְׁסַתֵּר לָהּ לְמַפְרַע וְהָא הִכָּא אַתְחַזְקָה בְּטוֹמְאָה וִי"ל דְּאָמַרְינֵן הַעֲמִד אוֹתָהּ בְּחֻזְקָת מַעֲיָן סְתוּם שְׁהָרִי כָּל שְׁבָעָה הִיתָה בְּחֻזְקָה זוֹ וְעֵינַי בְּחֻדוּשֵׁי הַרְמַב"ן בְּפָרְק הַתִּינּוּקָת גַּבִּי וְאַחַר תְּטַהֵר אַר"ש וְכו' שְׁכ' כַּה"ג וְאֵין לְהַקְשׁוֹת בְּש"י כְּנֻגַד יוֹם וְטְבִילָה בְּב' וְאַח"כ בַּג' רֵאֲתָה נִיחּוּשׁ לְהִכִּי י"ל דְּתוֹף י"א יוֹם הִיא בְּחֻזְקָת מְסוּלְקָת בְּדַמְיָה וְאַע"ג דְּקִי"ל דְּמְטַמְאָה מַעַל"ע בְּתוֹף י"א יוֹם כְּדָאֵי דָּף ל"ט וְכַפ' הַתִּינּוּקָת מ"מ הֵתֵם גּוֹפָא אֵינָה אֲלֵא חוּמְרָא שְׁלֵא לְחַלֵּק בֵּין רֵאֲיָה לְרֵאֲיָה וְעֵינַי: תּוֹסְפוֹת ד"ה מַעַל"ע וְכו' וִי"ל דְּאָף בַּר"ה וְכו' הִכָּא לֹא יִלְפִינֵן מִסּוּטָה מִשׁוּם וְכו'.

כָּאֵן שְׁיִיף הַגַּה"ה אַע"ג דַּר"ש וְכו': בַּס"ד וִי"ל דְּטַעֲמָא דְּשְׁמַאי מִשׁוּם דְּאִשָּׁה בְּדוּקָה הִיא וְכו'. עַכ"ל כָּאֵן שְׁיִיף הַגַּה"ה שְׁנִי אָף ק' כו' וְבַש"ס הַחֲדָשִׁים נִדְפַס שְׁלֵא בְּמַקּוּמָה וּמ"ש בְּהַגְהָה שְׁנִיָּה וּבְקוּפָה מְטַהֵר ר"י וְכו' ט"ס הוּא וְצ"ל וּבְקוּפָה מְטַמָּא ר"י וְכו': בַּא"ד וִי"ל

דאף בר"ה לא נטהר פניו דאיכא ריעותא מגופה וכו' משום דהאשה שראת' השתא נדאי מטמא' וכו'.

בה"ט לחודי' לא סגי' דהא התו' גרסי לקמן והלל פי אמר העמד דבר על חזקתו פגון ספק נגע וכו' והינינו בר"ה אבל איתתא דמגופה חזי' וכו' ומדקאמר איתתא דמגופה חזי' ולא קאמר טעמא משום דהשתא נדאי טמאה א"ו דבהאי טעמא לא סגי' אי לאו משום דאית לה ריעותא דמגופה חזי' ובהאי טעמא פניו דמגופה חזי' לא סגי' דהא בר"ה אע"ג דלית לה חזקה מטרינו א"כ מה בכך דמגופה חזי' ואיתרע חזקתה מש"ה איצטריה נמי לטעמא דהשתא נדאי טמאה ועיין במהרמ"ל מה שהק' מלקמן דמק' לרבנן אי מה סוטה בר"ה טהור ודלמא שאני מקנה שאינה עתה בספק דהא חסר לפניה ע"ש ותירוצו דחוק ולידידי לק"מ משום האי סברא אין לעשותה נדאי טמאה ודי לנו לומר תולין: בא"ד והוי בכלל פל טהור וכו'.

לא ידעתי פוננתם והכי הל"ל והוי בכלל והבשר אשר יגע בכל טמא דמיירי נמי בטומאה שע"י זב וכו': בא"ד וי"ל משום דמוקמה אחזקה ואשה משום דאיכא ריעותא מגופה. עכ"ל מוכח דס"ל לר"מ דאשה מועדת לראות טפי מאדם שעומד למות וא"כ פניו דק"ל דמעט לעת שבגדה אינ' אלא מדרבנן ומדאורייתא מוקמינו אחזקה כ"ש באדם שמת דמוקמינו אחזקת חיים מדאורייתא אע"פ שאדם עומד למות והשתא נמי מת לפניו ודלא כט"ז ב"ד סימן שצ"ז ועיין בשו"ת ח"צ סימן ג' אמןם באמת אני תמה מאי מק' התו' לר"מ דמ"ש נגע באחד דמטהר ובאשה תולין הא באמת חכמים פליגי וס"ל דלא מטמאנו למפרע ומה דמטמאנו מעל"ע אינה אלא משום קנסא הואיל ולא בדקה הפסידו עונה ומה שהצריכו לבדוק י"ל דלא סמכינן אחזקה היכא דאפשר לברורי וא"כ אדרבה מוכח דמוקמינו אחזקה וצ"ל דדוקא גבי אשה פליגי משום דכבה"ר לא מוקמי פולי האי דם וכפירש"י לעיל אבל בעלמא ס"ל לרבנן דלא מוקמינו אחזקה דאל"כ תיקשי לר"י בקנפה דמטמאה למפרע אפי' בדוקה וכה"ג פנגע באחד ולמחר מצאו מת אפי' בראהו חי מבערב מטמא ברה"י וא"כ הוי ר"י דלא פתחמי דמתני' א"ו דשאני אשה דס"ל לחכמים דכותלי בה"ר העמידוהו ומה שדחקו לרש"י שכ' הטעם לרבנן דכותלי בה"ר העמידוהו ולא פתח מטעם חזקה ומה שטימאו מעל"ע משום קנסא אלא דא"כ הוי קשיא לר"י פנ"ל.

אף יש לדקדק על מה שהוכיחו התוס' דאשה מקרי מקום מציאתה דאל"כ תקשי אשה לחזקה מאי ראיה דלמא ס"ל לחזקה פתחמי דלא מטמאי אלא מעל"ע ומשום קנסא אבל אי לאו קנסא הוי מטמאי משום דאשה מקרי שלא במקום מציאתה ומש"ה מטמאי רבנן למפרע אבל לא מטעמא דכותלי בה"ר מוקמי דם אמןם נ"ל דלק"מ דבשלקמא אי מדינא ראויים להחמיר באותה עונה דמטמאה למפרע מש"ה שפיר דקנסו עונה יתירה הואיל ולא בדקה אבל אי גם באותה עונה אינה מטמאה למפרע מדינא מה"ת לקנסה עוד עונה יתירה מש"ה מוכרח רש"י לפרש דטעמייהו דחכמים דכולי האי לא מוקמי ביה"ר דם אבל באותה עונה י"ל דמוקמי ביה"ר לדם ומש"ה באותה עונה מטמאה מדינא אע"ג דמ"מ איכא חזקה וראוי' להעמידה על חזקתה מספיקא מ"מ משום סיג' וחומרא דקדושים לא אוקמה אחזקה אבל טפי מעונה לא מוקמי בה"ר לדם ואפ"ה קנסוה עוד עונה יתירה

וז"ש רש"י דכחלי האי לא מוקמי בה"ר לדם כלומר טפי מעונה אלא דקנסו עוד עונה יתירה.

ובנה ניחא הפל. ומוכח מדברי התוס' דס"ל למאי דמוקמינן פלוגתא דחזקת' ור"י בקנפה שגמצאו טהרות בנות בית זו מיירי אפ"ל בקנפה שאינה בדוקה דאל"כ מאי ראיה מייתי מדלא תקשי אשה לחזקת' דלמא שאני אשה דלאו בדוקה היא וכמ"ש מהרש"א לקמן דלכל האוקמתות אמרינן דאשה אינה בדוקה א"ו דס"ל להתוס' דלהך אוקמת' דפליגי חזקת' ור"י דמחזקינן טומאה ממקום למקום מיירי נמי בקנפה שאינה בדוקה: אף עדיין יש לדקדק דאע"ג דנימא דלהך אוקמת' מיירי חזקת' ור"י בקנפה שאינה בדוקה מ"מ י"ל דאשה מקרי שאינה בדוקה טפי מקנפה שאינה בדוקה שיהרי לר"מ דמטהר בנגע באחד אע"ג דלא ראהו חי מבערב ואפ"ה מטמא באשה משום דאשה אינה בדוקה לגמרי וגרע מהיכא דלא ראהו חי מבערב כן י"ל נמי לחזקת' דגרע אשה מקנפה שאינה בדוקה. ויש ליישב דס"ל להתו' דלהך אוקמתא דפליגי במחזקינן טומאה ממקום למקום לא תליא מידי בבדוקה או באינה בדוקה ובדוקה ואינה בדוקה חדא היא פינו דלא מחזקינן טומאה ממקום למקום ונדוקא אי טעמא משום חזקה יש חילוק בין בדוקה לאינה בדוקה וק"ל.

מה שהק' מהרש"א וז"ל ויש לדקדק דהא לר"י נמי ה"מ לאוכוחי וכו' דאל"כ מאי מק' הלל וכו' עכ"ל לא ידעתי מה קשיא ליה דהא צריכין אנו לומר להני לישני דלא ס"ל דטעמא דשמאי משום דאם איתא דהני דם מעיקרא הוי אתי דהלל קטעי וסבר דטעמא דשמאי משום דאי איתא דהני דם וכפירש"י לקמן ומש"ה מק' לי מקנפה כן י"ל נמי לס"ד דהשתא דס"ל לר"י דטעמא דשמאי דלא מחזקינן טומאה ממקום למקום אלא דהלל טעי וסבר דטעמא דשמאי משום דאם איתא דהני דם וכו' וק"ל: ודע דמ"ש התוס' דוקא לתרומה וקדשים וכו' ה"ה לבעלה נמי לא דהא קי"ל הרואה דם אינה מקולקלת למנינה כדלקמן דף ל' ע"א: בגמ' מ"ט דשמאי העמד אשה על חזקתה.

מ"ש מוהרמ"ל ה"ה דלא קאמר העמד טהרות על חזקתן ותירוצו תמוה ומעיקרא לק"מ דא"כ הוי קשיא לשמאי מ"ש מקנפה ונגע באחד בלילה דהתם נמי א"ל העמד טהרות על חזקתן מש"ה הוצרך הש"ס לומר העמד אשה על חזקתה משא"כ בקנפה ונגע בא' דמיירי באינו בדוקים אבל אשה בדוקה היא לשמאי וכמ"ש התוס' וק"ל ועי' בס' מים צמקנים שאלה כ"א מ"ש בנה: תוס' ד"ה והלל פי אמר וכו'.

עיי' מהרש"א בחולין ד"ט ע"ב מה שהק' על דברי תו' אלו ולענ"ד לק"מ פינו דגילתה התורה דברה"י גבי דבר שיכול להיות דלא ניזיל בתר חזקה וכודאי משוינן ליה א"כ ה"ה בדבר שאין יכול להיות אע"ג דליכא למילף מסוטה לעשות ודאי מ"מ ספיקא הוא דלא אזלינן בתר חזקה ברה"י משא"כ בר"ה ודוק אח"ז ראייתי שכ"כ מוהרמ"ל שם כן: ע"ב בגמ' אדרבה העמד מקנה וכו'.

שלישנא דאדרבה מגומגם ומ"ש מהרש"א ליישב עדיין קשה דהא בנגע באחד בלילה ולא ראהו חי מבערב דאמרינן לישרוף אע"ג דהתם נמי איכא חזקה דגברא בחזקת טהור קאי ויש ליישב: תוס' ד"ה דאיכא ריעותא מגופה כו' כמו בנגע בא' בלילה וכו'.

אע"ג דלקמן מוקמינן דחזקיה ור"י בקנפה בדוקה פליגי ואפ"ה ס"ל לר"י דתולין וכה"ג ס"ל לר"י לחכמים בראהו חי מבערב דמטמא ברה"י אע"ג דאיכא חזקה משום דהשתא נדאי טמאה מ"מ היינו דוקא לקדשים אבל לא לחולין אח"ז מצאתי במוהרמ"ל: בגמ' ומ"ש מחביות כו'.

קשי' לשמאי צ"ל דטבל דמאי לתרומה וקדשים דאל"כ קשי' נמי להלל דהא בחולין מודה דלא מטמאינן למפרע א"ו דספק טבל דמאי לתרומה וקדשים לענין נגע אף ק' הא ע"כ להך לישנא דטעמא דשמאי משום חזקה קשיא נמי דהא דתני דטעמא דשמאי דא"כ בטלת בנות ישראל מפ"ו וצ"ל פדמשני הש"ס לקמן ד"ג ע"ב דה"ק הלל לשמאי אין טעמא קאמרת משום חזקה מיהו עשה סיג לדבריה וקאמר ליה שמאי דא"א למעבד סיג משום דא"כ בטלת בנות ישראל מפ"ו וא"כ מאי מק' לשמאי דהא ע"כ להך לישנא צ"ל דאף שמאי מודה דלא אזלינן בתר חזקה משום סיג אלא משום בטול פ"ו לא עבדינן סיג וכה"ג יש לדקדק דלא מק' ממקנה לשמאי אלא דלעיל יש ליישב קצת דס"ל להמקשה דכינן דעשו כוונדאי טומאה לא הוי טעמא משום סיג אמנם פאן קשה ולכאורה הנה אפשר לומר דלא אסיק אדעתה' אפתי מהא דלקמן אלא דמדברי התו' לעיל בריש מכילתין לא משמע הכי משפתבו אף קשה לפ"ז מאי פריה להלל ממקנה וכו' דלמא ה"א אפתי לא אסיק מזה וצ"ע: דף ג ושניהם לא למדוהו וכו'.

ועיין במשנה למלה פ"ט מהלכות מקנאות: בגמ' נאי בעית אימא פירש"י אי מסוטה גמרי רבנן כו' פוננת רש"י ואבע"א לא פא אלא לתת טעם לדברי רבנן וכ"כ במשנה למלה שם דלא כמוהרמ"ל: בתוס' ד"ה גמר סוף טומאה.

עיין בס' ה"ל: בגמ' והאיכא פתמים. עיין מהרש"א מה שכ' בפירש"י נאני מוסיף על דבריו דרש"י אזיל לשיטתו שכ' בר"פ הרואה דטעמא דגזרו על הפתמים משום דחיישינן דלמא ארגשה ולא אדעתה א"כ היא לתא דאורייתא ולא דמי לטומאת מעל"ע דכל עיקר אינו אלא מדרבנן מש"ה הוצרך לפרש דמקשה מטומאת פתם למפרע והתו' אזלי ג"כ לשיטתם דס"ל שם דאפי' שיודעת נדאי שלא הרגישה טמאה וא"כ היא דמאי לטומאת מעל"ע מש"ה פתבו דמקשה מטומאת פתם להבא ועיין בחדושי פוסקים סי' קפ"ג: תוס' ד"ה ואבע"א נראה דלהאי לישנא כו'.

כ' מהרש"א גם מכאן יש להוכיח וכו' וכוננתו דאל"כ מאי ראיה מניתי תו' דלמא לעולם דלהאי לישנא ליתא טעמא דחזקה והא דמטהר הלל לחולין משום אשה מרגשת וכו' משא"כ בשוטה דלא מרגשת באמת טמאה להלל אף לחולין ואין זה מוכרח דה"ק מודה שמאי בשוטה למאן מודה לאו להלל בר פלוגתיה ומשמע להו כמו דס"ל להלל בשאר נשים פן אית ליה לשמאי בשוטה ואס"ד דליתא לטעמא דחזקה וא"כ בשוטה טמאה אף לחולין וא"כ לא דמי לשאר נשים אליבא דהלל דאלו בשוטה הא לא מייירי פלל הלל בשוטה וכ"מ בחדושי הרמב"ן בריש מכילתין וק"ל: תוס' ד"ה מרגשת וכו' ורש"י פי' וכו' וק' מאתמול וכו' אלא שמאי אית לי' וכו' כמו שאינה חוששת בהרגשת מי רגלים וכו'.

עכ"ל מזה משמע דלהלל דחשש להרגשת מי רגלי' כמו כן חשש בהרגשת עד דהוי סד"א דלמא הרגישה וסבורה דהרגשת עד הוא וכדעת בעל תה"ד בכתיבו ובפסקיו דס"ל

דבמציאה ע"י בדיקת עד הוי ספק דאורייתא דלמא הרגישה וסבורה הרגשת עד הוא וכ"כ בשו"ת מ"ו שבו"י אמנם מדברי התו' לקמן ע"ב ד"ה א"ב למירמי חביות כו' משמע איפכא דאף להלל אינה אלא חששא דרבנן שכתבו וי"ל דטעמא דהרגשה מהני להלל שלא לטמא נדאי ואי ס"ד דהוי סד"א אמאי יועיל שלא לטמא נדאי דמ"ש ממקנה דהתם נמי אינה אלא ספיקא אי חסר מעיקרא הנה או לאו ואפ"ה שורפין עליו א"ו דרוב פעמים מרגישה ולא טענה לתלות בהרגשת עד או מי רגלים ואינה אלא חומרא בעלמא ומש"ה מהני שלא לטמא נדאי אלא לתלות וכן מוכח מן הגליון תוס' לעיל בד"ה מרגשת בעצמה שכתבו דטעמא דהרגשה אהני אף לחולין בשוטה ובע"כ גם להלל צ"ל כן דמהני בשוטה לחולין דהא בשוטה לא פליגי שמאי והלל אע"ג דס"ל להלל דחיישינן דסבורה הרגשת מ"ר הוא אפילו בפקחת מיהו זה יש לדחות ומן הגליון תוספות אין להוכיח די"ל דס"ל להגליון דנודאי להלל ע"כ טעמיה משום חזקה דכיון דלא ס"ל הך סברא דאשה מרגשת וכו' וא"כ מ"ט דמטהר לחולין א"ו משום חזקה אלא שהתוספות רוצים להוכיח אף לשמאי דאית ליה טעמא דמרגשת וכו' מ"מ צ"ל דאית ליה נמי טעמא דחזקה וע"ז כתב הגליון די"ל לשמאי אין אנו צריכין לטעמא דחזקה אלא דטעמא דמרגשת מהני נמי בשוטה לחולין ולב"ה נדאי דטעמא משום חזקה וכן הבין המהרש"א פנונת התוס' דאל"כ אין מקום לדבריו והנה מביא ראיה לסתור וע"כ כמו שכתבנו שהבין דעיקר פנונת התו' אינו אלא להוכיח דאף לשמאי צריכין אנו לטעמא דחזקה וק"ל: ע"ב בגמ' התם הלל הוא דקטעי וכו'.

כ' המהרש"א וז"ל וליכא לאקשויי אמאי קאמר שמאי להלל וכו' די"ל דשמאי הנה סבר דהלל נמי אית ליה הכי דאשה בדוקה כדסבר איהו עכ"ל פנונתו דסבר שמאי אף להלל אית ליה דאשה בדוקה היא אלא דס"ל דאפ"ה עבדינן סיג בקדשי' אלא דסבר דטעמא דשמאי דאם איתא דהוי דם וכו' וע"ז השיב שמאי דטעמא דידי דכיון דאשה בדוקה לא עבדינן סיג ולמאי דקטעית וסברית טעמא דידי משום דאם איתא דהוי דם כו' דמקשית קנפה לזו יש לה שוליים וכו' ולפ"ז י"ל מאי מק' הש"ס לקמן דומיא דאשה קתני ואשה בדוקה היא וכו' ומאי קושני' דאע"ג דאשה בדוקה מ"מ הלל טעי וסבר טעמא דשמאי משום דאי איתא דהוי דם מעיקרא אתי' ומש"ה מק' מקנפה אע"ג דאינה בדוקה מ"מ הך סברא נסתר דאם איתא וכו' מעיקרא אתי' וכ"ת דמ"מ קשי' מאשה על חזקי' דמ"ש אשה דבדוקה היא מקנפה בדוקה דא"כ למה מקשה הש"ס והא דומי' דאשה קתני הנה ליה להקשות בקיצור מ"ש מאשה פיון דמקנפה לא ק"מ ובלא"ה צ"ל דמאשה לא קשיא כלל פיון דמגופה חזי' ועלולה לכה גרע מקנפה וכמ"ש התוס' בריש מכילתין לר"מ וכמו דמוכח מתו' לעיל ד"ה דאיכא ריעותא מגופה דבאשה איתרע חזקתה טפי מבפלמא פיון דאיכא ריעותא מגופה וצ"ע: דף ד תוס' ד"ה שפל הטמאות כשעת מציאתן לעיל פי' דהיינו דוקא לקדשים וכו'.

ובתוס' פסחים דף נ"א ע"א ד"ה שהנה טמא מתחלתו מוכח דהוי דאורייתא וצ"ע וראיתי בס' ת"ש במסכת מ"ק שהרגיש בזה ועיין שם מ"ש ליישב בזה: בא"ד אלא משום דמוקמינן הטמאות אחרות וצ"ע.

ועכצ"ל דמינרי ברה"י ואפ"ה מוקמינו אחזקת' משו' דבטומאה למפרע לא גמרינו מסוטה
אלא מוקמינו אחזקה וכמ"ש מהרש"א בריש מכילתין וא"ל אדרבה נוקי במחט על
חזקתה והשתא דנשברה ז"א דבשלמא אי ידעינו נדאי מתי נפלה על הפשר אלא דלא
ידעינו מתי נשברה שפיר איכא למימר נוקי המחט על חזקתה דשלימה היתה בשעה
שנפלה על הפשר והשתא דנשברה אבל השתא דלא ידעינו מתי נפלה על הפשר אמרינו
דנפלה אחר שנשברה וק"ל: ע"ב בגמ' מקדי האי פכר.

ופירש"י וכי היכי דפריד אפכר מצי למיפריד אפכר ואמטלית עכ"ל אמנם לשיטת התו'
לעיל בריש מכילתין לק"מ דבשלמא אפכר ואמטלית לא ה"מ להקשות משום דהתם
טומאה למפרע היא ולא גמרינו מסוטה ואמרינו אוקי אחזקה משא"כ בכפר שפיר מקשה
דלא הוי טומאה למפרע אלא ספק מגע וא"כ אין אנו צריכין לומר משום דהוי דבר שאין
בו דעת לשאול אלא דמחט ומטלית מינרי שהם בידי אדם וכל דבר שנתעסק האדם בהו
נשאלין עליהו וכדלקמן דף ה' ע"ב ועיין לקמן בתוס' אבל לשיטת רש"י צ"ע מאי מק'
לעיל ממחט ומטלית דלקמא שאני התם שאין בו דעת לשאול וכמו שהקשו התוס' לעיל
ד"ה פכר אהא דמקשי מפכר דלא שינוי תי' תוס' אפכר ואמטלית כמו בכפר: שם שחרית
להכשיר טהרות וכו'.

פירש"י שחרית להכשיר טהרות של לילה וכו' ולקשתמצא ערבית טמאה יצאו אלו
מספק עכ"ל. לכאורה תמוה דמשמע אלו לא בדקה שחרית ואח"כ מצאה עצמה ערבית
טמאה הוי טהרות של לילה טמאים מספק מדינא ולכך תקנו בדיקת שחרית וא"כ היאך
קאמר הש"ס דמטעם קנסא הואיל ועברה על תקנת חכמים שתקנו בדיקת שחרית מש"ה
טמאים הטהרות של לילה הא אף קודם תקנת חכמים היו טמאים הטהרות לפי פירוש
רש"י ולולי פירש"י הייתי אומר דה"פ שחרית להכשיר טהרות של ערבית כגון אם
מצאה עצמה טמאה באמצע היום אז היא טמאה עד י"ב שעות מקודם דעונה אחת אפשר
לביה"ר למיקם דם וכמ"ש לעיל אמנם מפירש"י משמע דאפ"י כשמצאה עצמה טמאה
בבדיקת ערבית הוי הטהרות של לילה טמאות אי לאו בדיקת שחרית קשה ואפשר ליישב
בדוחק דנדאי ביה"ר א"א למיקם דם יותר מן י"ב שעות וא"כ בדיקת שחרית לא מעלה
ולא מוריד דממ"נ אם תמצא טהורה בערב הרי הפל טהור ואם תמצא טמאה א"א לטמאה
יותר מן אותה עונה אלא דחכמים הראשונים חששו זמנין דמשמשת במוך וא"כ תהנה
טמאה למפרע ולכך השוו מדותיהו ואמרו דלעולם תבדוק שחרית וערבית אפ"י אינה
משמשת במוך וזו הואיל ולא בדקה אפ"י אינה משמשת במוך דמן הדין אין לטמאה יותר
מן עונה ואפ"ה קנסה עונה יתירה משום דעברה על תקנת חכמים וק"ל: תוס' ד"ה כל
אשה שיש לה נסת תימא למה הפסיק וכו' וי"ל דקמ"ל וכו'.

ודלקמן היינו בד' נשים פנונתם דהכא אשמעינו אגב אורחא דצריכה בדיקה אפ"י באשה
שיש לה נסת וכ"ת א"כ ל"ל מתניתין דלקמן הא כפר אשמעינו הכא ע"ז פתבו התו'
ודלקמן איצטריד לאשמעינו אפ"י בשאר ד' נשים ע"כ ובאמת פן פתבו התוס' לקמן דף
י"א ע"ב ד"ה ומשמשת בעדים וז"ל אד' נשים ואאשה שיש לה נסת קאי עכ"ל אף רש"י
כתב לקמן במתני' וז"ל אע"פ שאמרו דיה שעתה באשה שיש לה נסת עכ"ל משמע דוקא
רק אאשה שיש לה נסת עכ"ל ואפשר דהלשון דוחקו מדקתני דיה שעתה ולא קתני דין

שְׁעָתוֹן א"ו דְּלֹא קָאֵי רַק אַאֲשָׁה שְׁיֵישׁ לָהּ נֶסֶת וּא"כ הִדְרָא קוּ' תוּס' לְדוֹכְתָּי דל"ל מִתְּנִי
דְּלִקְמָן ת"ל מִמִּתְּנִי דְהִכָּא וּנ"ל לְשִׁיטַת רַש"י דְּאֵי מִמִּתְּנִי דְהִכָּא א"ל דְּהָא קמ"ל דְּבִאֲשָׁה
שְׁיֵישׁ לָהּ נֶסֶת דְּוָקָא בְּשַׁעַת נֶסֶתָּהּ הוּא דְּדִינִי שְׁעַתָּה אָבָל שְׁלֹא בְּשַׁעַת נֶסֶתָּהּ מְטַמְּאָה מֵעַל"ע
וְכַדְמִסְקִינָן הִכָּא וּמַש"ה הִפְסִיק וְקָתְנִי וְהַמְשַׁמְשֵׁת בְּעֵדִים מְמַעֲטַת ע"י מֵעַל"ע דְּקָאֵי נְמִי
אַאֲשָׁה שְׁיֵישׁ לָהּ נֶסֶת לְאַשְׁמַעֲיָנָן דְּאַפִּי בְּאַשָׁה שְׁיֵישׁ לָהּ נֶסֶת אִיפָּא טְנֻמָּאת מֵעַל"ע וְהִינּוּ
שְׁלֹא בְּשַׁעַת נֶסֶתָּהּ וּעַפ"ז נִרְאָה דַּמַּש"ה פִּירַשׁ"י בְּמִתְּנִיתִין אַעפ"י שְׁאַמְרוּ מְטַמְּאָה מֵעַל"ע
אַיְנָה מוֹנָה וְכו' אַאֲשָׁה שְׁאִין לָהּ נֶסֶת קָאֵי מְשׁוּם דְּלְכַאוּרָה הִיָּה אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ דְּקָאֵי נְמִי
בְּאַשָׁה שְׁיֵישׁ לָהּ נֶסֶת וּבְשִׁלָּא בְּשַׁעַת נֶסֶתָּהּ וּמַש"ה פִּירַשׁ דְּלֹא קָאֵי אַאֲשָׁה שְׁיֵישׁ לָהּ נֶסֶת
אַלָּא אַאֲשָׁה שְׁאִין לָהּ נֶסֶת וְכִי תִימָא דִּילְמָא ה"נ דְּקָאֵי אַאֲשָׁה שְׁיֵישׁ לָהּ נֶסֶת וְשִׁלָּא בְּשַׁעַת
נֶסֶתָּהּ ז"א דַּא"כ כְּפָר אַשְׁמַעֲיָנָן מְסִיפָא דְּאַשָׁה שְׁיֵישׁ לָהּ נֶסֶת שְׁלֹא בְּשַׁעַת נֶסֶתָּהּ מְטַמְּא
מֵעַל"ע וַא"כ לְמָה הִפְסִיק וְתְנִי בְּמִשְׁמַשֵּׁת בְּעֵדִים וְאֵי לְאַשְׁמַעֲיָנָן דְּצָרִיכָה בְּדִיקָה א"כ
מִתְּנִי דְּלִקְמָן ל"ל לְכַּף פִּירַשׁ"י דְּמְסִיפָא לֹא הִיָּה מוֹכַח מִיַּדִּי דְּהָא וּדְאֵי קָאֵי אַרִישָׁא דְּמִתְּנִי
בְּאַשָׁה שְׁאִין לָהּ נֶסֶת דְּכֹן דְּרַף הַמִּתְּנִי לְפָרֵשׁ הַחֲלוּקִי דִּינִים אִיזָה מְטַמְּאָה מֵעַל"ע וְאִיזָה
דִּי שְׁעַתָּה וְאַח"כ לְפָרֵשׁ דִּין הַמֵּעַל"ע וַא"כ אֵין שׁוּם הוֹכְחָה מִן הַסִּיפָא מַש"ה הַנְּצָרָךְ
לְהִפְסִיק בְּהָא דְּהַמְשַׁמְשֵׁת כְּנ"ל לְיִישָׁב שִׁיטַת רַש"י וְאַפְשָׁר הַתּו' לֹא רְצוּ לְפָרֵשׁ כֹּן הִינּוּ
בְּה"א דְּאַפְתִּי לֹא אִסִּיק הָא נְסִיב דְּמִתְּנִי אַתִּי אַרְכַּר"ד וּר"ד אִית לִיה אַרְ שְׁלֹא בְּשַׁעַת
נֶסֶתָּהּ וַא"כ לִס"ד הָוִי קוֹשְׁי' לְמָה הִפְסִיק וְאַפְשָׁר מַש"ה צִינּוּ הַתּו' דְּבְרִיהֶם בְּפִסְקָא
דְּמִתְּנִי בְּגִמְרָא וְלֹא כְּתִבוּ כֹן בְּמִתְּנִי מְשׁוּם דְּעִיקָר קוֹשְׁיֵיהֶם הִינּוּ לְמֵאֵי דַּס"ד הַשְּׁתָּא
בְּסוּגָי וּק"ל: דָּרַף רַש"י ד"ה מְלֻכְלָכִים וּד"ה אֵין חוֹשְׁשִׁין לָהּ וְכו'.

עֵינָן בְּחִדוּשֵׁינוּ בִּי"ד סִי' ק"ץ מ"ש בְּזָה מַהוּ שְׁדַחַק לְרַש"י לְפָרֵשׁ כֹּן: שָׁם וְאִמְתִּי הִגִּיעַ
זְמַנָּה לְרֵאוּת מְשִׁהִגִּיעוּ יְמֵי הַנְּעוּרִים וּפִירַשׁ"י ז"ל שְׁהִבִּיאָה ב' שְׁעָרוֹת אוּ בַת י"ב שָׁנִים
וְיּוֹם א' וְאַע"פ שְׁלֹא הִבִּיאָה ב' שְׁעָרוֹת עַכ"ל וְרַבִּים חוֹלְקִים ע"ז אֶלָּא תְּרַמִּי בְּעֵינָן י"ב
שָׁנִים וְיּוֹם א' וּב' שְׁעָרוֹת וְכ"ה בִּי"ד סִי' ק"ץ וְעֵינָן בְּסִי' ק"ץ ס"ק ה' מַה שְׁהִקְשִׁיתִי
לְפִירַשׁ"י: תוּס' ד"ה ר"מ הוּא וְכו' כְּדִתְּנָן בְּפ' בָּא סִימָן הַרְוָאָה כְּתָם וְכו' עַכ"ל וְכֹן הוּא
בִּירוּשְׁלַמִּי רִישׁ פ"ב דְּעָרְלָה וְתַמְי' לִי עַל שְׁלֹא הִבִּיאוּ הַתּו' רֵאִי מְשָׁם: ע"ב תוּס' ד"ה
כְּשִׁחְבְּרוּתִי נוֹשְׂאוֹת אוֹתָהּ וְכו'.

וְהַשְּׁתָּא נְמִי אַתִּי שְׁפִיר וְכו' וְלֹא פָּרִיף נְמִי לְזַעֲרָא וְכו' עַכ"ל כ"ז לְפִירַשׁ"י לְקָמָן שְׁפִי
אוּ טְנֻמָּאָה בְּצִדוֹ כְּגוֹן שְׁרָץ וְהוּא טְהוֹר סְפִק נְטֻמָּא הַטְּלִית סְפִק לֹא נְטֻמָּא א"כ שְׁפִיר ה"מ
לְהַקְשׁוֹת לְזַעֲרִי דְּכִינּוּן דְּהַטְּלִית בְּיָדוּ הָוִי כְּמוֹ שְׁיֵישׁ בּוּ דַּעַת לְשִׁאוּל אָבָל לְמָה שְׁפִי הַתּו'
לְקָמָן ד"ה הִיָּה מִתְּעַטֵּף כו' וְז"ל אוּ טְנֻמָּאוֹת וְטְהוֹרוֹת לְפָנָיו וְטְלִיתוֹ טְהוֹר אִם נִגַּע לְטְנֻמָּאָה
וְאַח"כ לְטְהוֹרוֹת עַכ"ל וַא"כ עִיקָר הַסְּפִק אִינוּ אֶלָּא עַל הַטְּהוֹרוֹת הַמְּוַנְחִים בְּאַרְצֵי לְק"מ
לְזַעֲרִי אָבָל הַתּוּסְפוֹת אֲזִלוּ לְפִירַשׁ"י: עֵינָן בְּחִדוּשֵׁי הַר"ן שְׁכ' הָא דְּלֹא מִיקְרִי ר"ה דְּהָא
אַיְפָּא ג' לְפִי שְׁצָרִיף לְהִיּוֹת דְּוָקָא אֲנָשִׁים לְפ"ז ק' דל"ל לְשׁוּנֵי בְּרִישׁ ב' נְזִירִים שְׁנִזְרָקָה
טְנֻמָּאָה מְבִינֵיהֶם ת"ל הָא בְּלֹא"ה מוֹקֵים לָהּ בְּנָשִׁים מְשׁוּם הַקְּפַת רֵאֵשׁ ע"ש: דָּרַף וְאֵי
מִמִּתְּנִי ה"א אוּ אָדָם וְכו'.

הַק' בְּגִלְיוֹן תו' בְּשֵׁם הַשֵּׁר הִיכִי מְצִי לְמִימַר אוּ אָדָם כו' וְהָא בְּרִינִי דְּקָתְנִי אַבִּימִי קָתְנִי
מְשַׁכְּבָה וּמוֹשְׁבָה כְּמַגְעָה וּמַגְעָה לֹא מְטַמְּא אָדָם וְלֹא בְּגָדִים וּע"כ מַגַּע עֲצָמָה קָתְנִי וּבְמַגַּע

עצמה מטמאה אדם ובגדים עכ"ל ולענ"ד נראה דלק"מ דאפתי ה"א או אדם או בגדים ואי מברין דתני אבימי ה"א משכבה ומושבא פמגע עצמה היינו פמגע עצמה מעל"ע שפנדה מה מעל"ע שפנדה מטמאה או אדם או בגדים דהא היא מטמאה אפי' פלים פדתני מה היא מטמאה משכבות ומושבא אלמא דאפי' פלים מטמאה וכ"מ ממתני דמטמאה היא למטה אלמא דהיא פאב הטומאה וה"ה דמטמאה אדם וכן מוכח לקמן ד'ט"ו דמעל"ע שפנדה מטמא פמגע אדם דתני בועלה מטמא משום מגע כו' אף משכבה ומושבא מטמא אדם או בגדים ומה"ת לומר דמשכבה ומושבא פמגע נדה ממש אף השתא דאיכא ק"ו ע"כ פרייתא דאבימי קאמר פמגע נדה ממש לטמא אדם ובגדים ומעשה ילפינו מגעה מעל"ע בק"ו ממשכבה ומושבא פמו שפירש"י וק"ל.

וא"ל אמאי לא משני הש"ס דאי ממתני ה"א לא אדם ולא פלים אלא אנוכלין ומשקין ואשמעינו דמעל"ע שפנדה מטמאה אפילו פלים ז"א דא"כ מ"ש דנקט משכב ומושב ליתני שאר פלים וכ"כ בחזושי הרמב"ן וא"ל דאשמעינו אפילו עשר מצעות זע"ג זו פולן טמאים דהא לא תני ליה אלא סתמא קתני ואיזו עיקר הרבות' ה"ל למיתני בהדיא: שם והוינו ביה מאי לאחר שזכר כו'.

תשובת הרשב"א סי' רנ"ג הוכיח מכאן דבמילי דרבנו סמכינן איחיד נגד רבים היכא דאיכא שעת הדחק והפסד מרובה עיין בב"ח ופ"ד סי' רמ"ב אמנם למ"ש התו' לקמן דף ז' ע"ב ד"ה הנח מעל"ע דרבנו דטומאת מעל"ע קיל טפי משאר איסור דרבנו אין ראיה מכאן ובזה היה אפשר ליישב הא דמיתני הש"ס ה"כא מה דהוינו בי' שאין צורך לקו' זו אלא דה"א דהוראת רבי היה לענין שלש נשים שנמצא פתם פחת אחת מהם והורה רבי כר"א דאותה שעברו עליה שלש עונות תולה באחרת וכמבואר לקמן דף ס' ע"ב לענין מעופרת וזקנה ומניקה ה"ה לר"א בעברו עלי' ג' עונות אלא דאי הוי איסור דרבנו ממש לא היה לו להקל בשעת הדחק ביחיד נגד רבים אלא בטומאת מעל"ע הקילו וק"ל.

ועיין בב"י סי' קפ"ט ד"ה ומ"ש ואם הפסיקה ולא ראתה וכו' שהק' דלמה פסק הטור כר"א ובמע"מ תי' דדוקא לטהרות פליגי חכמים אבל לבעלה מודים ובזה אפשר ליישב נמי לדעת הרשב"א דאי לאו דמיתני הש"ס מה דהוינו הייתי אומר דלענין זה פסק כר"א באם שעבר עליה הונסת אחר שפסקה מלראות ג' עונות ולא בדקה א"ע בשעת וסתה ואח"כ בדקה א"ע ומצאה טהורה דלמ"ד וסתות דאורייתא טמאה אבל לר"א טהורה ועיין בב"י סי' קפ"ט מה שהקשה על הטור ועיין בחזושי שם ולעולם הייתי אומר דמעל"ע שפנדה אינה אלא לחולין שנעשו עטה"ק ומש"ה מיתני הש"ס מה דהוינו דאי ס"ד דמייירי בכה"ג א"כ הוא ספק דאורייתא לא היה מקיל כר"א אף קשה דלמא הא דפסק כר"א מייירי שפדקה א"ע ומצאה טמאה וס"ל כמ"ד וסתות דרבנו ואפ"ה לר"א טהורה פיון דעברו עליה ג' עונות או י"ל דמייירי בראתה פתם ולענין תלי' שתולה באחרת שלא פסקה וכמש"ל לכה נראה דמכאן למד הרמב"ם ספ"ג הלכות מו"מ דטומאת מעל"ע וטומאת וסתות וטומאת פתמים שלשתן חד דינא אי' ליה ואינו מטמאות אלא חולין שנעשו עטה"ק והכ"מ לא הראה מקומו ולפ"ד נחא דע"כ חד דינא אית לשלשתן דאל"כ לא הוי מקשה הש"ס מידי מבני מוהר"מ: דף ח בתו"י ד"ה משום דקאי ר"י ב"ב פנותיה

וכו' אע"ג דבמתני' נמי חזר ר"י וקאי פנותיה וי"ל דשמא ר"י סבר כר"י עכ"ל עיין לקמן ד' מ"ח בתו' ד"ה אמר ר"א הלכה כר"י בר פנפר שכתבו בענין אחר: דף ט קנשי סמוך ללידה רחמנא טהרה.

יש לדקדק מאי מק' הש"ס דהא מסקינן לקמן דף צ"ח ע"ב דאין קנשי לנפלים אף על גב דלידה היא שהרי יש לה ימי טומאה וימי טהרה ומי עדיף רוח או דבר שאינו של קנימא מנפלים וצ"ל דסבירא ליה להש"ס פיון דהברייטא תני הפילה רוח וכל דבר שאינו של קנימא דהיינו דמות צורת בהמה או עוף או פמין הר נחתיכת בשר ולא תני רבותא טפי אפילו נפלים א"ו דס"ל להברייטא דיש קנשי לנפלים וכאמרו לו א"כ יש מקשה פל ימיה לקמן דף ל"ח ע"א דס"ל יש קנשי לנפלים ועיין מ"ש בזה בפ' המפלת: תוס' ד"ה הא ליכא חרדה כו'.

מ"ש מהרש"א לתמוה דמרישא דמתני' לא מוכח מידי דלמא רישא נמי איירי בדקדקה ומצאה טמאה כו' וע"ז כ' דאינו אלא מדברי הגליון עדיין אינו מספיק שהרי תוס' לקמן דף י"ו כתבו בפשיטות בד"ה ר"נ ב"י אמר דמתני' דפרק בנות פותים משמע דנסתות דאורייתא וגם מ"ש מהרש"א ליישב דברי הגה"ה לא ידעתי פונונתו ודבריו מגומגמים ולולי דבריו ה"א דמרישא ע"כ מוכח דמייירי בדקדקה ומצאה טהורה מדקתני הזיזה ולא בדקדקה טהורה ואי דמייירי בדקדקה השתא ומצאה טמאה ומאי טהורה למפרע קאמר קשה דאמאי טהורה הא שלא בשעת וסתה דכ"ע אפי' לר"ד לעיל דף ה' ע"ב מודה דשלא בשעת וסתה דמטמאה למפרע מעל"ע וא"כ אמאי קאמר טהורה א"ו דמייירי בדקדקה ומצאה טהורה ודומיא דהכי בסיפא בהגיע זמן וסתה ולא בדקדקה טמאה אפי' שמצאה עצמה טהורה השתא אלמא דנסתות דאורייתא.

וא"ל דלמא מייירי שלא בדקדקה עצמה השתא פלל וכמו שגראה מדברי המהרש"א שם ולפ"ד ליכא להוכיח דס"ל למתני' נסתות דאורייתא והא דקתני הגיע זמן וסתה ולא בדקדקה טמאה משום דכל זמן דלא בדקדקה עצמה היא בחזקת טומאה אפי' למ"ד נסתות דרבנן וכו' דאמר תיבדק וכ"ה לשיטת התו' ושאר פוסקים חוץ דעת הרמב"ם ז"ל דס"ל דבעברה זמן וסתה ולא בדקדקה טהורה אט"כ פלא בדיקה למ"ד נסתות דרבנן פיון דלא הרגישה י"ל דע"כ מייירי בדקדקה ומצאה עצמה טהורה עכשיו דאל"כ אלא שלא בדקדקה פלל א"כ אמאי תני ברישא עברה הזיזה ולא בדקדקה טהורה ה"ל למימר תיבדק עכשיו וכי משום דעברה ולא בדקדקה שחרית לא תיבדק עכשיו א"ו דמייירי בדקדקה עצמה עכשיו וק"ל.

אף לא ידעתי לכנין הן לפמ"ש לעיל והן לפי מה שתי' המהרש"א דע"כ מוכח מרישא דהא דתני הגיע זמן וסתה ולא בדקדקה דלא מייירי בדקדקה ומצאה טמאה כו' לפ"ז מאי מקשה התו' אהא דפ' כל היד דמוכיח מהא דר"מ סבר נסתות דאורייתא הא איכא דלא מפ' רישא כר"מ ואם פן דלמא ר"מ פליג ומאי קו' דאף אי גימא דר"מ פליג אהכמי דת"ק אמר הגיע זמן וסתה כו' טמאה ולא מפליג בין היתה יושבת במחבא כו' לעולם טמאה ור"מ ס"ל היתה יושבת במחבא טהורה וכיון דת"ק מייירי פלא בדקדקה ומצאה טהורה דומי' דהכא מייירי נמי ר"מ ביושבת במחבא ולא בדקדקה כו' וטעמא דיושבת במחבא הא

לא"ה טמאה אפי' בלא בדיקה ומצאה טמאה מודה לת"ק א"כ הא מוכח שפיר דר"מ ס"ל
נסתות דאוריין: בא"ד וא"ת דלמא לעולם נסתות דרבנן ומיירי דהשתא כו'.

לפי מה שפירש"י לקמן ב"ד ט"ו בלישנא קמא אליבא דרב דס"ל נסתות דאורייתא אבל
אי נסתות דרבנן אפי' בבדיקה ומצאה טמאה אינה מטמאה משעת נסתה וכפירוש
מהרש"א שם לק"מ די"ל דר"י ס"ל בלישנא קמא דהתם אלא שהתו' שם פי' דלא פירש"י
ע"ש: בא"ד ומיהו קשה דבפ' פל הגיד מוכיח וכו'.

והק' מהרש"א ומור"ם אמאי לא הקשו אסוגי' דהכא ונ"ל דהכא לא ה"מ להקשות אר"י
דהא דר"י לא ס"ל פאוקימת' דר"י לומר שאינה צריכה בדיקה וכו' משום קו' הש"ס שם
והא מדקתני סיפא ות"י הש"ס דחוק לי' למימר דרישא וסיפא לאו בחד גוונא מיירי וגם
קשיא ליה להך אוקימתא קו' התו' שם דהא הך י"א יום גרע מן ד' נשים שאמרו דיין
שעתן ואלו בי"א יום מטמאין מעל"ע וכדאמרי' בסוגי' שם וא"כ אמאי בד' נשים בעי
בדיקה ובי"א יום לא בעי בדיקה ומש"ה ניחא ליה לר"י לאוקמי מתני' וכאוקימתא דר"ח
דכנולה ר"מ היא ובלא"ה ע"כ מוכח דר"י אית ליה פאוקימתא דר"ח וכןלה ר"מ היא
דהא פתבו התוס' לקמן דט"ו דר"י אית ליה נסתות דרבנן ור"י אמר הלכה פסתם משנה
וממתני' מוכח דאית ליה נסתות דאורייתא וא"כ איך פסק ר"י נגד סתם מתני' א"ו דר"י
ס"ל דכנולה ר"מ היא ואלו סתמא היא ונהא דלא ניחא לר"י לאוקמה ככ"ע וכשנני' דרבא
התם שאינה מטמאה מעל"ע הא אוקימתא דרבא עמד בקושני' מפח הברייתא וכאוקימת'
דר"ה ב"ח משמני' דשמואל נמי לא ניחא ליה לר"י לאוקמי דהא ר"י ס"ל דאשה קובעת
נסת בימי נדתה ובימי זיבתה וא"כ ע"כ א"א לאוקמי אלא דכנולה ר"מ היא ומש"ה לא
ה"מ תוס' להקשות אסוגי' זו לר"י אבל לקמן מקשה תוס' שפיר דהתם הוא מימרא דאביי
דאמר אף אנו נמי תנינא מקשו התוס' שפיר דהא אביי א"ל (התם דף ל"ט) לר"י את'
אמרת לן ונהא אמרת וכו' דמשמע דאביי נמי אית ליה דאין אשה קובעת נסת בימי נדתה
ובימי נסתה וא"כ איכא לאוקמי מתני' ככ"ע וכשינויא דר"ה ב"ח א"ש מש"ה מק' תוס'
שפיר וק"ל.

הטור פסק בהגיע נסתה בימי עבודה א"צ אפי' לכתחילה בדיקה ובהיתה במחבא פסק
דלכתחילה צריכה בדיקה אלא בעברה זמן נסתה ולא בדיקה א"צ בדיקה לכתחילה והק'
ב"י מנ"ל פניו דבסוגי' משנה ר"י אהדדי ועיין בט"ז שכ' דיש חילוק בין מעופרת להיתה
במחבא אף עדיין קשה דמנ"ל להטור זה ובסימן קפ"ד ס"ק י"א הבאתי הוכחה לפסק
הטור וע"ש עוד יש ליישב דברי הטור דע"כ מוכח דיש חילוק בין שאר מסולקת בדמי'
לחרדה דמדבעי לי' אליבא דמ"ד נסתות דאורייתא אמאי לא מבעי ליה אליבא דהלכתא
דקיי"ל נסתות דרבנן אי בעי בדיקה לכתחילה א"ו דמיפשט פשיטא ליה למ"ד נסתות
דרבנן דלא מבעי בדיקה לכתחילה בשעת נסתה במעופרת וכ"כ הב"י סב"א זו בהדיא
ע"ש וכינון שפן למה ליה להוכיח דר"מ ס"ל נסתות דאורייתא טעמא דאיכא חרדה וכו'
דאיכא לדחויי דלמא ר"מ ס"ל נסתות דרבנן ומיירי בבדיקה ומצאה טמאה ות"י תוס' הוא
דחוק.

טפי ה"ל להוכיח דע"כ ר"מ נסתות דאורייתא א"ל דאי נסתות דרבנן אמאי קאמר ר"מ
דיעבד ולא בדיקה טפי ה"ל לאשמעינן רבותא דאפי' לכתחילה א"צ בדיקה בשעת נסתה

דְּהָא מִיִּפְשִׁט פְּשִׁיטָא לִיָּה לְרַבְּנָן אַבְעִי דְלָמַ"ד וְסִתּוֹת דְּרַבְּנָן א"צ בְּדִיקָה לְכַתְּחִלָּה בְּשַׁעַת וְסִתָּה בְּמַעֲוָבָת א"ו צ"ל כְּדַעַת הַטּוֹר דֹּאע"ג דְּמַפְשִׁט פְּשִׁיטָא לִיָּה גַבִּי מַעֲוָבָת לָמַ"ד וְסִתּוֹת דְּרַבְּנָן דֹּא"צ בְּדִיקָה אִפִּי בְּשַׁעַת וְסִתּוֹת מ"מ בְּחֶרֶדָה דֹּאִיפָא לְמִימַר בְּכָל רַגַע אוּלִי יִסְתַּלַּק הַחֶרֶדָה מִמְּנָה וְכַמ"ש הַט"ז בְּעֵי בְּדִיקָה לְכַתְּחִלָּה בְּשַׁעַת וְסִתָּה מִש"ה לָא ה"מ לְהוֹכִיחַ מְהָא דַר"מ ס"ל וְסִתּוֹת דְּרַבְּנָן וְע"כ הֵוֹכְרַח לְהוֹכִיחַ מְהָא טַעְמָא דֹּאִיפָא חֶרֶדָה וְא"כ דְּבָרֵי הַטּוֹר מְוַכְרַחִים וְק"ל אַחַר זֶה מְצֵאתִי כּוֹן בְּשֵׁם גְּדוֹל א' וּמִיָּהוּ הַרְשָׁב"א בַּתְּה"א פְּתַב דֹּאִין זֶה דִּיּוֹק דֹּאִיִּדִי דְתַנִּי בְּרִישָׁא וְלֹא בְּדָקָה תַּנִּי נְמִי בַּדַר"מ וְה"ה דְּלְכַתְּחִלָּה א"צ בְּדִיקָה ע"ש בְּשַׁעַר ד': ע"ב ד"ה פִּיחְתָּה וְהוֹתִירָה פִּירֵשׁ רַש"י וְכו' וּמִיָּהוּ לְמֵאֵי דְפִירֵשׁ הֵתָם דְּדוֹקָא בְּרוּאָה לְדִילּוּג כּו'.

מוֹכַח מְדַבְּרֵי הַתּוֹס' דַּס"ל דֹּאע"ג דֹּאִיפָא כָּאֵן ד' רִאִיוֹת וּג' הַפְּלָגוֹת שְׁהָרִי קוֹדֵם שְׁהַפְּסִיקָה ג' עוֹנוֹת רִאִתָּה אִפ"ה לָא מְהִי כָּלֵל פִּינּוֹן דְּרִאָה רִאשׁוֹנָה שְׁרִאִתָּה לַצ"א לָא מְקָרִי דִּילּוּג שְׁהָרִי מְקוֹדֵם הִיָּה לָהּ נֶסֶת אַחַר עַד שְׁתַּרְאָה עוֹד רִאָה אַחֲרַת לַצ"ד דֹּאִין הֵם ג' הַפְּלָגוֹת לְדִילּוּג כּוֹן הוֹכִיחַ הַש"ף מִתּוֹס' כָּאֵן בְּסִימּוֹן קַפ"ט ס"ק ח"י ע"ש וּבִיאֹר דְּבָרֵיהֶם עֵינּוֹן מַה שְׁפַתְבַּתִּי בְּסִימּוֹן קַפ"ט ס"ק ה': דָּף י' עֵינּוֹן בְּמַהֲרָש"א וְסוּף דְּבָרֵיו מְגוּמְגָמִים בַּמ"ש וְנ"ל וְכוּן תַּפְרֵשׁ בְּאִידֵךְ דַּר"ג וְקֹאֲמַר ר"ג דְּלַגְבֵי רִאשׁוֹן דִּיִּינִינּוֹן לָהּ בְּחֻזְרָה לְקַדְמוּתָהּ אִפִּי בְּהַפְּסָקָה שְׁנִיָּה וְהוֹדִיָּה שְׁעֵתָהּ וְלַגְבֵי רִאָה שְׁנִיָּה דִּיִּינִינּוֹן לְהַגִּיעַ זְמַנָּהּ בְּהַפְּסָקָה ב' דְּכּוֹלֵי הָאֵי לָא אֲמַרִּינּוֹן דְּחֻזְרָה לְקַדְמוּתָהּ עַכ"ל וְל"ל דְּגַבִּי רִאָה רִאשׁוֹנָה דִּיִּינִינּוֹן לָהּ בְּחֻזְרָה לְקַדְמוּתָהּ דֹּאִפִּילוֹ לָא גְדוֹן כְּחֻזְרָה לְקַדְמוּתָהּ בְּהַפְּסָקָה שְׁנִיָּה אִפ"ה בְּרִאָה רִאשׁוֹנָה דִּיָּה שְׁעֵתָהּ שְׁאִינָה אֲלֵא רִאָה שְׁלִישִׁית שְׁאֲחַר הַפְּסָקָה רִאשׁוֹנָה וְכִינּוֹן דְּהַשְׁתָּא אִתְּחַזַּק בְּרִאָה שְׁלִישִׁית מִש"ה דִּיָּה שְׁעֵתָהּ וְאִפְשָׁר לִיִּישַׁב דְּבָרֵיו דְּהָא בְּלֹא"ה קָשָׁה לְדַבְּרֵיו דְּסִיפָא אֲתֵיָּא כַּר"ג דְּכִינּוֹן דְּחֻזָּא תְּלָתָא זִימְנִין בְּהַפְּסָקָה מְרוּבָה אִיגְלָאֵי מְלִתָּא לְמַפְרַע דְּלֹאֹ סִילּוּק דְּמִים הִיָּה אֲלֵא שְׁנִיָּוִי נֶסֶת וְאֵם כּוֹן לר' דְּבַתְרִי זִימְנֵי הוּי חֻזָּקָה א"כ כִּי חֻזִּי בְּתַר ב' הַפְּסָקוֹת נְמִי אִיגְלָאֵי מְלִתָּא לְמַפְרַע דְּשְׁנִיָּוִי נֶסֶת הוּי וּבְתַר הַפְּסָקָה ב' מְטַמְאָה לְמַפְרַע וְאֵם כּוֹן ע"כ סִיפָא דְּבַרִּיָּתָא רַב"ג הוּא וְכ"ה בְּמַסְקָנָא לְדַבְּרֵיו וְא"כ מֵאֵי מַק' הַש"ס רִישָׁא ר' וְסִיפָא ר"א הָא ע"כ לְפִי דְּבָרֵי מְהַרְש"א בְּלֹא"ה סִיפָא לָא אֲתֵיָּא אֲלֵא כַּר"ג וְא"כ דְּלִמָּא ר"ג כַּר"א ס"ל א"ו מ"ש מְהַרְש"א דְּסִיפָא מְצִי אֲתֵיָּא כַּר"ג ה"ה נְמִי כַּר' דֹּאע"ג דֹּאִיגְלָאֵי מְלִתָּא לְמַפְרַע בְּתַרִּי זִימְנֵי מ"מ פִּינּוֹן דְּבַחֲזֻקַת מְסוּלְקַת דְּמִים מוֹדָה רַבִּי דֹּאִפִּי בְּהַפְּסָקָה שְׁנִיָּה דִּיָּה שְׁעֵתָהּ וְכַמוֹ שְׁפַתְבוֹ הַתּוֹסְפוֹת וְהַרְשָׁב"א בַּתְּה"א דְּכַרְבִּי נְמִי אֲתֵיָּא וּמִש"ה מ"ש מְהַרְש"א דְּבַרִּיָּתָה רִאשׁוֹנָה דִּיִּינִינּוֹן אִפִּי בְּהַפְּסָקָה ב' לְחֻזְרָה לְקַדְמוּתָהּ הִיָּינוּ אֲלִיפָא דַר' דְּבַרִּיָּתָא נְמִי אֲתֵיָּא כְּוֹנוֹתָהּ וּמִש"ה תַּנִּי בְּבַרִּיָּתָא וְעוֹד עֲבָרוּ עָלֶיהָ ג' עוֹנוֹת בְּפַעַם שְׁלִישִׁית דֹּאִלוֹ חֻזָּא לְסוּף עוֹנָה הִיָּה דִּיָּה שְׁעֵתָהּ מְשוּם דֹּאִפִּי בְּהַפְּסָקָה ב' דִּיִּינִינּוֹן לְחֻזְרָה לְקַדְמוּתָהּ בְּרִאָה רִאשׁוֹנָה וְאֵי לָאוּ דִּיִּינִינּוֹן לְחֻזְרָה לְקַדְמוּתָהּ בְּהַפְּסָקָה ב' אֵם כּוֹן בְּרִאָה רִאשׁוֹנָה שְׁאֲחַר עוֹנָה הִיָּה מְטַמְא מַעַל"ע לר' שְׁהָרִי הוּא רִאָה ג' שְׁאֲחַר הַפְּסָקָה רִאשׁוֹנָה וְק"ל.

בְּחֻדוּשֵׁי הַר"ן כְּתַב הַטַּעַם לר' דַּס"ל גַּבִּי תִינּוֹקַת שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לְרִאוּת דְּלֹא תִטְמָא מַעַל"ע עַד רִאָה ג' אַע"ג דַּס"ל דְּבַתְרִי זִימְנֵי הוּי חֻזָּקָה דְּהִיָּינוּ טַעְמָא מְשוּם דְּטוֹמְאָת מַעַל"ע כְּעֵין קְנָסָא הוּא כְּדֹאֲמַרִּינוּן לְעִיל וְזוֹ הוּאִיל וְלֹא בְּדָקָה הַפְּסִידָה עוֹנָה הִילְכָף כָּל שֹׁא"צ לְבַדּוֹק כָּלֵל אִינָה בְּכָלֵל גְּזִירַת מַעַל"ע שְׁבַנְדָה וְתִינּוֹקַת שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לְרִאוּת

אינה צריכה לבדוק פדמניא למפן אין הנשים בודקות אותן אבל לאחר שראתה ב' פעמים דהחזקה לראות צריכה בדיקה ומש"ה בראיה ג' מטמאה מעל"ע וא"ת א"כ הגיע זמנה לראות ושהיא צריכה בדיקה כדלקמן למה אמרו בפעם א' דיה שעתה י"ל אה"נ פיון שצריכה בדיקה בדין הנה לגזור עליה אפילו בראשונה אלא קל הוא שהקילו חכמים מדבריהם עכ"ל אף קשה ע"ז מסוגיא דלקמן דף ל"ט דמוקי ר"י למתני' דכל י"א יום בחזקת טהרה לומר שאין צריף בדיקה ואפ"ה תניא דזבה ושומרת יום מטמא מעל"ע ולדברי הר"ן פיון דאין צריף בדיקה לכתחלה אינה בכלל הקנס דמעל"ע ועיין שם בתוספות ד"ה והיולדת וצ"ע.

ובזה אמרתי לתרץ הקו' הנזכרת בתשובת שבו"י ח"א מה ששאל מהרב הגדול בעל המחבר בי"ש על הרמב"ם בפ"ד מהלכות מו"מ ועיין בסימן קפ"ט סעיף קטן ל"ד: בגמ' מני רבי היא. לשיטת רש"י ותוספות מוכח מן הרישא דתינוקת שלא הגיע זמנה דאתיא כר' ולשיטת הרשב"א בתה"א הוכיח דאתיא כר' מן הסיפא בתינוקת שהגיע זמנה לראות וע"ש: ע"ב מתקיר ליה ר' אילא.

מפירש"י מוכח דס"ל דאע"ג דאמרי' לקמן בפ' התינוקת דבטטה שלא הגיע זמנה אין חילוק בין ראתה ללא ראתה היינו דוקא דלא החזקה עדיין אבל לא בהחזקה דאל"כ ה"מ רש"י לפרש דקושית ר"א היא אפילו מקטטה שלא הגיע זמנה ובהחזקה דגמי מטמאה בתמה וק"ל: בגמ' מקלל דשופעת כנהרא אלא אימא וכו'.

והרמב"ם פ"ד מהלכות מו"מ ה"ב כתב בתולה שראתה דם אפילו שופעת כל ז' או דולפת הרי זה ראיה אחת עכ"ל וצ"ע דהא מסקינן ה"א דא"א להיות שופעת כל ז' וכבר הרגישו בספרי הראשונים בזה יע"ש וקאן לא שייף תי' הט"ז שכתב לחלק בין ז' ימים דהתם א"א משא"כ בימים מועטים דאפשר דהא הרמב"ם כתב כל ז' מיהו ברמב"ם בלא"ה לק"מ דאיהו ס"ל דצריף ג' וסתות בקטטה שלא הגיע זמנה לראות וכמבואר בהלכות א"ב פ"ט ועיין בחדושי סימן ק"ץ: שם ימי עבודה עולין לה לימי מניקתה.

בכ"מ שם כתב דדעת הרמב"ם דר"י לא פליג את"ק דמעונברת משיודע עונברה ומניקה משנולד אלא דאתא למימר דבעברו עליהן ג' עונות פ"א דיה שעתה אבל אם עברו עליה פ"ב מטמא מעל"ע ות"ק לא פליג עליה עכ"ל ולדעתו אי אפשר להלן סוגיא זו דאמרינן ימי עבודה עולין לה לימי מניקתה הא ר"י גמי מודה לת"ק דמעונברת משנהו עונברה ומניקה משתלד מיד דיה שעתה וא"כ ל"ל השלמת ג' עונות הא בלא"ה במניקה דיה שעתה וצ"ע.

ולולי דברי הכ"מ יש לומר דס"ל להרמב"ם דמעונברת ומניקה וזקנה וכתולה שהגיע זמנה לראות כולה בחזא מחתא מחתניהו דבעברו עליהן ג' עונות פעם ראשונה דיה שעתה ובשניה מטמאה מעל"ע חוץ מתינוקת שלא הגיע זמנה לראות דעד פעם ג' לא מטמאה מעל"ע: שם במה אמרו דיה שעתה אמר רב אכולהו כו' ור"י אמר ל"ש אלא בתולה וזקנה וכו'.

הרמב"ם פסק פרב ודלא כר"י אע"ג דקיי"ל רב ור"י הלכתא כר"י פתב בשם הר"י קורקס פיון דאמר הש"ס אחר כף פתנאי משמע דאמוראי לא היו יודעים מן התנאים

דאל"כ הל"ל הלכתא פהאי תנא משום הכי פסק הרמב"ם דלא כר"י פיון דר"י יחיד הוא נגד ר"י ור"י ור"ש: בתוס' ד"ה דהוי מניקה ואיעברה וא"ת והיכי איעברה וכו' צל"ע אמאי לא הקשו תוס' קו' זו לעיל דף ח' ע"ב ת"ר נשאת וראתה דם מחמת נשואין ילדה וראתה דם מחמת לידה עדיין אני קורא לה בתולה ע"כ הרי שאפשר לה להתעבר אע"פ שלא ראתה פלל.

מ"ש המהרש"א פאן תמוה ואשתמיטתיה סוגיא דלקמן דף ל"ו: בא"ד וא"ת והיכי איעברה וכו'. לפי שיטת הרשב"א בתה"א דס"ל דהנה"ג' עונות לר"י דוקא לאחר הפרת העיבור בעינן לק"מ קו' התוספות דמשפחת ליה שפיר כגון שראתה בימי מניקתה וטבלה ואיעברה ופסקה ב' חדשים קודם הפרת העובר פשהיא מניקה וחודש א' לאחר הפרת העובר ומצטרפין אע"ג דשני חדשים הראשונים הנה קודם הפרת העובר מ"מ פיון דהיא מניקה והיא בחזקת מסולקת בדמים מצטרפין: דף יא בגמ' דברי ר"מ ר"י ור"י ור"ש כצ"ל.

דר"י ור"י ור"ש פלהו פליגי אר"מ וס"ל דלא אמרו ד"ש אלא בראיה ראשונה וכ"מ מפל הפוסקים ומדברי התוספות לקמן דף ל"ו ומדברי הב"י סוף סימן קפ"ט משמע שנהיה לו גירסא דר"מ ור"י ר"י ור"ש וס"ל דר"מ ור"י יהודה אמרו דבר אחד ור"י ור"ש פליגי עלניהו: בתוס' ד"ה אלא לקפיצות.

מדברי התוס' נראה דלפי המסקנא חזר הש"ס מסברתו דאף לקפיצה לחודה לא קבעה וסת אמנם מדברי רש"י בסוף שמעתין לא משמע פן שפירוש ד"ת קמ"ל הא דאמר כו' ולא לקפיצה בלא אחד בשבת מדלא חזיא מאתמול כו' משמע הא אי חזיא מאתמול הוי קבעה וסת לקפיצה אף לפי המסקנא לכן נ"ל לפי שיטת רש"י כף הצעת הש"ס דמעיקרא ס"ד דהש"ס דהא דאמר ר"ה קבעה וסת היינו שקפצה שלש פעמים בימים שונים מקשה אילמא לימים הא כל יומא כו' אלא לקפיצה פלומר שקפצה בימים שאינן שונים ומש"ה קבעה וסת לכל יום שתקפוץ והתנן' פל שתקבענה וכו' וס"ד דהש"ס דברייתא נמי מייירי שקפצה בימים שאינן שונים אבל פל שקפצה לימים שוין מה"ת לומר שתקבע וסת לקפיצה לחוד דלמא היום גורם או תרנניהו בהנדי ומה"ת להקל בחד לחודא ולומר דיה שעתה ומש"ה ס"ד דהש"ס דהברייתא מייירי שקפצה ג' פעמים בימים שאינן שונים ואפילו הכי לא קבעה וסת שהוא מחמת אונס וע"ז משני הש"ס לא לימים פלומר דהברייתא מייירי בנסת המורכב לימים שונים ואשמעינן הברייתא דלא קבעה וסת לימים לחודא וע"ז מקשה פשיטא וכו' ולא ה"מ לשנויי דאשמעינן דלקפיצה לחודא לא קבעה דהא נמי פשיטא פיון דהברייתא מייירי בנסתות המורכב לימים שוין א"ו דהברייתא מייירי בקפיצה לימים שאינן שונים והדרה הקושיא לדוכתיה אר"ה דאמר קבעה וסת וע"ז משני הש"ס דלעולם הברייתא מייירי בנסת המורכב לימים שונים דאשמעינן דלימים לחודא לא קבעה וכגון דקפיץ כו' אבל ר"ה מייירי בקפיצה שאינן לימים שוין דקבעה וסת לקפיצה לחודה וא"כ לא קשה מידי קו' התוס' ומש"ה פירש"י למסקנא דלא קבעה וסת לקפיצה בלא אחד בשבת מדלא חזיא מאתמול הא אי חזיא מאתמול הנה קבעה וסת לקפיצה לחודא הגם דמדברי רש"י ד"ה אלא לקפיצה לכאורה לא משמע הכי שכתב אפילו בשאר ימי השבוע משמע דס"ל למאי דס"ד דמקשה דר"ה סבירא ליה דקבעה

לקפיצות לחודא היינו אפילו בקפצה ג"פ ביום ידוע אפילו הכי הקפיצה עיקר שהם הגורם וכ"כ הר"ה ע"ש מ"מ לדעת הר"ה והטור יש לישב הסוגיא פן דלא תקשה קו' התוס' ועיין בהדושי הר"ן ובתה"א מ"ש בזה ומה שיש לדקדק על הטור לכאורה משמע דס"ל דנסת שע"י מקרה שבגופה פגון מפקחת ומעטשת ודומה להם עדיפא מנסת שנקבע ע"י קפיצה שהרי גבי נסת המקרים כתב שפ"ל זמן שלא נקבע חוששת לכל אחד בפ"ע ואלו לעיל גבי קפיצה לא כתב פן משמע דמחמת אונס גרע ואם פן פניו דהברייתא לדידיה מיירי בנסתות המורכב לימים שוין ואשמעינן דלא קבעה נסת לימים לחודא וכגון כו' דמאי איריא מחמת אונס לאשמעינן רבותא טפי דאפילו בנסת שע"י מקרים שבגופה נמי לא קבעה נסת לימים לחודא ככה"ג וכמו שפסק שם הטור סימן הנ"ל ובהדושי לפוסקים אכתוב מזה אי"ה ודוק: בתוס' ד"ה קפצה וראתה ג' זמנין גרסינן וכו'.

ולקמן דף ל"ט ע"ב כתבו התוס' ד"ה אלמא וכו' דאפילו לא גרסינן הכא אלא שני זמנין אפ"ה אתיא כר"ג דהש"ס מקצר ע"ש ולפי סידור התוספות משמע לכאורה דקאי על ל"א דר"ה לפ"ז צ"ל דגרסינן ובשבת קפצה ולא חזאי דאל"ה לא הוי שלש קפיצות וק"ל: בד"ה ממעין סתום וכו' וי"ל דאיהו יפרש מעין פתוח דחזאי ג' זמנין ריש ירחא וה' בירחא וכו' עכ"ל.

ור"ל דכיון דחזאי תרי זמני ריש ירחא ונחמשה בירחא פי הדר חזאי בפעם ג' ריש ירחא תו לא צריכה לבדוק בה' בירחא דאפילו תראה בה' בירחא לא תקבע נסת כ"כ התוספות לקמן דף ל"ט ע"ב וא"ל אפתי תבדוק בפעם ג' בה' בירחא דאף שלא תוכל לצרף לראיות ראשונות מ"מ תוכל להצטרף הך ראיה שאם תראה עוד פעם ריש ירחא וה' בירחא ובפעם שלישית שהוא ששית לראיה ראשונה תראה רק בה' בירחא ולא בריש ירחא ז"א דכיון שפבר קבעה נסת בריש ירחא אם פן הך ראיה בה' בירחא לא תוכל להצטרף עוד כל זמן שלא עקרה נסת מר"ח ונדוקא היכא שראתה ב' פעמים בריש ירחא וה' בירחא ובשלישית ראתה בה' בירחא ולא בריש ירחא דעדיין לא נקבע הנסת בר"ח וכה"ג צריכין אנו לפרש מ"ש התוספות בסה"ד שכתבו וז"ל שראתה א' ב' ג' ד' רצופים בתלתא ירחי ר"ל פניו שפבר ראתה רצופים בתלתא ירחי תו לא צריכה למיבדק בפעם ד' דאף שתפסוק בין הראיות ותראה רק א' ד' לא מצטרפי הך ראיות שראתה בד' לראיות אחרות שתראה עוד בד' פניו שפבר היתה מוחזקת דהך ראיה שראתה בד' שייכא לראיה שראתה ביום א' אבל לפי פירוש רש"י שראתה רק פעם אחת א' ב' ג' ד' קשה ממה נפשך דמכל מקום צריכה לבדוק דבראיה ראשונה צריכה למיבדק למידע אם תראה שלא בהפסק ובראיה שניה צריכה נמי למיבדק דאולי תראה א' וד' ואם תראה עד ג' פעמים כה"ג תקבע נסת א"ו מ"ש רש"י דלא מהני ראיה דרביעי בחודש דנדודת קמא למיקבע פונתו נמי פן דנ"מ שאם תראה פן ג' פעמים בלי הפסק אז אינה צריכה למיבדק בראיה רביעית ודברי המהרש"א צ"ע גם מה שכתב דחזשים מקרוב באו והגיהו ומיירי בתחלת נדה וכו'.

וכן גרס בב"י סימן קפ"ט ופירש המהרש"א דכונתו דלא מיירי ביום א' לוסתה ויש לדקדק דממ"נ אי שפבר ראתה באותו יום אם פן בשאר ימי הנסת נמי א"צ בדיקה

ואפילו למ"ד דאשה קובעת נסת בימי נדתה דהא כבר ראתה ומה לה לבדוק עוד באותו יום ואי בשלא ראתה א"כ גם ביומא קמא לוסתה נמי צריכה בדיקה וכמ"ש התוספות דף ט"ו וכ"פ כל הפוסקים דלכתחלה צריכה בדיקה בזמן הנסת ומיהו אפשר לפרש כוננתו דר"ל דמתני' ס"ל נסתות דאורייתא ואין נ"מ בבדיקה אפילו נמצא טהורה טמאה וכלישנא בתרא דלקמן דף ט"ו: ע"ב בגמ' אבל פסקה מחמת תשמיש וכו'.

ברי"ף הגי' אבל פסקה מחמת תשמיש וראתה שלא מחמת תשמיש וכן פתב הרמב"ם פ"ה מהלכות א"ב משמע אי חזרה וראתה מחמת תשמיש אפילו שפסקה פ"א מחמת תשמיש טהורה ור"ג לא מיירי אלא ביום שלאחר התשמיש אם לא ראתה מחמת תשמיש טמאה אבל אם שמשה אח"ז וראתה טהורה ומיהו נראה דזה לא מיירי אלא תוך ד' לילות אבל בקטנה דדינה לעולם תלינו עד שחיתה המפה אם פסקה מחמת תשמיש לאחר ד' לילות אפילו פ"א תו לא תלינו בדם בתולים וכ"מ בש"ע סימן קפ"ז ובה' יתורץ דברי רש"י שפתב וז"ל לא שנו אב"ה קאי עכ"ל ולכאורה ק' דמי דוחקו לכו' דהא איפא למימר דר"ג אב"ש נמי קאי ולדברינו ניקא לפי שרש"י גריס אבל פסקה מחמת תשמיש וראתה דמשמע שראתה אח"כ אפילו מחמת תשמיש טמאה וכמו שפירש רש"י בהדיא ואלו לב"ש לענין ד' לילות ס"ל לרש"י ברי"ף ורמב"ם דאם ראתה אח"כ מחמת תשמיש טהורה משום הכי פתב רש"י דר"ג אב"ה קאי ולשיטת הרי"ף והרמב"ם צ"ל דר"ג אדב"ש נמי קאי דנ"מ נמי לדין היכא דהגיע זמנה לראות ולא ראתה וק"ל ועיין במרדכי דלא ס"ל הכי לדעת הרי"ף ועוד י"ל דברי רש"י שפירש דאב"ה קאי עפ"י דברי תוספות ר"פ תינוקת ד"ה רב אמר וע"ש דס"ד דש"ס דשמואל פלוגי ס"ל עיין שם: שם אמאי משמש בעדים דלמא נשתנה.

כ' הפהרש"א הא דלא מקשה הש"ס תבדוק דלמא תפסוק מלראות ותיירץ דמ"מ עד שלפני התשמיש א"צ ע"כ ולפי דבריו קשה דלפי האמת דמשני דא"צ בדיקה לאחר תשמיש משום דאימור שמש עכרון ולפני תשמיש א"צ משום דלאחר תשמיש א"צ מש"ה א"צ לבדוק גם לפני תשמיש אע"ג דמ"מ בעי בדיקה לאחר תשמיש משום פדי לידע אם לא פסקה וא"כ תצטרך נמי לפני תשמיש משום שמה נשתנה וצ"ל דכיון דא"צ בדיקה לאחר תשמיש אלא משום דאם פסקה אז תטמא בראיה שאח"ז אבל בראיה זו שתראה מיד לאחר תשמיש לא תטמא מש"ה לא מחמרינו לבדיקה שלפני התשמיש: שם ברי"ף ד"ה פאן שלא שימשה כו' לפני התשמיש נמי לא אצרכוהו וכו'.

ועיין בהרמב"ם בפירוש המשניות שפ"ל למשנתנו דה"ק אע"פ שאמרו דיה שעתה צריכה להיות בודקת דהיינו שלא בשעת התשמיש וכדאמרינו לקמן כל ה"ד הפרבה לבדוק משובבחת והיינו שלא בשעת התשמיש וכן פתב הרשב"א והטור בסימן קפ"ד וכמו שפתב הב"י שם דמשנה דלקמן מיירי שלא בשעת התשמיש והדר אמרה מתני' דכל הנשים צריכין לשמש בעדים והיינו עדים דאחר תשמיש א' לו וא' לה ואיהו לשיטתיה אזול דס"ל דאפילו אשה שיש לה נסת צריכה לשמש אחר תשמיש בעדים ורישא דמתני' מיירי הפל לבעלה ותו מפרש מתני' לטהרות ואמר ופעמים צריכה לבדוק שחרית וערבית ובשעה שהיא עוברת לשמש את ביתה והיינו לטהרות דאלו לבעלה א"צ בדיקה לפני התשמיש וכדאמר שמואל לקמן אהאי פסקא דבשעה שעוברת וכו' ל"ש אלא

לטהרות אבל לבעלה לא בעי בדיקה ולפ"ז לא קשה קו' רש"י דתבדוק לפני התשמיש
אולי נשתנה דהא רישא דמתני' לא מייירי אלא לבעלה וכל לבעלה לא בעי בדיקה לפני
התשמיש והא דאמר ומשמשת בעדים היינו א' לו וא' לה וק"ל: תוס' ד"ה אפ"ה מימי
טהרה וכו' ואין להקשות לר"א וכו'.

לא ידעתי פוננתם כיון דהו' בדיקה לקולא היא כדי שתהיה אח"כ דיה נשעתה מנ"ל
דמחניבת לבדוק משום פ' דנדאי קו' הש"ס דתבדוק לחומרא כדי לקבעה נסת ואז אם
תבדוק אח"כ למ"ד נסת דאורייתא תטמא אפי' במצאה טהורה ולמ"ד דרבנן תטמא
במצאה טמאה וכדומה לזה בשאר החומרות שיש להחמיר בקבעה נסת אבל לפי מה
שהקשו תו' דתבדוק כדי להקל עליה מנ"ל שחובה עליה: תוס' ד"ה ומשמשת אארבע
נשים קאי ונאשה שיש לה נסת.

אמנם רש"י במתני' כ' דקאי ונאשה שיש לה נסת לחודא ונדעתו פדעת הרשב"א בתה"א
ועיין בהרא"ש שכ' נמי דלא קאי אמעונות ומניקה אלא אבתולה וזקנה אבל דעת רש"י
דלא קאי כלל אד' נשים ועיין ברשב"א שמדחיק מאד דלמה לא תני במתני' חוץ מעונות
ומניקה וכו' וע"ש ולק"מ לפמ"ש התוס' לעיל דף י' ע"ב ד"ה הרי הן בחזקת טהרה דלא
מפרש במתני' אלא הנה דליכא קפינא בראייתו וע"ש ומש"ה פי' רש"י במתני' ובתולה
שדמיה טהורים בד' לילות ולא מפרש כ"ז שלא חיתה המפה משום דהאי דינא ליחא
אלא בתינוקת שלא הגיע זמנה לראות הא מסקינן לעיל דף י' ע"ב שכ"ז שלא הגיעו
לפרקו אין הנשים בודקות אותן ונהרי הן בחזקת טהרה וא"כ מאי איירא בתולה שדמיה
טהורים הא בלא"ה נמי בחזקת טהרה היא וא"צ בדיקה ועוד דבדיקת שחרית וערבית
נמי לא ואע"ג דמתני' בפ' התינוקת דהאי דינא דתינוקת מייירי אפי' בראתה בבית אביה
מ"מ ס"ל לרש"י מסתמא לא איירי שפכר הןחזקה לראות דאל"כ מאי איירא בין תינוקת
שלא הגיע זמנה לראות להגיע זמנה לראות כיון דגם זו הןחזקה א"ו מייירי התינוקת
רק פ"א או ב' פעמים וכ"מ בפירוש"י דף י' ע"ב ד' ה מתקיף לה ר' אילעאי דמייירי שלא
הןחזקה וכמש"ל אף קשה דלפ"ז דמתניתין מייירי בד' לילות ור"ג מייירי בקטנה שלא
הגיע זמנה כפירוש"י דאב"ה קאי מאי מקשה הש"ס מהא דר"ג אמתני' דתבדוק דלמא
נשתנה דלמא ר"ג לא קאמר בנשתנ' דטמא' אלא לענין דמקילינן עד שתחיה המפה אבל
בד' לילות ס"ל לר"ג דאפי' טהור' אף יש לומר דקושטא הוא דמשני דע"כ בנשתנה דם
אפי' בתוך ד' לילות טמאה דאל"כ אמאי לא תני נמי ברישא בבדיקת שחרית וערבית
דבתולה שדמיה טהורים והיינו תוך ד' לילות לא בעי בדיקת שחרית וערבית ולפ"ז
אפשר לומר דס"ל לרש"י דבפסקה לילה א' תוך ד' לילות אפי' מה שתראה שלא מחמת
תשמיש טהורה ודר"ג אדב"ה קאי דס"ל עד שתחיה המפה ולפ"ז לא היה קשה קו'
מהרש"א דתבדוק במתני' משום שמא תפסוק לאחר תשמיש וכ"מ במרדכי להדיא דהו'
ל"ש לא קאי אלא אשיעורא דב"ה דס"ל עד שתחיה המפה הואיל דמקילינן כולי האי
מש"ה אם פסקה מחמת תשמיש וראתה שלא מחמת תשמיש טמאה משא"כ בד' לילות
וק"ל: ועוד י"ל קו' מהרש"א הנ"ל דתבדוק אולי תפסוק כו' דכיון דאין נ"מ בבדיקה זו
השתא דממ"נ אם תראה דם הא דם בתולים היא וטהורה ואם לא תראה פשיטא דטהורה
היא השתא וא"כ אם רצונה שלא תבדוק עכשיו כלל ובבדיקת שחרית אם תראה תטמא
מספק שמא פסקה אין חובה עליה כלל לבדוק השתא אחר תשמיש מש"ה תני במתניתין

שפיר דבתולה שדמיה טהורים אין צריף בדיקה לאחר תשמיש משא"כ בשאר נשים דחובה עליה לבדוק שמא ראתה מחמת חזמוד תשמיש וכעין זה כתבתי בתוספות ד"ה אפ"ה: דף יג בעי מנינה רבי אבא מר"ה אשה מהו שתבדוק עצמה כשיעור נסת כדי לחייב בעלה חטאת יש לדקדק דאמאי שאל כדי לחייב בעלה חטאת דהא היא נמי חייבת חטאת כדתנו במתניתין דף י"ד נמצא על שלח אותיום שניהם טמאים וחיובים בקרבן וא"כ ה"ל למימר כדי שיתחייבו שניהם בחטאת או באשם תלוי עיין מ"ש סי' ק"ץ ס"ק ס"ז: בתוס' ד"ה מאי למעבד פי הא מתני' וכו' וק' דבערה דוקא מצריף בדיקה וכו' מהרש"א הא דלא ניחא לתו' כפי' אחר שפירש"י דמבעי ליה אי מהני תביעה כבדיקה ע"ש מה שתי' ול"נ דא"כ ע"כ דמבעי' ליה לענין טהרות דהא לבעלה אסקינן דלא בעי בדיקה וא"כ אמאי א"ל דלא תבדוק משום דמגנני' באפני' מ"ש דחששו בבא מן הדרך טפי לבדוק דמגנני' באפני' ממה שהוא בעיר דלא חששו כלל משום דמגנני' באפני' וצריכה בדיקה לטהרות: בא"ד וגם אין להחמיר לבדוק דא"כ לבו נוקפו ופורש כדאמר לעיל.

עכ"ל ולולי דבריהם י"ל דלא דמיא להא דבעי מיני' ר"ז מרבי יהודה דהתם מבעיא ליה אאשה אם ראוייה לה להחמיר על עצמה וע"ז השיב לו ר"י דלא דא"כ לבו נוקפו וכמו שפ"י ר"ח שמתחשב שאם לא הרגישה לא היתה בודקת לפי שיודעת שחכמים תקנו לבדוק וכ"ז אם היא מעצמה בודקת בלא צווי הבעל אבל אם הבעל מצוה עליה שתבדוק לא שייף ה' סברא דהא דבדקה משום צווי הבעל ומש"ה שפיר מבעי' ליה אם ראוי לבעל נפש להחמיר ולצוות שתבדוק ובזה ניחא נמי הא דאמר ר"כ שאלתינהו לאינשי ביתיה דר"פ ודר"ה כו' פי אתו רבנן מבי רב מצרכי לכו בדיקה דאע"ג דמסקינן דכל לבעלה א"צ בדיקה וגם אין לה להחמיר היינו שהיא מעצמה אין לה להחמיר אבל הכא שאל אם הבעלים הצריכו להו בדיקה דליכא חששא שיהא לבו נוקפו כנ"ל: בא"ד והא דאמרין לעיל דאפי' באין לה נסת לא בעי בדיקה לבעלה בישנה כו'.

עכ"ל אין זה מוכרח כ"כ וצ"ל פוננתם מדמוקי ר"א ב"א הא דשמואל לטהרות דוקא ואשמועינן דבאין לה נסת בעי בדיקה אפי' בישנה מפלל דלבעלה גרידא לא בעי בדיקה אפילו בישנה דאל"כ מאי רבותא לטהרות דבעי בדיקה בישנה באין לה נסת דפשיטא דאע"ג דישנה א"א לעסוק בטהרות מ"מ הא אפילו לבעלה גרידא בעי בדיקה א"ו דלבעלה גרידא לא בעי בדיקה אפילו בישנה ולכאורה הנה אפטר לומר דמוכח מדר"א דלבעלה לא בעי בדיקה אפי' בישנה מדלא משני דשמואל מיירי לבעלה דבעי בדיקה באין לה נסת והינו בישנה ולעיל דאמר שמואל ל"ש אלא לטהרות אבל לבעלה לא בעי בדיקה היינו בערה א"ו דלבעלה לא בעי בדיקה אפילו בישנה ואפילו באין לה נסת אלא דזה יש לדחות דסוף סוף צריף אתה לומר דלטהרות ובישנה נסת א"צ בדיקה בישנה דאי ס"ד דאף ביש לה נסת בעי בדיקה בישנה וא"כ במתניתין דתני בשעשה שהיא עוברת לשמש את ביתה מסתמא מיירי בין ערה ובין ישנה ועלה קאמר שמואל ל"ש אלא אשה עסוקה בטהרות אבל לבעלה א"ב בדיקה משמע נמי בין ערה ובין ישנה ומתניתין מיירי בין יש לה נסת ובין אין לה נסת וא"כ קשה איך קאמר שמואל אשה שאין לה נסת אסורה עד שתבדוק והינו בישנה הא מוכח מדר"י א"ש דס"ל דלא בעי בדיקה אפילו בישנה ואפילו באין לה נסת א"ו צ"ל דלטהרות ובישנה נסת לא בעי בדיקה בישנה וא"כ ע"כ מתניתין בערה מיירי דהא מתניתין מיירי נמי ביש לה נסת ועלה קאמר שמואל דלבעלה

א"צ בדיקה והיינו בערה אבל בישנה ואין לה נסת בעי בדיקה וא"כ ס"ס צ"ל דס"ל לשמואל דלטהרות וביש לה נסת לא בעי בדיקה בישנה מש"ה משני דהפל מיירי לטהרות ולחלק בין ערה לישנה וק"ל: בא"ד א"נ ביש לה נסת.

ועיין במהרש"א במה שמדחיק בכוננת התוס' ולולי דבריו ה"א דכוננת התו' דמתני' דהתם ליפא למיפשט משום די"ל דמיירי ביש לה נסת ואיהו מבעי' ליה באין לה נסת ולבעלה ובערה אי מהני תביעה או דבעי בדיקה ונקא ואע"ג דאמר שמואל פל לבעלה לא צריכה בדיקה היינו דאיתא בעיר כדאמרין לקמן משום דרמנ' אנפשי' ובדיקה ואיהו מבעי' ליה בליתא בעיר וכ"ת מה קאמר מהו למעבד פי הא מתני' הא מתני' מיירי ביש לה נסת ז"א דע"כ מוכח דס"ל להך בריתא אפי' באין לה נסת מהני תביעה דאל"כ קשי' ליפולג וליתני בדידנ' בד"א באשה שיש לה נסת וכו' וע"כ צ"ל כמ"ש התו' לעיל ד"ה תני' נמי הכי דאשמעינן דבהניחה בחזקת טמאה אפי' ערה טמאה אבל הניחה בחזקת טהורה אפילו באין לה נסת טהורה משום דמסתמא תבעה וא"כ מוכח מבריתא זו דאפילו באין לה נסת מהני תביעה מש"ה מבעי' ליה מהו למעבד פי הא מתני' ומהרש"א שלא פ"י פן משום דאזיל לשיטתו שכ' דתוס' ס"ל דבערה אפילו בבדיקה לא מני' באפי' מש"ה לא מצי לפרש פן דא"כ מאי קאמר לי' דמגננ' באפי' הא בערה בבדיקה לא מגננ' באפי' אבל לפי מ"ש לעיל אין דבריו מוכרחים וק"ל: ע"ב א"ל מגננ' באפי' וכו'.

התוס' לא גרסי פרש"י דלגנ' רש"י גרסינן א"ל לא פלומר דלא עבדינן כמתניתין או בלשון בתמיה אבל לפי התוס' השיב לו דעבדינן כמתניתין מש"ה גרס א"ל מגננ' באפי' פ"י אם צריף וכו': בתוס' ד"ה דמתני' הא וכו' וא"ת והא מתני' ביש לה נסת משמע דסבר כר"ח ב"א.

עכ"ל ר"ל מדלא מוקי מתני' כר"מ א"ו דס"ל דמתני' אליבא דהלכתא ומש"ה מוקמי ליה כר"ח ב"א פי היכי דלקהי מתני' בהלכתא משמע דס"ל דהלכתא כמתני' ועיין במוהר"מ לופלין מה שתי' בזה: הרא"ש הביא פיר"ח שפי' דקאמר מאן דמתני' הא לא מתני' הא פאית דמפרשי שכתב רש"י ולדבריו קשה קו' רש"י וכו' ועיין בסימן קפ"ו ס"ק ד' מ"ש שם ליישב: פירק שני דף י"ד רש"י ד"ה רצופה מעוכה על העד רחוק מן הדם קצת.

עכ"ל משמע דאלו הוי על הדם ממש אפילו ללישנא דבדוק לא היה מטמאה מיהו פתב הב"י סימן ק"ץ דאפשר לומר דרש"י לא פתב פן אלא לענין דלא מחייב בקרבן אבל מ"מ חוששת ולטמאה מספק: תוס' ד"ה וליחוש דלמא כו' ועוד נראה וכן פיר"ח דפריף על נמצא על שולו עכ"ל.

דלר"ח ר"ל כ' אם נמצא על שולה אפי' בקרבן מיחייבי אפי' נימא דאין אותו מקום דחוק או בדוק וכן בת"ה וכן הוא בחדושי הרמב"ן והר"ן לדעת ר"ח דלא כ"מ דלר"ח קאי קו' הש"ס לטהרה לגמרי וז"א דאפי' ברגלים לדבר לא מטמאין לגמרי: תוס' ד"ה וטחיתו בירכה פי' במקום שאין דם המקור יכול ליפול שם.

עכ"ל ר"ל דאלו במקום שדם המקור יכול ליפול שם איף ס"ד דר"ש והא חוששת אמרת לן דאפי' בנמצא על בשרה לחוד טמאה ובפרטות לפי מ"ש התוס' לקמן דמיירי בכתם שיש בו כגריס ועוד ומכ"ש לדעת הרמב"ם דס"ל בכתם הנמצא על בשרה במקום שדם

המקור יכול ליפול שם א"צ שיעור וכ"כ בשו"ת שבו"י בשם הגאון מהרא"ב ו"ל אלא שפעם כ"ז לא ידעתי מי הכריחם לכה דאע"ג דכתם על בשרה טמאה במקום שדם המקור יכול ליפול שם מ"מ אינה מטמאה אלא משום פתם כיון דחזינא בלא הרגשה משא"כ בבדיקת עד אמרינו מסתמא בהרגשה אתיא והא דלא הרגישו משום דסברה הרגשת עד הוא וכמ"ש הרשב"א במ"ה בסוגיא זו ואם פן י"ל דמש"ה סבר ר"ש דאינה טמאה נדה לשרוף עליו תרומה דחיישינו שמה מעיקרא הנה על בשרה וחזינא שלא בהרגשה דאינה מטמאה אלא מדרבנן וי"ל דא"כ אפתי ק' מאי ס"ד דר"ש דחוששת אמר דהא פשיטא דחוששת דאפילו לא בדיקה כלל ונמצא על ירכה במקום שדם המקור יכול ליפול שם טמאה מספק ואי דרצה לאשמעינו דאפילו בדיקה בעד כיון דטחתו בירכה אינה טמאה אלא מספק הכי ה"ל לומר אינה אלא חוששת שזו עיקר הרבותא דאינה טמאה ודאי ומדקאמר חוששת אמרת לן משמע דעיקר הרבותא דטמאה מספק ולכה פתב דמייירי כו': ע"ב תוס' ד"ה בעד שאינו בדוק לה נראה לפרש דידעה שהיה נקי וכו'.

והרשב"א בתה"א חולק ע"ז דא"כ הא דקיי"ל לקמן ג' נשים שלבשו חלוק אחד פולן טמאות הא ע"כ מייירי שלא בדיקו ב' האחרונים החלוק קודם מציאת הפתם דאל"כ פשיטא דראשונה היתה טהורה וא"כ אמאי ב' האחרונים טמאים הא לא בדיקו קודם מציאתם הפתם וגם הראשונה מהראוי להיות טהורה כיון שבשעת הלבישה לא בדיקה אותו בכל שעה ולכה פי' דכל שהיא בדוק פ"א ואח"כ הנה בחזקה שלא העביר בשוק של טבחים מקרי בדוק ושאינו בדוק שנבטלתה ממקום שדרכה להצניע עדים לבדיקה אבל לא בדיקה אותו מעולם ע"כ אף הוכחתו אינה אלא לפי שיטתו דס"ל להלכה דקיי"ל כר"י לקמן דמטהר לגמרי אף לשיטת ר"ח דס"ל אף ר"י לא מטהר באשה שעשתה צרכיה אלא משום נדה אבל מודה ר"י דמטמא משום פתם וכן לדעת הראב"ד הובא בס' תה"א שם דמחלק בין האשה שעשתה צרכיה להאי דעד שאינו בדוק דאע"ג דמטהר ר"י התי"מ מ"מ בעד שאינו בדוק ס"ל דמטמא משום פתם וא"כ אין ראיה מהאי דשילש נשים דאע"ג דלא מקרי בדוק מ"מ פולן טמאים משום פתם וי"ל התוס' לשיטת ר"ח כ"כ ולפ"ז צ"ע על הטור דס"ל פשיטת ר"ח ובעד שאינו בדוק ס"ל פריש"א דלא פהתוס' דהא עיקר ראית רשב"א לדחות פי' תוס' אינה אלא מהאי דג' נשים והא לדעת ר"ח אין ראיה מהתם וק"ל ועיין בס' כו"פ: דף ט"ו אלא לר"א קשיא.

רבים מתמיהים על הטור סי' קפ"ז שכ' דבכדי שתירד מן המטה מקרי רואה מחמת תשמיש וטעמא משום דחייב ע"ז אשם תלוי הא מסקינן דבכדי שתירד מן המטה מקרי אחר אחר ואינו אלא כמעל"ע שבבגדה וכ"ת הטור מייירי בעד בגדה וכו"א הא מסקינן הקא ר"א בקונש' ועיין בב"י ובב"ח ובסימן קפ"ז ס"ק א' פתבתי ישוב ע"ז יע"ש: ע"ב שמה כר"ע אתם אומרים וכו'.

ואע"ג דלר"ע נ"מ בד' נשים דדיין שעתו ובתוך השיעור אחר זמן ודאי דמטמאה בועלה מ"מ עיקר שאלתו הנה במאי דמייירי מתני' ואלו מתני' ע"כ דלא מייירי בד' נשים דהא מסיים ואח"כ מטמאה מעל"ע וכה"ג כ' הר"ן בחדושיו שהקשה שם דהא לר"ע נמי נ"מ דאלו מעל"ע שבבגדה אינו אלא בחולין שנעשה עטה"ק ואלו תוף זמן כדי שתירד מטמאה

אפילו חולין ותי' דמ"מ במתני' לא מיירי מהא אלא לעונן מטמאה את בועלה ור"א ב"צ אמתני' קאי וע"ש: שם אמר ר"ל משום ר"י נשיאה והוא שפא ומצאה תוך ימי עונתה.

ופירש"י דהיינו תוך ל' יום והא דאמר ר"ה ל"ש אלא שאין לה נסת וכו' פירש"י ל"ש דכי מצאה תוך ימי עונתה וכו' משמע מפ"י דס"ל אפי' באשה שיש לה נסת צריכה לחוש לעונה בינונית אבל הרמב"ן ונהר"ן חולקים ע"ז וס"ל דבאשה שיש לה נסת א"צ לחוש אלא נסתה ודר"ה אמתני' קאי דר"י הנשיא מפרש המתני' באשה שאין לה נסת ודר"ה מפ' למתני' ביש לה נסת דמתני' מיירי בין באשה שיש לה נסת ובין באשה שאין לה נסת והא דאמרין לעיל דף י"א ע"א אהא דר"י א"ש דאי ממתני' דהכא ה"א באשה שיש לה נסת היינו דאפשר למטעי הכי אבל לפי האמת דאמר שמואל דכל לבעלה א"צ בדיקה אפי' באשה שאין לה נסת א"כ מתני' דהכא נמי מיירי בין שיש לה נסת ובין שאין לה נסת אבל לשיטת רמב"ם דס"ל בפ"ד מהלכות א"ב דאשה שאין לה נסת צריכה בדיקה לפני תשמיש אפילו לבעלה ע"כ הא דאמר ר"ל משום ר"י נשיאה היינו באשה שיש לה נסת ומה דאמר והוא שפצאה בתוך ימי עונתה היינו בתוך ימי הנסת ולאפוקי בעונת הנסת עצמו דס"א ב"בא מן הדרך הקילו שא"צ לפרוש עונת הנסת קמ"ל ור"ה אשמעינן דבעברה הנסת אסורה לשמש אח"כ משום דנסת דאורייתא ולא קיי"ל הכי ואפילו בעברה זמן הנסת מותרת לבעלה משום דנסת דרבנן ור"י דאמר בעלה מחשב ימי נסתה לא קיי"ל פנותיה משום דאיהו ס"ל נמי דנסת דאורייתא פן כ' ה"ר"ן והמ"מ לדעת הרמב"ם וא"כ לדעת הרמב"ם אינו מן זכר פלל בש"ס דידן דאשה שאין לה נסת שצריכה לחוש לעונה בינוני דלא למדו הפוסקים זה אלא מדר"ל משמיה דר"י נשיאה דאמר והוא שפצאה בתוך ימי עונתה ולרמב"ם מיירי באשה שיש לה נסת ובתוך ימי עונתה היינו עונת הנסת ולאפוקי עונת נסת עצמה באותו יום: בתוס' ד"ה אפי' הגיע זמן נסת תימא האיך מותרת כו'.

לפי מה שפסק הרשב"א בתה"א אשה שאין לה נסת אע"פ שצריכה לחוש לנסתה אע"פ שלא קבעה מ"מ בעברה זמן נסתה ולא הרגישה א"צ בדיקה לכתחלה וא"כ קשה נמי קושית התוס' דכיון דלכתחלה אסורה לשמש באותו יום אע"פ שעדיין לא נקבע משום שפא תראה ואיך נימא בעבר היום שתשמש בלא בדיקה ונניחוש שפא ראתה וע"כ צ"ל דבשלקמא לכתחלה אסורה לשמש שפא תראה ותרגיש בשעת תשמיש אבל בעבר היום סמכינן פיון שלא הרגישה מסתמא לא ראתה ומותרת בלא בדיקה וא"כ קו' התוס' ליתא דאפילו בקבעה נסת נמי אמרינן הך סברא דלכתחלה אסורה לשמש משום שפא תרגיש ותראה בשעת תשמיש אבל בעבר הנסת סמכינן פיון שלא הרגישה מסתמא לא ראתה ומותרת בלא בדיקה פיון דנסת דרבנן ולפ"ז אני תמה על הרשב"א שכתב פדברי תוס' דר"י אית ליה דנסת דרבנן והא לדידיה דס"ל הסברא הנ"ל פיון שלא הרגישה באשה שלא קבעה א"כ דלמא באשה שקבעה נסת נמי אמרינן הך סברא וכה"ג יש לדקדק על הטור שהביא הך דרשב"א הנ"ל בסוף סימן קפ"ד הא מן הרא"ש נראה דלית ליה הך סברא דסמכינן אהרגשה מאחר שתפס הרא"ש הוכחת תוס' להוכיח דר"י אית ליה דנסת דרבנן וכ"ז אי נימא דלא סמכינן אהרגשה לטהרה ומיהו על תוס' לק"מ דמנ"ל להקשות דלמא שאני בעברה זמן הנסת דכיון שלא הרגישה אמרינן מסתמא לא ראתה משא"כ לשמש אסורה שפא תרגיש ותראה בשעת תשמיש י"ל דס"ל לתוס' דרב"ח מסתמא

אפוליה מתני' קאי בין ארישא דמינרי שהוא בעיר ובין אסיפא דמינרי פבא מן הדרף
וא"כ אי ס"ד דטעמא משום דלא הרגישה עכ"פ תביעה הנה בעי לידע אם הרגישה וא"כ
ק' ברישא קשה הוא בעיר לא מהני תביעה לפי שאינו מאריף בפיוס וכמ"ש התוס' לעיל
דף י"ב ד"ה פיון שתבעה ולפ"ז הקשה תוס' שפיר ודוּחַק ועכ"ז קשה על הטור שכ'
דבאשה שאין לה נסת קבוע ועברה הנסת מותרת לשמש ואין חילוק בין שהוא בעיר או
פבא מן הדרף קשה דלפ"ז לא מוכח דר"י אית ליה נסת דרבנן ונ"ל הטור הבא מן הדרף
וכן השוהה עם אשתו בעיר והגיע עת נסתה אסור לבוא עד שישאלנה ואם שיה ל' יום
כו' עכ"ל והך עת נסתה דנקט היינו נסת קבוע וכן נראה שהבין פן הב"י שכ' ונ"ל ומ"ש
ואם שיה ל' יום וכו' פלומר אם אין לה נסת וכו' מדכ' פה מקלל דהגיע עת נסתה דנקט
הטור היינו נסת קבוע דאלו בנסת שאינו קבוע חוששת נמי לעונה בינונית וכ"כ בש"ע
והוא נגד דברי התוס' והרא"ש גם קשה דכיון דהרשב"א לא כ' להקל בנסת שאינו קבוע
אלא פיון דלא ארגשה וא"כ עכ"פ צריך לשואלה אולי ארגשה וצ"ע: ע"ב א"ל אטו נדאי
ראתה.

לפי שיטת הרמב"ם דר"י אית ליה נסת דאוריין' אפ"ה אמרינן אטו נדאי ראתה כו' מוכח
דהתורה לא אסרה אלא מספק שמא ראתה ולא מחזקין לה פנדאי ראתה דאל"כ לא הוי
משני מידי: דף ט"ז בפלוגתא דרב ושמואל.

י"ל דפליגי בפלוגתא דבר פדא ור"י לקמן דף ס' ע"ב דרב פבר פדא ס"ל פדאי' התם
מש"ה מהני בדיקה פשיעור נסת ושמואל כר"י ס"ל מש"ה לא מהני בדיקה פשיעור נסת:
שם פאן שבדיקה עצמה פשיעור נסת.

יש לדקדק הא לא משפחת בדיקה פשיעור נסת פדאמרינן לעיל דף י"ב ע"א וד' י"ד ע"ב
וע"כ צ"ל פדמשני הש"ס לעיל דלאו דנקא בדיקה אלא הדחה פשיעור נסת וא"כ ק'
דמאי מהני הדחה מבחוץ פיון דחיישינן שמא ראתה בשעת נסתה אפתי איכא למיחש
דשמא ראתה ונותלי בה"ר העמידוהו דהא קיי"ל תוף שיעור כדי שתטול עד ותבדוק
אחר תשמיש מחייב באשם תלוי למאן דלא בעי חתיכה א' מב' חתיכות וע"כ
דמדאורייתא חיישינן שהעמידו פנותלי בית הרחם תוף שיעור זה וא"כ מאי מהני הדחה
מבחוץ ואי דתבדוק ממש תו לא הוי תוף שיעור נסת וחישינן דלמא נימוק וי"ל דבשלמא
לעיל אמרינן שפיר לענגן רואה מחמת תשמיש לא משפחת שיעור נסת אלא בהדחה
מבחוץ דאילו בבדיקה לחורים וסדקים לא מחייבי חטאת דדלמא בשעת בדיקה עתה
ראתה ובשעת תשמיש לא ראתה אבל הכא דעיקר חששא אינו אלא משום שמא נפל
לארץ וכפ"י רש"י אבל לשמא נימוק לא חיישינן וא"כ פיון שמיד תוף שיעור נסת עסקה
בבדיקה והכניסה בעד לא"מ תו ליכא חשש שמא נפל לארץ דהא מיד תוף שיעור נסת
התחילה בבדיקה ובשעת בדיקה ליכא למיחש שמא נפל לארץ: תוס' ד"ה במק"מ וכו'.

ואע"ג דטומאת ביה"ס וכו' ל"ד אלא דטומאה בלועה היא וכמ"ש התוספות לקמן דף
מ"ב ד"ה אמאי וכו' דע"כ לא פליג רבא על אב"י אלא בפן השנינים ולחוץ ע"ש והכי
מוכח ממ"ש התוספות פאן תדע שהמקו' טמא כו' אפתי קשה דנהי דביה"ח הוא נהי
דבמגע לא מטמא במשא מיהו מטמא א"ו דטומאה בלועה היא כמ"ש: תוס' ד"ה ב"ש
אומר וכו' ועו"ק מה יודעת כו' א"כ אינה בודקת סמוך לתשמיש עכ"ל משמע מדבריהם

דס"ל דלטהרות צריכה בדיקה סמוך לתשמיש תוך שיעור חטאת או אשם תלוי וכמ"ש מהרש"א אמנם מדברי חדושי הר"ן לעיל דף י"ב משמע מדבריו דאפילו לטהרות לא תבדוק תוך שיעור זה: ע"ב אר"ז מדברי פולן גלמוד בע"נ שלא יבעול וישנה.

ע"כ מתוך הסוגיא משמע דחששו חז"ל שפא מחמת חימוד תשמיש ראיה וכמ"ש התוספות בסוגיא זו מיהו לא חששו לזה אלא לטהרות ומיהו ר"ז סבר דאפילו לבעלה מ"מ לבעל נפש ראוי לחוש לזה ומסיק דלא דא"כ לבו נוקפו ופורש הא לא"ה ראוי הנה לחוש ואפילו לבעלה ולפ"ז יש ליישב תמיהת הראשונים שתמהו על הרמב"ם דס"ל באשה שיש לה נסת ועברה זמן וסתה ולא בדקה מותרת לשמש בין ערה ובין ישנה שכתב לה דין דברייתא דחמרים ופועלים לעיל דף י"ב בסתם ולא חילק וכ"כ הר"י ונהקשו ע"ז דכיון דחששו חז"ל דצריף לפרוש עונה סמוך לוסתה מכ"ש בעברה יום וסתה ולא בדקה דאסורה לשמש עד שתבדוק וליכא לתרץ כמש"ל דסמכינו פיון דלא הרגישה הא איהו מתיר אפילו בישנה דלא שינו תביעה כדמוכח בסוגיא דלעיל אבל לפ"ז ניחא דס"ל דהא דחששו חז"ל דאסורה לשמש בזמן וסתה היינו משום דלמא מחמת חימוד תשמיש תראה דאע"ג דלבעלה לא חששו לזה מ"מ בשעת וסתה חששו לזה דאיכא תרתי זמן וסתה וחשש חימוד משא"כ בעברה וסתה בלא שמוש לא חששו משום וסתה לחוד ועיין בכ"מ פ"ד דא"ב: ברש"י ד"ה זו מוכיחה קיים וכו' וגם אם ימצא דם באותו שלפני תשמיש תביא חטאת כפרתה.

עכ"ל יש לדקדק למה נקט רש"י שיהא תביא חטאת כפרתה דהא הוא נמי חייב בקרבן כמתניתין דלעיל דף י"ד ע"א ועיין מ"ש סימן ק"ץ ס"ק ס"ז ליישב: דף י"ז ת"ש ושל בית מונבז המלך כו'.

כתב המהרש"א הא דלא משני דשל בית מונבז היו משמשים בבית אפל או ע"י האפלת הטלית ותירץ בת"י ב' דלר"י דיליף מקרא דלילה אמר הורה גבר אין חילוק ולעולם ביום אסור ע"כ וק' דא"כ מאי מק' הש"ס לעיל ור"י האי קרא דר"ל מאי עביד ליה הא לר"י תרתי איצטריך ליה דאי מקרא דר"ל דבוזה דרכיו ימות הא ביום בבית אפל שרי לכה פתיב ולילה אמר הורה גבר ואי מלילה אמר הורה גבר ה"א דבלילה לאור הגר שריא לכה פתיב ובוזה דרכיו ימות: ע"ב תוס' ד"ה מן הלול ולפנים כו' ומן הסדר בא שם בשנינו גדול יותר מן הלול ולפנים.

עכ"ל קושטא דמלתא נקטי שפן הוא דמן הלול ולחוצ צריף שחי יותר ממן הלול ולפנים אבל לענין פירוש שמעתתין לא הנה צריף לזה דאף אי הוה שחי דמי להו שחי דמן הלול ולפנים אפ"ה ניחא הפל שפיר: דף י"ח תוס' ד"ה פאן שנמצא בקרקע פרוזדור פ"ה דלעיל וכו' וקשה דנמצא על שלה או על שלו וכו'.

עכ"ל יש לדקדק הא פתבו התוס' לעיל ד"ה ודם העליה וכו' דבעליה לא נמצא אלא מין אחד מד' דמים הטמאים ואם פן דלמא מתני' דלעיל מייירי דחזינו שנמצא על העד משאר מראות הדמים שלא נמצא בעליה ואפשר לומר דמשמע להו דמתני' סתמא מייירי וכה"ג צ"ל הא דמקשה הש"ס לעיל וליחוש דלמא דם מאכולת הוא ומאי קו' הא איכא לשנויי דמייירי שהוא יותר מכגריס ועוד אע"כ משום דמתני' סתמא מייירי בכל ענין ועיין בשו"ת שבו"י: תוס' ד"ה שליא בבית כו' וק' דתנן בפ' בהמה המקשה וכו'.

עיינן תשובת הריב"ש סימן שע"ב מ"ש בזה על דברי התוס' בכתובות דף ט' ספק באונס
וספק ברצון כו' ונעלם ממנו דברי התוספות פאן ומס' פ"י נעלם דברי הריב"ש הנ"ל
ודברי התוס' פאן: בא"ד וכיון דסבר ר"ש דרובן נמוקין וכו'.

עכ"ל.

אין זה מוכרח דר"ש אית ליה דרובן נמוקין דאפילו אית ליה לר"ש דאינו אלא מחצה
על מחצה אפ"ה מטהר דהא ר"ש אית ליה דכל ספק טומאה ברה"י תולין ולא גמר
מסוטה לטמא נדאי ברה"י ונדוקא במקנה וכדומה לה דליכא שום חזקה דהא נגד חזקת
מקנה איכא חזקת טומאת גברא מש"ה אית ליה תולין אכל פאן בשליא דאיכא חזקת
טהרות בבית אית ליה לר"ש אפי' בפלגא ופלגא מטהרינן וצ"ע עיינן לעיל דף ג' ע"א
ובתוס' שם: רש"י ד"ה אמו טמאה לידה כו' דמחזקינן לה בלידה נדאית ניתן לה ימי
טומאה וימי טוהר וכו'.

והוא נגד הסוגיא דלקמן דף כ"ח ע"א דמסקינן ה"תם דאין לה ימי טוהר משום דחיישינן
שפא הרחיקה לידתה וע"ש אלא דמביאה קרבן ונאכל והוכחת ר' יוחנן הוא דהוי כנדאי
מדמביאה קרבן ונאכל דקאמר טמאה לידה משמע דנדאי מטמאינו לה בטומאת לידה
ונראה ליישב דס"ל לרש"י דר"י פליג אהא דלקמן וס"ל דלא חיישינן לשפא הרחיקה
לידתה וכן הרמב"ם לא הביא לפסק הלכה להא דחיישינן שפא הרחיקה לידתה וכמ"ש
המ"מ ומה שהכריחו לזה דר"י פליג משום דקשיא ליה דהא דהביא מברייטא דיד חתוכה
דלא חיישינן שפא מגוף אטום בא הא זה פבר מוכח ממתני' דשליא דקתני המפלת שליא
תשב לזכר ולנקבה ואמאי ניהוש שפא מגוף אטום בא א"ו מש"ה מיייתי מהא דיד חתוכה
דהוי רבותא טפי דלא חיישינן נמי לשפא הרחיקה לידתה וזה אינו מוכח מהא דשליא
וכמ"ש התוספות דף כ"ה ע"ב ד"ה המפלת סנדל או שליא בתי קמא וע"ש והא דלא
מיייתי ר"י ממתני' דהמפלת וא"י מהו וכמו שהק' התוס' י"ל דהתם איכא למידחי דמתני'
מייירי שהפילה ולד שלם אלא שלא היה ניכר בין זכר לנקבה ואע"ג דהא לא איצטריך
לאשמעינן ופשיטא א"ו דמייירי בכה"ג שהפילה אבר אחד ומש"ה מקשה הש"ס
בפשיטות מהו מתני' לר"ח ורבה בר"ה דאמרי דחיישינן שפא הרחיקה לידתה ולא משני
דמתני' מייירי בכה"ג דהפילה ולד שלם משום דא"כ פשיטא ומאי קמ"ל וכמ"ש הר"ן
בחדושו מ"מ גיחא ליה לר"י למנקט הברייטא דתני בהדני' חתיכה אכל במתני' ה"מ
לדחות דמייירי בכה"ג שהפילה ולד שלם וכ"ת פשיטא י"ל דתני אידי דסיפא אם אין
ידוע אם ולד הי' וכו' והתם איכא רבותא אע"ג דלא הוה חזקה מעוברת אפ"ה חיישינן
לולד וכמ"ש הר"ן בחדושו פנ"ל: ע"ב תוס' ד"ה למעוטי רובא וכו' ומיהו לפי זה לא
מיייתי לעיל אלא מסיפא כו'.

ומה שהקשו התוספות לעיל דהא מסיפא לא מוכח מידי דקמא משום דספק טומאה ברה"י
טמא יש לומר משום דשליא אין בו דעת לשאול ואי לאו דאזלינן בתר רובא הוי מטהרינן
מספק ואף על גב דמסקינן לעיל דף ה' ע"ב דספק טומאה הכא בידי אדם נשאלין עלי'
י"ל דלא דמי דהתם איכא טומאה נדאי אלא דהוא ספק נגע או לא נגע משא"כ הכא:
בא"ד הא דקתני לעיל מביאה קרבן ונאכל וכו'.

עיינו במהרש"א שכ' דהתוס' פאן אַזלי לפי תי' ב' שבתו' דף כ"ה ע"ב דהא דלא תני
ולגדה משום דה"א מביאה קרבן ואינו נאכל עי"ש ולא ידעתי דמי הכריחו להתו' להוכיח
דבריהם דוקא לתי' ב' שם הא אף לתי' קמא שם דגבי שלי' ליפא למיחש לשמא הרחיקה
לידתה ע"כ הא דלא תני ולגדה היינו משום דיהבינו לה ימי טוהר וא"כ אי דרוב אינו
נימוק אינו רוב גמור ע"כ הא דיהבינו התם ימי טוהר היינו משום דאפילו נימוק הוי
טמאה לידה וא"כ ה"ל להתוס' להוכיח בפשיטות מדלא נקט ולגדה וכו' ותו קשיא לי
לפי מה שהחליטו התו' לעיל ד"ה יד חתוכה כו' דמתני' דלקמן המפלת וא"י מהו מיירי
בהמפלת חתיכה א"כ איך אפשר לומר דהנהו רובא דר"י אין רוב גמור א"כ אמאי מביאה
קרבן ונאכל בהמפלת חתיכה דהא מוכח ממתני' דהמפלת וא"י מהו דמדלא תני ולגדה
דמביאה קרבן ונאכל ואפילו אי נימא דר"י לית ליה דחיישינו שפא הרחיקה לידתה
וכפירש"י לעיל סוף סוף מדלא תני ולגדה מוכח דיהבינו לה ימי טוהר עכ"פ אי לא
חיישינו להרחיקה לידתה ואי ס"ד דלאו רוב גמור הוא אמאי יהבינו לה ימי טוהר גם
ממתני' דשלי' נמי מוכח דהאי רוב שאינו מגוף אטום הוי רובא מעל' דאל"כ ניחוש
שפא בשלי' גוף אטום וצ"ע אכל הא לא קשי' דאי רוב דר"י לאו רוב גמור הוא א"כ
מקום נמי לאו רוב גמור הוא ואמאי נמצא על שלו או על שלה חייבים בקרבן מי עדיף
מנמצא בפרוזדור וכמו שהק' התוס' לעיל ד"ה פאן שנמצא לפי רש"י י"ל דלמא ר"י
מיירי בגג פרוזדור אבל בקרקע פרוזדור מודה ר"י דרוב גמור הוא: תוס' ד"ה מעוטא
פמאן דליתא דמי וכו' וא"ת לר"י ל"ל סמוך מעוטא לחזקה כו' ואומר ר"י דנקט חזקה
בהדי מעוטא וכו'.

ולפ"ז במתני' דלעיל דשלי' בבית דאת' כר"מ וכמ"ש התוס' ד"ה ותו ליפא וכו' ע"כ
לאו משום דאזלינו בתר רובא הא ר"מ חייש למעוטא אע"כ דשלי' הוי כמו טומאה הבא
ע"י אדם ונשאלין עלי' ומספיקא מטמאין לה ואם פן ק' קו' התוספות לעיל דמאי ראיה
מיייתי ר"י משלי' בבית ואי דמיייתי מרישא דהמפלת סנדל או שלי' דתשב לזכר ולגובה
ול"ח דנימוק אפתי ק' דע"כ מתני' ר"מ היא דאלו ר"י ור"ש ס"ל דחיישינו שפא נימוק
אע"כ דר"מ היא וכיון דר"מ חייש למעוטא אמאי לא ניחוש למעוטא דנימוק וה"ל למיתני
ולגדה ובע"כ צ"ל דהו' מתני' רבי היא ובהא דלא חיישינו לשפא נימוק ס"ל כר"מ אבל
ר"מ חייש למעוטא ובהא לא ס"ל לרבי פנותי' וצ"ע: דף י"ט אלא הכא אי דם טהור
ליפא במאי פליגי.

צ"ע דלמא פליגי בהמפלת חתיכה ובתוכו דם ובפלוגתא דסומכוס ורבנן או בפלוגתא
דר"א ורבנן ברואה דם בשפופרת וכה"ג שם: שם א"ק דמים דמים הרי פאן ד'. והא דלא
משגי לעיל מי' דמק' מנ"ל דאיפא דם טהור כו' הא כתיב דמים דמים דמשמע ד' ותו לא
משום דהייתי אומר דכל מראה אדם נכלל בכלל דם והא דכתיב דמים דמים אלא לרבו
אחרינא שאין נוטים לאדמיות אלא שאר מראות אף השתא דכתיב בין דם לדם דמשמע
בדם עצמו איפא טהור משום הכי טפי מסתבר לרבו הנה ד' דנוטים למראה אדם: בתוס'
ד"ה אומר רבה פיהה וטיהר.

נראה דרבה גרסינו כו'. התוספות במס' נזיר דף ס"ה פתבו דה"פ דמקשה דלמא מאי
פיהה וטמא פלומר דת"ק ס"ל דטמאה מספק ור"י אומר פיהה וטמא מנדאי וע"ז משגי

הש"ס א"ק לטהרו או לטמאו פתח הכתוב בטהרה תחלה לומר לה ספק נגעים להקל וא"כ אי הוי ספיקא לת"ק לא הנה מטמא א"ו דנדאי טמא אית ליה לת"ק וא"כ ע"כ לר"י פיקה וטהור ע"כ.

אף ק' לי דאפתי קשה דלת"ק לטהרו או לטמאו ל"ל דספק נגעים להקל דממ"נ אי קודם שזזק לטומאה ת"ל דמוקמי לגברא אחזקת טהרה ואי משזזק לטומאה הא קיי"ל דלכ"ע טמא וכדאיתא במס' נגעים ובמס' טהרות ובגזיר שם ובשלמא לר"י איצטריו קרא כמ"ש התוספות לקמן לספק אם בהרת קודם לשער לבן דאע"ג דדרף השער להתלבן מחמת הנגע אפ"ה טהור אבל לרבנן דס"ל בהא טמא וא"כ קרא למאי אתיא וע"כ דאתיא לשום דרשא אם פנ הדרה הקו' לדוכתה דלמא ת"ק מטמא מספק ולר"י טמא ודאי וא"ל דאיצטריו להיכא דבשניהם בזה בהרת פגריס ובזה בהרת פסלע וא"י אינה מהן פשה טהור וכמ"ש התוס' שם (ועיין במס' נגעים פ"ה מ"ד דבכה"ג טהור מקרא דאם פשה תפשה בעור וטמא הכהן אותו את הנגע הנדאי הוא מטמא ואינו מטמא את הנגע שיש בו ספק וכמ"ש הרע"ב) ובזה לא שייך לאוקמי אחזקה כיון דא' נדאי טמא ז"א דאפילו בכה"ג מדאורייתא מוקמינן אחזקה וכ"מ מתוספות שם ד"ה אפילו כו' וכ"כ התוס' בפסחים דף י' גבי ב' שבילין וכ"מ בריש מכילתין בתוס' ד"ה וכי אמרינן אוקמי אחזקה פגון ספק נגע כו' ובחולין דף י' ע"ב.

אף נ"ל דרבה לשיטתו אגיל לפי מה דאמרינן ביבמות דף ל"א דרבה ור"י סברי גבי תרי פיתי עדים המכחישים זה את זה דהוי ספקא דאורייתא ולא אמרינן אוקמי אחזקה כיון דאיכא שנים המפקיעים מחזקה ואם פנ י"ל דאף ת"ק דריש לטהרו או לטמאו ונהיננו בכה"ג פגון ב' אומרים שהיה פגריס וב' אומרים שלא הי' נגע פגריס ומדאורייתא אין פאן חזקה ומש"ה כתב לטהרו או לטמאו מספק ואם פנ שפיר מוכח דת"ק מטמא מנדאי דאי מספק הנה להם לטהר הגם דמשמע שם מפירוש התוספות דלמסקנא אף רבה הדר ביה וס"ל דתרי ותרי ספקא דרבנן מ"מ בהמ"מ פ"ד מהלכות א"ב משמע שעדיין המחלוקת ב"ע אלא דאנן לא פסקינן פרבה ור"י אלא כר"א.

ובזה אמרתי בדרוש להספד לתרץ הא דאמרינן במס' ב"מ דף פ"ו גבי פלוגתא במתיבתא דרקיע דאמרינן מאן מוכח רבה ב"נ וכו' ופירש רש"י בר פלוגתיה דר"י מה רצה רש"י להורות לנו בזה אלא משום דק' איה אמר רבה טהור ונהיננו כר"י דמנ"ל דלמא ר"י נדאי טמא אית ליה ופליג עם ת"ק בהא דלת"ק טמאה מספק ולר"י טמאה מנדאי וצ"ל דא"א דת"ק מטמא מספק דהא מספק טהור דכתיב לטהרו או לטמאו אף קשיא דא"כ השתא נמי ל"ל לטהרו או לטמאו דממ"נ פנ"ל א"ו דת"ק אית ליה קרא לטהרו או לטמאו לשום דרשא אחריןא לכך פי' דרבה הוא בר פלוגתיה דר"י ואיהו אית ליה בב' פיתי עדים אין פאן חזקה ואם פנ י"ל דכ"ע אית ליה קרא דלטהרו וגו' אלא דת"ק מוקים לה בכה"ג אבל בספק דשער לבן ס"ל דטמא מנדאי ור"י מטהר לגמרי וק"ל: ובזה נ"ל לתרץ הרמב"ם סוף פ"ק ג' הלכות טומאת צרעת כו' וז"ל ספק אם בהרת קודם או שער לבן ה"ז טמא ויראה לי דטומאתו מספק ע"כ וכתב הרב בכ"מ וז"ל אע"ג דבפ' הפועלים אמרינן דהקב"ה אמר טהור לא בשמים היא ואע"ג דאמר רבה ב"נ טהור י"ל כיון דבשעת יציאת נשמתו אמר הכי הוא בכלל לא בשמים היא ואינו כדאי להוציא מהכלל

דהלכה כת"ק ועוד דסתם לן תנא הכי פ"ה דנגעים עכ"ל ועדיין ק' דמנ"ל להרמב"ם דטומאתו מספק הא פשטיה משמע פתוספות דנדאי טמא קאמר ת"ק וכ"כ הרב בתוי"ט פ"ד דנגעים ולדברינו ניחא דנדאי רבה לשיטתו אגיל דס"ל דתרי ותרי סד"א הוא ואם פן לדידה לכ"ע אית ליה דרשא לטהרו או לטמאו אלא דרבנן מוקי ליה בכה"ג ומש"ה שפיר מוכח דת"ק מטמא מנדאי דאי מספק ה"ל לטהר אבל הרמב"ם פסק כר"א דתרי ותרי ספקא דרבנן דלא פרייה ואם פן הת"ק לית ליה פלל דרשא דלטהרו או לטמאו להא אלא לדרשא אחרת וא"כ י"ל כקו' המק' דת"ק מטמא מספק ור"י מטמא מנדאי ומש"ה פסק כת"ק דטומאתו מספק וק"ל: בתוס' ד"ה ר"י אומר פיהה וכו'.

מה שהקשה מהרש"א וז"ל מיהו הך ספקא דמשארסתני נאנסתי איפא לדמויי לסוטה וצ"ע עכ"ל לא ידעתי פונתו הא כתבו התו' לעיל בריש מכילתין דטומאה למפרע לא לפינן מסוטה אלא מוקמינן אחזקה וכמו שפ"י מהרש"א עצמו שם.

גם מה שפ"י דטומאת נגע מקרי טומאת ראיה מדברי התוס' חולין דף י' ע"ב לא משמע פן ע"ש ד"ה דלמא אדנפיק וכו' אף י"ל דהתוס' בחולין לא ס"ל לחלק בין טומאה דראיה לטומאה דנגיעה: דף כ אר"א פזית פזפת וכעורב טהור.

הרב בס' תב"ש בי"ד סי' ל"ח כתב להקל גבי ריאה שאינה שחורה כדיו אף ע"ג דבגדה מחמירין משום דאיסור פרת הוא ותו דלפעמים מסור הוא לנשים רק היכא דשחור פזפת יש להחמיר אבל בדיקה מזה יש להקל וע"ש מה שכתב לחלק בין איסור פרת לאיסור לאו עיין בתה"ד סי' ר"ן מה שכ' דמוכח מסוגיא דיבמות דאין לחלק בין איסור פרת לאיסור לאו וע"ש מה שכ' לחלק דלא תיקשי הסוגיא שם אהדדי ומ"ש הטעם דהוא מסור לפעמים לנשים ז"א דלעולם לא הנה דבר זה מסור לנשים רק לחכמים ומה שהחמירו עתה לפי שפיר נתמעטו הלכות בימי האמוראים שלא ידעו להפליא בין דם לדם וכמו שכ' הרא"ש וכל הפוסקים וכ"כ בתשובת ח"צ סי' מ"ו וז"ל ועל פיוצא בו נאמר עדות מסורה לב"ד ואין בנות ישראל מורות לעצמן אלא חכם ע"ש: ע"ב האי דם חזימוד הוא.

כ' הר"ן בחדושויו לאו לטהר קאמר דהא תבעיה להנשא ונתפייסה צריכה שבועה נקיים משום חשש חזמוד אלא שפא להראות חכמותו א"נ דאי ידעין בנדאי שדם חזמוד הוא טהור ולקמן חזישינן שפא נתערב עמה דם נדה ע"כ: בתוס' ד"ה אגמרי' סמוך כו' לכוך נראה לפרש וכו' יש מקשים על ילתא וכו'.

ובל"ז לק"מ משום דשאני הך דכולי יומא הוי מטהר לה אלא האידנא דחש בעיניו ובגידון כזה היתר גמור לשאול אבל השתא שכתבו תוספות דהיכא דאגמרי' סמוך מותר ואם פן תו אין צריף לומר דעובדא דילתא הוי משום דחש בעיניו אלא דהשתא הדר הש"ס מהא מש"ה מקשים על ילתא הכי עבדה הכי וק"ל: פירק שלישי דף כ"א לא נחלקו אלא שהפילה וא"י מה הפילה כו' וחכ"א לא אמרינן רוב חתיכות של ד' מיני דמים וכו'.

ואין להקשות דמ"מ נחוש שפא הנה בתוכו דם אגור כדאמר ר"י עצמו לקמן משום רשב"י ז"א דהא תנא דמתני' לית ליה הא דרשב"י וכמ"ש התוספות לקמן ד"ה והאמר

רש"י וכו' מיהו יש לדקדק דאמאי לא מוקי ר"י בפלוגתא דר"י ורבנן בהכי דר"י חגיגש
ש"מא הנה בתוכו דם אף ז"א דאם פן ליפליגי בשהחתיכה לפנינו ויש בתוכה דם ואין עמה
דם דרבנן מטתרי ור"י מטמא וכו' דה"נ בהא פליגי דא"כ לא ה"ל למיתני סתמא ר"י
מטמא אלא ה"ל לומר ר"י מטמא אם יש בתוכו דם: שם באפשר לפתיחת הקבר בלא
דם וכו'.

ועיין במהרש"א מה שהקשה דהא ה"מ נמי אינו אלא ספיקא וכו' ובחידושי הרמב"ן
והר"ן פתבו עוד ישוב לזה: תוס' ד"ה ורבנן סברי וכו' ותימא ונימא דהוי פלגא ופלגא
וכו'. עכ"ל למ"ש התוס' לעיל בריש מכילתין ובדף י"ז ע"ב ד"ה ואין שורפין עליו את
התרומה וכו' דטוןמאה דאתיא ע"י ראיה לא גמרין מסוטה ובכ"מ ספק הוא ומוקמינן
אתמא בחזקת טהרה לק"מ אלא שהתוספות לא תפסו במחלט לסברא זו וכדמוכח לעיל:
בד"ה ואינו נאכל וכו'.

מה שיש לדקדק בדבריהם אלו עיין בחידושינו סוף פרק בנות פותים: ע"ב בפירש"י ד"ה
בבשרה וכו'. האי קרא בנדה פתיב ומיהו מרבינן נמי נכה מדכתביב זוכה בבשרה וכן הוא
לקמן דף מ"א ע"ב: דף כב רבא אמר דכ"ע אין דרפה של אשה כו'.

כתבתי בתשובת שאלה דלפירוש רש"י ע"כ ה"ה אין דרפה דאמר רבא אין הפירוש כמו
אין דרפה דאמר אב"י דלאב"י פירוש אין דרפה וכו' לפיכך אין זו דם נדה אלא דם חתיכה
אבל בדברי רבא ליכא למימר הכי אלא דה"ק רבא פיון דאין דרפה לראות בחתיכה
אע"ג דנדאי דם נדה הוא אפילו הכי טהורה פיון שלא ראיתה פדרף שהנשים רגילין
לראות דאין לפרש ה"מ כמו בשנינו דאב"י דה"ק רבא דאין דרפה ואם פן לאו דם נדה
הוא וא"כ לכ"ע לאו דם נדה הוא אלא דם חתיכה אם פן קשה קרא דבבשרה ל"ל למעוטי
חתיכה ת"ל דאין זה דם נדה וא"ל דה"ק דדרשינן לטעמא דקרא דמש"ה ממעטים משום
דלאו ד"נ הוא ז"א דא"כ הכניסה שפופרת דנדאי ד"נ לכ"ע טמאה וזו נגד הסוגיא דעיקר
שנוי דאב"י ורבא אינו אלא דלא נימא דשפופרת תנאי היא ואיך יתרוץ רבא דלא להוי
פתנאי ולכ"ע לית ליה הא דשפופרת ואין זה סוגיא בכ"מ א"ו דה"ק רבא דלכ"ע אין
דרפה דאף ע"ג דדם נדה הוא אפילו הכי אשה טהורה משום שלא ראיתה פדרף שהנשים
רגילין לראות וכן מורה לשון רש"י ז"ל שכתב ד"ה אשה טהורה וכו' דלאו ראיה היא
ומדלא כ' דלאו ד"נ הוא א"ו דלרבא לכ"ע ד"נ הוא נאפ"ה טהורה הואיל ואין דרפה
ובהאי ליטנא כתב רש"י לקמן דף מ"א ע"ב ביצא דם דרף דופן דלאו ראיה היא וכו'
אע"ג דנדאי ד"נ הוא פנ"ל ובתשובה הארכת: תוס' ד"ה פי פליגי בחתיכה וכו' וקשה
דא"כ השתא כו' וי"ל דפליגי בחתיכה העשויה כמין שפופרת וכו'.

עכ"ל.

ועיין במהרש"א מה שהק' על תירוץם ובתשובה הנ"ל כתבתי ליישב קו' המהרש"א ע"פ
מ"ש בתשובת מ"ב סי' מ"ט וז"ל ואין עלי תפיסה מאבעיא דר' ירמיה למ"ש למעלה
שא"א להכניס שפופרת בתוך האם משום דהכי דרכו של ר' ירמיה באבעיא שלו לשאול
בבה"מ שאלות זרות ורחוקות כדי להגדיל תורה ולהאדיר וכו' כדאמרין בפ"ב דב"ב
על דא אפקוה ר"י מבי מדרשא עכ"ל ולפ"ז מש"ה לא ניחא ליה לאב"י לאוקמי
פלוגתייהו בפלי פלויי וכ"ע אית להו דרשא דבבשרה למעוטי שפופרת דכיון שהוא מן

הנמנע ליכא לאוקמי קרא להכי וא"כ לרבנו בתראי דס"ל דדם חתיכה הוא א"כ קרא דבבשרה ל"ל דלחתיכה ולשפיר לא צריף דדם חתיכה הוא ושפופרת הוא מן הנמנע מש"ה מוקי לפלוגתייהו בחתיכה עשוי פמין שפופרת וכפי' התוס' ומ"ש מהרש"א דלפירושו ניחא דפליגי בדרשה דקרא לא ידעתי מה ניהו ומה דקרא ניחא לשנויא דאביי אבל לפרוקא דרבא דלכ"ע אין דרפה ופליגי במקור מקומו טמא א"כ לא פליגי בדרשא דבבשרה הגם שלכאורה משמע מדברי רש"י דפליגי אי מתורת ראיה ממעט או אפי' מטומאה ע"כ ז"א דע"כ מאן דאית ליה מקור מקומו טמא לאו מהאי קרא מפיק ליה אלא הל"מ היא דמקור מקומו טמא וכמ"ש התוס' לעיל בדרף ט"ז בפלוגתא דרשב"ג ורבי ראיתי מי שהקשה על סברת הר"ש מהא דלקמן דף מ"א ע"ב דאמר ר"י משום רשב"י מנין שאין אשה טמאה עד שיצא מונה דרף ערותה וכו' וא"כ ל"ל קרא ת"ל שאין דרפה בקף שתראה דם דרף דופן ולק"מ למאי דמסיק רבא דלכ"ע אין דרפה של אשה לראות דם בחתיכה כו' וא"כ ר"י דאמר משום רשב"י לעיל המפלת חתיכה קורעה אם יש דם אגור בתוכו טמאה ע"כ דס"ל דאע"ג דאין דרפה אפ"ה טמאה משום דלא חנייז כלל דמין במינו אינו חוצץ אע"פ שלא ראתה פדרף שהנשים רגילין לראות אפ"ה טמאה וא"כ ע"כ רשב"י לית ליה הך סברא מש"ה איצטריף לקרא: תוס' ד"ה למימרא וכו' ומנ"ל דנוגע הוי וכו' וי"ל דילפינן וכו' דנוגע מרבינן מאיש איש.

עכ"ל.

ט"ס הוא וצ"ל מרבינן מאו איש כו': תוס' ד"ה אלא מעתה כו' ונשמא אפי' רואה נמי לא הוי אב הטומאה משום דרשא עכ"ל. יש לדקדק איך אפשר דהוי אב הטומאה ומטמא אדם וכלים א"כ קשיא ל"ל קרא דנרחצו גבי איש אשר ישכב את אשה ש"ז ואי משום דמגע בית הסתרים הוא פדלקמן דף מ"א ע"ב ת"ל דטמאה מחמת האיש שנגע בה א"ו דאינו אלא ראשון לטומאה מיהו י"ל דאפתי מנ"ל דאינו אלא ראשון דלמא מטמא בגדים וכלים ולא אדם וכמ"ש התוס' ד"ה למימרא וכו' דמה"ט הוי ס"ד דש"ז מטמא בגדים ולא אדם יע"ש ודוק.

מיהו י"ל דה"ט דמ"ד דאינו אלא נוגע משום דס"ל מדלא מטמא אדם מכלל דלאו רואה הוא ואין אנו צריכין לדברי התוס' דיליף מדאיתקש לשרץ: ע"ב תוס' ד"ה אבל דם דרכיה וא"ת והא ד"נ נמי קתני לקמן וכו'.

עיי' במהרש"א דקושית תוס' היא דהא חזינן דדם אע"ג דרכיה אינו נימוח במעל"ע יע"ש ומוכח מתוס' פאן דס"ל פשיטת הר"ן והרא"ש אע"ג דאין צורת בריה עליו היכא דלא נימוח תוף מעל"ע טהורה ואמרי' בחתיכה היא ולא דם דאלת"ה אלא פשיטת הר"ב ד"ד והרשב"א דדוקא היכא דצורת בריה עליו אבל בלא"ה אע"ג דאינו נימוח טמאה קשה א"כ מאי משני תוספות דהתם מייירי בדם גדה שגפול על הפגד ונתקבש ביותר וכו' אפתי קשה דהא חזינן בחתיכת אדום ואין צורת בריה עליו דטמאה אע"ג דאינו נימוח במעל"ע וא"כ איכא דם דאינו נימוח במעל"ע ואמאי מהני הך מעל"ע וא"ל דשאני הך דאיכא צורת בריה עליו אז אמרינן פיון דרוב פעמים נימוח דם תוף מעל"ע מסתמא בריה הוא משא"כ היכא דאין צורת בריה עליו דליכא למיתלי בברייה ואמרינן דדם הוא ונתקשה ביותר אף שהוא נגד הרוב פיון דליכא למיתלי בברייה ודאי דם הוא א"כ

מעיקרא לא מקשי מידי וה"ל לשנויי דשאני הכא דצורתן מוכיח עליהן משא"כ במתני' דלקמן דלא מיירי בכריה ולא היו צריכין לחלק בין דם שנפל על הבגד לדם דעלמא א"ו דס"ל להתוס' פשיטת ה"ה וקרא"ש: בא"ד וע"ק דהתם כו'.

צ"ע מאי קשיא להו קא פבר פתבו דמתני' מיירי שנפל על הבגד ונתקבש ביותר אבל באפי נפשיה הוא רביה: תוס' ד"ה או דלמא ל"ש וכו' תימא דבפ' ד"נ וכו'. לא זכיתי להבין דברייהם דמאי קושיא דהתם ידעינן דנדאי נבלה או שרץ הוא אלא דלא מטמא יבשים וכשחזרו בתוך מעל"ע ונעשו לחין מקרי לחין משא"כ אם לא נימוח בתוך מעל"ע אע"ג דאפשר שיהיה נימוח אם ישרה עוד במים או ע"י מיעוה בצפון מ"מ יבש מקרי כיון שלא נימוח תוך מעל"ע שפך שיערו חכמים אבל הכא דמספקינן אם בריה הוא או דם נדה הוא ואלו ידעינן דנדאי דם נדה הוא אפי' לא נימוח תוך מעל"ע אפ"ה טמאה דקא ד"נ הוא מהנה דמטמא יבש ולא מהני מעל"ע אלא דאמרינן כיון דלא נימוח תוך מעל"ע מסתמא בריה הוא מש"ה אמר רשב"ג דמעל"ע לא מהני דלמא דם יבש הוא עד שפמעו בצפון ולא נימוח ואז ידעינן שנימוח ע"י מיעוה צפון מ"מ יבש מקרי וצ"ע: דף כ"ג ברש"י ד"ה אפני' פרבנו וכו'.

ועיין מוהרמ"ל שפוננת רש"י לתרץ קו' תוס' ד"ה וילפינן וכו' ופשוט הוא ועי"ל דכוננת רש"י דאי כר"י קשה דגילף תרתי ג"ש דבהמה ודתנין ומה שהוכיחו התו' ד"ה זו היא שיבה וכו' דע"כ לא נתקבלה תרנייהו היינו לשיטת' דס"ל דשנויא דהש"ס אזלי אליבא דר"י משא"כ לפירוש"י וכמ"ש מהרש"א שם ולפ"ז יתורץ נמי קו' מהרש"א שהק' לקמן דל"ל להש"ס לתרץ דהכא איכא פירכא אמאי לא ניחא להו לרבנן אית ליה נמי כר"י דהכא דאיכא מופנה מב' צדדים ומופנה מצד א' שפקינן למופנה מצד א' ואפי' ליכא פירכא דא"כ הוי קשיא גיליף תרתי ג"ש וילכך הוצרך הש"ס לומר דהכא איכא פירכא: שם בגמ' למאי נ"מ לאתסורי באחותה וכו'.

ועיין בחדושי הרמב"ן שחולק אפירוש רש"י דא"כ ה"ל לומר דנ"מ לאתסורי באמה או אם אמה א"ו כיון דלאו בר קנימא ה"ל כבת ח' דה"ל פאבן לכל דבר ועיין בב"ש ס' ל"ז ס"ק ב' מ"ש בזה והו' הו' דברי הרמב"ן ה"ל: תוס' ד"ה וילפינן כו' דהשתא תנין לא מופנה כלל וכו'.

דבריהם מגומגמים דהא השתא דלא ניקתוב הפנאה דאדם ומסתמא הי' ראוי לכתוב תיבת ויצר ולא ניקתוב תיבת ויברא וא"כ גבי תנין לא הוי גז"ש כלל דהא התם פתיב ויברא ואלו גבי אדם פתיב ויצר ולפי שיטתם דלא נתקבלה רק חזא ג"ש א"כ מדדמי ילפינן עדיפא ה"ל למימר שנשתוק מהפנאה דאדם ואז גבי תנין ליכא ג"ש כלל ועיין בחדושי הרמב"ן והר"ן מ"ש בזה: ע"ב רבא אמר חסא הגבן והעין וכו' מיתבי צורת פנים שאמרו וכו'.

עיין במהרש"א מה שהקשה לפירוש"י ולפי עניות דעתי נראה לתרץ דלא קשה מידי לפמ"ש בחדושי הרמב"ן ו"ל לפירוש"י ו"ל דר"י משמ' דרב פליג אדשמואל ואדר"י דפירוש"י לעיל טעמא דר"מ משום יצירה יצירה או משום גלגל עין שלדבריהם אפי' תיש גמור במעי אשה ולד מעל"ל הוא לר"מ וכו' ולר"י משמיה דרב לית ליה הנהו טעמא אלא ר"מ ורבנן בסברא בעלמא פליגי שר"מ אומר מצורת אדם בעינן והאיכא וחכ"א

כל צורת ממש וה"ה לר"מ במצח ועין וגפן ולסת וגבות הזקן סגי' אלא להכי נקט פניו
אדם ועין א' בבהמה להודיע פתח דרבנן וכו' והא דתניא לעיל נראין דברי ר"מ בבהמה
וחי' בהכי נמי מתוקמי בבהמה וחי' ומקצת סימנים דאדם דכיון דהא עצמה עיניה הולכות
כשול אדם במקצת סימנים לעשות פאדם גמור משא"כ בעופות שאפי' כל פניו פאדם
ועיניו לצדדים אינו כלום והאי דדחי רב אחאי בריה דרבא לעיל תבדוק לרבנן דמודו
רבנן בקרי' וקפוף הואיל ויש להם לסתות פאדם דחי' בעלמא הוא דדחי אבל לפום
מסקנא לרבנן לסתות תדא מצורות דפנים ניהו וצריה נמי גפן וגבות זקן דאדם ועין
דאדם באופןמא עכ"ל אף כ"ז אי ניא דלר"מ סגי' במקצת צורה אבל אי ניא דר"מ בעי
כל צורה ממש פאדם א"כ ע"כ צ"ל דבתרתי פליגי דהא איפכא אי' במתני' דלר"מ ולד
ולתכמים אינו ולד וע"כ דבתרתי פליגי דהיא דלית ליה פלל צורת אדם רק תיש גמור
אית ליה לר"מ דהוי ולד ולרבנן אינו ולד וטעמא דר"מ משום ג"ש דיצירה והיא דאית
ליה צורת אדם ס"ל לר"מ דבעי' כל צורה שלמה משום דגרע מבהמה ממש דהתם
יצירה פתיב וכמ"ש התו' ומעתה הא דאמר לעיל ובעופות תבדוק ע"כ דאתני' אליבא
דרבנן דאי לר"מ פיון דאמר ברישא המפלת פמין בהמה וחי' לר"מ ולד ולתכמים אינו
ולד ע"כ מייירי שאין לו צורת אדם פלל דאי באית ליה צורת אדם אדרבה רמ"א דאינו
ולד ונתכמים ס"ל דהוי ולד אפי' במקצת סימנים דאדם א"ו דמייירי בתיש גמור וא"כ הא
דאמר בעופות תבדוק ע"כ אתי' אליבא דרבנן דלא גמרי יצירה יצירה ואפ"ה מודים
בקרי' וקפופא משום דיש להם לסתות פאדם וע"כ דס"ל דבחד נמי סגי' דלא פחסא
דלחסא מה מהני חד סימן דהא בעי פולהו בחד צד ולפ"ז לק"מ קו' מהרש"א הג"ל
דאליבא דרבא א"ח דס"ל אליבא דרבנן בעי בחד צד פאדם א"כ ע"כ הא דאמר בעופות
תבדוק ע"כ אליבא דר"מ אתי' דאי אליבא דרבנן בחד צד בעי לכולה סימנים פאדם וע"כ
ר"מ פל צורות היינו פל דהו דאי בעי ר"מ לכולהו סימני' פאדם ובתרתי פליגי א"כ הא
דאמר בעופות תבדוק אליבא דמאן תרמי' דלא ניחא לרש"י דיפלוג הו' ברייתא אדר"א
ב"צ מש"ה פירש דהו פל היינו כ"ש וא"כ אתי' לר"מ אבל לפי סברת המקשה דלרבנן
בחד סגי' א"כ י"ל דהאי פל צורות לר"מ היינו פל צורה ממש והא דאמר בעופות תבדוק
אתי' אליבא דרבנן דלא בעי אלא חד סימן פאדם והא דאמר רחב"ג נראין ס"ל דבתרתי
פליגי בין בשאר עופות בין בקרי' וקפופא ורחב"ג מקריע מטעמא דנפשיה וכן צ"ל נמי
לשיטת המהרש"א שכתב וז"ל דע"כ רש"י סובר דכל צורה דר"מ לית לן לפירש הכי
משום דלא גרע מכולה בהמה עכ"ל לכאורה קשה דאם רש"י סבור פן א"כ מה זה שכ'
רש"י וז"ל ואע"ג דמצי לאוקמי פדאיתא וכו' דאמר פל דהו צורת עכ"ל דאי כר"מ
אמאי קאמר חוץ מן האונן וכי גרע מכולה בהמה א"ו דהא דכ' המהרש"א דלא ניחא
לרש"י לפירש הכי משום דלא גרע מכולה בהמה היינו לפום מאי דנימא דס"ל לר"מ פל
צורת ממש פאדם ואז ע"כ צ"ל דבתרתי פליגי ר"מ ורבנן בבהמה ממש ס"ל לר"מ דהוי
ולד משום גז"ש דיצירה ובדומה לאדם נמי פליגי מש"ה כ' המהרש"א שפיר דס"ל
לרש"י דליבא למימר דר"מ בעי פל צורת ממש פאדם מה"ת גרע מכולה בהמה אבל
לפי האמת דלר"מ לא בעי אלא צורה פל דהו א"כ יש לומר דבהא פליגי במתני' ר"מ
ורבנן ולר"מ הוי ולד היינו דוקא דאיבא מקצת סימנים דלר"מ הוי ולד ולרבנן לא הוי
ולד עד דאיבא פולהו סימנים לרב ולחסא חצי פוצוף והיינו דפליגי בסברא בעלמא

וכשיטת הרמב"ן או לשיטת המהרש"א שכ' בתוס' ד"ה לאתסורי באחותה ולקמן גבי המפלת דמות לילה דכיון דהה"ג ש איכא פירכא מוקמינן הג"ש למיסתבר טפי והיגו היכא דאיכא קצת צורה מאדם ולפ"ז שפיר כ' רש"י דה"מ לאוקמי כר"מ ולא קשה דאמאי קאמר חוץ מאונן וכי גרע מפולה בהמה ז"א דהשתא לפי המסקנא אית ליה לר"מ דבועי דוקא מקצת צורת אדם אבל היכא דלית ליה פלל שום צורה אף ר"מ מודה: דף כ"ד בין ר' ינאי לר"י א"ב דר"א.

ובכ"מ פ"י הלכות א"ב תמה על הרמב"ם שפסק כר"י ובהלכות שחיטה פסק כר"א וע"ש ובס' כו"פ תי' דרמב"ם לשיטתו שכ' פל היכא דאמרינן נישל טרפה אם חסר מתחלת ברייתו פשרה וא"כ הא דאמרינן דפליגי בדר"א היגו דכ"ע אית להו דר"א לענן נישל אלא דפליגי בחסר אי איתא דר"א ופסק כר"י דנישל לחוד וחסר לחוד אף ז"א דלישנא דסוג' מוכח דפליגי בפ"י הברייתא דאמר פדי שיניטל מן החי וימות ואמר פמה פדי שיניטל מן החי וכו' משמע דבנטילה פליגי ולפענ"ד נראה דהרמב"ם סמוך אהא דרבא דאמר בירב' א' מן הצד אמו טמאה וכמ"ש הרמב"ם עצמו להא דרבא וס"ל להרמב"ם דאף רבא אית ליה דר"א אלא דס"ל דבחסר ירד ראוי לבריית נשמה וכדאיתא בברייתא דלקמן אף דהוא נבלה מחיים מ"מ לדידן' י"ל דיש חילוק בין נישל לחסר מתחלת ברייתו ורבא לית ליה כברייתא דס"ל דתל' בכל שאלו נישל מן החי אלא כברייתא דלקמן דתני תנא קמי' דרב ומעתה י"ל דאף רבא ס"ל דטרפה אינה חי' ואפ"ה בושטו נקוב אמו טמאה דלא תליא פלל בחיות אלא בבריית נשמה ומה שלא הביא הרמב"ם וישטו נקוב אמו טמאה משום דממילא שמעת מונה כיון שפסק וישטו אטום אמו טהורה משמע כל דלאו אטום אמו טמאה דאמו טהורה איצטרף אבל אמו טמאה ממילא משמע וכ"כ בתשובת ח"צ סי' ע"ז ומיהו בחסר גדול עד טבורו ס"ל להרמב"ם דאף רבא מודה לר"י משום ר"י בר"י דכל כה"ג נדאי אין ראוי לבריית נשמה: ע"ב המפלת דמות נחש.

הרמב"ם פסק דהמפלת דמות נחש אמו טמאה והראב"ד תמה עליו דהא איהו פסק דבעינן פל צורת אדם ומה יועיל גלגל עינו שלו כשל אדם הא לא דמי בשאר צורות ובכ"מ תי' דשאני נחש הזאיל וכל מינו דמי בד"א לאדם מש"ה עדיף וכ"כ ב"י סימן קצ"ד ולדעתו קשיא למה לא הביא הרמב"ם קרי' וקפופא וגם ק' הא הוכיח התו' ד"ה המפלת דמות לילית דאדרבה דזה גרע טפי כיון דכל מינו פן הוא לא יצא מכלל מינו ולא מקרי פלל דמאי לאדם: דף כ"ה סימן נלד בבהמה וכו' א"א בשלמא וכו'.

למאי דמוכח מסוג' זו דשפיר מרנן אף בבהמה סימן הוא לפז"ק מה שפירש"י בבכורות שם שפיר עור צורת נלד דמשמע מרנן וליתא גם על התוס' שכתבו שם ובמס' ב"ק דשפיר אינו סימן נלד בבהמה כמו באשה וז"א לפי הסוג' לכאן ודוק: תוס' ד"ה פסומכוס וא"ת אם שפיר מלא דם כו'.

לא ידעתי פוננתם דמאי קו' דנדאי אין לדמות שפיר לחתיכה אלא דה"ק כיון דסומכוס משום ר"מ אמר בהמפלת חתיכה אם יש בתוכו דם דטמאה אלמא דלא דריש יתורא דבבשרה למעוטי שפיר וחתיכה מש"ה מטמא נמי בשפיר מלא דם אבל לר"א וחכמים דהתם דרשי בבשרה למעוטי שפיר וחתיכה א"כ הא בהדיא פליגי ע"ז וא"כ ע"כ דס"ל פיהדיא פסומכוס ולא דריש בבשרה וה"ה דהמ"ל כר"ש דהתם אלא דחדא מנייהו נקט

וכן ראיתי בתה"א ואפ"ש דס"ל להתוס' פ"ג דא"ר ר"ש אית ליה ב"ה פסומכוס דלא דרשינן בבב"ב להכי לא מקרי סומכוס יחידאה א"ו דמדמה שפיר לחתיכה ומש"ה א"ר פ"ח דא"ר דאלו לר"ש בעינן אגור דוקא משא"כ מלא דם לא מקרי אגור והארכתי מזה בתשובה: תוס' ד"ה ש"מא כר"י כו'.

כ' המהרש"א ו"ל דלמא ה"ה מלא ב"ש בצלול מ"י וכו' עכ"ל לא ידענא מאי קו' דא"כ למה אמר רבי ש"מא כר"י ס"ל דהא נדאי כר"י אמר דבצלול נדאי פליגי רבנן אר"י: שם מחלוקת בצלול. ופירש"י במים צלולים ולדעתו צ"ל דיש חילוק לר"י בין דם למים וכ"ה בפירש"י עפ"י הגהות רש"ל ולפ"ז צ"ל ה"ה דאמר רבי ש"מא כר"י ס"ל א"כ ה"ה דאמר מלא ב"ש א"מ טמאה לידה ולא קאמר רבנן טמאה מלא מים טמאה צ"ל כמ"ש ה"ה מ"ש דס"ל בעכור פליגי ומש"ה קאמר מלא ב"ש לאשמעין לאפוקי צלול דלא וה"ה למים עכורים וע"ש ולפ"ז קשה פ"ג דרבי נמי מספקא ליה נאמר לא שמעתי וכמ"ש התוס' דמתני' א"ל דמלא ב"ש חוששת א"כ מה חידוש ר"י נאמר כ"ה אמר אבא דהא רבי נמי טמא מספק וע"כ צ"ל דה"ה פ"ג דאמר טמאה לידה משמע טמאה נדאי וא"כ איך דחי רבי דלמא כר"י והי"נו ע"כ דפליגי בעכור ולא בצלול דאל"כ או כר"י ס"ל לאשמעין אפילו מלא מים אע"כ דהכי דחי ליה דלמא כר"י ובעכור פליגי ומש"ה אשמעין במלא ב"ש לאשמעין דבעכור פליגי וה"ה אי נ"מא דבעכור פליגי א"כ ע"כ ר"י מספקא ליה כדמסיק לקמן ממתני' דבכורות וא"כ איך קאמר טמאה לידה ה"ה נדאי ר"י מספקא ליה א"ו דר"י אליבא דכ"ע וצ"ע גם מ"ש התוס' דבפלוגתא לא מ"י ליתא לפי רש"י אלא אי נ"מא דבעכור פליגי אבל אי נ"מא דבצלול פליגי ליכא למימר בפלוגתא לא מ"י א"כ איך קאמר מלא מים אינה חוששת לולד ה"ה ר"י ס"ל דה"ה לולד א"ו צ"ל דלרבי בעכור פליגי לפי פ"ג דרש"י ודוק: תוס' ד"ה עור וב"ש וכו' ברישא עור וב"ש וכו'.

ובתה"מ דחזקתא איפכא וכו' וי"ל עוד טעם דאיתא במדרש על פסוק עור וב"ש וגו' אמר רבי אבהו טובה גדולה עשה הקב"ה עם האשה בעוה"ז שלא התחיל יצירת הנולד בגידין ובעצמות שאילו ה"ה כן ה"ה מבקע פ"ה ומש"ה גבי מתים דחזקתא דלית להא חששא פ"ה איפכא ע"י שו"ת מעיל צדקה סי' מ"ז מה שמפלפל בסוגי' זו ועיין בשו"ת ח"צ מה שהשיג מסוגי' זו ומסוגיא דלקמן על מהרי"ק סי' קמ"ג הביאו רמ"א בסי' ש"ה שכ"ז שאין אבריו מרוקמים אין פוטר הבא אחריו ואפ"ה בזה"ז סומכים ע"ז וכ' במהרי"ק טעמא דלא מוקמינן לאשה בחזקת שלא נפטר רחמה גם הנפל ה"ה בחזקת שלא נתרקמו אבריו וע"ז השיג שם בתשו' סי' ק"ד מהא דלקמן דעב"ה הנ"ה והפילה דמביאה קרבן ונאכל משום דרוב נשים ולד מעלי' ילדו וא"ל דש"ה דראינו שלא נתרקמו אבריו ה"ה נ"מא אלו ה"ה מחומרת האחרונים שאין אנו בקיאים י"ל דבהא סמכינן אחזקה ונ"מא דבקיאים לראות אם לא נתרקמה אבל אחר שהוא מדינא דש"ס כדאמרין מעולם לא דכל שפיר בנהרדעא א"כ רא"ה דידן ה"ה פאילו לא ראינו וסמכינן ארוב נשים וילד מעלי' ילדה והאריף שם ומסיק דהרוצה להחמיר יתן בלא ברכה ובלא"ה ק' לדברי מהרי"ק הרי פתבו תוס' בבכורות דף ד' ע"א דאפילו היכא דאיכא חזקה ורובא דפטור מלידתו לכהן דחזקת מ"מון עדיפא והמע"ה אלא דקשה לסתור דברי מהרי"ק והרמ"א

שְׁהִיאוּ לְפֶסֶק הַלְכָה מ"מ הָא הַבְּרָכוֹת אֵינָן מְעַכְבוֹת תּוֹס' ד"ה מְלֵא בְּשֵׁר וכו' דְּדַלְמָא
הָא מְלֵא בְּשֵׁר חוֹשְׁשֵׁת וכו'.
עכ"ל.

יֵשׁ לְדַקְדָּק דְּתַפְשׁוּט מִמִּתְנִי דפ"ק דְּכָרִיתוֹת דְּחֻשֵׁיב הֵתָם יֵשׁ מְבִיאוֹת קָרְבָן וְנֶאֱכָל וְיֵשׁ
מְבִיאוֹת קָרְבָן וְאֵינוֹ נֶאֱכָל וְיֵשׁ שְׂאִינָן מְבִיאוֹת וכו' וְתַנִּי הֵתָם אֵלּוֹ אֵין מְבִיאוֹת הַמִּפְלָת
שְׁפִיר מְלֵא מִים וכו' וא"כ ק' אֲמַאי לֹא תָנָא בְּמֵלֵא בְּשֵׁר וְאֵי דְמִסְפָּקָא לִי ה"ל לְמִיחְשָׁב
בְּהַדֵּי הַנֶּהֱ דְמְבִיאַה וְאֵינוֹ נֶאֱכָל וא"ל דְּהֵינּוּ הֵךְ דְּתַנִּי הֵתָם הַמִּפְלָת וא"י מָה הַפִּילָה ז"א
דְּהֵימָא מוֹקְמִינָן לָהּ דָּף כ"ט בְּלֵא הוֹחֲזִיקָה עֲזוּבָרָה וע"ש: דָּף כ"ו בְּגִמְרָא וּלר"ש דְּאָמַר
יּוֹצֵא דוֹפָן וכו'.

יֵשׁ לְדַקְדָּק אֲמַאי לֹא מְשַׁנֵּי דר"ש כר"י ס"ל דְּאָמַר בפ"ב דְּכָרִיתוֹת הָאֲשֶׁה שְׁיִלְדָה וְלָדוֹת
הַרְבֵּה דר"י אֲמַאי עַל הֶרְאָשׁוֹן וְאֵינָה מְבִיאַה עַל הַב' מְבִיאַה עַל הַג' וכו' וא"כ נ"מ
הֵיכָא שְׁיִלְדָה וְלָד גָּמוּר וְאֵת"כ נִתְעַבְּרָה בְּתוֹךְ מְלֵאת וְהַפִּילָה בְּיוֹם פ' לְרֵאשׁוֹן קוֹדֵם
שְׁקִיעַת הַחֲמָה וְהַסְנַדְל הַפִּילָה בְּלִיל פ"א דְּהֵינּוּ אַחַר שְׁקִיעַת הַחֲמָה שֶׁל יוֹם פ' וא"כ
מִשׁוּם הַנֶּלֶד אֵינָה חֲזִיבָת קָרְבָן לְפִי שְׁהִיָה תוֹךְ יְמֵי מְלֵאת שֶׁל הָא' וּמְבִיאַה קָרְבָן מִשׁוּם
הַסְנַדְל שְׁהִיָה אַחַר מְלֵאת וְאֵין אָנוּ צְרִיכִין לְדַחֲוֹק בְּגִיּוּרָת שְׁהוּא דוֹחֵק גְּדוּל לְפִי מָה
דְּמִסִּיק שְׁכֻשְׁהוֹן יּוֹצֵאִין אֵין יּוֹצֵאִין אֲלֵא פְרוּכִים דצ"ל לְמִסְקָנָא שְׁטַבְלָה בֵּין זֶה לְזֶה שְׁהוּא
רְחוּק מִמְצִיאוֹת וְאֲפֻשֵׁר מִשׁוּם דְּסַתָּם בַּר פְּלִגְמִי דר"י הוּא ר"ש וְת"ק פְּלִיג הֵתָם עַל
ר"ש מִש"ה לֹא נִיחָא לְהַש"ס לְאוּקְמֵי הֵכִי.

מִיְהוּ הַמְהַרְש"א כ' לְקַמֵּן דָּף ל"א דת"ק דר"י הוּא ר"מ אֲבָל ר"ש"י בְּעִירוּבֵין דָּף מ"ו ע"ב
פֶּתַח דְּבַר פְּלִגְמִי דר"ש מְסַתְּמָא ר"י הוּא. גַּם אֲפֻשֵׁר דְּבִזְמַן מוּעֵט פְּזָה אֵין דָּרָךְ לַעֲשׂוֹת
סְנַדְל (וְעֵינִין בְּמַס' בְּרָכוֹת דָּף ס' ע"א גְּרַסִּינָן מְאַרְבָּעִים יוֹם וְעַד ג"ח יִבְקֶשׁ רַחֲמִים שְׁלֵא
יְהֵא סְנַדְל מוֹכַח דְּאַחַר מ' יוֹם אֲפֻשֵׁר לַעֲשׂוֹת סְנַדְל) וְאֵיפְכָא לֵיכָא לְאוּקְמֵי אֲלִיכָא דת"ק
וּכְגוֹן שְׁיִלְדָה סְנַדְל בְּיוֹם פ' וְלָד גָּמוּר לְאַחַר שְׁקִיעַת הַחֲמָה דְּהֵא מְשַׁמַּע הֵתָם דְּמְבִיאַה
קָרְבָן עַל הַסְנַדְל וְאֵלוֹ בְּנִדּוֹן זֶה אֵינָה מְבִיאַה קָרְבָן לֹא עַל הַסְנַדְל שְׁהִי תוֹךְ מְלֵאת הֶרְאָשׁוֹן
וְלֹא עַל הַנֶּלֶד שְׁהוּא תוֹךְ מְלֵאת דְּסְנַדְל אַח"כ רֵאִיתִי שְׁבִירוּשְׁלָמִי בְּפִרְקִין מְתַרְזֵן פּוֹ: ר"ש"י
ד"ה הוּי לִידָה וכו' אֲבָל סְנַדְל עַד דְּנִפְיָק רַבָּא וכו' דְּהֵכִי אֲמַרִּינָן בְּבִכּוּרוֹת אֵין הֶרְאָשׁ
פּוֹטֵר בְּנִפְלִים.

עכ"ל וְלִכְאוּרָה תְּמוּהָ דְּהֵא אֵיתוּתַב שְׁמוּאֵל הֵתָם וְכַמ"ש הַתּוֹס' פֶּאן מִיְהוּ נִרְאָה מְדַבְּרֵי
ר"ש"י שֶׁם דְּהֵא דְּאָמַר שְׁמוּאֵל אֵין הֶרְאָשׁ פּוֹטֵר בְּנִפְלִים הֵינּוּ אֲפִי בְּרֵאשׁוֹ חֵי וּבְהֵא
אֵיתוּתַב שֶׁם מִמִּתְנִי אֲבָל בְּיָצָא רֵאשׁוֹ מֵת כ"ע מוֹדִים דְּאֵינוֹ פּוֹטֵר בְּנִפְלִים וְכֵן מוֹכַח
מִרְש"י ר"פ בְּהֵמָה הַמְקֻשָּׁה שֶׁכ' דְּהֵא דְּנִקְט מִתְנִי בֵּן שְׁמוּנָה שְׁיָצָא רֵאשׁוֹ חֵי הֵבֵא אַחֲרֵיו
בְּכוֹר לְנַחֲלָה וְאֵין בְּכוֹר לְכַהֵן הָא דְּנִקְט רֵאשׁוֹ מִשׁוּם רְבוּתָא דְּאֵינוֹ בְּכוֹר לְכַהֵן דְּאֲפִי לֹא
יָצָא רַק רֵאשׁוֹ הֵבֵא אַחֲרֵיו אֵינוֹ בְּכוֹר לְכַהֵן אֲבָל לְעַנְיָן נַחֲלָה אֲפִי יָצָא פְּלוֹ הֵבֵא אַחֲרֵיו
בְּכוֹר לְנַחֲלָה וא"כ פִּינּוֹן דְּמִשׁוּם רְבוּתָא דְּבְכוֹר לְכַהֵן נִקְט רֵאשׁוֹ אֵי ס"ד דְּאֲפִילוֹ בְּרֵאשׁוֹ
מֵת פּוֹטֵר הֵבֵא אַחֲרֵיו לִיתְנִי רְבוּתָא טְפִי בֵּן שְׁמֻנָה שְׁהוּצִיא רֵאשׁוֹ מֵת וְלָמָּה נִקְט רֵאשׁוֹ
חֵי א"ו דְּדוֹקָא רֵאשׁוֹ חֵי פּוֹטֵר הֵבֵא אַחֲרֵיו וְלֹא בְּרֵאשׁוֹ מֵת דְּבִהָא לֹא אֵיתוּתַב שְׁמוּאֵל
אֲדַרְבֵּה מִתְנִי מְסִיעָה לִיָּה וְלִיכָא מֵאן דְּפִלִּיג עֲלֵיו וְכ"כ הֶרְמֵב"ם בַּהֲל' בְּכוּרוֹת וּבִט"ד

ובש"ע סי' ש"ה וצדקו דברי רש"י דבסנדל כ"ע מודו דאין הראש פוטר ודלא כמ"ש בשו"ת פמ"א סי' ו' דאפי' בראשו פוטר להבא אחריו והא דנקט ראשו חי לרבנותא דבכור לנחלה נקט דאפי' ראשו חי הבא אחריו בכור לנחלה והא ליתא דאי לרבנותא דבכור לנחלה נחית ליתני רבותא טפי דאפי' יצא פולו וכנ"ל (מיהו לישנא דמתני' דתני אע"פ שיצא ראשו חי משמע לכאורה בדברי הפמ"א מיהו בסדר המשניות ל"ג אע"פ) אמנם מדברי התוס' ד"ה סנדל מוכח דס"ל דאפי' ראשו מת בנפלים פוטר להבא אחריו ולדעתם צ"ל הא דנקט במתני' ראשו חי משום רבותא דבכור לנחלה נקט ומעשה קשה דאי משום רבותא דבכור לנחלה נחית ליתני רבותא טפי דאפי' יצא פולו אפ"ה השני בכור לנחלה ע"כ ס"ל פדעת הש"י שהביא הסמ"ע סי' רע"ו דביצא פולו אין השני בכור לנחלה וגוף התשובת ש"י אין פעת תח"י לעיין בו: המהרש"א מק' לשיטת הירושלמי שהביא התוס' דהנולד שעם הסנדל אינו מתקנים א"כ ק' סנדל דתנו גבי בכורות למאי הלכתא ותני דאיכא לאוקמי כר"ש וביצא הנולד דרף דופן וכו' ותלמודא דידן לא בעי לאוקמי הכי וע"ש ולכאורה אין לדבריו שחר דלמא תלמודא דידן לא בעי לאוקמי הכי משום דס"ל דאפשר להתקנים פדמוכח מסוגיא להדיא ונראה פוננתו דלכאורה ק' על המק' מעיקרא שהקשה סנדל דתנו גבי בכורות למאי הלכתא איך לא ידע לשנויי להבא אחריו וכן הרגיש מהרמ"ל וצ"ל כתי' מוהר"מ דהמקשה ס"ד דנולד שעמו א"א להתקנים (וגם מדמקשה הש"ס למאי הלכתא וכו' עדיפא ה"ל להקשות למאי דס"ד להבא אחריו לסוף שנה דאמאי הוי בכור לנחלה הא קדמי' הנולד שעם הסנדל א"ו דס"ל שהנולד עם הסנדל א"י להתקנים ולפ"ז שפיר קשה דאמאי נאיד מסברת המקשה ומשני דאפשר להתקנים ה"ל לשנויי דהא מני ר"ש וכסברת המקשה דא"א להתקנים אלא דלא רצה לאוקמי כר"ש ולא פרבנו וכמ"ש מהרש"א והנה לכאורה גם לדברים אלו אין הבנה דהא פרבנו גמי מצי אתי ואי משום דרבנו ס"ל התם דהנולד אחר יוצא דופן אינו בכור לפהו וא"כ הוי קשיא דמאי ארי' משום סנדל ת"ל משום יוצא דופן נפטור מבכורה ז"א דהא אמרינו התם דטעמא דרבנו דבכור לכולה מלתא בעי מש"ה השני פטור מן הבכורה הא ניחא אם היוצא דופן הוי בן קיימא ואם פן הראשון הוא בכור לנחלה משום הכי שני פטור מה' סלעים דלאו בכור לכולה מלתא הוא אבל פשהראשון הוא נפל השני שאחר יוצא דופן הוא בכור לכולה מלתא וא"כ אי לאו דסנדל פטור הוה השני בכור לכהן אף לרבנו וצ"ל דס"ל להמהרש"א דהא דאמרינו התם דבעינו בכור לכולה מלתא היינו דאפילו הוי השני בכור לנחלה פגון שהראשון שיצא דרף דופן לא הוה ב"ק אפ"ה השני פטור מה' סלעים דבעי גמי בכור לנחלה וזה לא הוי בכור לנחלה שפיר קדם לו היוצא דופן אמנם בט"ז בסס"י ש"ה משמע להדיא כמ"ש לעיל דבנחלה תליא מלתא דאם הראשון אינו ב"ק מקרי השני בכור לכולה מלתא ותייב בה' סלעים לפ"ז אין מקום לדברי המהרש"א ז"ל גם לפמ"ש הרמב"ם לפי המשניות במס' בכורות שא"א עוד שתתעבר ותלד לאחר שיצא הנולד דרף דופן ג"כ אין מקום לדברי המהרש"א ז"ל ומ"ש מוהרמ"ל שהפני' הסוגיא בתלמודא דידן גמי פשיטת הירושלמי והא דמשני הש"ס להבא אחריו היינו לאחר שנה או שנתים וקמ"ל מתני' דהנולד שעם יוצא דופן א"י להתקנים ומש"ה הבא אחריו בכור לנחלה ואינו בכור לפהו דבריו תמוהים דא"א לפרש פן בשנויא דר"פ ובשנויא דר"ה בר תחליפא דמוקי למתני' דבכורות שיצא דרף ראשיהו או דרף

מרגלותיהן ומתני' מייירי בנלד שעמו: ע"ב רש"י ד"ה מפאן ואילף חוששין וכו' וא"נ הוי
האי נלד נקבה כו'.

שאם תראה וה"ה דנ"מ דמשכי שבועים דינדה מיום שהפילה השליא וכמ"ש רש"י לעיל
בל"א: שם ד"ה אלא בדבר של קנימא וכו' שאם הפילה דבר שאין ראוייה לבריית נשמה
כו'. הוכרח לזה כי היכי דלא ליסתר דרב אדרב דהא לעיל אר"י משמיה דרב פל ג' ימים
הראשונים תולין ומוקני' לה בנפל אלמא דתולין שליא אפי' בנפל מש"ה פי' רש"י דהקא
מייירי בדבר שאין ראוי ליצירת נשמה אבל הרשב"א בתה"א פי' הדבר כפשטייה דלא
תלינו שליא בנפל פלל ופליג אדר"י א"ר לעיל ומש"ה חזיא שמואל לר"י בישות דאמר
משמיה דרב איפכא ועיין בב"י סימן קצ"ד מ"ש בזה וממש"ל ד"ט מוכח בדברי רש"י
דנפל מיקרי דש"ק דאל"כ קשיא מה שהקשיתי לעיל דמה מקשה קנשי סמוך ללידה
רחמנא טהרה דלמא ס"ל אין קישוי לנפלים א"ו צ"ל דהוכיח מדנקט כ"ד שאינו ש"ק
וכמש"ל נאי ס"ד דנפל נמי מקרי דבר שאינו ש"ק דהרה הקו' לדנקתה א"ו פדעת רש"י:
תוס' ד"ה תחלתו כ"ש כו' ומפרש התם ברש"י כו'.

ובפירוש"י שלפנינו פירש שם כמו פאן וכבר הרגיש בזה המג"א בפ"ה הר"ש על מס' פלים
במשנה זו עיין שם: דף כז תיובתא. ופירש"י תיובתא דרבי דאמר דבר שאינו שאלה
ולא פירוש דקו' הש"ס הוא על רבי דאמר אין תולין אלא דבר שיש במינו שלי' והקא
אמר דחוששין משום דעל רבי א"א לאקשוני מברייתא דא"ל דרבי פליג עלה אלא
דמקשה על מציאות דרבי אמר שהוא דבר שאינו ובברייתא אמר שאפשר במציאות
ובהא דחזק דפליג אהדדי ומיהו בס' תה"א משמע דתיובתא הוא אר' מהא דחוששין ע"ש
פן אמר בני הבחור הר"ר יואל ז"ל אח"ז ראייתי שכ"כ בספר הכריתות: תוס' ד"ה חנומר
ב' ולדות וכו'.

מוכח מתוס' דהיקא דאתיליד זכר ואח"כ ספק ולד א"צ לישוב אלא משום זכר דהא ליכא
תרי ס"ס דסתרי אהדדי אמנם מדברי הפוסקים והטור סימן קצ"ד לא משמע פן אלא
אפילו ספק ולד בהדי זכר מחויבת לישוב ימי טומאה דנקבה משום הספק אע"ג דליכא
ס"ס דסתרי אהדדי וצ"ל דס"ל כמ"ש התוספות לקמן דף כ"ט ד"ה תשב לזכר דבשמעתין
דטועה מחמרין אע"ג דאיכא פמה ספיקי והכי ס"ל לרש"י פאן בשמעתין ומכ"ש
התוספות פאן לפירש"י.

עיין ח"ש מ"ש על התוספות וכוונתו דהקא אינו סותר אלא חד צד של הס"ס ור"ל אותו
צד דאמרין מעיקרא שמה זכר הוא ולבסוף באנו לומר דנקבה הוא אבל מטעם דשמה
אינו ולד אותו ספק נשאר בין מעיקרא ובין לבסוף משא"כ בב"ק בהא דשליא שיצא
מקצתו ביום א' פל השני צדדים ס"ס באנו לסתור לבסוף ע"ש: בגמ' מ"ט דר"ש קסבר
פל טומאה שנתערב בה וכו'.

והא דאמר ר"ש במתניתין טעמא דנימוק משום דאי לאו דנימוק לא שייך ביה ביטול
ופשוט: תוס' ד"ה מ"ט דר"ש וכו' לכה נראה לר"י וכו' וה"פ מ"ט דר"ש הרי יש פאן
מת שלם וכו'. ולפ"ז צ"ל למאי דס"ד השתא דטעמא דר"ש משום ביטול מקצת ע"כ הא
דמודה ר"מ בבית החיצון היינו משום דנימוק בולה ונעשה פמים בעלמא ולא מקרי מת
שלם דאין לומר דטעמא דר"מ נמי משום ביטול מקצת ובהא פליג אר"ש דס"ל בבית

הפנימי אין נימוק פלל אפילו ביטול מקצת ליכא משא"כ בבית החיצון דאיכא ביטול מקצת ז"א חדא דא"כ אף ר"מ ס"ל כר"ש דכל טומאה שנתערב בה מין אחר וכו' וא"כ ת"ק דהתם דפליג אר"ש ומטמא בנפל בתוכו עפר כ"ש מני ועוד מדקאמר ר"מ אינו דומה נימוק פ"א לנימוק ב"פ משמע דאף ר"מ סבר דבפנים נימוק קצת וכמ"ש מהרש"א א"ו דאף ר"מ סבר דמקצת נימוק מבפנים אלא דפליג אר"ש ואמר כל טומאה שנתערב מין אחר טמא וא"ל דא"כ מאי דנוקיה לאוקמי טעמא דר"ש משום ביטול מקצת דלמא טעמא דר"ש דס"ל דכנלה נימוק ונעשה פמים בעלמא כמו דבעינו לאוקמי לאוקימתא דר"י ודר"ל דפליגי ר"מ ור"ש בהא דלר"ש נתבטל ברוב בבית הפנימי לר"י ולר"ל נתבלבלה צורתו בבית הפנימי משא"כ לר"מ עד בית החיצון יש לומר לרב המנונא דחיקא ליה לאוקמי בפלוגתא רחוקה שישלקו במציאות אם נימוק או לאו מש"ה ניחא ליה לר"ה לאוקמי דכ"ע ס"ל דנימוק מקצת אלא דר"ש לשיטתו אגיל וס"ל משום ביטול מקצת ור"מ איהו הוא ת"ק דר"ש דהתם אבל לאוקימתא דר"י ודר"ל ע"כ צ"ל דבהא פליגי ר"מ ור"ש אם נימוק לגמרי בבית הפנימי או שנתבלבלה הצורה או לאו.

ומעתה צדקו דברי התוס' שפיתבו לקמן וא"ת למאי דס"ד השתא כו' פלומר פינו דלא ניחא ליה דפליגי ר"ש ור"מ במציאות וגם למאי דס"ד השתא ע"כ טעמא דר"מ בבית החיצון משום ביטול פולה דאל"כ ת"ק דהתם מני א"כ היכי קתני בברייתא פשם שאינו כו' הלא גם לר"ש לא נתבטל פולו בבית הפנימי כמו בביה"ח דע"כ בביה"ח נתבטל פלו דאל"כ מ"ט דר"מ דא"ל משום ביטול מקצת דא"כ ת"ק דהתם מני ועוד הא ר"ה לא ניחא ליה לאוקמי שישלקו במציאות וכמש"ל ולזה תירצו התוס' דה"ק ר"ש פשם שאתה מודה בביה"ח שנימוק פולה ה"נ מודה לי דבבית הפנימי נימוק מקצת ואיכא ביטול משהו ואתה השיב ר"מ אינו דומה כו' דבביה"ח נימוק פולה משא"כ בביה"פ אף דנימוק משהו מ"מ אפי' הו' משהו לא נתבטל דלית ליה הו' סברא דכל טומאה וכו' כנלע"ד פי' הסוגיא לפי פי' התוספות והוא על דרך שפכת הרש"ל דמדר"מ מוכח דבבית החיצון נימוק פולה אבל מה שפכת מהרש"א דהוכחת תוספות דבביה"ח נימוק פולה הוא מדאמר ר"ש בפשיטות לר"מ אי אתה מודה כו' לא ידעתי למה פתבו תוספות בקושיתם וז"ל למאי דס"ד דר"ש וכו' הלא זה קשה לכולה אוקימתא דע"כ בבית החיצון נימוק טפי מדאמר הכי בפשיטות אבל לדברינו ה"ל ניחא דעיקר הוכחת התוס' ע"כ טעמא דר"מ דבביה"ח נימוק הפל דאל"כ ת"ק דהתם מני דס"ל דאין ד"א מבטלו וכמ"ש הרמב"ן בחדושו וגם דא"כ צ"ל דפליגי ר"מ ור"ש במציאות וקא לא ניחא לי לר"ה לאוקמי הכי משא"כ לאוקימתא דר"י ודר"ל ע"כ דפליגי בהכי וקא דלא מוקמי ר"י ור"ל דטעמא דר"ש משום דנימוק לגמרי והוי כמיא בעלמא ולא מקרי מת שלם צ"ל דס"ל דאפילו הכי מת שלם מיקרי גם יתר דברי מהרש"א אינם מוכנים לי שפכת על דברי מהרש"ל דאימא בהא פליגי ר"מ ור"ש דר"ש משנה ור"מ אינו משנה והוא סותר דברי עצמו שפכת לקמן דע"כ ר"מ נמי אית ליה בביטול משהו בפנים מדקאמר אינו דומה נימוק פ"א וכו' גם דבריו אלו אין להם הברז כ"כ אף דאמר ר"מ אינו דומה נימוק פ"א ר"ל אף דנימוק עדיין לא נימוק כ"כ עד שיחול עליו שם ביטול ועדיין צ"ע בתוס' משמע דלאוקימתא דר"י בטל כל השפיר ולכאורה לא הוי צריכין לזה דאפילו אי נימא דבטל משהו ברוב מ"מ טהור לר"ש דתו לא מיקרי מת שלם אמנם לדברי מהרש"א ניחא דא"כ

מ"ט דר"מ הא אף ר"מ מודה דנתבטל משהו דבשלמא לאוקימתא דרה"מ י"ל דלא ס"ל לר"מ הא דכל טומאה שנתערבה בה מין אחר אלא כת"ק אבל לר"י דאיכא ביטול ברוך קשיא מ"ט דר"מ א"ו לאוקימתא דר"י אף דנתבטל משהו מ"מ שלם מיקרי אלא דפליגי ר"מ ור"ש אם נימוק הפל בבית הפנימי או לאו ועיין בתוס' בבכורות דף כ"ג שפיתבו בהדיא פן דלר"י בטלה מקצת וע"ש: ועם מש"ל יש לומר הא דאמר ר"פ והיינו טעמא דר"י ור"י דלקאורה הוא שפת יתר כמו דאחזכו עליה אף דאר"פ אפילו כי הא מלתא וכו' מ"מ מאי קמ"ל בזה אחר שאין בו שום חידוש וע"פ דברינו שפיתבנו דמש"ה מוקי ר"ה טעמא דר"ש משום ביטול משהו ולא ניחא ליה לאוקמי טעמא דר"ש שפולה נימוק ובטלה מתורת מת שלם כמו דאית ליה לר"מ בביה"ח אלא משום דלא ניחא ליה שיחלקו במציאות אם נימוק לגמרי או לאו אף לקאורה עכ"ז ה"מ רה"מ לאוקמי פלוגתיהו בפשיטות דבהא פליגי ר"ש ור"מ דר"מ מספקא ליה אם נימוק לגמרי בפנים מש"ה מספיקא מטמא הבית לפי דהבית רה"י וכמ"ש התוספות לעיל דף י"ח ע"א ד"ה שליא בבית ור"ש לטעמיה דס"ל בריש מכילתין גבי מקנה דאפי' ברה"י תולין וכתבו התוספות שם דדוקא גבי מקנה אית ליה לר"ש תולין לפי שאין כאן שום חזקה דנגד חזקת מקנה איתא חזקת גברא על טומאתו אבל היכא דאיכא חזקה מוקמינן ליה אחזקה משום דלית ליה הלכתא ברה"י משום הכי מטהר פאן משום דמוקמינן הבית בחזקת טהרה אף כ"ז ניחא לר"ש אבל פינן דר"י ור"י ס"ל בהא כר"ש ובנדאי דלדידהו נמי צריף טעמא ולר"י ליכא למימר הכי דהא ר"י אית ליה במסכת טהרות ומייתי לה במסכת שבת דף ט"ז ע"ב דאפילו בטומאה דרבנן אית ליה שורפין ברה"י וע"ש גבי ו' ספיקות וא"כ לר"י ליכא לשנויי מש"ה אמר רה"מ דטעמא דר"ש משום ביטול משהו ובהא א"ל דר"י ור"י בהא כר"ש ס"ל דבנצנרף לו ד"א בטלה וז"ש ר"פ משום דקשיא לקאורה דל"ל הך טעמא לר"ש ת"ל משום דספק טומאה מוקמינן אחזקה לר"ש אפילו ברה"י לכה אמר ר"פ והיינו טעמא דר"י ולר"י ליכא לשנויי הכי מש"ה הנצנרף רה"מ לשנויי ביטול משהו ולא אמר ר"פ אלא לאסוקי מלתא דרבני' והש"ס מק' דאף זה פשיטא ולכה אמר ר"פ אפילו כי האי מלתא שאין בו אלא קצת חידוש לימא כו': שם וא"ת בנזיר פרק כה"ג וכו' אמאי לא משני בשלמא כו'.

לפמ"ש התוס' לעיל דף י"ח ע"ב דהך רוב דשליא אינו רוב גמור ומשמע דאינו אלא מדרבנן לפ"ז י"ל דעל הך טומאה אין הנזיר מגלח עליה מש"ה לא מצוי לשנויי הכי ומיהו לפמ"ש התוספות שם בנזיר דעיקר שנויא דר"י קאי על מתני' דפ"ב דאהלות מקשו התוס' שפיר דהוי מצוי לשנויי הכי: ע"ב מת שנתבלבלה צורתו.

בהר"ש רפ"ב דאהלות מקשה אמאי לא משני בפ' כה"ג אהא דמקשה על מת ועל פזית מן המת השתא פזית מן המת כו' דלמא מייירי במת שרוף דבעינו דוקא שלדן קיימת ולר"י לפי תירוץ ב' של תוס' מודים רבנן במת שלם וע"ש ועיין בשו"ת מעיל צדקה סי' מ"ה מ"ש בזה: והנה במס' נזיר גרסינן הכי ת"ר אחר פטירתו של ר"מ אמר ר"י לתלמידיו אל יפנסו תלמידי ר"מ לקאן מפני שקנתרנין הם ולא ללמוד תורה הן באין אלא לקפחני בהלכה הן באין דחק סומכוס ונכנס אמר להם כה שנה לי ר"מ על אלו טומאות הנזיר מגלח על מת ועל פזית מן המת פ"עס ר"י וא"ל לא כה אמרתי לכם אל יפנסו תלמידי רבי מאיר לקאן מפני שקנתרנין הן על פזית מן המת מגלח על מת לכ"ש

וַיֵּשׁ לְדַקְדָּק אִם ר"מ שָׁנָה הַמְשָׁנָה בְּטַעוֹת כַּמ"ש הַתּוֹסְפוֹת שֵׁם דַּר"י לֹא שָׁנָה בְּמַתְנֵי עַל הַמֵּת מ"מ מֵה קִינְתוֹר הָיָה זֶה לַר"י וַיֵּשׁ לְיִישָׁב עַפ"י מ"ש הַתּוֹסְפוֹת דְּאִיכָּא לְאוּקְמֵי מַתְנֵי בְּשִׁלְיָא דְבַעֲי דְּנֻקָּא שְׁלָם וְכַתֵּב הַמְהַרְשֵׁ"א דְּזָה דְּנֻקָּא לַר"מ דְּאִית לֵיה דְּשִׁלְיָא מְטַמָּא אָבֵל לַר"ש וְר"י וְר"י דְּאִית לֵיה דְּשִׁלְיָא טְהוֹרָה אֲפִילוּ בְּפָנִים אִם פֶּן לִיכָּא לְאוּקְמֵי בְּהַכִּי אִף לַר"מ שְׁפִיר אִיכָּא לְאוּקְמֵי מַתְנֵי בְּשִׁלְיָא וְא"כ אִי גָרְסִינָן בְּמַתְנֵי עַל הַמֵּת וְעַל כּוֹנֵן מִן הַמֵּת ע"כ צָרִיךְ לְאוּקְמֵי בְּשִׁלְיָא וְז"ש ר"י דְּהוּא קִינְתוֹר וְסַתִּירָה לְדַבְּרֵי דְּאָמַר דְּהַבִּית טְהוֹר וְלַכֹּף ר"י לֹא שָׁנָה בְּמַתְנֵי עַל הַמֵּת כ"א עַל כּוֹנֵן מִן הַמֵּת וְרַבִּי יוֹסִי דְּאִיהוּ נְמִי סָבַר כַּר"ש בְּהָא אָמַר דְּאִפ"ה שְׁפִיר מִתְנֵי עַל הַמֵּת וּמַתְנֵי מִיְיָרֵי בְּמַת שְׁאִין עָלָיו כּוֹנֵן בְּשׂוֹר וְכַדְמֻשְׁנֵי הֵתָם וְהֵנָּה לְכַאוֹרָה דַּצ"ל דְּגַם בְּמַתְנֵי תִין דַּפ"ב דְּאֵהֲלוֹת לֹא שָׁנָה ר"י בְּמַתְנֵי עַל הַמֵּת עַל כּוֹנֵן מִן הַמֵּת וּמִיְיָרֵי לְפִי מָה שֶׁפְּתָבוּ הַתּוֹסְפוֹת כָּאֵן עַפ"י שְׂיִטַּת הִירוּשָׁלַיִם דַּלְר' יוֹחָנָן מֵת שְׁשִׁלְדוֹ קִינְיַת מְדַרְבָּנָן מְטַמָּא מְפָנִי כְּבוֹדוֹ שֶׁל מֵת א"כ י"ל בְּמַתְנֵי דְּאֵהֲלוֹת נִיחָא לֵיה לַר"י וְכַמ"ש הַר"ש דְּמִיְיָרֵי בְּשִׁלְדוֹ קִינְיַת מִשְׁא"כ בְּמַתְנֵי דְּנֻזִיר קִשְׁיָא פִּינּוֹן דְּאִינָה אֵלָא טוֹמְאָה מְדַרְבָּנָן אִין הַנֻּזִיר מְגַלַּח עָלֵיהּ: דָּף פַּח רַש"י ד"ה וְלַנְדָּה כו' וְהַכִּי אִיבַעֲי לֵיה לְמַתְנֵי תִשָּׁב לְזָכַר וְלַנְקָבָה וְלַנְדָּה וְכו' וְלַקְמָן בְּהַאי פִּירְקָא מְפָרֵשׁ לְמָה הַנּוֹפֵר זָכַר שְׁאִם תִּרְאֶה לְסוּף ל"ד.

עכ"ל.

וצע"ג דְּהָא לְמַאי דְּחִיְיָשִׁינָן בְּהָא לְשִׁמָּא הִרְחִיקָה לִידְתָּה אֲפִילוּ אִי לֹא תְנֵי אֵלָא לַנְדָּה לְחוּד וְלֹא תְנֵי לְזָכַר בְּהַדִּי נְקָבָה נְמִי הֵיְתָה מְקַוְלָקֶלֶת עַד מ"ח שְׁאִם תִּרְאֶה בְּיוֹם ל"ד וְתַחֲזוֹר וְתִרְאֶה בְּיוֹם מ"א חִיְיָשִׁינָן שְׁמָא יוֹם ל"ד עֲדִינָן הֵיְתָה בִּימֵי טוֹהַר וּבְיוֹם מ"א הִיא תַחֲלַת נְדָה לְפִי שֶׁהִרְחִיקָה לִידְתָּה וְכָלוּ יְמֵי טוֹהַר שֶׁל נְקָבָה בֵּין יוֹם ל"ד לְמ"א וְא"כ קִשְׁיָה לְמָה הַנּוֹפֵר זָכַר וְעִינָן מָה שֶׁפְּתַבְתִּי בְּסִימָן קַצ"ד ס"ק כ"א לְיִישָׁב: דָּף כַּט רַש"י ד"ה אִין הֶרָאֵשׁ פּוֹטֵר בְּנִפְלִים וְכו' כְּגוֹן יוֹלְדָת תְּאוּמָה וְכו'.

עכ"ל וְכַתֵּב מְהַרְשֵׁ"א דְּבִיּוֹלְדָת תְּאוּמִים לֹט' חֲדָשִׁים אֲפִילוּ מֵת פִּינּוֹן דְּכָלוּ לוֹ חֲדָשִׁי הֶרָאֵשׁ פּוֹטֵר בְּנִפְלִים לַכ"ע פְּדַאִיתָא ר"פ יֵשׁ בְּכוֹר עַכ"ל וְדַבְּרֵי תְּמוּהִים מְאֹד דְּבַהֲדִיא מוֹכַח שֵׁם דְּלִשְׁמוּאֵל דַּס"ל דְּאִין הֶרָאֵשׁ פּוֹטֵר בְּנִפְלִים ה"ה בְּבִן ט' נְמִי בְּעִינָן דְּנִפְקִי רַבָּא וְכ"פ רַש"י בְּהַדִּיא הֵתָם וְכ"מ מְסוּגִיא דְּהֵתָם דְּמֻשְׁנֵי הֵתָם אִיְיָדֵי דְּתְנֵי סִיפָא רֵאשׁוֹ לְאַשְׁמְעִינָן דְּנֻקָּא הָא רֵאשׁוֹ חֵי אִפִּי בְּכוֹר לְנַחֲלָה נְמִי לֹא הוּי דְּמוֹכַח הָא לְעַנְנָן בְּכוֹר לְכַהֵן בְּרֵאשׁוֹ מֵת לֹא מְהַנִּי עַד דְּנִפְקִי רַבָּא דַּא"כ ה"ל לְשׁוֹנֵי הֵתָם דְּבְּסִיפָא תְנֵי רֵאשׁוֹ מֵת לְרַבּוּתָא אִפִּי רֵאשׁוֹ מֵת בְּלֹא רַבָּא פּוֹטֵר מְכַהֵן וְאֵהָא לֹא הוּי מְצִי לְהַקְשׁוֹת מַאי קָא מְשַׁמַּע לָן תְּנִינָא דְּהָכָא אִיְצַטְרִיךְ לְאַשְׁמְעִינָן דְּאֲפִילוּ רֵאשׁוֹ מֵת פּוֹטֵר א"ו דְּאַף בְּסִיפָא רֵאשׁוֹ ל"ד וְכַפִּי רַש"י שֵׁם דְּלִשְׁמוּאֵל דְּסַבִּירָא לֵיה דְּאִין הֶרָאֵשׁ פּוֹטֵר בְּנִפְלִים אֲפִילוּ בְּנִצָּא רֵאשׁוֹ חֵי ה"ה בְּבִן ט' בְּנִצָּא רֵאשׁוֹ מֵת דְּתַרְנוּנֵיהוּ מַחֲד קָרָא נְפָקָא דְּכְתִיב אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאִפּוֹ דְּמִמוּעַט בֶּן ח' אַע"פ שְׁיִצָּא רֵאשׁוֹ חֵי פִינּוֹן דְּאִין רֵאשׁוֹ לְהַתְקַיִּים וּמַכ"ש בֶּן ט' מֵת וְכֵן מוֹכַח הַסּוּגִיא דְּהֵתָם וְה"נ הָא דְּקָאֵמַר בְּסוּגִיא דִּידָן דַּר"א כְּשִׁמוּאֵל ס"ל נְמִי מַה"ט פִּינּוֹן דְּשִׁמוּאֵל אִית לֵיה אֲפִילוּ בְּבִן ח' חֵי אִין הֶרָאֵשׁ פּוֹטֵר מַכ"ש בֶּן ט' מֵת וְאִם כֵּן בְּמַחְזְרָא דְּמִיְיָרֵי שְׁנַחֲתָא בְּמַעֲי' וְכַמ"ש הַרְמַב"ם בְּפִירוּשׁ הַמְשָׁנִיּוֹת וּבַס' הִיָּד פִּינּוֹן שְׁנַחֲתָא בְּמַעֲי' דְּנִצָּא רֵאשׁוֹ מֵת וְאִם כֵּן לְשִׁמוּאֵל אִין הֶרָאֵשׁ פּוֹטֵר וּמָה שְׁפִי רַש"י כָּאֵן אֲמִילְתָּא דְּשִׁמוּאֵל

דמיינרי ביולדת תאומים לשבעה משום דס"ל דעיקר מילתא דשמואל מיינרי ביצא ראשו חי ולא פלו לו חדשיו בסתם נפל דמיינרי שלא פלו לו חדשיו אלא דממילא שמעית מינה דה"ה לכו ט' מת דחד טעמא אית ליה לתרנוניהו ואפשר דגרוע מכו ט' חי ולשיטת מהרש"א שכתב דכו ט' מת לכ"ע פוטר א"א להלום הסוגיא דהכא דפליגי ר"א ור"י במתניתין דיצא מחותף למר אפילו ראש עמהם ולמר בשאין הראש עמהם אטו מתני' דוקא ככו ח' מיינרי הא מתני' סתמא קתני ומיינרי אפילו ככו ט' ואם כן למאי דס"ד דפליגי בדשמואל ק' מ"ט דר"א דהא מודה שמואל ככו ט' א"ו דלשמואל ככו ט' מת נמי אינו פוטר וכנ"ל והנה מציון דברי מהרש"א משמע דמ"ש רש"י ד"ה ואפילו הראש עמהם וד"ה אין הראש פוטר הכל דבור אחד וכוננתו צ"ע: ומה שיש לתמוה על הפוסקים מה ראו לחלק בין לענין לפטור מן הבכורה דבענין דוקא ככו ח' חי ואילו לענין טומאת לידה כתבו סתם דראש פוטר ולא חלקו אלא סתמו וכתבו דראש פילוד משמע בין כו ח' חי או מת פטר עמד ע"ז בתשובת פמ"א ח"א סי' ד' ע"ש: תוס' ד"ה מפלל דבמסורס רבו נמי לא פוטר וא"ת וכו' וי"ל דא"כ הוי ליה לר"י למימר וכו' עד שיצא פתקנו.

עכ"ל.

וא"ל דא"כ האיה קאמר הש"ס מפלל דבמסורס רבא נמי לא אפתי ק' דהוי ליה לר"י למימר עד שיצא וכו' י"ל דבשלקא אי קאי ר"י לאפלוגי אמאי דאמר ת"ק בדהיא דבמחנתה ומסורס מהני רבא שפיר קאמר ר"י משיצא רבו דקאמרת דמהני היינו דוקא פתקנו אבל אי קאי אדיקא דת"ק דקאמר דראש פוטר ואיהו ס"ל דבעי רבא הל"ל עד וכו': בא"ד וי"ל דא"כ כו' ור"י מקיל וקאמר וכו' מה שחשוב חיים דהיינו רוב ראשו וכו'.

עכ"ל.

משמע דלת"ק בענין פל הראש והיינו דוקא במחנתה אבל בשאין מחנתה מודה ת"ק דרוב ראש סגיא כמו במתניתין וכ"מ מסוגיא זו ולחנם נתחבט הב"י לבקש טעם וסמך לדברי הרמב"ם שחילק בין מחנתה לשאין מחנתה דבשאינו מחנתה פסק דסגיא ברוב הראש ובמחנתה פסק דבענין פל הראש וע"ש בסי' קצ"ד ופשוט דהרמב"ם מפרש כפי התוס' ופסק כת"ק ולזה העירני בני מוה"ר משה נר"ו: במתני' המפלת וא"י מהו כו'.

מדברי הרמב"ם פ"י מהלכות א"ב משמע שמפרש למתניתין דרישא מיינרי כגון שעברה הנהר והפילה ובהחזקה עוברת ובסיפא מיינרי בשלא החזקה עוברת ואע"ג דלעיל דף כ"ח ע"א משמע שמפרש למתני' דמיינרי כגון שהפילה יד חתוכה או רגל חתוכה צ"ל דמשמע להש"ס דמתני' סתמא קתני דמשמע דמיינרי נמי בכה"ג כגון שהפילה יד חתוכה ורגל חתוכה וה"ה דמיינרי בגוונא שכ' הרמב"ם או י"ל דס"ל להש"ס דמתני' דאיפא לאוקמי בהפילה יד חתוכה ורגל חתוכה דאי בגוונא דכ' הרמב"ם קשה מאי קמ"ל יב"ל מתני' היא א"ו דמיינרי ביד חתוכה ורגל חתוכה א"כ איצטריף לריב"ל לאשמעינן דס"ד דלא מהני החזקה עוברת אבל לפי האמת דאיתא להא דריב"ל מיינרי מתניתין בגוונא דמיינרי ריב"ל וכפשוטא ליכא לאוקמי שהפילה שפיר ולא ניכר בין זכר לנקבה דא"כ פשיטא מאי קמ"ל וכמו שכתב הר"ן בחדושי וכו' דאי מתניתין אשמעינן שום חידוש ומ"ש הר"ן עוד ליישב דתני אידי דסיפא הוא דחזק ולפ"ז לכאורה היה אפשר ליישב

קו' התוספות לעיל דף י"ח ע"א ד"ה המפלת וכו' הא דלא מייתי ממתניתין וכו' משום דלפי האמת אינו מוכרח לאוקמי מתני' דמיירי בהמפלת יד חתוכה וכו' אלא בגוונא דריב"ל והש"ס לעיל דבעי לאוקמי ביד חתוכה היינו דא"כ קשה מאי קמ"ל לריב"ל מתניתין היא ויש לדחות דאפתי קשיא דלחשוב ר"י הא מתני' וכ"ת דמיירי בגוונא דריב"ל הא דריב"ל נמי טעמא הוא משום רוב וכמו דהקשה התם באמת אר"י דליחשביה ומעתה לא שייך תי' הש"ס מתני' קאמרין וכו' דהא השתא אי נימא דמתניתין מיירי בגוונא דריב"ל אם פן הו' דריב"ל נמי מתני' היא: ועיין בהרשב"א בתה"א שפי' נמי למתני' בפשטין ולא מוקי לה ביד חתוכה דוקא וע"ש: בתוס' ד"ה וזו הואיל ולא טנפה וכגון שלא שהתה הבהמה בחוץ כו'.

הרמב"ם פ"ד מהלכות בכורות פסק להאי דינא. בהמה שיצאה מלאה ובאה ריקנית הפא אחריו בכור מספק ולא חילק בין שהתה הבהמה בחוץ או לא והלח"מ שם הביא דברי התוספות דכאן משמע מדבריו שגם הרמב"ם סובר כן אלא שדרכו להעתיק הדין שנאמר בברייתא בסתם וכאשר יפרש הברייתא כן יפרש דבריו אמנם הטור והש"ע סימן שט"ו סעיף ד' פתב נמי האי דינא סתם ושום אחד מהאחרונים לא העיר בזה לחלק בין שהתה או לא שהתה בחוץ וצ"ע אחר שחילוק זה מוכרח מהש"ס פיון דהאי דריב"ל הלכתא הוא וכמ"ש הרמב"ם ז"ל בהלכות א"ב ובהלכות מח"כ בפ"א: ע"ב מטבילין אותה צ"ה טבילות.

יש לדקדק הא א"א למהוי כל הנה טבילות לב"ש דס"ל דטבילת אדם אסור בשבת וי"ט כדאימא בביצה דף י"ח וצ"ל דהנה טבילות כשחל בשבת באמת אין מטבילין אותה לב"ש אלא דנקט חיוב טבילות צ"ה עליה ונ"מ דכולהו בני צ"ה טבילות כשחלו בחול דחייבת לטבול ול"ד דמטבילין אותה אלא דחיוב צ"ה טבילות איכא עליה: דף ל' רש"י ד"ה טבילתה תירתא.

ויפרש מהרש"ל בשם הגליון וז"ל מש"ה נמי מיושב אמאי משני שפאה בה"ש וכו' דלמא הו' טבילה דסוף שבוע קמא כו' ומהרש"א פתב דלא ידע מה תיובתא דטבילה דסוף שבוע קמא לא שייכא אלא בראתה בבה"ש וכפירש"י להדיא לקמן עכ"ל אמת שכ"כ רש"י להדיא לקמן ד"ה סוף שבוע ראשון וכו' עכ"ז לא ידענא מאי קושיתו וכי גברא אגברא קרמית ולענ"ד נראה דס"ל להגליון אפילו כשפאתה ביום אם בדיקה באותו יום ונמצאה טהורה מיקרי ספורים לפנינו וכ"מ מתוספות לקמן דף ס"ט ד"ה שבועה לנדה וז"ל ועוד דסוף סוף סגי לה במאי שבדיקה ביום הספירה ומצאה טהורה דאי אין בדיקת סוף היום עולה לספירה לא הנה תקנה לבנות ישראל אלא א"כ יבדקו בעליית העמוד השחר דספירת לילה אינה ספירה עכ"ל הרי להדיא דבדיקה בסוף היום ונמצאה טהורה מיקרי ספורים לפנינו אף שמרש"י נראה דלא ס"ל כן מ"מ הגליון תוספות ס"ל כן ובמהרש"ל שם מביא תירוץ בשם ר"ת וז"ל משום דב"ה ע"כ לא חשיב חזא בשבוע א"כ לדידיה בצרי חזא עכ"ל והנה בהגהות מיימוני פתב בשם הסמ"ג דלדעת ר"ת דפסק דימי לידה שאינה רואה אינה עולה לספירת ז' נראה להצריך לכל יולדת ב' טבילות ואחר כך תהא מותרת לבעלה אחת אחר ז' לזכר וי"ד לנקבה ואח"כ תספור נקיים ותטבול טבילה ב' דקיי"ל מעין אחד הוא וביומי וטבילה תליא כדאימא לקמן דף ל"ה

ע"ב וכ"ז שלא טבלה כל הימים קרויין ימי לידה וכ"כ המרדכי לדעת ר"ת אף יש פוסקים חולקים ע"ז וס"ל דאפילו לר"ת א"צ ב' טבילות עיין במרדכי ונהנה מפירושו ר"ת שהביא בגליון הנ"ל נראה להוכיח דס"ל לר"ת דא"צ ב' טבילות דאי ס"ד למאן דסבר ימי לידה אינה עולה לספירת ז"נ צריף ב' טבילות אם פן קשה מאי תירץ ר"ת משום דב"ה לא חשיב חזרה בשבוע וכו' משמע דלב"ש ה"מ לשנויי הכי הא אף לב"ש ליפא לשנויי הכי פנין דהשתא מיירי שבא תה ביום והיא לא טבלה עד עכשיו אם פן הרי יום ראשון עדיין מקרי ימי לידתה וא"א למיחשב לספירת נקיים דהא אנו קיי"ל פרב דאמר מעין אחד הוא נאפילו ללוי מודה דלב"ש מעין א' הוא פדלקמן בשלמא לפי מאי דמוקמי שבא תה ביה"ש שפיר מקשה סוף שבוע קמא לטבלה פנין שפכר טבלה מפערב אע"ג דמקצת הלילה לא היתה עולה לספירה דהיינו קודם שטבלה לית לן בה דעיקר ספירה ביממא הוא דאף דימי לידה אינו עולה מ"מ אינה סותרת למיחשב פרואה ממש וכמ"ש התוספות לקמן וכן מוכח פל הסוגיא זו לדעת פוסקים אלו אבל למאי דבעי לאוקמי פשבא תה ביממא והיא לא תטבול עד ערב ודאי לדעה זו דס"ל דכ"ז שלא טבלה מיקרי ימי לידה א"א למיחשב יומא לספירת ז"נ ואם פן מעיקרא הקו' ליתא ומאי דנחלקי דר"ת לתרץ משום דב"ה לא משני א"ו דר"ת לית ליה לסברא זו וכינון שהפוסקים אלו פתבו פן לדעת ר"ת ור"ת גופיה לית ליה סברא זו וכמש"ל וא"כ מה"ת לחוש לחומרא זו פנין שבלא"ה יש חולקים ע"ז נאפילו לדעת ר"ת ובנה נסתר דברי הרמ"א בד"מ ובתשובה שכתב טעם וסמך להמנהג שנוהגים להמתין מטבול עד לאחר מ' לזכר ופ' לנקה משום שחששו לדעת ר"ת דימי לידה שאינה רואה אינו עולה לספירת ז"נ ולדעתו צריף ב' טבילות ולפי שאין נוהגים בב' טבילות מש"ה נהגו להמתין עד אחר מ' לזכר או פ' לנקה אע"ג דלדעה זו דב' טבילות אין חילוק בין בתוך ימי נדתה או לאו ע"ש שמדחק ולפי מש"ל דר"ת לא ס"ל הך דב' טבילות וכינון דר"ת הוא מרא דהך שמעתתא ולית ליה לחומרא זו אנו אמאי נחוש לה וכבר כתב הט"ז וכ"כ בח"צ שאין לחוש לחומרא זו אלא מיד שאפשר לה לטהר ולספור ז"נ טובלת ומקדמה עצמה למצנה וכבר נתבטל המנהג לחומרא זו ברוב מקומות ועיין מ"ש לקמן בזה דף ל"ו ע"א: תוס' ד"ה יומא קמא וכו' וא"ת והא אמר וכו' ועוד דמשום חששא דש"י טובלת גם ביום שני דשמא עכשיו ראתה.

עכ"ל.

ומה שלא תירצו דמש"ה צריכה טבילה גם ביום ב' דלמא הך בה"ש לילה הוא ולא היו ספורים לפנינו די"ל דס"ל להתוספות כמ"ש התוס' לקמן דף ס"ט בדבור שהבאתי לעיל דש"י אינה צריכה ספורים לפנינו ועוד לפי תירוץ ב' שכתבו התוס' שם מקרי ספורים לפנינו פנין שמקצת היום היתה לפנינו וכמו שהבאתי לעיל ועוד דאם היתה יום אחר נקי ביניהם אלא שלא היתה עולה למנין לפי שלא היתה לפנינו תו לא מקרי טבילה בזמנה פנין שהיה אפשר לה לספור ולטבול מקודם מש"ה פתבו התוס' לשמא ראתה ומ"ש מהרש"א ע"ז דהיכי מיירי כו' נדחק בחנם ופשוט דכוננת התוספות דחיישינן שמא ילדה בזוב וראתה רק יום אחד ועכשיו פשבא תה לפנינו הוא יום ט"ו מלידתה ועד עכשיו היתה רואה בכל יום ולא היתה עולה לספירת יום נקי אפילו אי נימא דימי לידה שאינה רואה עולה לספירת ש"י מ"מ דלמא ראתה בכל יום עד עכשיו ואם פן צריכה לטבול ביום א' וגם ביום ב' צריכה לטבול דלמא הך בה"ש היתה לילה ומקודם לכן בתחלת הלילה ראתה

גם כן ולא מקרי יום א' יום נקי לרב דאמר מעין אחד הוא פדאיתא לקמן ריש דף ל"ו ע"א ומ"ה צריכה לטבול גם ביום ב' אבל בתוך זמי לידתה אפשר דאפילו אי נימא דעולה לספירת ש"י א"צ לטבול פיון דסוף סוף טמאה היא משום לידה ולא מהני טבילה זו לא מקרי טבילה בזמנה מצנה וכמ"ש התוס' לעיל ד"ה פשראתה מבערב: מתני' המפלת ליום מ' וכו'.

ליום מ"א תשב לזכר ולנקבה ולגדה אע"ג דהחזקה ענברה אפ"ה אין לה זמי טוהר לפי שהוא ספק אם קלטה הנרע ביום א' או דלמא ביום ב' או ביום ג' לפי שתוף ג' זמים עדיין אינה מסרחת כ"כ הרשב"א בתה"א: רש"י ד"ה ליום מ' לטבילה.

עכ"ל.

ענין בתשובת עה"ג שרוצה להוכיח מדברי רש"י אלו דחשביו מליל טבילה דכיון דמעיקרא חזיא דם הרי היא בחזקת שאינה מענברה ודבריו תמוהים דכל שלשה חדשים הראשונים אינה בחזקת מסולקת דמים לפי שאין ראשה ואברה פבדים עליה פדאמרין בפ"ק וכבר הרגיש בזה הגאון מהר"י מילר בתשובת שבו"י ומה שהשיב ע"ז המהפך הנ"ל אין בהם טעם אלא פטומי מילי בעלמא ובאמת דברי רש"י צריכין תלמוד והרמב"ם בפירושו המשניות כתב מעת בעילתה ומיירי ע"כ שלא בעל אלא פעם א': פרוק רביעי דף לא ע"ב מתניתין אין חייבין עליה וכו'.

פירש"י ונ"ל אין חייבין עליהן הלובש או מתכסה באותן בגדים ונכנס למקדש פטור מקרבן עכ"ל ענין בחדושי הר"ן מה שתמה ע"ז ובתוי"ט כתב ישוב לזה עפ"י הת"כ דאחרים ס"ל ה"תם דהמכניס בגדים טמאים למקדש חייב פרת וכיון דאיכא פרת אמזיד איכא קרבן אשוגג ומתני' דהכא בגמרא מוקמינן לה כר"מ ואחרים היינו ר"מ מש"ה פירש"י שפיר דאין חייב קרבן לפי שטומאתו בספק הא אלו היו נדאי טמאים מחייב קרבן וענין במל"מ פ"ג דהלכות ביאת מקדש: דף לב גמ' א"ה דידן נמי אנו דדרשינן אשה ואשה וכי חזיא מפרשי להו וכו'.

יש לדקדק למה הוצרך הש"ס לומר דאינהו לא דרשי אשה ואשה דהא אפ"י תימא דאינהו נמי דרשי אשה ואשה אפ"ה לק"מ דבשלמא אנו דכי חזיא מפרשי להו וטבלי להו לאחר זמי טומאתו אבל לגבי דידהו אפ"י שטבלה אותה מ"מ נחוש שמא השלימתו דם ירוק לאדום ולא עלתה לה טבילה וא"ל דאי משום הא לא הוי חיישינן לפי דס"ס הוא ספק אם ראתה ואת"ל שראתה שמא לא השלימה דם ירוק לדם אדום דזה אינו דהא לקמן דף ל"ג ע"ב מוקמינן למתניתין דהכא דתני ואין שורפין עליו את התרומה דמיירי בכותי שטבל דאיכא ס"ס ספק בועל בקרוב או לאו ואת"ל שבעל בקרוב שמא לא השלימה דם ירוק לדם אדום אלא דמחמרינן אפ"י בס"ס וי"ל דשאני הכא דבלא"ה אינו אלא מעוטא דחזיא וא"כ אי איכא נמי ס"ס פולי האי לא הוי מחמרינן לטמאה מספק.

ועוד י"ל דמשמע ליה במתניתין דבנות כותים נדות מעריסותו היינו אפ"י בתינוק בן יומו אע"ג דלא הוי שהות לאטבולה והא קשיא ליה מ"ש דידן ומ"ש דידהו ואהא הוצרך לשנויי דאנו מפרשינן משא"כ אינהו: ע"ב תוס' ד"ה למעוטי אשה מלונן וכו'.

הק' הריב"ן ל"ל למעוטי אשה מלונן וכו' ותי' דמ"מ ה"א דאָתִיאַ בק"ו עכ"ל פְּתַב
הַמְהַרְשֵׁ"א וז"ל וְנִיחָא הַשְׁתָּא דְלִיפָא לְאַקְשׁוּיֵי הֵיכִי ס"ד לְמִילָף בַּק"ו מְאַשָּׁה א"כ לֹא
לְכַתּוּב נִי"ו דְּנֹאשָׁה לְרַבּוֹת יוֹם א' נִילָף נְמִי בְּהַאי ק"ו מְאַיִשׁ עכ"ל וְלֹא זְכִיתִי לְהַבִּין
דְּבָרָיו דְּהַקְנָן מְעַקְרָא לִיתָא דְּאִי לֹאוּ נִי"ו דְּנֹאשָׁה דְּכַתִּיב גַּבִּי זָבָה לְרַבּוֹת בַּת יוֹם אֶחָד
הָוֵי מוֹקְמִינָן נִי"ו דְּנֹאשָׁה דְּכַתִּיב גַּבִּי נָדָה לְרַבּוֹת בַּת יוֹם אֶחָד וְלֹא הָוֵי מוֹקְמִינָן לְמַעוֹטֵי
אִישׁ מְאֻנְדָם דְּאַדְרָבָה דְּטָפִי מְסַתְּבָר לְאַוּקְמִי נִי"ו דְּנֹאשָׁה לְרַבּוֹת וְלֹא לְמַעֲט וְכַמ"ש
הַתּוֹסְפוֹת בְּרִישׁ הַדְּיָבוּר וְלֹא הָוֵי יִדְעִינָן לְמַעוֹטֵי אִישׁ מְדָם אָדוּם וְהַשְׁתָּא לִיפָא לְאַקְשׁוּיֵי
דְּלִמְאֵי אִינְצֵרְטֵרִיָּה לְרַבּוֹת קְטֻנָּה בַּת יוֹם א' ת"ל ק"ו מְאַיִשׁ שְׁאַיִנוּ מְטַמָּא בְּאַנְדָם וְלִכְרָךְ
אִינְצֵרְטֵרִיָּה נִי"ו דְּנֹאשָׁה גַּבִּי זָבָה לְרַבּוֹת בַּת יוֹם א' וְהַשְׁתָּא אִינְיַתֵּר נִי"ו דְּנֹאשָׁה גַּבִּי נָדָה
וְע"כ אָתִיאַ לְמַעֲט אִישׁ מְאֻנְדָם וְא"ל דַּמ"מ אִיפָא לְמִילָף מַק"ו אִשָּׁה מְאַיִשׁ פִּינָן דְּאִישׁ
אִינוּ מְטַמָּא בַּש"ז אָדוּם דְּמַמְעֻטִּינָן לִיהַ מְנֹאשָׁה דְּכַתִּיב גַּבִּי אֲשֶׁר יִשְׁכַּב אִישׁ אֹתָהּ כּו' ז"א
דְּהָא אִשָּׁה נְמִי אִינָה מְטַמָּאָה אֶפְּלוּ בַּש"ז לְבָן כ"א בְּפּוֹלְטָת אַבָּל לֹא בַּש"ז דִּידָה אֶפְּלוּ
לְטַנְמָאָת עָרַב וְכַדְמוּכַח בְּכַמָּה מְקוּמוֹת בְּמַכִּילְתִּין וְכ"כ הַר"ן פֶּאֶן לְהַדְּיָא וְהוּא פְּשוּט: דָּף
ל"ג גְּמָרָא מ"ט וְהַנְּשָׂא פְּתִיב.

וְרַש"י מְחַקוּ וְעֵינָן בַּתו' שְׁפַתְבוּ בְּשֵׁם רַש"י שְׁחֹזַר בּוּ לְקַיִים הַגִּירָסָא וְכ"כ הַתו' וְהַר"ן
וְהַרְמַב"ן וּמְזָה אֲנִי תַמָּה שְׁרַאִיתִי בְּשׁו"ת מ"ו שְׁב יַעֲקֹב שְׁפַתְבּ בְּשֵׁם שׁו"ת ש"א וְהוּא
הַסְּפִים עִמּוּ דְּהֵיכָא דְּנִמְצָא טְעוּת בַּס"ת בְּחֶסְרוֹת וְיַתְרוֹת דְּקִי"ל דְּהַאִידְנָא אִין אֲנוּ בְּקִיאִין
בְּחֶסְרוֹת וְיַתְרוֹת אִין מוֹצִיאִים אַחֲרַת מ"מ הֵיכָא שְׁנִמְצָא טְעוּת בְּחֶסְרוֹת וְיַתְרוֹת שְׁלֵמָדוּ
חַז"ל מִפְּחַ הַחֶסֶר אוֹ הֵיטֵר דִּין אֲלִיפָא דְּהַלְכָתָא כְּמוּ וְחַמְיִשְׁיַתִּיו שְׁלֵמָדוּ חַז"ל מְזָה שְׁצָרִיָּה
לְהוֹסִיף חַמְיִשְׁיֹת הַרְבֵּה אוֹ כְּמוּ בְּסוֹפוֹת בְּסוֹפְתָא שְׁלֵמָדוּ מְזָה דִּין דְּפְנוֹת בְּטְעוּת כְּזָה
מוֹצִיאִים אַחֲרַת מְשׁוּם דְּנֹדָאֵי קִים לְהוּ חַז"ל שְׁפַתְיָבָה זֹו אִין בְּהַ מַחְלֻקְתָּ בְּקִרְיָאָתָהּ
וּבְמְסוּרָה שְׁלָה עכ"ד וְהָא הָכָא דְּמִשְׁמַע לַכ"ע וְהַנְּשָׂא חֶסֶר פְּתִיב וְהַש"ס לְמַד מְזָה דִּין
עֲלִינוּ שֶׁל זָב וְאִילוּ בְּסַפְרִים דִּידָן הוּא מְלֹא וְכְמוּ שְׁהַעִידוּ הַתּוֹס' וְכֵן הוּא בְּסַפְרִים דִּידָן
וּלְפִי דְּבָרֵי תְּשׁוּבָה הַנ"ל ס"ת דִּידָן פְּסוּלִים לְקִרוֹת בְּהָן וְצָרִיכִים תִּיקוּן וְצ"ע: תּוֹס' ד"ה
מַה הִיא וְכו' מְשׁוּם דְּבַהֲשׁוֹתֵינָן וְכו'.

וְעֵינָן מוֹהַרמ"ל שְׁכ' דְּכּוֹנְנָתָם דַּה"ל לְמִימַר אָדָם וּבְגָדִים וְכו' ע"ש וְעֵדֵינָן אִין זֶה מְסַפִּיק
לְפִירַש"י שְׁפִי פֶּאֶן וְכִלִּי חֶרֶס בְּהֵיסֵט לַפ"ז הַנְּצָרָךְ לּוֹמַר וְכִלִּי חֶרֶס לְאַשְׁמַעֲיָנָן דְּמְטַמָּא
בְּהֵיסֵט כְּמוּ זָב דְּאִי אֲשַׁמְעִינָן אָדָם וּבְגָדִים ה"א דְּנֹקָא טַנְמָאָת מְגַע וְלֹא הֵיסֵט אֲלֵא דְּתוֹס'
אֲזִילִי לְשִׁיטְתָם שְׁפַתְבוּ בְּסוֹף מְכִילְתִּין דָּף ע"א ע"ב ד"ה מְעַרְהָ וְכו' דִּאִין בּוֹעֵל נָדָה מְטַמָּא
בְּהֵיסֵט ע"ש מַש"ה הַנְּצָרְכוּ לּוֹמַר דְּלִכְרָךְ תְּנִי פְּלִי חֶרֶס מְשׁוּם דְּאִיפָא דְּמְטַמָּא בְּגָדִים וְלֹא
פְּלִי חֶרֶס כְּמוּ נוֹשֵׂא גְבֻלָה לְכָךְ אֲשַׁמְעִינָן דְּאַפִּילוּ כ"ח נְמִי מְטַמָּא וְהֵינּוּ בְּמַגַּע עֵינָן בַּרפ"ג
מְהַלְכוֹת אַה"ט וְעֵינָן בַּמ"ש בְּסוֹף מְכִילְתִּין שָׁם: תּוֹס' ד"ה רוֹאָה הָוֵי וְכו'.

מַה שְׁהַקְשָׁה מְהַרְשֵׁ"א וְתִירוּצוֹ הַרְאִשׁוֹן כֵּן הוּא בְּחַדוּשֵׁי הַר"ן אֲמַנָם מַה שְׁתִּי עוֹד
מְהַרְשֵׁ"א וְז"ל א"נ לְסַבְרַת רְמִי ב"ח פְּרִיָּה לְהַ ע"ש א"א לְהַלּוֹם בְּכּוֹנְנַת הַתּוֹס' דַּא"כ
לְמָה לְהוּ לְמַדְחַק דְּהֵכִי הַלְכָתָא אַע"ג דְּרַבָּא פְּלִיג הָכָא מְשׁוּם דְּחֹזַר בּוּ תִּפּוּק לִיהַ דְּהָא
רַבָּא לֹא הַקְשָׁה אֲלֵא לְסַבְרַת רְמִי ב"ח וְכִינּוּ דְּאַנּוּ לֹא קִי"ל בְּהָא פְּרָמִי ב"ח וְכַמ"ש הַתּוֹס'
ד"ה וְאִיהוּ דְּחִיק וּמוֹקִי וְכו' א"כ קו' רַבָּא לֹא קָשָׁה פְּלִל גַּם דְּבָרָיו תְּמוּהִים דְּכִינּוּ דְּמַקְצָת

יום פְּכּוּלוֹ א"כ יום ב' א"א לְסִתּוֹר דְּהָא נִשְׁאַר מְקַצֵּת הַיּוֹם דְּאַפְתִּי לָא מִשְׁפַּחַת לֵה דְלִסְתּוֹר
אַלָּא יוֹם א' בְּבִיאַת הַיִּתֵּר וְדוּק: ע"ב תּוֹס' ד"ה לְטַהֲרֵתוּ אָמַר רַחֲמָנָא וְרָבָא סָבַר דְּלָא
מִשְׁמַע מִלְטַהֲרֵתוּ וְכו'.

עֵינֵן בְּמוֹהַרמ"ל שְׁהֵינִיחַ דְּבָרֵי הַתּוֹס' אֵלּוּ בַצ"ע דְּלִדְבָרֵיהֶם ק' מִנ"ל לְרָבָא דְזִיבָה סוֹתְרַת
בְּזָב וְע"כ דְּיִלְיָף זָב מְזָבָה דְכְּתִיב בָּהּ וְאַחַר תְּטַהֵר וּכְמוֹ שְׁפִי רַש"י לְעֵיל בְּדָף כ"ב וַא"כ
הַדְּרָה קוֹ לְדוֹנְפֵתָה א"כ זָב גּוֹפִיָּה הֵיכִי סִתַּר עַכ"ד לָא יִדְעָתִי מֵאִי קִשְׁיָא לִיָּה דְּוִדָּאֵי רָבָא
ס"ל דְּיִלְפִינּוּ זָב מְזָבָה דְּאִינוּ אֵלָּא גִילּוּי מְלִתָּא פִּי הֵיכִי דְזִיבָה סוֹתַר בְּזָבָה ה"ה נָמִי בְּזָב
אַלָּא פִּינּוּ דְמְזָבָה יִלְפִינּוּ לִיָּה לִיפָּא לְמִילָף אֵלָּא זִיבָה פְּמוּ בְּזָבָה דְּלֵא שְׁיִיף בָּהּ טַוּנְמַאת קָרִי
וּכְמַש"ל אִפִּי בְּפּוֹלְטָת ס"ל לְרָבָא דְּאִינָה סוֹתְרַת בְּזִיבָה לְמֵאִי דַס"ד הִשְׁתָּא מַש"ה לִיפָּא
לְמִילָף מְהֵתָם אֵלָּא זִיבָה מִשּׁוּם דְּקָרָא דְּנֹאֲחַר תְּטַהֵר לָא מִיִּירֵי אֵלָּא בְּזִיבָה אֲבָל בְּדָרְשָׁא
דְּלִטְהַרְתּוּ דְּמִיִּירֵי בְּזָב וּבְזָב מוֹדָה רָבָא דְּסוֹתַר קָרִי יוֹם אֲחַד וְדָאֵי קִשְׁיָא לְרָבָא דְּהָא אִיְהוּ
סָבַר דְּקָרָא אִיפָּא לְמִדְרַשׁ בְּכָל הַטַּוּנְמַאוֹת א"ו דְּלִית לִיָּה לְרָבָא דְּרִשְׁא דְּלִטְהַרְתּוּ לְפִי מַה
דַּס"ד הִשְׁתָּא אֵלָּא דְּרָבָא קִיבֵּל דְּבָרֵי רַמִּי ב"ח וּכְמ"ש הַתּוֹס' לְעֵיל וּדְבָרִים פְּשׁוּטִים הֵם:
גַּמ' וְרַמִּינְהוּ עַל ו' סְפָקוֹת שׁוֹרְפִין אֵת הַתְּרוּמָה עַל סְפָק בְּגָדֵי עִם הָאֲרִץ כו'.

בְּרַש"י בְּמַס' שְׁבַת דָּף ס"ו וְכֵן בְּרִישׁ פ"ד דַּמַּס' טְהָרוֹת כ' דְּטַעֲמָא דְּבְּגָדֵי עִם הָאֲרִץ
טְמֵאִים מִשּׁוּם שְׁמָא יִשְׁבָּה עָלָיו אֲשֶׁתּוּ נִדְּהָ וּלְפ"ז ק' מֵאִי מְקַשָּׁה מְעִיקְרָא דְּלָמָּא הֵכָּא
מִיִּירֵי שְׁיִשְׁבַּע עַל בְּגָדֵי חֵבֵר בְּדַמְשִׁי בְּאַמַּת וּמְעִיקְרָא מֵאִי קִשְׁיָא לִיָּה וְצ"ל לְפִירוּשָׁם
דְּמְקַשָּׁה דְּכִי הֵיכִי דְּהִחְמִירוּ מִשּׁוּם סְפָק בְּגָדֵי עִם הָאֲרִץ ה"נ ה"ל לְהַחְמִיר בְּסַפְקָא שְׁמָא
בְּעַל נִדְּהָ וּכְמ"ש הַתּוֹס' לְעֵיל אָף ר"פ דְּלָא ס"ל הֵכִי וּכְמ"ש מְהַרְשֵׁ"א דַּא"כ לָא הָוִי מְשַׁנֵּי
מִיִּדֵי ק' אֲמַאי לָא הֵיָּה מְשַׁנֵּי דְּמִיִּירֵי שְׁיִשְׁבַּע עַל בְּגָדֵי חֵבֵר אָף לְפַמ"ש רַש"י פֶּאן וְכ"כ
הַתּוֹס' שְׁם וְכָאן בְּסוּגְיָ נִיחָא דְּסַפְקָא בְּגָדֵי ע"ה הוּא מְטַעֲמָא דַּע"ה טִימְאָו אוֹתוֹ לְפִי שְׁהוּא
סְפָק טְמֵא לְפִירוּשׁ רַש"י וּלְפִי שִׁיטַת הַתּוֹסְפוֹת עֲשָׂאוּ פְּזָב לְעַנְיָן נְגִיעָתוֹ אֲבָל לָא לְעַנְיָן
מְדָרְס: תּוֹס' ד"ה וְרַמִּינְהוּ וְכו' וְנִרְאָה לְפָרֵשׁ דְּלֵהֲכִי נִקְטַת פְּנִגָּד מִי רְגְלֵי בְּהֵמָה וְכו' אֲבָל
אִם הֵיָּה לְהַסְתַּפֵּק בְּשָׁל בְּהֵמָה לָא הָוִי שְׁרָפִי דְּהָוִי ס"ס.

עכ"ל.

הַק' מוֹהַרמ"ל הָא אֲפְתִי אִיפָּא ס"ס דְּלָמָּא שָׁל עוֹבֵד כּוֹכְבִים הוּא וְאֵת"ל דְּשָׁם יִשְׂרָאֵל הוּא
דְּלָמָּא מִיִּשְׂרָאֵל חֵבֵר הוּא וְלָא יִדְעָנָא מֵאִי קִשְׁיָא לִיָּה דְּאָף אִי נִימָא דְּשָׁל עוֹבֵד כּוֹכְבִים
הוּא מ"מ הוּא טְמֵא אַע"ג דְּאִין שׁוֹרְפִין עַל שָׁל עוֹבֵד כּוֹכְבִים הִינּוּ הֵיכָּא כַּא דְּוִדָּאֵי שָׁל
עוֹבֵד כּוֹכְבִים הוּא מִשּׁוּם הַפִּירָא אֲבָל הֵיכָּא דְּאִיפָּא נָמִי סְפָקָא דְּשָׁל יִשְׂרָאֵל שׁוֹרְפִין: תּוֹס'
ד"ה בְּכוֹתֵי עָרוֹם וְהָא דְּלָא מוּקִי כו' בְּדָאֲמַר בַּת"כ וְהַנּוֹשָׂא אֵת הַמְדָּרְס וְכו'.

אַפְתִּי יֵשׁ לְדַקְדָּק דַּה"ל לְאוּקְמִי פְּגוֹן שְׁיֵשׁ דְּבַר הַמְפָּסִיק בֵּינוּ לְרַגְלֵיו וּכְמ"ש תּוֹס' לְקַמְּן
דַּאֲע"ג דְּנוֹשָׂא אֵת הַמְדָּרְס הוּא אֲב הַטַּוּנְמַאָה מ"מ לָא מְצִינּוּ דְּעוֹשָׂה מו"מ: תּוֹס' ד"ה
וְתִפּוּק לִיָּה מִשּׁוּם צְנוּרָא דַּע"ה וְכו' דְּהָא ע"כ אִצְטְרִיף לְאוּקְמִי בְּטָבֵל פִּי הֵיכִי דְּלֵהוּי
ס"ס וְכו'.

עכ"ל.

כָּל זֶה סוּבֵב לְפִי מֵה שְׁפָתָבוּ הַתּוֹס' לְעֵיל ד"ה וּרְמִינָהוּ וְנ"ל אוֹ שְׁמָא נִרְאָה לְהַחְמִיר בְּזֶה כְּמוֹ בְּסִפְק בְּגָדֵי ע"ה וְכו' עכ"ל ל"ז שְׁפִיר פְּתָבוּ פָּאן דְּאִיִּצְטְרִיף לְאוּקְמִי בְּטָבֵל דְּאִי לֹא טָבֵל אַע"ג דְּיֵישׁ דְּבָר מִפְּסִיק וְאִינוּ מְטַמָּא מְשׁוּם נְגִיעָה דְּהָא אִין פְּלִי מְטַמָּא אֲלָא מֵאֵב הַטְּוִמָאָה וְהָא דְּאִיכָּא דְּבָר הַמְּפָסִיק הָאִי דְּמִפְּסִיק אִינוּ אֲלָא רֵאשׁוֹן וְאִינוּ יָכוֹל לְטַמָּא הַבְּגָדִים שְׁתַּחֲתִיו וּמ"מ ק' לְטַמָּא מֵה שְׁתַּחֲתִיו מְשׁוּם סִפְק בּוֹעֵל גְּדָה דְּאִפִּי עֲשָׂרָה בְּגָדִים זֶה ע"ג זֶה פּוֹלָן טְמָאִים בְּעֲלִיוֹנוֹ שֶׁל זָב וְשׁוֹרְפִין הַתְּרוּמָה עֲלֵיהֶן כְּמוֹ דְּהַחְמִירוּ בְּסִפְק בְּגָדֵי ע"ה אֲבָל לְפִי מֵה שֶׁכ' הַתּוֹס' לְעֵיל בְּתַחֲלַת הַדְּיָבוּר דְּפָרִיף מִבְּגָדֵי ע"ה אֲמַשְׁכַּב וּמוֹשֵׁב דְּהוּא נְמִי בְּגָדֵי ע"ה פָּרִיף אִין מְקוֹם לְדַבְּרֵיהֶם פָּאן דְּנִשְׁאָר הַקוּ' דֵּה"ל לְשִׁנוּי דְּאִיכָּא דְּבָר הַמְּפָסִיק וְל"ל לְשִׁנוּי בְּטָבֵל: דָּף ל"ד בְּעֵי ר"י רֵאָיָה א' שֶׁל מְצוֹרֵעַ מֵהוּ וְכו'.

וה"ה דְּמַצִּי לְמַבְעֵי בְּרֵאָיָה ב' אִי מַעִין הוּא וּנ"מ שְׁיִטְמָא בְּמִשְׁאָא אִפִּי בְּרֵאָתָה מַחֲמַת אֲוָנָס מִיְהוּ כ"ז לְתִי א' בְּתוֹס' ד"ה מְקוֹם זִיבָה מַעִין הוּא אֲבָל לְתִי ב' דְּכָל עֵיקָרוֹ שֶׁל סְפִיקָא דְּר"י פִּינֵן דְּבָזָב אִית לֵיה לְזוּב טְוִמָאָה חֲמוּרָה א"כ בְּמַחֲמַת אֲוָנָס לִיכָּא חוּמְרָא בְּזָב: דָּף ל"ה בְּגַמ' אֲלָא פְּשִׁיטָא בְּזָב מְצוֹרֵעַ וְכו'.

יֵשׁ לְדַקְדָּק דְּלָזָב מְצוֹרֵעַ נְמִי לֹא אִיִּצְטְרִיף קָרָא ת"ל מִק"ו דְּטָהוּר בְּטָהוּר טְמָא בְּטָמָא ק"ו טְמָא וְכו' כְּדָאָמְרִי בְּמַס' ב"ק דָּף כ"ה וְהַתּוֹס' שֶׁם הִקְשָׁה כֵּן עַל אֲבַעְיָ דְּר"י דְּמָה מְבַעְיָ לִיָּה הָא ק"ו הוּא וְתִי דְּר"י מְבַעְיָ לִיָּה אֲלִיבָא מֵאֵן דְּאִית לֵיה דִּיו אִפִּי הִיכָּא דְּמִיכְרָף ק"ו יַע"ש וְכו' לֹא שְׁיִיף לְמֵאִי דְּבַעֵי לְמִיפְשִׁט רְבָא דְּזִיבָה בְּטָהוּר ל"ז קָרָא א"כ לְמַצוֹרֵעַ וְזָב נְמִי ל"ז קָרָא מִק"ו וְצ"ע וְעֵינֵן בִּפ' דֵּם הַגְּדָה דָּף נ"ה ע"ב ד"ה פִּי אִיִּצְטְרִיף וְאֲפִשְׁר דְּלָרְבָא דְּלִית לֵיה שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח יוֹכִיחַ א"כ לִיכָּא ק"ו דְּבִשְׁלָמָא טְמָא בְּטָהוּר שְׁכֵן גוֹרָם טְוִמָאָה מִשָּׂא"כ בְּטְמָא וְהַבְּרִייתָא דְּהַתָּם דְּיִלִּיף ק"ו כֵּה"ג מְשׁוּם דַּס"ל דְּאִין זֶה פִּיכְרָא דְּהָא שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח יוֹכִיחַ וְא"ל א"כ קִשְׁיָא לְרְבָא מִבְּרִייתָא דְּהַתָּם הָא בְּלֵא"ה קִשִּׁי לְרְבָא מְסִיפָא דְּבְרִייתָא דְּלַעִיל דְּתַנִּי בְּהַדְּיָא שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח יוֹכִיחַ וְכַמ"ש הַתּוֹס' פָּאן וְדוּחֵק: מֵה שְׁהַקְשָׁה הַרְמַב"ן בְּחֻדוּשֵׁי לְרְבָא דְּלִית לֵיה שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח יוֹכִיחַ לְדִידֵיהּ אוֹ אִישׁ דְּכ' רַחֲמָנָא גְּבִי ש"ז ל"ל כְּדָאִי בִּפ' יוֹצֵא דוֹפָן עכ"ד לֹא יִדְעָתִי מֵה קִשְׁיָא לִיָּה דְּלָמָּא לְרְבָא אִיִּצְטְרִיף לְש"ז שֶׁל טְמָא שְׁרָץ אוֹ מִגַּע גְּבִלָה דְּלָאו גוֹרָם טְוִמָאָה הוּא מִיְהוּ הַרְמַב"ן לְשִׁיטָתוֹ אֲזִיל דַּס"ל דְּכ"ש הוּא וְלֹא ס"ל כְּפִירִש"י יַע"ש וְגַם לְקַמְן דָּף מ"ג ע"ב מוֹכַח דְּאִין לְחַלֵּק וּבְכָל דְּוֹכְתִי לֹא יִדְעִינֵן דַּס"ז מְטַמָּא כ"א מֵן אוֹ אִישׁ יַע"ש וְעֵינֵן מַש"ל דָּף נ"ה ע"ב אִף קו' הַרְמַב"ן מַעֲיָקְרָא לֹא ק"מ דְּהָא ב"ק אִינוּ אֲלָא רֵאשׁוֹן לְטְוִמָאָה וְאִינוּ מְטַמָּא אָדָם וְכָלִים וְכַמ"ש הַתּוֹס' לְעֵיל דָּף כ"ב ד"ה אֲלָא מַעֲתָה וְכ"פ הַרְמַב"ן: תּוֹס' ד"ה לְאַחֲרֵים גוֹרָם טְוִמָאָה וְכו' וּבִשְׁאָר טְוִמָאוֹת דְּלָאוּ מִשָּׂא פְּגוֹן מְשֻׁכָּב וּמוֹשֵׁב וְכו'.

עכ"ל.

ה"ה דֵּה"מ לְסַתוֹר דְּלָאוּ בְּמו"מ מִיְיָרִי דַּאֲל"כ אִיף קְאָמַר לְאַחֲרֵים גוֹרָם טְוִמָאָה וְכו' נִימָא דֵּם גְּדָה יוֹכִיחַ שְׁגוֹרָם לְטַמָּא מו"מ וְדָם עֲצָמוֹ אִינוּ מְטַמָּא מו"מ כְּדָאָמְרִינֵן ר"פ דֵּם הַגְּדָה וְע"כ הֵינֵנו טְעָמָא פִּינֵן דְּלֹא שְׁיִיף בִּי כ"כ מו"מ י"ל דְּמַש"ה מַעֲטִי קָרָא וְלִיכָּא לְמִילָף בְּק"ו אֲבָל לְעַנְיָן טְוִמָאָת מִשָּׂא שְׁפִיר שְׁיִיף הַק"ו וְכו"ג כ' בְּחֻדוּשֵׁי הַרְמַב"ן עֵינֵן מ"ש בִּפ' דֵּם הַגְּדָה דְּמַתוֹ שֶׁם ד"ה שְׁעִיר הַמִּשְׁתַּלַּח כו' נִרְאָה דְּלֹא ס"ל סְבָרָא זוֹ וְע"ש: תּוֹס' ד"ה אִף רֵאָיָה א' שֶׁל מְצוֹרֵעַ וְכו' תִּמָּא א"כ לְעֵיל מַנ"ל לְאוּקְמִי קָרָא וְכו'.

אָמַנְם מִדְּבַרֵי הַרְמַב"ם פ"א הַלְכוֹת מו"מ נִרְאָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ שִׁיטָה אַחֲרֵת בִּהְלָכָה זוֹ שֶׁכ' שָׁם וְנ"ל רֵאֵיהֶּ רֵאשׁוֹנָה שֶׁל מְצוֹרֵעַ מְטַמֵּא בְּמִשְׁאֵא שֶׁנֶּאֱמַר כָּל צְרוּעַ וְכָל זָב וְכָל טָמֵא לְנַפְשׁ הַרִי הַצְרוּעַ כְּזָב גָּמוּר מֵה זָב גָּמוּר מְטַמֵּא בְּמִשְׁאֵא אִף מְצוֹרֵעַ רֵאִיתוּ הַרֵאשׁוֹנָה מְטַמֵּא בְּמִשְׁאֵא עַכ"ל נִרְאָה שֶׁלְדַעְתּוֹ כִּף הַפִּי בְּסוּגְלֵי וְהָא אִתּוּ הוּא דְאָמַר זֹאת תּוֹרַת הַזָּב בֵּין גְּדוּל וּבֵין קָטָן וְאִיִּתֵּר לִיה לְזָכֵר לְרַבּוֹת מְצוֹרֵעַ לְמַעֲיִנוֹתָיו וְכו' וְאִיִּתְקַשׁ בְּעַל קָרִי לְזָב גָּמוּר ר"ל בְּקִרְאָה דְּכָל צְרוּעַ וְכָל זָב וְקִשְׁיָ ל"ל הֵךְ הַקִּישָׁא דְאִי לְלַמֵּד דְּמְצוֹרֵעַ מְטַמֵּא בְּמַעֲיִנוֹתָיו הָא כְּבָר נִלְמַד מִן לְזָכֵר וְלִנְקֵבָה א"ו דְּהֵךְ הַקִּישָׁא אִתִּי לְלַמֵּד לְרֵאֵיהֶּ רֵאשׁוֹנָה שֶׁל מְצוֹרֵעַ שֶׁמְטַמֵּא בְּמִשְׁאֵא כְּזָב גָּמוּר וּא"כ לֹא קִישְׁיָא קוּ הַתּוֹס' וְגַם קוּ מִשְׁנָה לְמִלְּךָ ל"ק שְׂאִין הַרְמַב"ם נִגְד הַסּוּגְלֵי וְאִדְרַבָּה דְּבָרָיו מְכוֹנְנֵי טְפֵי בְּלִשׁוֹן הַש"ס וְלִזְהָה הַעִירַנִי בְּנֵי מוהר"מ נר"ו: ע"ב בַּגְמ' אָמְרוּ לָהֶם יוֹלָדֵת בְּזוֹב תּוֹכִיחַ שְׂאֵם טְבֵלָה וְרֵאֲתָה כו' לֹא טְבֵלָה וְרֵאֲתָה טְמֵאָה כו'.

לְכַאוּרָה מִשְׁמַע דְּלִב"ה דְּאָפִי סְפָרָה ז' נְקִיִּים אִם לֹא טְבֵלָה וְרֵאֲתָה טְמֵאָה לְבַעֲלָה מִחַמַּת רֵאֵיהֶּ זוֹ וְצָרִיכָה לְהַמְתִּין ז' יָמִים אָמַנְם הַרְמַב"ם פ"ז הַלְכוֹת א"ב דִּין ח' כ' וְנ"ל סְפָרָה ז' נְקִיִּים וְלֹא טְבֵלָה וְאִח"פ רֵאֲתָה דָם ה"ז טּוֹבֵלֵת וּמִתְרַת לְבַעֲלָה מִיָּד שְׁכָל יָמֵי טְוֵהָר אֵינָן רֵאוּיוֹת לֹא לְנִדָּה וְלֹא לְזָבָה אֲבָל עֲצָמוֹ שֶׁל דָם טָמֵא וּמְטַמֵּא כְּדִין דָם הַנִּדָּה עַד שֶׁתִּטְבֹּל עַכ"ל וּא"ל הָא דְקִאָמְרֵי ב"ה לֹא טְבֵלָה וְרֵאֲתָה טְמֵאָה לֹא לְבַעֲלָה קִאָמַר אֲלֵא שְׁהִיא טְמֵאָה לְקַדְשִׁים וְצָרִיכָה הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ אַחַר טְבִילָה מִחַמַּת הַמַּגֵּעַ דָם בִּיצִיאָתוֹ וְאֵע"ג דְּב"ש נְמִי ס"ל שְׁהִיא טְמֵאָה דְּהָא עַכ"פ מוֹדָה דְּמְטַמֵּא לָהּ מ"מ אֵינּוּ אֲלֵא מַד"ס וְכִמּוֹ שְׁפִי רִש"י בְּמִתְנִיתִין וְכָל הַטְעוֹן בִּיאַת מִים מַד"ס א"צ הָעֶרֶב שְׁמֵשׁ אֲבָל לִב"ה טְמֵאָה מִדְּאוּרֵיִתָּא לְקַדְשִׁים מִחַמַּת מַגֵּעַ הַדָּם בְּגוֹפָה ז"א דְּהָא בְּלֵא"ה טְבוּלַת יוֹם אַרוּךְ הִיא עַד סוּף יָמֵי טְהוֹרָתָה שֶׁלְמַחֲרַת תְּבִיא פְּפִרְתָּה לְכָף נ"ל דִּישׁ לְגַרְוֵס טָמֵא וְקִאֵי עַל הַדָּם וְכֵה"ג כ' הַתּוֹס' לְקַמֵּן דָּף ל"ו ד"ה שְׁבוּעַ בְּתָרָא דְאִפִּילוּ בְּדָם לִיָּדָה וְלֹא פְּסָקָה מַעֲיִנָּה עַד תּוֹף שְׁבוּעַ ג' דְּאִפִּילוּ לְלוֹי אֵין נַעֲשִׂית בַּת נִדָּה אֲלֵא זָבָה וְכִשְׁתַּפְּסוּק טְהוֹרָה מִיָּד וּמ"ש הַתּוֹף דְּשְׁבוּעַ ג' גוֹרֵם טְוֵמָאָה ר"ל לְלוֹי דַס"ל אֲלִיבָא דְב"ה ב' מַעֲיִנוֹת הוּא וּא"כ גוֹרֵם טְוֵמָאָה דְכ"ז שֶׁשׁוֹפְעַת דָם אֵינָה יְכוּלָה לְטְבֹּל לְבַעֲלָה אָמַנְם דְּרָכוֹ שֶׁל הַרְמַב"ם נִסְתַּרָה מִמֶּנִּי דְלִפִּי מֵה שְׁפִי הַמ"מ לְדַעְתּוֹ כְּדִין יו"ד ס"ל לְהַרְמַב"ם ז"ל דְּבִיּוֹלָדֵת בְּזוֹב שְׁלֵא סְפָרָה כָּל הַדָּם טְוֵהָר שְׁהִיא רוּאָה סוּתְרַת לְיָמִים הַרֵאשׁוֹנִים וְדִינָה כְּאֵלוֹ רֵאֲתָה זִיבָה גְּמוּרָה שֶׁסוּתְרַת הַיָּמִים הַרֵאשׁוֹנִים וְאִילוּ בְּדָם לִיָּדָה פְּסָק שָׁם דִּין י"א שְׂאִינָה סוּתְרַת אֲלֵא אוֹתוֹ יוֹם הַרֵאֵיהֶּ וְלֹא יָמִים הַרֵאשׁוֹנִים וְהוּא דְּבַר פְּלֵא יְצִיבָא בְּאַרְעָא וְגִיּוֹרָא בְּשָׁמִי שְׁמִיא וְצ"ע: דָּף ל"ו בַּגְמ' דוֹתָה תְּטַמֵּא וְכו'.

אֲלֵא לְלוֹי דְאָמַר שְׁנֵי מַעֲיִנוֹת הֵן ל"ל שְׁבַעָה בְּמִשְׁהוֹ סִגִּיא לְמֵאֵי דְבַעֲי אַבְיֵי לְאוּקְמֵי הֵךְ בְּרֵיִתָּא לְקַמֵּן דָּף ל"ז ע"ב דְּהָא דְאָמַר ז' נְקִיִּים הֵיִינוּ מְלִיָּדָה לְפִי שְׂאִין יָמֵי לִיָּדָה עוֹלִין לז' נְקִיִּים ה"מ לְאוּקְמֵי נְמִי הֵכִי לְלוֹי מִיָּהָ לְפַמ"ש הַרְמַב"ן בְּחִדּוּשָׁיו לְקַמֵּן דְּהָא דְאָמַר מֵאֵי לָאו נְקִיִּים מְלִיָּדָה דְּהֵיִינוּ אִף מְלִיָּדָה אֲבָל מִדָּם וְדֵאֵי מִשְׁמַע נִיחָא: שָׁם וְשׁוּיִן בְּרוּאָה אַחַר דָּם טְוֵהָר.

מִפִּירֵש"י נִרְאָה דַה"ק דֵאֵע"ג דְקִי"ל בְּמִנְיָקָה לֹא אָמְרוּ ד"ש אֲלֵא בְּרֵאֵיהֶּ רֵאשׁוֹנָה מ"מ אַחַר דָּם טְוֵהָר לֹא מִיָּקְרֵי רֵאֵיהֶּ שְׁנֵיָה אֲלֵא רֵאֵיהֶּ רֵאשׁוֹנָה מְקַרֵי כִינּוּן דָּדָם הַטְוֵהָר מַעֲיִן

אחר הוא ודם לידה לא מקרי הפסק פדאמרינו לעיל בפ"ק בפסוגיא שם דם לידה לחוד
ודם נדה לחוד א"כ מוקמי ליה התם בלידה יבשטא וא"כ הפל חד טעמא הוא הא דאחר
דם טוהר ד"ש משום דמיקרי ראיה ראשונה ולר"י דוקא בעברו עליה ג' עונות אף התוס'
לא ס"ל הכי דא"כ לא הני מקשי מידי ועיין בחדושי הרמב"ן: בפירש"י והא ספירה קתני.

עיין במוהרמ"ל וכוונתו מבואר אף שגדפס בטעות והוא דס"ל לרש"י דב"ה מתרי טעמי
מטמא בשופעת תדא משום דס"ל ב' מעינות הן וא"כ בשופעת דחד מעין הוא מש"ה
טמא נאפילו אי נימא דחד מעין הוא מקל מקום לא טיהרה התורה אלא ביומי וטבילה
עכ"ד וסעד לדבריו י"ל דע"כ מוכח דס"ל לב"ה דאפילו אי נימא דחד מעין הוא מ"מ
התורה לא טיהרה אלא ביומי וטבילה מדקאמרי ב"ה לב"ש לעיל בבבביתא יולדת בזוב
תוכיח שאם טבילה וראתה לאחר ימי הספירה טהורה לא טבילה וראתה טמאה וללוי
מייירי ע"כ בשופעת דאל"כ אף לב"ה טהורה ומדנקט טבילה ע"כ לב"ש נקטי כמ"ש התו'
דס"ל דמעין א' הוא מש"ה אם טבילה טהורה לדידהו ואפ"ה ס"ד דב"ה דמודה ב"ש בלא
טבילה משום דסבא פשוטה היא דבטבילה תליא רחמנא אלמא דס"ל לב"ה דאפ"י אי
נימא דמעין א' הוא מ"מ בטבילה תליא רחמנא וצדקו דברי מוהרמ"ל אבל מ"ש
המהרש"א דס"ל לרש"י דאפילו ללוי בשופעת מהני טבילה הוא תמוה גם לדבריו קשה
הא דאמר מר זוטרי הלכתא פנוסיה דרב לחומרא והלכתא פנותי דלוי לחומרא ופי'
רש"י דלוי לחומרא בשופעת מתוך י"ד לאחר י"ד וכו' ולדברי המהרש"א הא גם לוי
מודה דמהני טבילה: תוס' ד"ה ושוין ברואה וכו' וא"ת לר"י וכו' ל"ל עונה דמניקתה
וכו'.

לא ידעתי למה נקטו הך עונה דמניקתה טפי משאר עונות והכי ה"ל למימר ל"ל פלל ג'
עונות ת"ל שיהא אחר דם טוהר ויש ליישב דלכאורה ה"א דלהכי מהני הפסקת העונות
שאם לא ראתה פלל דם טוהר וא"כ היתה מטמאה מעל"ע דהא לשיטת התוס' עיקר
הגורם שתהיה ד"ש כ"א הדם טוהר שמקודם וכמ"ש לעיל וא"כ מש"ה מהני הפסקות
ב' עונות בימי עיבורה שאפ"י לא ראתה פלל דם טוהר דמצטרפי עם העונה שבימי
מניקתה שתהיה ד"ש בראיה שאחר הפסקת ג' עונות ולכך נקטו התוס' בדבריהם דל"ל
עונה דמניקתה כו' וכוונתם דהא ללוי הפי' נאחת בימי מניקתה צריף שתפסוק משהו כו'
וא"כ הא דנקט נאחת בימי מניקתה היינו לאחר הפסקת משהו נשאר עונה אחת שראתה
דם טוהר משמע הא אילו נשאר פחות מעונה פגון שלא הפסיקה משהו כ"א איזה ימים
קודם סוף ימי טוהר מטמאה מעל"ע ואהא הקשו שפיר דל"ל עונה דאפ"י לא ראתה אלא
יום א' דם טוהר נמי ד"ש בראיה שאחריה: בא"ד ולר"י נמי דאמר בפ"ק וכו'.

עכ"ל וכו' המהרש"א וז"ל ומ"ש התוס' עוד וטעמא דמניקה איצטריף וכו' וה"ה לדידהו
מציון למימר פתירוץם שפתבו לעיל לר"מ דמטעם מניקה דיה שעתה פל ימי מניקתה
וכן לר"י א"ל פהאי תירוץא דמטעם מניקה ד"ש פל ימי מניקתה בהפסיקה ג' עונות אף
אם ראתה כבר כמה פעמים בימי מניקתה לאחר דם טוהר וכו' אשתמיטתיה ליה גמרא
ערוכה לעיל דף י"א דר"י ור"י ור"ש ס"ל דלא אמרו במניקה ד"ש אלא בראיה ראשונה
אבל בשניה מטמא מעל"ע ומפקידה לפקידה וכבר רמזתי מזה לעיל בדף הנז': העולה
מסוגיא דשמעתין דלב"ש לכ"ע מעין א' הוא אלא דס"ל דביומא לחוד בלא טבילה סגי

ולפ"ז לכאורה יש לסתור מה שהוכחתי מן הגליון תוס' שהביא הרש"ל ב"דף ל' בשם ר"ת דליתא מ"ש בהגהות מיימוני לדעת ר"ת דפסק דימי לידה שאינה רואה ב"הם אינו עולה לספירת ז"נ צריף לכל יולדת ב' טבילות דקיי"ל ב"יזמא וטבילה תליא רחמנא וכ"ז שלא טבילה מקרי הפל ימי לידה ואינה יכולה לספור ז"נ וכתבתי לעיל לסתור סברא זו דע"כ ר"ת דאיהו מרא דההך הלכתא לא מצריף ב' טבילות דהא כ' הגליון תוס' ה"ל לתרץ בשמו וז"ל משום דב"ה לא קשיב תדא בשבוע וכו' משמע דלב"ש ניתא קשה הא אף לב"ש ליפא לשנויי הכי פיון דהשתא מייגרי שפאתה לפנינו ביום ועדיין לא טבילה וא"כ יום הראשון עדיין מיקרי ימי לידתה א"ו דר"ת לית ליה הך סברא וע"ל באריכות והנה דברים אלו יש לסתור דהפוסקים לא פתבו כן דצריף ב' טבילות אלא למאן דאית ליה ב"יזמא וטבילה תליא אב"ל לב"ש דס"ל דב"יזמא בלא טבילה סגי א"כ לדידה נדאי דא"צ ב' טבילות ולפ"ז יפה תי' ר"ת דדוקא לב"ה לא ה"מ לשנויי הכי אב"ל לב"ש ניתא אמןם עתה עיינתי וראיתי דהוכחתי ה"ל קמה ונצפה דע"כ ר"ת לית ליה הך סברא דצריף ב' טבילות דאל"כ מאי משני ר"ת משום דב"ה ע"כ לא קשיב תדא בשבוע וכו' הא לפי סברא זו בלא"ה לא קשיא כלל לב"ה סוף שבוע קמא ליטבליה פיון דהשתא נוקי שפאתה לפנינו ביום והיא לא טבילה עד הלילה א"כ א"א למיחשב יום הראשון שפאתה לפנינו לענין ספירת ז"נ דהא ב"ה ס"ל ב"יזמא וטבילה תלי רחמנא ודחוק לומר דסוגיא אלא אליבא דלוי דלית הלכתא פנותיה ועוד דלוי בלא"ה לא ס"ל ככ"ע כדמוקמינן ה"כ דאיהו אמר פתנא דשיון ולעולם האי פתנא ס"ל אליבא דב"ה דמעין א' הוא ולמה ליה לאוקמי פגון שפאתה בה"ש א"ו דר"ת לית ליה סברות ההג"מ והמרדכי ודוק: גמ' ושיון ב"יזמא אחר ד"ט וכו'.

ופי' רש"י ושיון שמאי והלל דפליגי במעל"ע עכ"ל דברים אלו תמוהים הא שמאי והלל דפליגי לא פליגי כלל במעל"ע אלא אי נימא ד"ש או מפקידה לפקידה ותרונייהו לית להו גזירת מעל"ע גם קשה מאי משני הש"ס פיון דמעל"ע ליפא מפקידה לפקידה נמי לא גזרו בהו הא הלל לית ליה כלל גזירת מעל"ע אלא מפקידה לפקידה וא"כ הדרא קושיא לדנותה ותטמא מפקידה לפקידה אף שיש לדחוק ולומר דה"ל לא גזר מפקידה לפקידה אלא היכא דאיכא ימים הרבה כמו שאמר הלל אפילו לימים הרבה אב"ל היכא דליכא אלא זמן מועט פחות מן מעל"ע לא גזר הלל זהו דחוק ונ"ל דמשום זה כ' הרמב"ן בחדושי' וז"ל ונכון הוא לומר דשיון אפלוגתא דר"מ ור"י בדין כל ימי עיבורן וימי מניקתן קאי מיהו למ"ש התוס' פאן דהאי סוגיא דלא כר' יוסי קשה: ע"ב אמר קרא וטמאה שבועים כנדרתה ולא פזיבתה מפלל דזיבתה טהורה.

והא דכתב גבי נדה זיבה איצטריף ליה לקמן דף מ"א ע"ב לזכה שטמאה בפנים כבחוץ: דף לז בעי רבא קושי מהו שתסתור בזיבה וכו' או דלמא דבר הגורם סותר כו' אמר ליה אונס בזיבה יוכיח וכו'.

ויש לדקדק הא אונס נמי גורם הוא דהא אמר ר"ה לעיל דף ל"ה ע"א דראיה ראשונה של זב מטמא באונס ופי' התוס' שם דמצטרף לראיה ב' לטמא שבועה כדן זב גמור וא"כ הרי אונס נמי גורם מיהו לפי מה שפי' הר"ן בחדושי' דהא דאמר רבא דבר הגורם סותר היינו שאותו ראיה לבדו גורם טומאת שבועה אילו היתה ראיה ג' שראיה אחת

גורם לטומאת שבעה נחא דהא ראיה ראשונה אינה גורם לשבעה ובראיה שניה שגורמת לשבעה באמת אינה באונס ולכך הוצרך לדחות דשאני אונס שבראיה אחת גורמת לקרבן דהיינו ראיה שלישית אע"ג דאינה גורמת טומאה משום דלא צריכה שפכה נטמא לשבעה ע"י ב' ראיות הראשונות מ"מ פינו גורמת לקרבן דתמירה מטומאה שהרי בב' ראיות אינה אלא לטומאה ובג' הוא לקרבן אלא דקרבן תמירא מש"ה דין הוא דתסתור: תוס' ד"ה דבר הגורם סותר וא"ת יולדת בזוב תוכיח וכו' עכ"ל.

ופי' מוהרמ"ל דתוס' הוכיח זה דיולדת בזוב סותרת לרב מהא דגרסינן לעיל סוף דף ל"ה ע"ב דותה תטמא לרבות היולדת בזוב שצריכה שתשב ז' נקיים בשלמא לרב דאמר מעין א' הוא מש"ה בעי ז' נקיים ע"כ אלא לרב סותרת דם טוהר אע"ג דאינו גורם שום טומאה מיהו לא ידעתי שום הכרח מסוגיא זו שתהיה סותרת המגין אע"ג דבעינו נקיים והיינו כל זמן שהיא רואה אינו עולה למגין דבעינו ז' נקיים מדם וכדמסקינן פאן ע"ב מאי לאו נקיים מלידה לא נקיים מדם אבל מ"מ מנ"ל שתהיה סותרת הנקיים הראשונים וכ"פ הרמב"ם להדיא פ"ק ז' הלכות א"ב די"א דימי לידה שראתה בהן דם אינו עולה לה ימי הראיה ולא סותרין כל הימים וע"ש והוא דומיא דקרי דאינו סותר אלא יומו ואין להביא ראיה לדבריהם מהא דאמר רבא לקמן דאי אמרת אינו עולה אפסיק לה לטומאה ולא מקיימי קרא דכתיב ואחר תטהר אחר אחר לכולן א"כ מוכח לרבא דהיא דאינו עולה סותר ז"א דכבר פתבו התוספות לעיל דף ל"ג ע"א ד"ה רואה הני וכו' לחלק דדוקא בטומאת לידה אית ליה לרבא הכי שמטמא ז' ועושה מו"מ כמו נדה אבל בעלמא מודה רבא דאע"ג דאינו עולה מ"מ אינו סותר אף מדברי הרמב"ם נראה דס"ל דלא הדר רבא מסברתיה שהרי איהו פסק שם בפ"ק ז' דימי נדתה שראתה בהן דם אינו עולין לספירת ז' נקיים ואינה סותרת הקודמים ואיהו לשיטתיה אזיל דס"ל דאפשר שתהיה נדה בספירת ז"י וא"כ קשיא דהא רבא אית ליה דהא בהא תליא דאי ס"ד דאינה עולה א"כ מיסתר נמי סתרי ואיך פסק דלא פרבא ובזה לא שייך תי' תוס' הנ"ל דהא ראיתה בימי נדתה גורמת לטומאת ז' ומטמא מו"מ א"ו דס"ל להרמב"ם דרבא לשיטתיה דס"ל נמי מה"ט דפולטת אינה סותרת יומו אבל לדין דאית לן פ"ק ב"ח ליתא לסברת רבא דאע"ג דאינה עולה מ"מ אינה סותרת הקודמים ולית ליה להרמב"ם סברת התוספות לחלק בין טומאה חמורה לטומאה קלה פנ"ל ומה שיש לדקדק על פסק הרמב"ם הנז' שהוא סותר דברי עצמו במ"ש שם בהלכה י"ח וי"ט לקמן בפ' בא סימן נכתב מזה בעזה"י: הרמב"ם פ"ז דהלכות א"ב פסק דדם הקנשי אינו סותר ויום הקנשי עולה למגין ז' והראב"ד השיג עליו שדם הקנשי אינו סותר ואינו עולה והמ"מ כ' על הראב"ד שאין לדבריו ראיה עיין בס' קצ"ד ס"ק ד' שהבאתי סעד לדברי רמב"ם: בגמ' אמר רבא מנא אמינא לה דתנא מזובה וכו'.

בס' קרבן אהרן פ"ט מהלכות זבין פ' מצורע נראה דאשתמיטתיה סוגיא זו נכתב הפל בהיפוף שכ' שאפילו היא רואה דם מחמת לידה אינו סותר וכו' וגם מ"ש הצריכותא ע"ש הפל הוא בהיפוף גם מ"ש בשם גמ' דפ"ק דמגילה ליתא שם.

תוס' ד"ה אביי אמר וכו' ומייתי רבא מנא אמינא לה מסתמא ר"מ לא פליג אקרא. עכ"ל אע"ג דרבא ס"ל א"א לפתיחת הקבר בלא דם ואם פן ע"כ דפליג אקרא דהא לדידיה

לידה סותר כמ"ש התוס' לקמן י"ל דאפילו לרבא דרשינן לקרא מזובה ולא מלידתה לענין דאחר הלידה תספור לנקיים אפילו בתוך ימי טומאת לידה וכמ"ש המהרש"א ומוהרמ"ל בתוס' לקמן: תוס' ד"ה רבא אומר וכו' וא"ת וקא רבא סובר וכו' ואם פן תסתור דהקא בעינן ז"ג מדם.

גם פאן אין דבריהם מוכרחים ועיין בסי' קצ"ד ס"ק ד' שהארבתי בזה: ע"ב גמ' מה ימי נדחה אין ראויים לזיבה ואין ספירת שבועה עולה מהו וכו' וכי דנין אפשר משא"א. מה דקשיא מסוגיא זו על הרמב"ם ז"ל דס"ל דמיום שקבעה האשה וסת שלה נחשבים כל ימיה ז' לימי נדה וי"א לימי זיבה בין ראתה בין לא ראתה בין ספירה ז"נ בין לא ספירה ז"נ פבר עמדו בזה הראשונים ז"ל ועיין בחדושי הרמב"ן והר"ן ס"פ בא סימן: רש"י ד"ה קמ"ל וכו' ולא שפתה לילה ניום כלילי שבת ויומו וכו'.

עכ"ל.

פאן נראה לכאורה דס"ל לרש"י דר"י ונחנניה אמרו ד"א וכמ"ש מוהרמ"ל ואינו מוכרח ועיין בחדושי הר"ן: דף ל"ח גמ' מאי קמ"ל לאפוקי מ"ד א"א לפתיחת הקבר בלא דם קמ"ל דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם.

לשיטת הרמב"ם שכתבנו לעיל דס"ל דדם שהיא רואה בשעת לידה הוי כמו דם קנשי דאין לה קנשי גדול מזה צריף לאוקמי הקא בנפלים דאי בכו קנימא אפילו א"א לפתיחת הקבר בלא דם נמי משפחת לה מאה יום דהא דם קנשי הוא וכ"כ בחדושי הרמב"ן להדיא אמנם התוס' ד"ה מאי דעתך וכו' פתבו דהקא מצי מייירי בכו קנימא צ"ל דס"ל דדם שראתה בשעת לידה לא מיקרי דם קנשי וכמ"ל: תוס' ד"ה מאי דעתך וכו' וא"ת בלא קנשי משפחת לה וכו'.

עכ"ל.

כתב המהרש"א דליכא למימר דנקט קנשי משום דס"ל לר"מ דא"א לפתיחת הקבר בלא דם עכ"ל דברי המהרש"א צ"ע ועיין מה שכתבתי. בסימן קצ"ד ס"ק ב': ע"ב מ"ט אין קנשי לנפלים.

הקא מסקינן דאין קנשי לנפלים מיהו איכא תנאי דאית להו יש קנשי לנפלים וכמ"ש התוס' ריש המפלת ד"ה ואינו נאכל וכ"כ הר"ן בחדושי בגמרא דף ל"ח ע"ב דבין ר"א ובין רבנן דהתם ס"ל יש קנשי לנפלים אמנם טעמא דמלתא לא אתברר לן במאי פליגי ומ"ט דמ"ד דסבר דאין קנשי לנפלים הו לטעמא דמסקינן לעיל דנלד אין קנשי גדול מזה והו לטעמא דאמרינן מש"ה טהור בנלד שפן יש טהרה אחריו הנהו טעמי נמי שייכי בנפלים וצ"ע: ע"ב תוס' ד"ה דיו לבא מן הדין וכו' ור"מ סבר פניו דאיכא לאוקמי קרא בימי נדה אפילו אי נימא ק"ו וכו'.

כתב המהרש"א לרונחא דמלתא פתב פן לפירש"י וכו' דאל"כ לא הוצרכו לפרש לקמן לפי רש"י דדיו דקאמר ר"א לדבריהם דרבנן וכו' עכ"ל ואין זה הכרח די"ל דהתוס' פתבו פן לס"ד דהמקשה דלא ידע עדיין מתשב ואפ"ה סבר דלר"א לעולם טמאה מטעם דכתיב דמיה אם פן לדידה קשיא אמאי קאמר ר"א דיו לכך הוצרכו ר"א לדבריהם דרבנן קאמר אבל למאי דמסיק מתשב י"ל דר"א טעמא דנפשיה קאמר וכמ"ש התוספות:

רש"י ד"ה המקשה תוך שמונים שנתעברה בימי טוהר או שנתעברה בנולד אחר חבירו וכו'.

הא ודאי דמתני' לא מיירי אלא בנתעברה תוך ימי טוהר דאל"כ למה נקט מתני' תוך שמונים של נקבה הא באינשהי אף בזכר משפחת ליה א"ו מדנקט מתני' תוך פ' של נקבה ע"כ בנתעברה בימי טוהר מיירי אלא דרש"י פתב באינשהי נמי איכא לאשפוחי ועיין בתוי"ט וכ"ת אמאי לא נקט מתני' בזכר ואינשהי י"ל דרבנן אשמענו דלא מבעי באינשהי ובבן קנימא דאית להו לחכמים דטהורה משום הק"ו אלא אפילו בהמפלת תוך שמונים אע"ג דקיי"ל אין קנשי לנפלים ואם פן ה"א דלא שינה הק"ו דהא אין הקנשי מטרה בנפלים וה"א דמקניי הקרא דדמיה מחמת עצמה ולא מחמת לידה בנפלים קמ"ל דאפ"ה טהורה לחכמים משום הק"ו פיון דמצינו עכ"פ בלידה וקנשי דמטהר וכמ"ש התוספות ישנים לעיל ריש דף ט' ע"א אבל אין לומר דמתני' ס"ל יש קנשי לנפלים ומש"ה נקט תוך שמונים לנקבה לאשמענו דיש קנשי לנפלים ומש"ה טהורה משום הק"ו אבל אי אין קנשי לנפלים לא הוי מטרה רבנן משום דנפלים ליכא ק"ו דזו דוחק שיהא סתמא דמתני' שלא אליבא דהלכתא דאנו פסקי אין קנשי לנפלים וכדאית ליה לרבא לקמן דף ס"ו ע"א ועפ"ז י"ל שהו דבר הרמב"ם שלכאורה דבריו תמוהים שכתב פ"ז מהלכות א"ב הלכה ד' היולדת נקבה ואחר י"ד שלה נתעברה והתחיל דם הקנשי לבא לה תוך פ' הרי הוא דם טוהר אע"פ שאין קנשי לנפלים וכו' ולכאורה דבריו אין להם הבנה דאדרבה אי אין קנשי לנפלים אם פן דם שופי מיקרי ובדם שופי לכ"ע טהורה ומאי אע"פ דקאמר ולפמ"ש ניחא דלא תימא דמתניתין ס"ל כמ"ד יש קנשי לנפלים אבל לדידן דפסקינו אין קנשי לנפלים ליתא להאי דינא לפי שאין פאן ק"ו ומוקמינו קרא דדמיה ליולדת נפל לכוף כתב הרמב"ם אע"פ שאין קנשי לנפלים דסתמא דמתניתין נמי אית ליה אין קנשי לנפלים ואפ"ה מטרה חכמים לפי שמצינו דדם קנשי ולידה מטרה ואיכא ק"ו בנפלים דלא גרע קנשי משופי וק"ל: ומה שמשמע בפירוש המשניות להרמב"ם דאית ליה לר"א דכל מקשה אפילו בימי זיבה היא נדה הוא תמוה דא"כ מאי מקשה הש"ס לעיל אמתני' המקשה נדה אטו פל המקשה נדה היא ופירש"י אלו קשתה בימי זיבה מי הוי נדה והא אין נדות בימי זוב מאי קו' הא הך מתני' ר"א היא פדמסיים במתניתין דברי ר"א ור"א באמת אית ליה פן לפירוש הרמב"ם ועכ"נ שיש ט"ס בפ' המשניות: ומ"ש המ"מ רפ"ז דהלכות א"ב דהרמב"ם פסק דאין קנשי לנפלים מהא דרבא דף ל"ח ע"ב דאית ליה דאין קנשי לנפלים דהוא בתראי אין מזה ראיה דרבא אית ליה הכי אלא דרבא מתרץ הבביתא הכי ומנ"ל דרבא אית ליה הכי ולא ידעתי למה לא הביא המ"מ מהא דרבא לקמן דף ס"ו ע"א דאית ליה לרבא בהדיא הכי פמו שהבאתי לעיל: דף ל"ט תוס' ד"ה והיולדת וכו' והקשה הר"י מאורליינש דהכי תנא דזבה וש"י ובפ"ק אמרינו דאשה שיש לה נסת וד' נשים ואשה שעברו עליה ג' עונות כו'.

לא ידעתי למה נקטו פלל אשה שעברו עליה ג' עונות שאינו אלא לדברי ר"א ולית הלכתא פנומיה והך מתני' דאע"פ שאמרו ד"ש לא קאי אהא דאילו לפירש"י לא קאי אלא אאשה שיש לה נסת וכמו שפירש"י התם ולשיטתם שכתבו שם אאשה שיש לה ואד' נשים קאי מ"מ לכ"ע לא מיירי מתני' באשה שעברו עליה ג' עונות גם התוספות

בְּתִירוּצָם כָּאֵן הַשְּׁמִיטוּ הָא דְעֵבְרוּ עָלֶיהָ ג' עוֹנוֹת: בֵּא"ד וי"ל דִּיש לָהּ נֶסֶת א"ל פִּינֹן דְּאוֹרֶח בְּזִמְנֹו בָּא צְרִיכָה בְּדִיקָה בְּשַׁעַת וְסִתָּה.

עכ"ל.

ר"ל דְּהָא אִשָּׁה שְׁיֵיש לָהּ נֶסֶת ד"ש בְּרֵאֲתָהּ בְּשַׁעַת וְסִתָּה אָבֵל שְׁלֵא בְּשַׁעַת וְסִתָּה מְטָמָא מַעַל"ע וְכַדְמִסְקִינֵן לְעִיל דָּף ד' ע"ב אִם פֶּן שְׁלֵא בְּשַׁעַת וְסִתָּה צְרִיכָה בְּדִיקָה דְּהָא כְּשֶׁרֵאֲתָהּ מְטָמָא מַעַל"ע וּבְשַׁעַת וְסִתָּה נְמִי צְרִיכָה בְּדִיקָה פִּינֹן דְּאוֹרֶח בְּזִמְנֹו בָּא: רש"י ד"ה מִיחֻוּשׁ מְהוּ דְנִיחֻוּשׁ לָהּ אִם הִיָּתָה רְגִילָה מִט"ו לט"ו דְּהִיָּנֹו תוֹךְ יְמֵי זוֹב מִי בְּעֵי לְמִיחֻוּשׁ וְלֹא תִשְׁמַשׁ לְיוֹם ט"ו קוֹדֵם רְאִיָּה שְׁמָא תִרְאָה.

עכ"ל.

וְלֹא דוֹקָא נָקֻט שְׁהִיָּתָה רְגִילָה לְרֵאוֹת אֲלֵא אֲפִילוּ לֹא רְאֲתָה אֲלֵא פַעַם אַחַת מִט"ו לט"ו אֲפִילוּ הָכִי צְרִיכָה לְמִיחֻוּשׁ לר"פ וְכַדְמוּכַח לְקַמֵּן סוּף פֶּרֶק הָאִשָּׁה: תוֹס' ד"ה מְקַבֵּעַ לֹא קַבְעָה כו'. עֵינֵן בְּחֻדוּשֵׁי הָר"ן שְׁמִינִישׁב פִּירוּשׁ רש"י דס"ל דְּאִין חִילוּק בֵּין שְׁקַבְעָה כְּבָר בִּימֵי נְדָתָה אוּ לֹא כְּדְמוּכַח בְּסוּגְיָא דפ' הַתִּינּוּקַת דָּף ס"ח ע"ב דַּל"כ לֹא הָוִי מְקַשָּׁה הַש"ס הֵתֵם נִימָא תִיָּהוּי תִיּוֹבְתָא דר"ה ב"ח א"ש דְּלִמָּא מִתְנִי' מִיָּרִי שְׁקַבְעָה נֶסֶת בִּימֵי נְדָתָה וְעַתָּה אִיְתְרָמִי בִּימֵי זִיבָה א"ו דס"ל לְהַש"ס דְּאִין חִילוּק ע"ש: ע"ב נְדָה וּפְתִחָה מִכ"ד מְגִינֵן.

מ"ש מְהַרְש"א מְכָאן נִרְאָה הֶכְרַע לְשִׁיטַת רש"י וְהַרְמַב"ן וכו' כְּבָר נֶאֱמָרוּ דְבָרִים אֵלוּ בְּחֻדוּשֵׁי הַרְמַב"ן עֲצָמוּ וְהָר"ן ס"פ בָּא סִימֹן וְע"ש וְקַשְׁי' לִי אִמָּאִי לֹא הוֹכִיחוּ לְסִתּוֹר דְּבָרֵי הַרְמַב"ם מְסוּגְיָא דְטוּעָה לְעִיל דָּף כ"ט דְּמִשְׁמַשְׁתׁ לְאוֹר שְׁלֵשִׁים וְחֻמָּשׁ וּפִירִשׁ רש"י הֵתֵם לְפִי שְׁשִׁבּוּעַ רְבִיעֵי מִמֵּנ"פ אִין אַתָּה יְכוֹל לְסַפְקוּ בְּזִיבָה שְׁאִין זִיבָה אֲלֵא לְאַחַר נְדוּת וְה"ז יֵשׁ בָּהּ ג' שְׁבֻעִים טְהוּרִים וְהַרְבִּיעֵי הוּא דְרֵאֲתָהּ הַלְכָף בְּתַחֲלַת נְדָה הוּא דְאִיכָּא לְסַפּוּקִי וְלֹא בְּעֵי לְמִיתַב בְּשִׁבּוּעַ חֲמִישִׁי אֲלֵא שְׁשִׁי יָמִים מְשׁוּם סַפְק יוֹם אַחֲרוֹן שֶׁל שְׁבֻעַ רְבִיעֵי דְמִסְפְּקִינֵן לָהּ בְּתַחֲלַת נְדָה עכ"ל וְלְדָבְרֵי הַרְמַב"ם אִמָּאִי הָא אִיכָּא לְאַסְפּוּקִי דְשְׁמָא שְׁבֻעַ רְבִיעֵי בִּימֵי זִיבָה הִיָּה אַע"פ שְׁפָתַב הַרְמַב"ם ז"ל בְּהַלְכוּתוֹ פֶּרֶק ז' דִּין י"ב דְּאַחַר שְׁעֵבְרוּ יְמֵי הַמְּלֵאָת לְעוֹלָם מִתְחִילִין יְמֵי נְדָה תַּחֲלָה מ"מ ה"ג דְּלִמָּא כְּבָר עֵבְרוּ יְמֵי הַמְּלֵאָת וּכְבָר רְאֲתָהּ וְהִתְחִילוּ יְמֵי הַנְּדָה וְעַכְשָׁיו בְּשִׁבּוּעַ רְבִיעֵי בִּימֵי זִיבָה הִיא נְאֻסוּרָה לְשִׁמְשׁ אוֹר לְיוֹם ל"ה וצ"ע: בְּתוֹס' ד"ה אֲלִמָּא מְרִישׁ יִרְחָא מְגִינֵן וְא"ת דְּלִמָּא מְשׁוּם רְאִיָּה רֵאוּנָה וכו' וְהַקְשָׁה רִיב"א וכו' וְהַשִּׁיבוּ רש"י מְשׁוּם דְּבַפ"ק מוֹקְמִינֵן דר"י וכו'.

וּמִתְנִי' דפ"ק כְּגוֹן שְׁרֵאֲתָהּ תְּרֵי זִמְנֵי רִישׁ יִרְחָא וְה' בְּיִרְחָא וּבְשְׁלִישֵׁי כִי רְאֲתָהּ רִישׁ יִרְחָא לֹא תִבְדּוּק בְּה' בְּיִרְחָא שְׁאֲפִי' תִרְאָה לֹא קַבְעָה לָהּ נֶסֶת דְּמַעְיָן פְּתוּחַ הוּא עכ"ל וְא"ל דמ"מ תִּבְדּוּק שְׁאִם תִּרְאָה עוֹד פַּעַם ד' רִישׁ יִרְחָא וְה' בְּיִרְחָא וּבְחֲמִישִׁית תִּרְאָה ה' בְּיִרְחָא וְלֹא תִרְאָה בְּרִישׁ יִרְחָא כְּבָר פְּתַבְתִּי לְעִיל דָּף י"א לִיָּשׁב דְּכִינֹן שְׁכָבֵר הַחֻזְקָה לְרֵאוֹת בְּרִישׁ יִרְחָא א"כ בְּרֵאִיָּה שְׁלִישִׁית כִּי חֻזְיָא בְּה' בְּיִרְחָא מְיָקְרִי מַעְיָן פְּתוּחַ וְלֹא חֻזְיָא לְאַצְטְרוּפִי עוֹד לְרֵאִיָּה שְׁתִּרְאָה עוֹד בְּה' בְּיִרְחָא אֲפִילוּ שְׁתִּרְאָה מִמַּעְיָן סְתוּם: בֵּא"ד וְנִרְאָה לְפָרִישׁ דְּמִיָּרִי כְּגוֹן שְׁרֵאֲתָהּ ג' זִמְנֵי בְּרִישׁ יִרְחָא וְה' בְּיִרְחָא וְאִין לְחוּשׁ.

עכ"ל.

וא"ל מי הכריחם לזה דחזינא ג' זימני ריש ירחא וה' בירחא אלא ה"ל לתרוצי דמיירי
שפבר הוחזקה לראות בריש ירחא ג' זימני אלא דבה' בירחא לא חזי אלא תרי זימני ריש
ירחא וה' בירחא ובשלישי ראתה בה' בירחא וברישי ירחא לא חזינא וה"ל מעין סתום
דז"א פיון שפבר הוחזקה לראות ג' זימני בריש ירחא פי הדר חזינא בה' בירחא ה"ל מעין
פתוח ולא חזינא תו לאצטרופי וכמ"ש לעיל אמנם בחדושי הר"ן תירץ פן אף התוס' לא
ס"ל הכי וכמ"ש ודוק: פרוק חמישי דף מ רש"י ד"ה לחייב על כל בן ובן שאם טבלה
לאחר י"ד לנקבה ושמשו וכו'.

עכ"ל.

לכאורה פשוטי דשמעתין לא משמע הכי אלא לחייב על כל בן שאם ילדה בן ואחר מלאת
חזרה וילדה בן אף שנתעברה תוך מלאת חייבת להביא קרבן על כל א' וא' ולפי מה
שפירש"י שילדה מתחלה נקבה ע"כ צ"ל דהכי פירושו לבן לבן לחייב וכו' בין שנולד
ונתעברה אחר מלאת ובין שנתעברה תוך מלאת ונולד אחר מלאת חייבת בקרבן ומה
שהכריחו לזה ולא פירש בפשוטי משום דס"ל דאלו נתעברה תוך מלאת של זכר פיון
דא"א להיות יצירת הנולד תוך ימי המלאת של זכר דהא ליצירת הנולד בעינו מ' יום וא"כ
פיון שבתוך ימי טוהר שלה אינה אלא מיא בעלמא א"כ ס"ח היא שלא תפטור בקרבן
אחד ולהא לא צריכין קרא וכי איצטריף קרא אלא היכא שנתעברה תוך ימי טוהר של
נקבה שפבר נגמרה צורת הנולד קודם ימי מלאת וסד"א פיון שפבר נגמרה צורת הנולד
קודם ימי המלאת תפטור בקרבן אחד להא איצטריף קרא דחייבת על כל א' וא' והכי
מוכח מפירש"י לקמן שכ' בד"ה שלפני מלאת ילדה עכשיו וילדה לאחר פ' וכו' וכן בד"ה
בתרי עיבורי שכ' שילדה וחזרה ונתעברה וכו' וילדה לאחר פ' עכ"ל שציייר הפל בילדה
נקבה תחלה וע"כ כמ"ש דס"ל לרש"י דאם ילדה זכר תחלה הוא מלתא דפשיטא דאף
שנתעברה תוך מלאת דחייבת בקרבן על כל א' וא' ולא צריכין לזה קרא: תוס' ד"ה פעין
שהזריע פירש"י כו'.

ומיהו איצטריף להיכא דהושיטה חיה ידה במעי אשה ומעכה את הנולד וכו' כצ"ל: שם
גמ' ורבנן אע"ג דכתיב זאת איצטריף לבן או לבת סד"א ה"מ בתרי עיבורא אבל בחד
עיבורא פגון יהודה וחזקיה בני ר"ח אימר בחד קרבן סגי ליה קמ"ל ע"כ.

ועם סוגיא זו נ"ל ליישב מה שהניחו תוס' במס' פריית דף י' ע"ב בצ"ע דגרסינן התם
במתניתין האשה שילדה ולדות הרבה והפילה תוך פ' לנקבה וכו' והמפלת תאומים רי"א
וכו' ובגמ' כשת"ל לדברי ר' יהודה נלד ראשון גורם וכו' פשיטא הכי איתא מפלת
תאומים איצטריף ליה תוס' ד"ה מפלת תאומים איצטריף ליה וכו' וק' דא"כ מפלת
תאומים למאן קתני לה דאי רבנן פשיטא ואי לר"י הא מודה לרבנן וצ"ע עכ"ל.

והנה לכאורה י"ל דהא איצטריף מפלת תאומים לרבנן דה"א במפלת תאומים אפ"י ילדה
לאחר מלאת נמי פטורה בקרבן אחד וכדאמרין בפסוגיא ה"א דמש"ה איצטריף קרא
מיותר לזה וא"כ מאי מקשה התוס' וצ"ל דס"ל להתוס' דע"כ המתניתין לא נחית
לאשמעין האי חידושא דהא איכא למיטעי אפילו השתא דתני והמפלת תאומים דפירושו
אפילו בילדה אחר מלאת נמי אינה מביאה אלא קרבן א' פיון דחד עיבורא הוי א"ו
דמתניתין לא נחית להו חידושא כצ"ל לדעת התוספות אף עכ"ז נ"ל דלא מקשי מידי

דְּהָא צְרִיכִים אָנוּ עוֹד לְדַקְדָּק עַל הַש"ס דְּמִשְׁנֵי מַפְלֵת תְּאוּמִים לר"י אֵיצְטְרִיף לִיה דל"ל
לְמִימַר דלר"י אֵיצְטְרִיף לִיה דְּהָא לְרַבְּנָן נְמִי אֵיצְטְרִיף לִיה דְּהָא בְּמַתְנִיתִין דְּנִקְט וְהַמַּפְלֵת
תְּאוּמִים הֵינּוּ אֵפְיֵלוּ יְלָדָה אַחַר מְלֵאת פִּינּוּן דְּחַד עֵיבּוּרָא הָוִי מִש"ה אֲשַׁמְעִינוּ לְדַבְרֵי
חֻכְמִים וְלָד שְׁנֵי גוּרִם וּמְנֻלָּד שְׁנֵי מוֹנָה דְאַפִּילוּ בְּתְאוּמִים טַעֲמִינְהוּ דְרַבְּנָן מִשּׁוּם דְּאִית
לְהוּ דכ"א וא' יֵשׁ לוֹ מְלֵאת וְדוּקָא הֵיכָא דְנֻלְדוּ תוּף הַמְּלֵאת אַבְּל אִי לָאו דְנֻלְדוּ תוּף יְמִי
הַמְּלֵאת הֵיחָתָה חֲזִיבָת קַרְבָּן עַל פֶּל א' וא' א"ו צ"ל דְּמַגּוּפָא דְמַתְנִיתִין מוּכַח דְּפִירוּשׁ שְׁל
הַמַּפְלֵת תְּאוּמִים הֵינּוּ דוּקָא דְנֻלְדוּ תוּף יְמִי הַמְּלֵאת דְּהָא צְרִיכִין אָנוּ עוֹד לְדַקְדָּק דְּלָמָּה
נִקְט מַתְנִיתִין הַמַּפְלֵת דְּמִשְׁמַע שְׁאִינְן בְּנֵי קִינְמָא ה"ל לְמַנְקֻט הַמַּתְנִי הַיּוֹלְדֵת תְּאוּמִים
דְּמִשְׁמַע ב"ק דְּהָא יְהוּדָה וְחִזְקִיָּה ב"ק הָוִי וְעֵינּוּ בְּמַכִּילֵתִין דָּף ל"ח ע"ב תוּס' ד"ה וְהָא
אָמַר שְׁמוּאֵל וְכו' שְׁכ' שְׁלִשׁוֹן יְלָדָה מִשְׁמַע ב"ק וְהַפִּילָה הֵינּוּ גְּפָלִים א"ו צ"ל דא"א
לְאַשְׁכּוּחֵי שְׁיֵהִיו ב"ק פֶּל הַנּוֹלְדוֹת דְּרַש"י כ' שֵׁם בְּמַתְנִיתִין דְּסִיפָא בְּהַמַּפְלֵת תְּאוּמִים מִיֵּרִי
בֵּין בְּזֻכְרִים וּבֵין בְּנֻקְבוֹת וּבְרִישׁ מִס' פְּרִיתוֹת דָּף ב' ע"ב פְּתַב רַש"י דְּלִשׁוֹן הַרְבֵּה לֹא
שְׁיֵיף בְּפָחוֹת מִן שְׁלִשָּׁה עֵינּוּ שֵׁם ב"ד"ה ר"י בר"י וְכו' וא"כ פִּינּוּן דְּמַתְנִי רַצָּה לְאַשְׁמְעִינוּ
הַחֲדוּשׁ שְׁמִבְיָאוֹת קַרְבָּן אֶחָד עַל וְלָדוֹת הַרְבֵּה וְאִינוּ בְּפָחוֹת מִן ג' וְגַם רַצָּה לְצִיִּיר הַסִּיפָא
בְּמַפְלֵת בֵּין בְּזֻכְרִים בֵּין בְּנֻקְבוֹת כַּנ"ל וְכִינּוּ דְצָרִיכָה שְׁיֵהִיָּה כ"א נוֹלָד בְּתוּף יְמִי מְלֵאת
שְׁל חֲבִירוֹ א"כ א"א לְאַשְׁכּוּחֵי שְׁיֵהִיָּה פֶּל הַג' ב"ק מִש"ה נִקְט בְּכּוֹלָן הַמַּפְלֵת דְּגָרְסִינוּ
בְּמַכִּילֵתִין דָּף כ"ז מַעֲשֵׂה וְנִשְׁתַּהֲהָ וְלָד אַחַר חֲבִירוֹ שְׁלִשָּׁה וּשְׁלִשִׁים יוֹם א"ל ר"י ל"ד
א"ל הַנִּיחָא לְמ"ד יוֹלְדֵת לְתַשְׁעָה יוֹלְדֵת לְמַקְנוֹטְעִין אֶלָּא לְמֵאן דְּאָמַר יוֹלְדֵת לְתַשְׁעָה אֵינָּה
יוֹלְדֵת לְמַקְנוֹטְעִין מֵאִי אֵיפָא לְמִימַר ע"כ וְאָנּוּ קִינְמָא לְכַמ"ד יוֹלְדֵת לֹט' אֵינָּה יוֹלְדֵת
לְמַקְנוֹטְעִין וְכַמְבַּאָר בֵּא"ע ס' קנ"ו וְכִינּוּן שְׁפָן א"א לְאַשְׁכּוּחֵי שְׁיֵהִיו פּוֹלָן ב"ק וּבְזֻכְרִים
דְּאֵם הֵרָאשׁוֹן נוֹלָד תַּחֲלַת ז' וְהַשְׁנֵי צָרִיף שְׁיֵהִיָּה נוֹלָד סוּף ז' פְּדֵי שְׁיֵהִיָּה תוּף מְלֵאת שְׁל
הֵרָאשׁוֹן דְּבַחְדָּשׁ הַשְּׁמִינִי א"א לְהֵיוֹת ב"ק דְּאֲשַׁתוּהִי אֲשַׁתְּהִי לֹא אֶמְרִינּוּ כַּמ"ש הַתּוּס'
שֵׁם דְּכַמָּה אֲמוּרָאֵי לִית לְהוּ הָא דְרַבָּה תוֹסְפָאָה וְא"כ הַשְּׁלִישִׁי אֵימַת יֵהִיָּה נוֹלָד אִי בְּחַדָּשׁ
הַשְּׁמִינִי אִי בְּתַחֲלַת תְּשִׁיעִי זֶה א"א לְהֵיוֹת ב"ק וְאִי לְבַסּוּף הַחֲדָשׁ תְּשִׁיעִי א"כ תוּ לֹא הָוִי
תוּף יְמִי הַמְּלֵאת שְׁל הַשְּׁנֵי וְכַה"ג אִי נִימָא שְׁהֵרָאשׁוֹן נוֹלָד לְסוּף שְׁבִיעִי א"כ הַשְּׁנֵי ע"כ
שְׁנוּלָד בְּשְׁמִינִי אוּ בְּתַחֲלַת תְּשִׁיעָה א"כ א"א לְהֵיוֹת ב"ק מִשּׁוּם הֵכִי נִקְט הַמַּתְנִיתִין הַמַּפְלֵת
דא"א לְצִיִּיר שְׁיֵהִיו פּוֹלָן ב"ק וְזֶה פְּנוּנַת רַש"י שְׁמִפְרַשׁ דְּסִיפָא מִיֵּרִי בֵּין בְּזֻכְרִים וּבֵין
בְּנֻקְבוֹת דְּלֹא תִקְשָׁה לָמָּה לֹא נִקְט וְהַיּוֹלְדֵת כַּנ"ל אָף כ"ז אִם אֶמְרִינּוּ דְּבַתְּאוּמִים נְמִי בְּעֵינּוּ
דוּקָא שְׁכ"א נוֹלָד תוּף מְלֵאת שְׁל חֲבִירוֹ אַבְּל אִי נִימָא דְּבַתְּאוּמִים פִּינּוּן דְּחַד עֵיבּוּרָא הָוִי
לֹא בְּעֵינּוּ שְׁכ"א נוֹלָד בְּתוּף מְלֵאת שְׁל חֲבִירוֹ א"כ הַדְרָה קוֹשְׁיָא לְדוּכְתִיָּה דְּלִיתְנֵי הַיּוֹלְדֵת
פְּגוֹן שְׁהֵרָאשׁוֹן נוֹלָד תַּחֲלַת ז' וְהַשְּׁנֵי סוּף ז' דְּיוֹלְדֵת לז' יוֹלְדֵת לְמַקְנוֹטְעִין לְכ"ע וְהַשְּׁלִישִׁי
נוֹלָד לְסוּף ט' דֹּאע"ג דְּנוֹלְדָה אַחַר יְמֵי מְלֵאת שְׁל ב' אַפ"ה אֵינָּה מְבִיאָה אֶלָּא קַרְבָּן אֶחָד
א"ו דָּאף בְּתְאוּמִים בְּעֵינּוּ דוּקָא תוּף מְלֵאת וּלפ"ז לֹא ה"מ הַש"ס לְשִׁנּוּי דְּלְרַבְּנָן אֵיצְטְרִיף
לְאַשְׁמְעִינוּ דָּאף בְּתְאוּמִים בְּעֵינּוּ תוּף מְלֵאת דְּזֶה מְמִילָא יְדַעִינוּ מַגּוּפָא דְּמַתְנִי מְדַנְקֵת
הַמַּפְלֵת וְלֹא נִקְט הַיּוֹלְדֵת וּלפ"ז לֹא מְקַשִׁי תוּס' מִיֵּדִי דְשִׁפִּיר אָמַר ה"א דְּבַתְּאוּמִים ר"י
נְמִי מוֹדָה וְכ"ת א"כ תְּאוּמִים לְמֵאן קְתַנִּי הָא אֵיצְטְרִיף לְאַשְׁמְעִינוּ לְרַבְּנָן דְּאֵפִי בְּתְאוּמִים
דוּקָא תוּף מְלֵאת וְזֶה מוּכַח מִמַּתְנִי דְּנִקְט הַמַּפְלֵת וְלֹא נִקְט הַיּוֹלְדֵת תְּאוּמִים: דָּף מ"א

רש"י ד"ה ה"נ מסתברא כו' ואתגו ומחיר פשנתו לה עובר בהמת קדשים קלים באתגו וכו'.

עכ"ל.

כ' המהרש"א ז"ל לא ידענא אמאי נקט קדשים קלים וכו' עכ"ל ודברים אלו הם פשגגה שישארה מלפני השליט שהרי הק"ק הם חטאת ואשם ועולה וזבחי שלמי ציבור כל אלו הם ק"ק ושאר קרבנות המה קדשים קלים וכמבואר ברמב"ם פ"ה מהלכות מעה"ק והאשם והעולה המה הזכרים וגם שלמי ציבור זכרים וכמבואר במס' תמורה דף י"ד ע"א וברמב"ם שם ואין במק"ק נקבה אלא חטאת וקיי"ל דולד חטאת למיתה אזלא וא"כ מאי אריא פסול משום מחיר ואתגו דבלא"ה פסול הוא מש"ה הוצרך רש"י לפרש בקדשים קלים דנקא: שם גמ' הני מהכא נפקא מהתם נפקא מן הבהמה להוציא הרובע כו'.

משמע דאף ר"ש ס"ל הני מעוטא לרובע ונעבד אבל התוספות בתמורה דף כ"ח ע"ב ד"ה והאי תנא וכו' כתבו דר"ש יליף למעט גרבע ונעבד מקרא כי משחתם בהם מום בם יע"ש: ואגב נזכיר מה שנ"ל בפסוגיא שם דגרסינן התם מן הבהמה להוציא רובע ונרבע מן הבקר להוציא את הנעבד והלא דין הוא וכו' מתקיף לה רב חנניא וכו' ואיפוך אנא מן הבהמה להוציא את הנעבד ומן הבקר להוציא רובע ונרבע התם מענינא דקרא וכו' הקו' מפורסמת דמה מקשה ואיפוך אנא דלמא באמת לא מסיימי קרא אלא כיון דאיכא תרי קראי דרשינן מניה חד לרובע ונרבע וחד לנעבד ובאמת א"ל אפכא ועוד דה"ל להקשות בל"ז בלא קושיא דרב חנניא ופרוקא דהש"ס ונ"ל עפ"י מה שכתבו התוס' ד"ה ת"ל מן הבקר פירש"י דאסור לגבוה וכו' והדין עמו דפי' כן וכו' דמדקפריה בסמוך טעמא דמעטיה קרא וכו' עכ"ל אף יש לדקדק היא גופא קשיא דמנ"ל לר"ח זה דמאחר דאיכא קרא לאסור בע"ח לגבוה דצפוי אסור דלמא דאפ"ה צפוי מותר ולא תחמוד וגו' מקיים אני בדבר שאין בו ריח חיים לזה י"ל ע"פ מה דאיתא בת"כ הביאו הרא"ם בפ' ויקרא וז"ל הרא"ם וא"ת למה נכתבו ב' מעוטים מן הבהמה ומן הבקר לכתוב חד מנייהו וליתי אידך מניה כפר תירצו בזה בת"כ דיש בגרבע מה שאין בגעבד ויש בגעבד מה שאין בגרבע שהגרבע בין אם היתה בהמה של רובעה בין אם היתה של אחרים הרי היא אסורה והנעבד אינו אסור רק בשלו דאין אדם אסור דבר שאינו שלו והנעבד צפוי אסור והגרבע צפוי מותר וכיון שפן אלו כתב חד מנייהו לא מצי למיגמר אידך מנייהו עכ"ל ולפ"ז מהכא הוכיח ר"ח דהשתא דכתיב תרי קראי וקשי' תרתי ל"ל א"ו צ"ל דא"א למגמר גרבע מנעבד לפי שצפוי אסור א"כ מוכח דאפי' בע"ח בגעבד אסור צפוי אף כל זה אי מסיימי קרא אבל אי לא מסיימי קרא אלא דהשתא דכתיב תרי קראי ע"כ חד לנעבד וחד לגרבע הדרא הקו' לדוכתי' מנ"ל דצפוי בע"ח אסור וכ"ת א"כ לא נכתוב מן הבהמה לגרבע וניליף מן נעבד ז"א דאיצטריו דאל"ה הוי מוקמינן למן הבקר לגרבע ולא הוי ידעינן נעבד דגרבע מסתבר טפי לפי שאסור בין בשלו ובין בשל אחרים וא"כ כף הצעת הש"ס דהך קו' ואיפוך אנא לר"ח דפשיטא לי' דהשתא דכתיב מן הבקר דצפוי דבע"ח נאסר ולזה מקשה מנ"ל הו' ופי' דקשיא לך א"כ מן הבהמה ל"ל לגרבע ליתי מנעבד לזה הקשה ואיפוך אנא וכיון דלא מסיימי קרא אי לאו דכתיב קרא לגרבע לא הוי ידעינן נעבד אלא דהוי מוקמינן קרא למסתבר טפי לגרבע ולעולם דצפוי בע"ח מותר

וּמְשַׁנֵּי דְמִסְיָמֵי קָרָא וּק"ל: וְעֵינָן בְּמַסְכַּת ב"ק דָּף מ' ע"ב תוּס' ד"ה הֵינָנו דְּאִיצְטְרִיךְ כו' וּא"ת לִיבְעֵי ג' קָרָאֵי וכו' וי"ל דְּכִינּוּ דְגָלֵי לָן קָרָא בְּטַרְפָּה ה"ה לְשַׁאָר פְּסוּלִים עכ"ל ר"ל כִּינּוּ דְכַתִּיב בְּטַרְפָּה תִּרְתִּי קָרָאֵי דְאִין לְחַלֵּק בֵּין נְטַרְפָּה קוּדָם לְהַקְדִּישָׁה וּבֵין נְטַרְפָּה לְאַחַר הַקְדִּישָׁה יִלְפִינּוּ מִנֵּיה לְשַׁאָר פְּסוּלִים וְעַם זֶה אֶפְשָׁר לְיִיבֹשׁב קו' הָעוֹלָם בְּמַס' מְנַחֲחוֹת דָּף ה' וְדוּק: ע"ב הָאָמַר רַבָּא מְשַׁמְשֵׁת כָּל ג' יָמִים וכו'.

הֶרְמֵב"ם בַּפ"ז דְּהִלְכוֹת תְּרוּמָה פָּסֵק הַמְשַׁמְשֵׁת מִטְּתָה אִם לֹא נִתְּהַפְּכָה בְּשַׁעַת תְּשַׁמִּישׁ טוֹבְלָת וְאוֹכְלָת בְּתְרוּמָה לְעָרֵב וְאִם נִתְּהַפְּכָה בְּשַׁעַת תְּשַׁמִּישׁ ה"ז אֲסוּרָה לְאַכְלוֹל בְּתְרוּמָה כָּל ג' יָמִים שֶׁא"א לָהּ שְׁלֵא תִפְלֹט וְתִהְיֶה טְמֵאָה וּכְמוֹ שְׂיִתְבָּאָר בְּמִקּוּמוֹ עכ"ל וְעֵינָן בַּכ"מ שְׁכ' דַּס"ל לְהֶרְמֵב"ם דְּלִמְסַקְנָא דְּמַפְלִגִּינּוּ בֵּין נִתְּהַפְּכָה אוֹ לֹא שׁוּב אִין לְחַלֵּק בֵּין אֲזֵלָא בְּכַרְעָא אוֹ לֹא אֲזֵלָא דָּאִם נִתְּהַפְּכָה אִפִּי אֲזֵלָה בְּכַרְעָא א"א לָהּ שְׁלֵא תִפְלוֹט וְאִם לֹא נִתְּהַפְּכָה אֲפִילוֹ אֲזֵלָה בְּכַרְעָא אִינְהּ פּוֹלְטָת ע"ש לַפ"ז יֵשׁ לְדַקְדָּק הָא דְאָמְרִינּוּ בְּש"ס פ' ר"ע נִיתְּנָה קְאָמְרָת אוֹ רְאוּיָה קְאָמְרָת וּמְסִיק דְרְאוּיָה קְאָמַר וּפִירִשׁ"י דַּא"ל שְׁטַבְלוֹ א"ע בֵּינָם וְשׁוּב לֹא פְלִטוּ דַּק' מִמֵּנָּה אִי לְאוֹתָן נְשִׁים דְלֹא נִתְּהַפְּכוּ בְּשַׁעַת תְּשַׁמִּישׁ הֵינּוּ יְכוֹלִים לְטַבּוֹל מִיָּד לְעָרֵב וּלְאוֹתָן נְשִׁים שְׁנִיתְּהַפְּכוּ דַּע"כ הַפְּרִישָׁה שְׁלִישָׁה יָמִים הִנֵּה מְשׁוּם אוֹתָן שְׁנִיתְּהַפְּכוּ בְּשַׁעַת תְּשַׁמִּישׁ וְא"כ אִפִּי שְׁטַבְלוֹ בֵּינָם מָה הִנֵּה מוֹעִיל הָא רַבָּא קְאָמַר א"א שְׁלֵא תִפְלֹט וּלְשִׁיטַת הֶרְמֵב"ם צ"ל דְּסוּגֵיָא דְהֵתָם חוֹלֵק אַרְבָּא אֲמַנָּם לְשִׁיטַת הֶרְאָב"ד שְׁם י"ל דְּזוֹ הִיא הַאִיבְעֵי בְּש"ס נִיתְּנָה קְאָמְרָת לְפִי שֶׁא"א שְׁלֵא תִפְלֹט אִפִּי אֲזֵלָה בְּכַרְעָא אוֹ רְאוּיָה קְאָמְרָת לְפִי שְׁאִינְהּ אֲזֵלָה חֲשֵׁשָׁא וי"ל שְׁלֵא פְלִטוּ וְהַשִּׁיב רְאוּיָה קְאָמִינָא לְפִי דְאִינְהּ אֲזֵלָה חֲשֵׁשָׁא בְּאֲזֵלָה בְּכַרְעָא וְעֵינָן בְּחֻדוּשֵׁי לְהַפּוֹסְקִים מ"ש עוֹד בְּזָה לְשִׁיטַת הֶרְמֵב"ם: שְׁם פִּירִשׁ"י ד"ה כָּל ג' וְכִינּוּ דְכָל ג' אֲסוּרָה כו'.

עכ"ל יֵשׁ לְדַקְדָּק דַּע"כ ס"ל לְהַש"ס הָא דְקְאָמַר רַבָּא א"א שְׁלֵא תִפְלֹט הֵינּוּ פְלִיטָה לְחוּץ לְגַמְרֵי דַּא"ה לֹא הִנֵּה מִק' מִיָּדֵי לַר"ש דְּדַלְמָא רַבָּא אֲזִיל אֵלִיבָא דְחֻכְמִים שְׁמַטְמָאִים בְּפָנִים כְּבַחוּץ וּבְהָא אָמַר רַבָּא א"א שְׁלֵא תִפְלֹט אֲבָל לְעַנְיָן שְׁלֵא תִפְלֹט לְחוּץ בְּזָה אֶפְשָׁר שְׁלֵא תִפְלֹט א"ו צ"ל דַּס"ל לְהַש"ס דְרַבָּא אֵלִיבָא דַּכ"ע אָמְרָה וס"ל דְאֶפִּילוֹ פְלִיטָה גְמוּרָה לְחוּץ הִיא פּוֹלְטָת תְּדִיר וְא"א לָהּ שְׁלֵא תִפְלוֹט א"כ בְּקִיצוֹר אִיכָּא לְאֶקְשׁוּיֵי דְהִדְרָה הַקו' דַּל"ל קָרָא וְרַחְצוּ בְּמִים דַּת"ל מְשׁוּם מַגַּע דְכִינּוּ דַּא"א לָהּ שְׁלֵא תִפְלוֹט לְחוּץ אִם כֵּן ה"ל נְגִיעָה וּקְרָא ל"ל וּבְהָא לֹא שְׁיִיךְ לְשִׁנּוּיֵי כַּמ"ש הַתּוֹס' דְּמִיָּרֵי שְׁקִנְחָה בֵּיתָה דְסוּף סוּף הִדְר הֵינּוּ לִיָּה נְגִיעָה וְכַמ"ש הֶרְמֵב"ן וְהַר"ן בְּחֻדוּשֵׁי ונ"ל דְהָא דְאָמַר רַבָּא א"א לָהּ שְׁלֵא תִפְלוֹט הֵינּוּ דְלֹא מוֹעִיל לָהּ טְבִילָה דְכִינּוּ דְטְבִילָה אֲפִילוֹ הִיכָּא דְטְבִילָה בְּמַטָּה לְמֵאֵי דַּס"ד הַשְׁתָּא מְאָחַר דְטְלִטְלוּיָה מְמָקוֹם לְמָקוֹם א"א לָהּ שְׁלֵא תִפְלוֹט אֲבָל אִם הִיתָה שׁוֹכְבַת בְּלֵי שׁוּם טְלִטוּל אֶפְשָׁר לָהּ שְׁלֵא תִפְלוֹט וּלְפ"ז שְׁפִיר קְאָמַר ר"ס דְאִיצְטְרִיךְ וְרַחְצוּ לְפִי שְׁמַגַּע בֵּית הַסְתָּרִים הוּא וְאִם כֵּן ה"א כ"ז שְׁהִיא מְוַנַּחַת בְּמִקּוּמָה דְאֶפְשָׁר שְׁלֵא תִפְלֹט לֹא תִטְמָא לְכַף כְּתִיב וְרַחְצוּ דְצָרִיכָה טְבִילָה לְעָרֵב וְהֵינּוּ ע"י קִינּוּחַ מְקוּדָם וְכַמ"ש הַתּוֹס' וּלְכַף מְקַשָּׁה הַש"ס פּוֹלְטָת ת"ל דְהָא שְׁמִישָׁה דַּת"ל שְׁטַבְלָה הָא אִינוּ מוֹעִיל טְבִילָה דְפּוֹלְטָת אַח"כ לְחוּץ וְאִי דְקִנְחָה אִם כֵּן אִיךְ אֶפְשָׁר שְׁתִּפְלֹט א"ו דְלֹא קִנְחָה וְא"כ אִינוּ מוֹעִיל טְבִילָה דְלֹא טְבִילָה וְהִיא מְוַנַּחַת בְּמִקּוּמָה א"כ ת"ל דְהִיא טְמֵאָה מְשַׁמְשֵׁת וּמִמֵּנָּה קְשִׁיא: דָּף מ"ב תוּס' ד"ה אֲמַאי כו'.

מ"ש מהרש"א ו"ל בדיבור זה לא ידעתי כוונתו שכתב וז"ל ואפשר דאפילו לרבא פריד וכו' דיוקדת דומיא דנדדה וזיבה דמטמא אף במגע עכ"ל מה טומאת מגע לאשה דאף היא לא מטעם מגע טמאה אלא משום רואה כפירש"י לעיל ואי לאחר הנוגע בדם בעודו בביה"ס גם בנדדה ובזיבה אינו מטמא משום ביה"ס ואי דס"ל דמטמא לאחר דה"ל פשני טבעות המונחים בתיבה דלא שינה גביהו ביה"ס כפירש"י ר"פ בהמה המקשה א"כ גם דם לידה נמי מטמא בכה"ג לאחר הנוגע ואם נימא שהאי במגע ט"ס וצ"ל בראיה דומיא דנדדה וזיבה אם כן מעיקרא לא משני הש"ס מידי ל"צ שינדה לטבול וכו' דהא לא דמיא לנדדה וזיבה ועיין בחדושי הרמב"ן והר"ן: ע"ב ששעתייהו איפרק כו'.

עיין במהרש"א שכתב דהך קושיא לא אזלא אליבא דרבא דס"ל דא"מ בית הסתרים הוא ואם כן שפיר תני דמטמא בפנים כבחויז לעגון טומאת משא ואפשר דאפילו לרבא פריד משום דמטמא בפנים דיוקדת דומיא דנדדה וזיבה דמטמא אף במגע וכו' עכ"ל דבריו מגומגמים דבזיבה ונדדה מה טומאת מגע איפא אלא משום ראיה הוא דמטמאי וגם מ"ש מהרש"א וז"ל ומה"ט נמי לא בעי למימר וכו' היינו נמי דלא מהני טבילה וכו' עכ"ל דבריו תמוהים וכבר כתב רש"י דא"א לאוקמי הכי דהא לר"ז לא מטמא עד השתא שיצאו וכל עיקר קו' מהרש"א כבר כתב בחדושי הר"ן והרש"ב"א וע"ש מ"ש בישובו: תוס' ד"ה וכדר"א.

מ"ש מהרש"א פאן כתבתי בחדושי פוסקים שלי דלק"מ יע"ש: שם דתניא אלא מפני שטומאת ביה"ס הוא. וא"ל דאפתי קרא ורחצו ל"ל דנהי דבמגע לא מטמא במשא מיהו מטמא ז"א דש"ז אינה מטמאה במשא כ"א במגע וכמבואר בכמה דוכתי ולקמן דף נ"ה סוף ע"א: שם אמר אבני מנא אמינא לה וכו'.

עיין בהרא"ם פ' אמור בפסוק נבלה וטרפה דרצה להוכיח שאינה מטמא לאחר בליעה דהא טומאה בלועה אינה מטמאה דאפתי קשיא בבית הבליעה נמי אמאי מטמא הא בלוע הוא אלא צ"ל דגזה"כ הוא דמטמא אם כן דלמא אחר שבלעה נמי ועוד דאף לרבא נבלת עוף טהור אינה מטמאה בבית הבליעה מטעם משא דאם כן קרא ל"ל ונבלת בהמה נמי מטמא אלא מיירי שבית הבליעה רחב כמ"ש התוספות פאן ומגזה"כ גם מדבריו בפ' שמיני בד"ה כגון שתתקבה וכו' נראה שנגעלם ממנו דברי התוס' פאן: דף מ"ג ע"ב תוס' ד"ה את זובו תלת לא דריש אתין כו'.

עכ"ל.

ר"ל דלעיל דף ל"ה ע"א אמרינו דלמאן דדריש אתין מרבינו מאת ראיה אחרת ואם כן ה"נ אי דריש את ה"ל ד' ראיות דזוב חדא רר בשרו תרי את תלתא זובו ד' א"ו דלא דריש אתין א"נ וכו': שם גמ' אר"פ כתנאי.

הרמב"ם בפ"ב מהלכות אה"ט פ' כמ"ד דנוגע בש"ז בכעדשה והיינו כמ"ד דון מינה ומינה ובפ"ז מהלכות שבועות פסק דשבועת הפקדון בין מפי עצמו ובין מפי אחרים בין בב"ד בין שלא בב"ד והיינו כמ"ד דון מינה ואוקי באתרא וכדאיתא במסכת שבועות דף ל"א וצ"ע וע"ל דף נ"ה מ"ש אח"ז ראיתי בס' בה"ז במנחות דף נ"ז שכתב ליטב ע"ש: שם ת"ל או איש וכו'.

צ"ע דל"ל קרא דש"ז מטמא ת"ל מק"ו דלאחרים גורם טנמאָה לעצמו לכ"ש ול"ל שער המשפּלח יוכיח דהא פּתבו התוס' לקמן דף נ"ה ע"ב פי איצטריף וכו' דשער המשפּלח פּינן דמטמא אחרים הוי פּאלו טמא במגע יע"ש אם פּן ליפא יוכיח דהא שער המשפּלח מטמא במגע וכמ"ש התוס' שם ד"ה שער המשפּלח יוכיח בפּשלמא ל"ד דון מינה ומינה ניקח דאיצטריף קרא דאי מק"ו ה"א אפילו במשהו ברוּאה אלא ל"ד דון מינה ואוקי באתרא קשיא והרמב"ן בחדושי דף ל"ה הרגיש בזה וכתב דא"ל שה"מ יוכיח אמןם לפי תירוץ של תוס' שם ליתא וק"ל: דף מ"ד גמ' מנה"מ דת"ר אשה אין לי אלא אשה כו'.

ופירש רש"י והאי קרא בנדה פתיב ע"כ אף לפמ"ש בחדושי הר"ן ר"פ בנות פותים דף ל"ב ע"ב דלמסקנא דהתם דלא צריכין קרא לרבוני לנדה בת יום אחד דכיון דמרבינן בת עשרה ימים לזיבה ממילא ידעינן בת יום אחד לנדה דאין זיבה בלא נדה והא דכתיב גבי נדה ואשה אתי למעוטי איש מאונם אם פּן הא דאמר בבבביתא אשה אין לי אלא אשה בת יום אחד לנדה מנ"ל ת"ל ואשה וכו' לאו מקרא דנדה דריש לה אלא מקרא דזיבה אתיא ליה פּינן דא"א לזיבה בלא נדה וזה דלא כפירש"י פּאן וצ"ע בפּשלמא מה שפ"י רש"י לעיל ר"פ בנות פותים דבת יום אחד לנדה אתיא ליה מןאשה דכתיב גבי נדה ל"ק די"ל שפ"י פּן לפי ה"א קונדם דמסקינן דא"א לזיבה בלא נדה ולמסקנא י"ל דס"ל לפירוש רש"י כפי הר"ן אבל פּאן קשה אפילו רש"י שלא היה לו לפירש פּן: שם נוהל ממאן מאביו ומנחיל למאן לאחרים מאביו איבעי מאבנה גרית וכו'.

יש לדקדק דנ"מ רבּתא הוא דהא קיי"ל דכתנבה אינה נגבית מהראוי אפילו ל"ד דב"ח גובה מן הראוי ועיין בתוס' בב"ב דף קנ"ט ד"ה ולימרו ובש"י ח"מ סימן ק"ד ובמסכת בכורות דף נ"ב וא"כ יעקב שמת והניח בנו ראובן ועוד פּן יום אחד ולאחר שמת יעקב מת ראובן בו פּיום ואחר פּך מת הבן יום אחד ואם אמרינן דפּן יום אחד אינו יורש א"כ פּל נכסי יעקב מוקרי מוחזק לגבי ראובן שהרי ראובן יורש לאביו בחייו אבל אי אמרינן דקטן פּן יום אחד נוהל גם פּן וא"כ מתחלה לא ירש ראובן בחייו אלא חצי נכסי יעקב ואחר פּך בקברי רש מאחיו החצי השני מיקרי החצי השני ראוי ואין אשת ראובן גובה פּתנבתה מחצי השני ואם פּתנבתה הוא נגד פּל עזבון יעקב תפסיד החצי מהפּתנבה ואם פּן נ"מ רבּתי ומאי מקשה הש"ס גם י"ל דנ"מ אם יש לראובן בנים ואחד מהם הוא בכור דקיי"ל אין בכור נוטל בראוי פּבמוחזק וכמ"ל.

אף צ"ל דבאמת ה"מ לשנויי הכי אלא דמארי דהף פּרוקא דנוחל בנכסי האם הוא ר"ש ולדידה בלא"ה צריף לאוקמי בנכסי האם פי היכי דלא תיקשי לדידה דאית ליה עובר יש לו זכיה ואם פּן קשה מאי אריא פּן יום אחד אפילו עובר נמי לכה משני נוהל בנכסי האם משום דהוא מניית ברישא משא"כ אי הוי מוקמי בנכסי אביו הוי קשיא דמאי אריא פּן יום אחד אפילו עובר נמי ולפ"ז יש ליישב קו' תוספות ד"ה ואי בעי מיניה לירות וא"ת דכפ' מ"ש וכו' והשתא מה היה סברת המקשה וכו' ולפ"ד הנ"ל לק"מ.

ועיין בתוס' בב"ב שפּתבו נמי דה"מ לשנויי דנ"מ בכּוּתב לאחר יע"ש: ע"ב תוס' ד"ה מ"ט וילדו לו בעינן ל"ד המזכה לעובר לא קנה כו'. לפ"ז צ"ע על הסמ"ע בח"מ סימן רע"ז שפּכתב אמ"ש שם בש"ע סעיף ה' אבל לא העובר וכן שנולד אחר מיתת אביו אינו ממעט

בְּחֶלֶק בְּכוֹרָה וְנ"ל אֲבָל לֹא הָעוֹבֵר דּוֹנְלוֹדוּ בְּנִים פְּתִיב שְׁנוֹלְדוּ בְּחִיּוֹ עַכ"ד קָרָא ל"ל דְּהָא
אֲנִי קי"ל בְּסִי' ר"י דְּעוֹבֵר אִין לוֹ זְכִיָּה אֲפִילוּ בִּירוּשָׁה דְּמִמִּילָא יַע"ש וּא"כ לֹא צָרִיךְ קָרָא
לְזָה וּכְמ"ש הַתּוֹסְפוֹת פֶּאן וּצ"ל שְׁהַתּוֹס' פֶּאן גֶּרְסוֹ הֵכָא כְּמוֹ דְּאִי' בְּמִסְכַּת ב"ב שֶׁם דַּה"ג
הָתָם מֵר בְּרִיָּה דְר"י מְשֻׁמִּיהָ דְרָבָא אָמַר לוֹמַר שְׁמַמְעַט בְּחֶלֶק בְּכוֹרָה וְדוֹקָא בְּן יוֹם אֶחָד
אֲבָל עוֹבֵר לֹא מ"ט וְנִלְדוּ לוֹ אָמַר רַחֲמָנָא ע"כ וְאֵהָא פְּתִיבוּ דְלָמ"ד דְּעוֹבֵר לִית לֵיהּ זְכִיָּה
ל"צ קָרָא לְעוֹבֵר אֲבָל לְבִן שְׁנוֹלְד אַחַר מִיתַת אָבִיו וְדִאי דְצָרִיךְ קָרָא אֲפִילוּ לְמֵאן דְּאִית
לֵיהּ עוֹבֵר ל"ל זְכִיָּה: דָּף מ"ה תוֹס' ד"ה אַחַר בָּא עָלֶיהָ וּא"ת אַמַּאי דְחִיקָא וְכו' וי"ל
דְּנִיחָא לִיהּ לְאַשְׁפוּחֵי לְעַנְיָן זְנוּת דְּהִנְיָא כֹּל יָמִים וְכו'.

וּמִיָּהוּ ה"מ לְמִימַר הַנ"מ בָּאֵם שְׁרָאָתָה ג"פ מ"ת לְעַנְיָן שְׁתַּאֲסוֹר לְבַעֲלָהּ כֹּל יָמִים דְּאִי דָּם
בְּתוּלִים הוּא לְעוֹלָם תְּלִינָן עַד שְׁתַּחֲזִיהַּ הַמַּכָּה וְכו' גַּם מ"ש תוֹס' בְּתִי' בְּתָרָא דְלֹא נ"מ
הָאִידְנָא וְכו' דְּהָא תִּיקוּן בּוֹעֵל בְּעִילַת מַצְוָה וְכו' לְמ"ש הָרָא"ש וְהַפּוֹסְקִים דְּבַעֲלִילַת מַצְוָה
מִן תַּר לְפָרוּשׁ בְּאֶבֶר חֵי א"כ נ"מ לְעַנְיָן זָה: ע"ב לְכַשְׁיִגְדִּיל בְּעִיל וְיִתָּן גִּט.

ע"כ וְעַיִן בְּחִדוּשֵׁי הַרְמַב"ן וְהַר"ן שְׁפָתָבוּ דְּמִדְּאוּרֵיִיתָא הִיא א"א גְּמוּרָה וְיוֹצֵאת בְּגִט
אֵלָא מְדַרְבְּנָן דְּהוּי כְּמֵאמַר בְּגִדוּל אֲבָל אִין כֹּן דַּעַת הַתּוֹסְפוֹת וְהַרְשָׁב"א וְעַיִן בְּקִדוּשֵׁין
דָּף י"ט ע"א בְּתוֹסְפוֹת וּבַח"ר שֶׁם וּבְמִסְכַּת יְבָמוֹת דָּף ס"ח בְּתוֹס' שֶׁם וְעַיִן בְּמ"מ פ"ה
מִהֲלָכוֹת יְבוּם: שֶׁם סד"א הוֹאִיל וְאָמַר מֵר וְכו' הִיכָא דְבְּדָקָה לְמ"ד יוֹם וְלֹא יְדַעָה וְכו'.

וְהַרְמַב"ם גֶּרְסוֹ אִיפְכָא הִיכָא דְבְּדָקָה ל' יוֹם וְיְדַעָה אִימָא תוּ לֹא צָרִיכָה בְּדִיקָה קַמ"ל כ"כ
הַכ"מ לְדַעַתוֹ וְגִינְרָסָא זוֹ נְכוּנָה דְּאֵלוּ לְגִי' שְׁלַפְנִינּוּ קָשָׁה מַה"ת לוֹמַר כֹּן דְּאָף דְּלֹא יְדַעָה
מְעִיקָרָא דְּנִימָא דְרוֹב יָמִים יוֹדִיעוּ חֲקָמָה וְכו' כ"ה ב"ח בִּי"ד סִימָן רל"ג: שֶׁם וְסִימָנָהּ זֹאת
לְפָנִים בִּישְׁרָאֵל.

פִּירוּשׁ רְש"י דְּחוֹק מְאֹד וּבַס' אֶמְרֵי שְׁפָר רְאִיתִי שְׁכָתָב שְׁתִּיבַת בִּישְׁרָאֵל הִיא עוֹלָה מְסַפֵּר
רַב וְרַבִּי חֲנִינְיָה דְּהִינְנוּ חֲנִינְיָה בַּה"א וְכו' כ"ב ב"ס' בִּי"ש בְּשָׁמוֹת הַגִּיטִין שְׁפָן יֵשׁ לְכַתּוּב חֲנִינְיָה
בַּה"א וְנִכּוֹן הוּא: שֶׁם אָמַר לֵיהּ רַבָּא אִימָא רִישָׁא וְכו'.

יֵשׁ לְדַקְדָּק דְּבִשְׁלָמָא מְמַשְׁנָה יְתִירָה דְּסִיפָא שְׁפִיר אִיפָא לְמִזְדָּק מְדַתְנִי אַחַר זְמַן אֲפִילוּ
אֶמְרוּ אִין אֲנּוּ יוֹדְעִים וְכו' מְפָלֵל דְּתוּף הַזְמַן אִם אֶמְרוּ א"י אִין גְּדָרוּ גְּדָר אֲבָל מְרִישָׁא
לִיכָא לְמִזְדָּק אֵלָא מְדַתְנִי לְפָנֵי זְמַן אֲפִילוּ אֶמְרוּ אֲנּוּ יוֹדְעִין וְכו' מְפָלֵל דְּתוּף הַזְמַן מְהַנִּי
אֲנּוּ יוֹדְעִים אֲבָל אִיךְ אֲפָשֶׁר לְמִזְדָּק מְהַד דוֹקָא דְּנִהְיִי תוּף הַזְמַן כְּלֵאסַר זְמַן אֲפִילוּ בַּא"י
וְאֲפָשֶׁר לִישָׁב דְּהַכִּי פִּירוּשׁוֹ בְּרִישָׁא לְפָנֵי הַזְמַן אֲפִילוּ אֶמְרוּ אֲנּוּ יוֹדְעִים וְכו' שׁ בְּלֹא אֶמְרוּ
אֲנּוּ יוֹדְעִים דְּאִין גְּדָרוּ גְּדָר וְאִם כֹּן רִישָׁא מִיִּירִי בֵּין אֶמְרוּ אֲנּוּ יוֹדְעִים וּבֵין אֶמְרוּ אִין אֲנּוּ
יוֹדְעִים וְאֵהָא דְּיִיקִינָן דְּתוּף הַזְמַן נְמִי לֹא שָׁנָא בֵּין אֶמְרוּ וּבֵין לֹא אֶמְרוּ לְעוֹלָם גְּדָרוּ גְּדָר:
דָּף מ"ו וְעוֹד מִתִּיב ר"ז אִישׁ כִּי יִפְלִיא מַה ת"ל אִישׁ לְרַבּוֹת כֹּן י"ג שְׁנִים וְכו'.

הַלְשׁוֹן מְגוּמָגָם דְּמַה קָשְׁיָא לִיהּ דְּהָא אִיצְטְרִיךְ לְמַעַט קָטָן וְעוֹד הִיכָא יְדַעִינָן מַהִי קָרָא
לְרַבּוֹת כֹּן י"ג שְׁנִים אַע"פ שֶׁא"י לְשֶׁם מִי גְּדָר וְעוֹד דְּאִיצְטְרִיךְ אִישׁ דְּבַעֲיָנָן דוֹקָא מוֹפְלָא
סְמוּךְ לְאִישׁ דְּאִי לָאו דְּכִתִּיב אִישׁ ה"א אֲפִילוּ קָטָן הַיּוֹדֵעַ לְהַפְלִיא וְנ"ל דַּה"פ מְדַכְתִּיב
אִישׁ כִּי יִפְלִיא בַּפ' נְשֵׂא דְּמִינְיָה מְרַבִּינָן מוֹפְלָא סְמוּךְ לְאִישׁ וְאִם כֹּן קָשָׁה מַה ת"ל אִישׁ

בפ' מטות דמשמע דבעינן דוקא איש ואהא משני דיש חילוק דבסמוך לאיש בעינן דוקא היודע להפלות ומאיש דכתיב בפ' מטות מיניה מרבינן איש גמור אע"פ שא"י להפליא פנ"ל אף לכאורה מפירוש רש"י לקמן ד"ה פי יפליא ל"מ פן ויש ליישב אף קשה דא"כ מוכח דס"ל להך ברייתא מןפלא סמוך לאיש דאורייתא וא"כ מה מקשה לקמן לר"י ור"ל ור"ה: שם מתיב ר"ה ב"י לרבא לסייע לר"ה.

המהרש"א ל"ג לרבא יע"ש אמנם בחדושי הר"ן גרס לה ופי' דמאן דאית ליה תוך הזמן פלפני הזמן לכולה מלתא אמרו אפי' לענין עונש נדרים יע"ש: ע"ב אר"י א"ש בעל מפר ממ"נ כו'. לישנא דממ"נ מגומגם ועיין במל"מ סוף המ"א: תוס' ד"ה ר"י וא"ת והא סבר וכו' ובהביא ב' שערות נמי לא מייירי דא"כ אם הוא עצמו וכו' דר"י אית ליה תוך הזמן פלאחר הזמן.

עכ"ל.

הוא מיותר דאפילו אי נימא דר"י אית ליה דתוך הזמן פלפני הזמן כ"ש דאינו מועיל השערות שמיביא תוך הזמן דהא שומא נינהו ודוחק לומר דס"ל כר"י ב"י ולא פרבנן ועוד דאפילו ר"י ב"י לא אמר אלא בעודן בו וכדמסקינן לעיל ואם פן אפתי התראת ספק הוא שומא יהיו נושרים קודם י"ג שנים ניום אחד ושומא נינהו מיהו הא יש ליישב ע"פ מה שכתבו תוס' בגיטין דף ל"ג בענין התראת ספק יע"ש אף בלא"ה דוחק דאיהו שבק ר"י רבנן וסבר כר"י ב"י: הרמב"ם בפ' י"ב מהלכות נשבעות דין ז פתב ונ"ל קטנים שנשבעו והן יודעים טעם שבעוה אע"פ שאין חייבים כופין אותן לעמוד בדבריהם כדי לחנכן ולאיים עליהם כדי שלא ינהגו קלות ראש בשבעות וכו' עכ"ל וכתב בכ"מ ע"ז ונ"ל קטנים שנשבעו כו' במסקת גדה דף מ"ה ע"ב עכ"ל ודבריו צ"ע דאדרבה מסוגיא דכאן משמע דאפילו מטעם חינוך אין מפרשישין אותן וכמ"ש הרשב"א בתשובות הביאו ב"י בא"ח סימן שמ"ג יע"ש ואף למ"ש הרב"י שם לשיטת הרמב"ם לחלק בין אביו לב"ד מ"מ משיגרת לישנא דהרמב"ם פאן בהלכות שבעות שכתב כופין אותן וכו' משמע דאפילו ב"ד כופין אותן ודוקא בסיפא בשבעות שאין יכול לעמוד בו פתב אביו או רבו מפין אותן אבל ברישא פתב סתם כופין אותו: תוס' ד"ה ר"י וכו' וא"ת הא סבר ר"ל וכו'.

עיין תוס' במסכת יבמות דף פ' ע"א ד"ה נעשה סריס וכו' ולפמ"ש שם לא מקשים תוס' פאן וכבר העיר בזה במשנה לפלך הלכות סנהדרין: במוהרמ"ל מקשה אהא דקאמר הש"ס הניחא למ"ד הקדיש הוא וכו' אלא למ"ד אין לוקין מא"ל וכו' מאי אא"ב איפא הך דהא למאי דס"ד מעיקרא דמייירי באכל קטן כ"ש דקשיא לר"כ דס"ל דאפילו אכלו אחרים דאין לוקין יע"ש ותירוצו דחוק מיהו לפמ"ש מהרש"א דל"ג מתיב ר"ה ב"י לרבא אלא סתמא מתיב ר"ה ב"י והיינו דמותיב למאן דס"ל דמןפלא סמוך לאיש לאו דאורייתא או לר"י ור"ל דס"ל דדוקא באכלו אחרים הוא דלוקה אבל לא באכלו הקטן עצמו ומברייתא מוכח דס"ל דאפילו הקטן בעצמו לוקה על אכילתו לפ"ז ניחא דהשתא דקאמר דמייירי באכלו אחרים מקשה דאפתי לר"כ נשאר בתויבתא אלא לפי גי' הר"ן בחדושו כמש"ל נשאר קו' מוהר"ם ז"ל ויש ליישב ועם פירוש מהרש"א מיישב קו'

מל"מ סוף הלכות מאכלות אסורות מה שהקשה ע"פ רש"י מי הזקיקו לפרש וכו' יע"ש:
דף מ"ז ע"ב תוס' ד"ה פולין מעת לעת.

עיין במשנה למלה פרק ב' מהלכות אישות שהאריה בדין זה אם בעינין מעת לעת בשעות
יע"ש: תוס' ד"ה כדר"פ. עיין בחדושי הרמב"ם: דף מ"ח רש"י ד"ה שני תבואות ימפר
לה וכו' פגון מכרה באלול מלאה פירות וכו'.

עכ"ל דאע"ג דמכרה מלאה פירות א"י לומר הנח לפני כמו שהנחתי לפניך אלא נוטל
הפירות ומחזיר לו השדה ריקנית כדאיתא בעירובין דף ל' ומ"ש רש"י עד שיחזור
ויקצור קודם אלול הוא ל"ד וצ"ל דאתא כמ"ד יום א' בשנה חשיב שנה דאלו למ"ד ל'
יום בשנה חשיב שנה לא מוכח מידי: פרק ששי שם בגמ' אי לא תני אע"פ שא"א וכו'
אבל היכא דבדקו ולא אשכחו וכו'.

ע"כ אע"ג דבמתני' תני בא סימן העליון ולא התחתון וכו' משמע דינדעונו דהתחתון לא
בא ואפ"ה אמרו חכמים או חולצת וכו' וצ"ל דהייתי מפרש בא העליון ולא התחתון
היינו דלא ידעונו אם בא התחתון וה"פ בא העליון דבדקונו לה ולא התחתון דלא בדקונו
לה על סימן התחתון אבל היכא דינדעונו בנדאי שלא בא התחתון ה"א דאף חכמים מודים
קמ"ל.

ומיהו לפ"ז לא הוי סיפא דמאי לרישא דהא ברישא בבא התחתון עד שלא בא העליון
מייירי אפ"י בנדאי דלא בא העליון דהא תחתון עיקר לד"ה וילפי המסקנא י"ל דמתני'
מייירי כפשטיה דינדעונו בנדאי שאין לה סימן התחתון ואפ"ה אית להו לחכמים דחולצת
משום דא"א ומנתר היא דנתר ומעתה אפשר לומר דאף ר"מ אית ליה דסמכינו אסימן
עליון לחליצה מן הסתם משום דאף דר"מ דחייש למעוטא מ"מ למעוטא דמעוטא לא
חייש וכיון שהביאה סימן העליון מסתמא הביאה התחתון לפי שאינה אלא מעוטא
דמעוטא שמקדימין סימן העליון להתחתון אלא ה"א מייירי דבדקונו לה ולא נמצא סימן
התחתון וכיון דאיכא ריעותא לפנינו חיישינו אף למעוטא דמעוטא ועיין בחדושי הר"ן
ועכ"ז צריכין אנו לדברי התוס' דנ"מ לענין עונשין וקדושין דמשמע אבל לחליצה לא
מהני לר"מ סימן העליון היינו לפי ה"א אלו לא תני אע"פ שא"א וה"א דמתני' מייירי
דלא בדקונו אחר סימן התחתון ואפ"ה אית ליה לר"מ דלא חולצת מוכרחים אנו לדברי
התוס' דמהני סימן העליון לענין עונשין וקדושין ובנה מיןשב קושית חדושי הר"ן דלמאי
נקט בדברי ר"מ אע"פ שא"א דכיון דלא נ"מ מידי לר"מ אמנם לדברינו ניחא דנ"מ נמי
לר"מ דנדע דפולגתיהו מייירי בדבדקו ולא אשכחו סימן התחתון אבל מן הסתם אף
לר"מ חולצת: שם ואנא ידענא כו'.

כ' הטהרש"א וז"ל וליכא למימר נמי דהא דעליון נמי הוי סימן כו' דמ"מ מאי נ"מ אי
משום דעליון נמי הוי סימן אי משום דא"א עכ"ל ועם דברים אלו יש לנישב מה שהק'
בחדושי הר"ן על הרא"ה שכתב להוכיח דא"א לסימן העליון לבא קודם גדלות דאי ס"ד
דאפשר לסימן העליון לבא קודם גדלות אפ"י לאחר גדלות לא הוי ראיה דנדאי קודם
גדלות כשפא סימן העליון בא ג"כ כפר סימן התחתון ובכה"ג שומא הוא א"ו פי אמרי'
דסימן העליון ראיה לתחתון משום דסימן העליון אינו בא קודם גדלות ונ"מ היכא דאנו
מסופקים בשני' דידה וע"ז השיב הר"ן דדלמא פי היכי דאמרינו דכל שהגדילה ונמצא

בה סימן התחתון לא חיישינו שמה הביאה קודם הפך ה"נ אמרי בסימן העליון אבל לסמוך על עליון פל שאין אנו יודעים אם גדולה היא אין לנו ראיה עכ"ד ולפי דברי המהרש"א דעת הרא"ה מוכרח דאל"כ קשה קושית מהרש"א דמה מקשה הש"ס הא אי לא תני שא"ה"א או הא או הא וסימן העליון נמי הוי סימן וכ"ת כמ"ש מהרש"א דמאי נ"מ אי נימא הכי ז"א דאיפא נ"מ רבתי דאם הביאה סימן העליון בתוך הפך ולאחר הפך בדיקה ומצאו סימן התחתון ה"א דחולצת דאר דידעינו דסימן העליון בא בתוך הפך מ"מ בסימן התחתון לא חיישינו שמה הביאה ג"כ קודם הפך לכה הוצרך למתני שא"ה ולפיכך אפי' בדיקה לאחר הפך ונמצא סימן התחתון אפ"ה אינה חולצת דכיון דסימן העליון בא בתוך הפך א"כ ג"כ סימן התחתון בא תוך הפך ואינה חולצת עד שתדע בודאי שהביאה שערות אחרות לאחר הפך: מיהו אפשר לדחות דאף המקשה ידע דעפ"י הרוב פשפא סימן העליון בא נמי סימן התחתון דהא מוכח מדברי ר"מ דאל"כ למה הוצרך לכל סימן העליון וכמ"ש התוס' וא"כ כיון דעפ"י הרוב בא נמי סימן התחתון ממילא ידעינו אפי' אם אפשר לבא סימן העליון בלא התחתון מ"מ אם בא סימן העליון תוך הפך דחיישי' שמה הביאה נמי סימן התחתון כיון דעפ"י הרוב בא סימן התחתון עם העליון אלא דהמקשה לא אסיק הך סברא דה"א דמתני' מייירי בסתמא דלא בדיקה לה משום דפשטיה דמתני' לא משמע הכי וכמ"ש: ע"ב ת"ר פל הנבדקים נבדקים עפ"י נשים.

בחדושי הר"ן הקשה על הרמב"ן שכ' דלת"ק נאמנים בין להקל ובין להחמיר כו' דהלכתא כת"ק וכ' ע"ז הר"ן דמאי נ"מ בהאי פסקא לדין דקיי"ל דתוך הפך פלפני הפך ולאחר זמן קי"ל דאיפא חזקה ברבא וא"כ לא משפחת שתהיינה הנשים נאמנות דלאחר הפך אף ר"י מודה דנאמנים ולפני הפך או תוך הפך מה נאמנים להקל איפא ה"א דאף שאמרו דהני שערות הנה קודם גדלות ותמאן לפי דשומא נינהו מ"מ נחוש שמה הביאה שערות אחרות לאחר גדלות ונשרו משום חזקה דרבא ואי דמייירי בלא בעל דלא מחמירנו משום חזקה דרבא מ"מ מאי קמ"ל פשיטא דנשים נאמנות אליבא דכ"ע דהמנהג רבנו בדברנו כדאמרינו בפסחים לענין בדיקת חמץ ופלוגתיהו דהנהו תנאי מייירי ע"כ בבעל עכ"ד מיהו למ"ש בס' בי"ש סי' קנ"ה דהיכא דבאו סימנים תוך הפך ולאחר הפך נמצאו אותן שערות ממאנת דלא חיישינו שמה הביאה סימנים אחר הפך ונשרו דאמרינו מדהני לא נשרו אילו הביאה אחרני לאחר הפך ג"כ לא נשרו ע"כ א"כ לא ק"מ ודברי הרמב"ן נכונים אף דברי הב"ש אינם מוכרחים ועמ"ש לקמן בסמוך: תוס' ד"ה בשלמא וכו' והדין עמו כו' דהא קתני בסיפא.

עכ"ל.

בס' בי"ש סי' קנ"ה הק' ע"ז דבלא"ה א"א לפרש שומא נינהו ותמאן דאפתי נחוש שמה הביאה לאחר הפך ונשרו ותי' דה"מ לדחוק דמייירי הברייתא בלא בעל דל"ח שמה נשרו ולכך הוצרכו תוס' להביא ראיה מן הסיפא ועוד כ' דהיכא דלא נשרו הסימנים שהביאה תוך הפך לא חיישינו תו דלמא אייתי לאחר הפך ונשרו דמדהנהו לא נשרו אילו אייתי אחרני נמי לא נשרו א"ו דלא אייתי וכמ"ל בשמו (ועיינו מ"ש לקמן סעד לדברי בעל בי"ש) ומיהו בלא"ה לק"מ דהא השתא אפתי לא אסיק דחזקה דרבא איתמר

לעננו מ'און ומש"ה לא אסיק נמי ד'חיישינו כ'לל ל'דלמא נ'שרו א'ך ע'תה ד'אסיק ד'רבא לעננו מ'און א'יתמר ולא לעננו ח'ליצה הש'תא מוכ'ח ד'חיישינו ד'למא נ'שרו דאל"כ למאי א'הני ח'זקה ד'רבא וכמ"ש תוס' ד"ה אב"א: מפירש"י נ'ראה ש'מפרש לפ'ני הפ'רק ותו'ך הפ'רק כ'פ'שט'י וד'לא כפיר"ת לקמ'ן וכן מ'פרש ה'רמב"ן וה'רמב"ם כפירש"י ול'פירושו נ'יחא ה'א ד'גרסינו לעיל ד'ך מ"ו ע"ב ק'טן ש'לא ה'ביא ב' ש'ערו'ת ר"י א'ומר א'ין ת'רומ'תו ת'רומ'ה וכ' ה'ל'שון מ'ג'מג'ם פ'ינו ד'תני ק'טן ל"ל ל'מ'יתני ש'לא ה'ביא ב' ש'ערו'ת ד'בקט'ן מ'מש אפ'י ה'ביא ב' ש'ערו'ת נמי ק'טן ה'וא ד'שומ'א נ'ינהו ולפ"ז נ'יחא דר"י מ'יירי ב'קט'ן ש'הגיע לעונ'ת נ'דרים ול'אפוקי מ'דר' יוסי ד'פליג וס"ל ד'אם ה'גיע לעונ'ת נ'דרים ת'רומ'תו ת'רומ'ה מש"ה א'מר ש'לא ה'ביא ב' ש'ערו'ת ד'אלו ה'ביא ב' ש'ערו'ת לר"י ג'דול ה'וא ד'אית ל'יה תו'ך הפ'רק כ'לאחר הפ'רק ומש"ה ת'ני פ'האי ל'ישנ'א ולא ת'ני ק'טן ס'תם ל'אורו'ני ד'מ'יירי אפ'י ב'קט'ן ש'הגיע לעונ'ת נ'דרים ד'ביה א'יפ'א ל'פלו'גי ב'ין ה'ביא ב' ש'ערו'ת או ל'או נ'אפ"ה א'ין ת'רומ'תו ת'רומ'ה: ד'ך מ"ט תוס' ד"ה ואב"א וכו' ועוד ב'פ' מ"ש אר"נ וכו'.

וצ"ע ד'מאי ראי' מ'ייתי ר"ח מ'הא דר"נ ד'לי'תא ל'ח'זקה ד'רבא ד'הא לעיל פ'סקינו ד'לא ח'יישינו ש'מא נ'שרו א'לא כ'בעל וכמ"ש ה'תוס' לקמ'ן וע"כ דס"ל לר"ח דר"נ ס'תמ'א ק'אמר ב'ודק'ין ל'מ'און ה'ינו אפ'י כ'בעל ד'לא כמ"ש ר"ת לקמ'ן דר"נ מ'יירי ב'לא כ'על ד'נה ה'נה ד'וסק לפ'ני ר"ח וק' ד'אי'ך א'פ'שר ל'ומר כ'ן דר"נ מ'יירי אפ'י כ'בעל ד'הא א'מרינו ה'תם ד'הא ד'אמר ר"נ ב'ודק'ין ל'מ'און א'תי' ל'אפוקי מ'דר"י ד'אמר ע'ד ש'י'ר'בה כו' נ'אלו ר"י לא ק'אמר א'לא ב'לא כ'על א'בל כ'בעל אפ'י ר"י מ'ודה כ'ד'אמרינו לקמ'ן ד'ך נ"ב וא"כ א'י'ך א'פ'שר ל'פרש דר"נ מ'יירי כ'בעל: בא"ד מ'דר"נ נמי ל'יתא מ'קמי ד'רבא.

עכ"ל וצ"ע ד'אפ'תי ק' ה'א ה'תם ס'תמ'א ד'הש"ס מ'סיק ו'הלכ'תא כ'נו'ת' דר"נ כ'כולהו וא"כ ה'א ס'תמ'א ד'ש"ס פ'סק ד'לא כ'רבא ו'ע'יין ב'רא"ש ד'ע'יקר קו' ה'רי"ף א'ינה א'לא מ'דק'ב'עה ה'לכ'תא ה'תם כר"נ: בא"ד ו'מ'פרש ר"ת ד'פליגי ה'קא ב'יום א'חרון ש'ל ש'נת י"ב י'ום א' וכו'.

עכ"ל.

מ'דב'רי ה'תוס' נ'ראה ד'פ'לוג'ת'יהו דר"י ור"ש ה'וא ב'יום ש'אחר ש'נת י"ב או ש'נת י"ג א'בל ה'רא"ש כ' ב'שם ר"ת ד'פ'לוג'ת'יהו דר"י ור"ש ה'וא ב'יום א'חרון ש'ל ש'נת י"ב או י"ג וכ"כ ה'טור בסי' קנ"ה ול'פי פ'שוט'ו מ'שמע דס"ל ל'ד'עת ר"ת דר"י א'ית ל'יה ד'ב'יום א'חרון ש'ל ש'נת י"ב או ש'נת י"ג נ'ע'שים ג'דולים וכן ה'בין ה'בי"ש בסי' ה'נ"ל א'בל במל"מ פ"ב ה'לכות א'ישות ה'בין דלכ"ע לא נ'ע'שו ג'דולים א'לא ל'אחר י"ב ש'נים או ל'אחר י"ג א'לא ד'להא מ'ה'ני ה'ב'את ש'ערו'ת ב'יום א'חרון ש'ל י"ב או י"ג ד'לא נ'ימ'א ש'ומ'א נ'ינהו ונ'ע'שו ג'דולים א'חר הפ'רק אפ'י לא ה'ביאו ב' ש'ערו'ת א'חרים ו'ב'זה מ'ינוש'ב קו' ה'בי"ש בסי' ה'נ"ל ס"ק כ' נ'אחר ה'ע'יון נ"ל ל'י'שב ה'קו' ש'הק'שיתי לעיל ע'ל ר"ח עפ"י מ'ה ד'איתא ב'מס' י'במות ד'ך ק"י ע"א ו'ב'מס' כ'תובות ד'ך ע"ג ד'לש'מואל ב'ק'ד'שה ק'טנה ו'ג'ד'לה ת'ח'תיו ו'בעל מ'שג'ד'לה אפ"ה א"צ ג'ט א'לא מ'דר'ב'נו מ'שום ד'כל ה'בו'ע'ל ע"ד ק'דו'שין ה'ראש'ונים ה'וא ב'וע'ל נ'אפ'י ל'ע'ול'א ש'ם ב'ד'ך ע"ד דס"ל ב'ק'ד'ש ע"ת ו'בע'ל ו'ב'מ'ל'נה וכו' ד'היכ'א ד'בע'ל כ"ע מ'ודים מ"מ ב'ק'ד'ש ק'טנה ו'בע'ל מ'ודי ד'לש'מואל א"צ ג'ט א'לא מ'דר'ב'נו וכמ"ש ה'תוס' ש'ם ד"ה ד'ב'רי ה'פל וכו' וא"כ כ'ינון ד'ה'ך מ'ימ'רא דר"נ ב'פ' מ"ש ה'וא מ'שמ'יה ד'ש'מואל וא"כ א'ך א'י ר"נ

א"ש מיינרי אפי' בבעל שפיר אמר לאפוקי מדר"י דאע"ג דר"י מודה בבעל היינו למאן דאית ליה בבעל צריכה גט מדאורייתא אבל לשמואל אין חילוק בין בעל או לא בעל לעולם ליכא אלא קדושין דרבנן וא"ל אפתי מאי מיינתי ר"ח ראיה מהא דר"נ לית ליה חזקה דרבא דאף דר"נ לית ליה חזקה דרבא אפי' בבעל משום דס"ל דאפי' בעל אינו קדושין אלא מד"ס אבל לדין דקיי"ל פרב דבעל הנה קדושי דאורייתא חיישינן שמה נשרו י"ל דעיקר ראיה ר"ח מהא דפסקינן התם הלכתא כר"נ בכולה וכינן דר"נ מיינרי אפי' בבעל א"כ הא דפסקינן הלכתא נמי מיינרי בבעל אע"ג דאנן קיי"ל פרב דבעל קדושי דאורייתא הם וע"כ דלית לן חזקה דרבא: ועיין בתשובת מוהר"מ לויבלין סי' קל"ט שהאריה בדין זה ולא ראה ס' חדושי הרמב"ן והר"ן לכן כ' להשיג שם על המ"מ יע"ש ועיין בלח"מ שם שגם הוא לא ראה ספרי הג"ל: הא דקיי"ל דחיישינן שמה נשרו יש לדקדק לשיטת התוס' ישנים בקדושין דף ע"ט דס"ל הא דאמרין אין בין נערוות לבוגרות אלא ו"ח היינו לא פחות ולא יותר א"כ מאי מספקא לן נחזי אנן מתי תביא סימני בוגרת ומנייהו ידעינן דו"ח מקודם היתה נערה בשלמא לפירש"י דהתם דס"ל הא דאמרין אין בין נערוות לבוגרות אלא ו"ח דטפי מן ו"ח לא הוי אבל פחות מן ו"ח אפשר לאשפוחי נחא אבל לדעת התוס' קשה ובתשובת מוהר"מ ל סי' קל"ט השיג על הרי"ו הביאו ב"י בא"ע שכ' בשם התוס' דלא טפי מו"ח ולא פחות מו"ח איכא בין נערוות לבוגרות וכתב שאין בתוס' שום זכר מזה שחולקים על רש"י ונעלם ממנו דברי התוס' הג"ל ונלע"ד אע"ג דבמתני' דף מ"ז יתיב סימני לבוגרת לפי רש"י ולפי' התוס' סימני בוגרת נאמרו בברייתא לא דעליהו סמכינן אלא דאם הביאה סימנים הללו אז בנדאי בוגרת היא אבל אפשר שתהיה בוגרת אע"פ שלא הביאה סימנים הללו דומיא דבוחל שהוא סימן העליון לנערוות אע"פ שא"א שתביא העליון בלא סימן התחתון מ"מ אפשר לתחתון שיבוא בלי סימן העליון ואתחתון סמכינן ונעשה גדולה אע"פ שלא הביאה העליון כדאי בפסג' שם וה"נ בסימני בוגרת שהוא צמל השנוי במתני' נמי כה"ג הוא דהיכא דחזינן דהביאה לסימני בוגרת אז נדאי בוגרת היא וה"ה דהיכא שהביאה לסימני נערוות אז לאחר ו"ח נדאי בוגרת היא אע"ג דלא חזינן לסימני בוגרת ומש"ה חיישינן שמה נשרו ואין סימני בוגרת ראיה וכה"ג כתבתי לעיל דף ה' ע"א: שם פירש"י ד"ה שעורן בכונס משקה וכו'.

ניקב פשורש קטן טהור הוא להכשיר זרעי' וכו' פי' דהזרעים הנזרעים בתוכן אינן מקבלין הכשר בעודן בו משום דכשניקב פשורש קטן הוי כמו עציץ נקוב דדינו כמחנפר לקרקע שאין מקבלין הכשר אלא בתלוש וכפירש"י במס' שבת דף צ"ה ע"ב: רש"י ד"ה רי"א ונ"ל לא כן בודקין אותו דהא קולא הוא וכו'.

עכ"ל.

אע"ג דלענין קדוש מי חטאת חומרא הוא דאין מקדשין בתוכו מי חטאת מ"מ קולא הוא לענין אם היה הפלי מיוחד למשקין דטהור הוא במוציא משקה וכמ"ש התוס' במס' שבת שם ד"ה טהור מלהכשיר בו זרעים וגם לענין מי חטאת איכא לאשפוחי קולא דאם נתקדשה בכלי שנקבה בכונס משקה אין לה דין מי חטאת לטמא לטהור הנוגע או הנושא

אותה: דף נ' ע"ב רש"י ד"ה עוף טמא מי מטמא בבית הבליעה וכו' ותרגולת שביבנה מטמא בבית הבליעה מדקא מייתי לה ריב"נ.

עכ"ל עיין בהדושי הר"ן שכ' בפשיטות דמוכח דהתרגולת שביבנה. מטמא בבית הבליעה דאל"כ איך קאמר ריב"ן תרגולת שביבנה תוכיח וכו' ולדידה מי ניחא דהא איהו לא קאמר אלא מק"ו ללמוד דלא בעי מחשבה וכיין דבתרגולת דביבנה לא מטמא אבית הבליעה אי הוי עוף טמא א"כ מ"ט דמטמא שלא במחשבה יע"ש: דף נ"ב תוס' ד"ה קדושי טעות הק' ריב"ן וכי לית ליה מתני' דיבמות ואי אתה יכול לומר בתמותו וכו'.

ר"ל דמשפחת לר"י תמותו ממאנ' כגון שאחיו נשא אשה בקטנות' והיה לו בת ממנה ונשא הוא בת אחיו ואח"כ מתה אשתו הרי אשת אחיו אסורה ביבום משום צרת תמותה דתמותה אסורה אפילו לאחר מיתת בתה ומשפחת לה דממאנת לר"י אע"ג דהשתא גדולה היא ודברי מוהרמ"ל תמוהין שמצייר כגון שתמותו היה לה איש אחר וילדה בת ממנו ואח"כ נשאת לאחיו דא"כ אף לר"י לא משפחת לה בכה"ג דהא כבר גדולה היא כשנשאת לאחיו פינן שכתב ילדה גם דברי מהרש"א בריש מס' יבמות תמוהים שכ' דאיכא לאשכוחי תמותו ממאנת כשנשאת מקודם לאחר למאי דמסקינן שם שפא תתעבר ושמא תמות אלמא דאף קטנה מעברה ותמוה מאד דהא מקשינן שם בסוגי' א"כ נמצאת תמותה ממאנת ומשני בגנים הרי הוא פסימנים א"נ דעדיפא מסימנים וא"כ ליכא לאשכוחי בכה"ג תמותו ממאנת אלא ע"כ דליכא לאשכוחי תמותו ממאנת אליכא דר"י אלא כגוןנא שכתבתי לעיל כגון שנשאת לאחיו בקטנותה והיה לו בת ממנה ואותה הבת נשאת לאחיו השני ואח"כ מתה הבת' והיינו אליכא דר"י דס"ל בפ' הגשרפין דתמותו לאחר מיתת בתה בשריפה או אפילו אליכא דר"ע ולשיטת התוס' בפ' האשה רבה דאף ר"ע אית ליה דנהי דמיעטה הכתוב משריפה מ"מ פרת ולאו אית בה וכמ"ש מהרש"א שם: שם גמ' קשה בה ר"ח מסורא לא לישתמט תנא וכו'.

עיין מוהרמ"ל שהניח לפירש"י בקושיא דא"כ לא משני הש"ס מידי ולפענ"ד לק"מ דה"פ דר"ה ור"מ לא פליגי אהדדי דלכ"ע גומות אע"פ שאין שערות אלא דצריכין לב' גומות מטעם דמסתמא אין גומא בלא שערות וכיין דחזינן ב' גומות מסתמא היה שם ב' שערות ונשרו ור"ה אמר דב' שערות בעי גומא היינו חד גומא לב' שערות וכמ"ש המ"מ דס"ל להרמב"ם פן דר"ה ור"מ לא פליגי אהדדי אלא דהמקשה ס"ל דגומות עצמן הוי סימן מש"ה מק' לא אישתמט תנא וכו' דגומות הוי סימן דהא אפילו פי אייתי שערות צריף לגומות וא"כ שערות ל"ל ומשני שפיר דנדאי גומות הוי סימן משום דליכא גומות בלא שערות אלא דצריף לב' גומות דאל"כ מנא ידעינן דב' שערות הוי בחד גומא דלמא לא הוי אלא חד שערות מש"ה תני שערות דאפילו בחד גומא סגי: ע"ב תוס' ד"ה הלכה כדברי כולן להחמיר וכו' הילכף אינה חולצת עד שתביא שער גדול שבכולן וכו'.

עכ"ל ומיהו בפ"י סדר תליצה כ' דאינה חולצת עד שתביא שער גדול כרוחב אצבע שקורין אמה ע"כ והיינו משום דקי"ל דבעינן נמי גומות בעיקרון ואנו לא בקיאינו בהא מש"ה בעינן כשיעור הנ"ל ואז אין צריכין לבדוק אחר הגומות וכ"כ בב"ש בשם הט"ז סי' קנ"ה: בא"ד דס"ל הא דאמרין א' בגבה וא' בכריסה.

היינו גפה וכריסה ממש ודלא פשיטות המפרשים דהפל הוא במקום ערוה וכ"כ בס' ב"ש סי' הנז': בב"ש סי' הנ"ל הוכיח דספק חסרון הידיעה אפילו מה שהוא חסרון הפרה לכל העולם לא מקרי ספק פלל דלא כט"ז בס' פ"א ובסימן צ"ח בי"ד שכ' דהיכא שהוא חסרון הפרה לכל העולם מקרי ספק דאל"כ למה כ' התוס' דמשהגיע לכלל שנותיה לא תמאן בזמן הזה אע"ג היכא דלא בעל משום דאנן לא בקיאים לבדוק פל גופה קשה הא היכא דלא בעל לא הוי אלא מדרבנן ואי ס"ד דמקרי ספק היכא שהוא חסרון ידיעה לכל העולם נימא ספק דרבנן להקל א"ו דאע"ג שהוא חסרון ידיעה לכל העולם לא מקרי ספק עכ"ד ויש לדחות דאע"ג דקיי"ל ספק דרבנן להקל מ"מ היכא דאיתחזק אסורא לא אמרינן ספק דרבנן להקל וה"נ כ"ז דלא מיאנה היא בחזקת איסור א"א מדרבנן וע"י ספק מיאון אמה פא להוציא מחזקה זו לא אמרינן בהא סד"ר להקל ויתר דברים מה שיש לדקדק בדברי התוס' שדבריהם מגומגמים דלאיזה צורך הביאו הא דפ' מי שמת עיניו בדברי מל"מ בפ"ב מהלכות אישות שהאריך בזה: שם גמ' הלכה פדברי פולן להחמיר.

בס' מל"מ שם הק' דמאי נ"מ בסימן האמצעי דכיון דלענין מיאון סגי בסימן זוטא שבכולן דאינה ממאנת ולענין חליצה אינה חולצת עד דאייתי סימן הגדול שבכולם א"כ למאי אהני סימן האמצעי ולענ"ד נראה דנ"מ טובא אם פא אחד וקדשה פדאייתי סימן הקטן וא"כ מחמירין דשמא בסימן הקטן פבר גדולה היא וקדושי קדושין אע"פ שנתקדשה שלא לדעת אביה ואח"כ פא אחד וקדשה פשה' בה סימן האמצעי ומספקא מצרכינן נמי גט משני דלמא בסימן הקטן קטנה היא ועכשיו נעשה גדולה ע"י סימן האמצעי אבל אם לא היינו מסופקים בסימן האמצעי אלא בסימן הקטן בשיעור הגדול שבכולן לא היתה צריכה גט משני וממ"נ אם גדולה היא בסימן הקטן א"כ קדושי קמאי קדושין גמורים ואם לא נעשה גדולה אלא ע"י סימן הגדול א"כ מתרונניהו א"צ גט דהא אפתי לא אייתי סימן הגדול לכה אהני סימן האמצעי דמספקינן בי דאולי השתא נעשה גדולה וצריכה גט משני אף לכאורה י"ל דאפתי קו' מל"מ במקומה עומדת דמה יושיענו סי' האמצעי וכ"ת פנ"ל לענין קדושין ז"א דהא צריכינן אנו לדקדק לפי מה שפירש"י דלענין זה מהני סי' קטן שאינה יכולה למאן הא בלא"ה אינה יכולה למאן אפי' לא אייתי שום סימן דהא קיי"ל שמא נשרו משום דחזקה דרבא דכיון שהגיע לכלל שנים וכדאי' לעיל בר"פ וקודם שהגיע לכלל שנים אפי' שיעורא רבא לא מהני דהא קיי"ל תוף הפרק פלפני הפרק צ"ל דהא דקיי"ל דחיישינן שמא נשרו דוקא היכא דבעל שהוא ספק דאורייתא אבל בלא בעל ל"ח שמא נשרו וכמבואר לעיל בהד"א דף מ"ה ע"א וא"כ נ"מ בסימן הקטן אפי' לא בעל דל"ח שמא נשרו אפ"ה לא יכולה למאן פיון שיש בה סימן הקטן ולפ"ז פיון דכל עיקר לא מצריכינן לשום סימן להחמיר אלא היכא דהוא ספק דרבנן אבל היכא דאיכא ספק דאורייתא אפי' בלא שום סימן חיישינן שמא נשרו א"כ אפתי קשיא דמה יושיענו הסימן האמצעי דאי בכה"ג שאם פא אחר וקדשה פשהביאה לסימן האמצעי וכנ"ל הא בלא"ה אפי' בלא שום הבאת סימן נמי חיישינן לקדושי שני דדלמא הסימן הקטן לא סימן גדולות הוא ואם פן קדושי קמא לאו קדושי גינהו ואחר כך הביאה שערות בשעורא רבה ונשרו וחישינן לקדושי שני אפילו אי לאו הסימן אמצעי אף לפמ"ש לעיל בשם המחבר ב"ש דהא דחיישינן שמא נשרו דוקא דלא חזינו לשום שערות אבל היכא דחזינו דהיה בה

הנהו שְׁעָרוֹת מְעִיקְרָא אֶלָּא דְחִיָּשִׁינָן דְדַלְמָא הִבִּיאָה אַח"כּ עוֹד שְׁעָרוֹת אַחֲרוֹת וְנִשְׂרוּ לְהָא לָא חִיָּשִׁינָן אֶלְמָא אֶמְרִינָן מְדַהֲנָהוּ לָא נִשְׂרוּ אֵלּוּ אֵינִי אַחֲרִינָא נְמִי לָא הָוִי נִשְׂרוּ וּלְפ"ז נ"מ שְׁפִיר בְּסִימָן הָאֲמַצְעִי לְעֵגִין קְדוּשִׁין כְּגוֹן שְׁקִדְשׁוּיָהּ ב' בְּזַה אַחַר זֶה וְכַנ"ל וְכ"ת דְהָא בְּלֵא"ה חִיָּשִׁינָן לְקְדוּשִׁי ב' דְלְמָא הִבִּיאָה אַחַר קְדוּשִׁי קַמָּא שְׁעָרוֹת אַחֲרִינָא בְּשַׁעוּרָא רַבָּה וְנִשְׂרוּ ז"א דְכִינָן דְחִזִּינָן דְהָנָהוּ שְׁעָרוֹת קַמָּא אֵיתְנָהוּ בְּהוּ אֶמְרִינָן מְדַהֲנָהוּ לָא נִשְׂרוּ אֵילּוּ הָוִי בְּהָ אַחֲרִינָא נְמִי לָא הָוִי נִשְׂרוּ אַע"כּ דְלָא מֵינִי אַחֲרִינָא וּמַזָּה סַעַד לְדַבְרֵי הִבִּי"ש אַף שְׂרָאִיוֹתֵיו מִתּוֹס' לִיתָא וְכַנ"ל מ"מ מְפָאן סַעַד לְדַבְרֵיו: וְדַע דְמִסְקִינָן בְּמִסְכַּת יְבָמוֹת דָּף י"ב ע"ב דְבָנִים הָרִי הוּא פְּסִימָנִים אוּ דְעַדִּיפָא מְסִימָנִים וְלִרְב וּבִיד לִיפָא בָּנִים בְּלֵא סִימָנִים יַע"ש וּמ"מ מְשַׁמַּע בְּתוֹס' שֶׁם דְלָא הָוִי סִימָן אֶלָּא בְּיִלְדָה בֶּן קִינָא אֲבָל יִלְדָה שְׂאִינוּ ב"ק לָא הָוִי סִימָן וְכ"כ בְּסַפֵּר בִּי"ש ס' קנ"ה בְּהַדְיָא וְצ"ע דַּא"כ מַאי מְקַשָּׁה הַש"ס בְּמִסְכַּת גְּדָרִים דָּף ל"ה ע"ב אר"י דְאָמַר זֹאת תּוֹרַת הַזֵּב בֵּין קָטָן וּבֵין גְּדוֹל אֶלָּא מַעֲתָה זֹאת תּוֹרַת הַיּוֹלָדֵת בֵּין גְּדוֹלָה וּבֵין קְטָנָה וּמִי עֲבָרָה וְכו' וּפִי הָר"ן שֶׁם דַּאע"ג דְמִסְקִינָן בְּמִסְכַּת יְבָמוֹת שְׁמָא תְּתַעֲבֵר וְשְׁמָא תְּמוֹת אֶלְמָא דְאִיפָא קְטָנָה דְיִלְדָה מ"מ הָא מְסִימָנִים דְבָנִים הָרִי הוּא פְּסִימָנִים אוּ דְעַדִּיפָא מְסִימָנִין וְאִי ס"ד דְאִיפָא לְפִלּוּגֵי בֵּין ב"ק לְנִפְלִים מַאי מְקַשָּׁה דְהָא שְׁפִיר מְרַבִּינָן מִתּוֹרַת הַיּוֹלָדֵת אִפִּי קְטָנָה דְמֵינִי קִרְבָּן וּכְגוֹן שְׁהַפִּילָה דְלַעֲגִין קִרְבָּן אִין חִלּוּק בֵּין נְפִלִים לְב"ק דְלַעוֹלָם מֵינִי קִרְבָּן וְכַמְבֹּאֵר בְּכַמָּה דְוִכְתִּי מִיְהוּ הָא לִיפָא לְאִקְשׁוּיֵי דְמָה מְקַשָּׁה הָתָם לר"י דְלְמָא ר"י כר"ז ס"ל דְאָמַר אִין בָּנִים בְּלֵא סִימָנִים ר"ל דְרַגִּילוֹת הִיא שְׁמִבִּיאָה סִימָנִים וְלַעֲגִין מִיְהוּ חִיָּשִׁינָן שְׁמָא נִשְׂרוּ וְא"כ צְרִיף קְרָא לִיּוֹלָדֵת קְטָנָה דְמִבִּיאָה קִרְבָּן וְנֶאֱכַל דַּה"א מְשׁוּם סְפִיקָא אִינוּ נֶאֱכַל דְדַלְמָא קְטָנָה הִיא לְכַף אִיִּצְטְרִיף קְרָא דְאִפִּי קְטָנָה בַּת קִרְבָּן הִיא וּמַאי מְקַשָּׁה י"ל דַּמ"מ הָוִי קְשִׁיא לְהָנָהוּ אֶמְוִרָאֵי דַס"ל בָּנִים הָרִי הוּא פְּסִימָנִים א"נ דְעַדִּיפָא מְסִימָנִים דַּע"כּ פּ תְּפִשׁוּט דְכֻהֲנֵי נְשְׁלוּחֵי דְרַחֲמָנָא דַּא"כ אֶמַאי מְקַרִּיב קִינֵי זְבִים וְיּוֹלָדֵת דְלִדְיָהוּ לִיפָא לְשַׁנּוּיֵי כַּדְר"י דַּא"כ קְשִׁיא אֶלָּא מַעֲתָה זֹאת תּוֹרַת הַיּוֹלָדֵת ה"נ וְכו' פִּירֵשׁ"י ד"ה מ"ד כֹּל כַּה"ג וְכו' וּמִבִּיאָה קִרְבָּן וְאִינוּ נֶאֱכַל.

עכ"ל וְהַרְמַב"ן וְהָר"ן בְּחִדּוּשִׁים כְּתוּבוּ דְאִינָה מְבִיאָה קִרְבָּן כֹּל דְהָא קִי"ל כְּתָמִים דְרַבָּנָן וּמִיְהוּ לְפִי דְבִרְיָהֶם קְשָׁה אִיף ס"ד דְמִבִּיאָה קִרְבָּן וְנֶאֱכַל דַּאע"ג דְנִימָא מְדַהֲנָהּ מְגוּפָא חִזְיָא כְּתָם נְמִי מְגוּפָה חִזְיָא מ"מ הָא שְׁלֵא בְּהַרְגָּשָׁה מְדַאוּרִייתָא טְהוּרָה הִיא וְכַתְבַּת הָר"ן ז"ל דַּסְד"א דְהוּאִיל דְחִזְיָא ב' יָמִים בְּהַרְגָּשָׁה נִחְוִישׁ דְלְמָא הִכְתָּם נְמִי בְּהַרְגָּשָׁה חִזְיָא וְלֵאוּ אַדְעָתָה עכ"ד וּלְפ"ז י"ל לְפִירֵשׁ"י כֵּן הוּא לְמִסְקָנָא דְסַפְקָא דְאוּרִייתָא הוּא דְלְמָא אַרְגָּשָׁה וְלֵאוּ אַדְעָתָה דְדוּקָא בְּזָמַן מוּעֵט לָא חִיָּשִׁינָן דְלְמָא אַרְגָּשָׁה וְלֵאוּ אַדְעָתָה מִשָּׂא"כ בְּזָמַן מְרוּבָה חִיָּשִׁינָן וְכַמ"ש הַתּוֹסְפוֹת ר"פ הַרְוָאָה וּמ"מ הִיכָא דְאִיפָא לְמִיתְלֵי תְלִינָן דְלֵאוּ מְגוּפָה חִזְיָא דַּמ"מ הָא לָא שְׁכִיחֵי דְאַרְגָּשָׁה וְלֵאוּ אַדְעָתָה וְכַמ"ש הִב"י סִימָן ק"ץ אֲבָל הִיכָא דְלִיפָא לְמִיתְלֵי דְאִתִּי מְעַלְמָא חִיָּשִׁינָן דְלְמָא מְגוּפָה אֶתְיָא וְאַרְגָּשָׁה וְלֵאוּ אַדְעָתָה וְכַה"ג צְרִיכִין אָנוּ לֹמַר בְּפִירֵשׁ"י דָּף נ"ג ע"ב וְכַמוּ שְׁאֲכַתּוּב לְקַמָּן בַּס"ד: גַּמ' וְאִידָף אַגַּב זְוָהָמָא וְכו'.

עֵינָן בְּתַשׁוּבַת הָרַמ"א סִימָן צ"ד מ"ש בְּזַה: תּוֹס' ד"ה שְׁלֵשׁ גְּרִיסִין וְכו' וְנִרְאָה לְמוֹהַר"ם וְכ"מ דְאִי לָא תְלִינָן בְּדַם מְאֻכְלֵת וְכו' פִּינּוּ דִישׁ בּוּ שְׁיַעוּר לְחֻלְקוֹ לְג' רְאִיוֹת וְכו'. עכ"ל

צ"ל לפי שכן רגילות האשה שלא לראות מגופה פחות מגרים וצ"ע: רש"י ד"ה אחת זו כו' חוששין שמה ראתה אותן בב' בין השמשות או אחת היום ואחת בין השמשות וכו'. עכ"ל.

כ"ז ליתא לר"י דלדידיה זבה גדולה לא משפחת ליה אלא ברואה בב' בין השמשות וכדאיתא בכיצד צולין דף פ"א ובמסכת נזיר דף ט"ז ועיין בתוס' סוף מכילתין דף ע"ב ואם פו הקא בדר"י קנימינו וצ"ל שרש"י פירש פן אליבא דרבנן למאי דמפרש רבי לקמן דאף לתקמים בעינו בדיקה ביה"ש ולדידהו אף אם ראתה אחד היום ובביה"ש דלמחר נמי זבה גדולה היא ומה שפירש רש"י לקמן דף נ"ג ע"א כשבדיקה עצמה כל ב' ביה"ש היינו נמי לתקמים אבל לר"י סגיא בבדיקה עצמה בביה"ש של יום ראשון אע"ג דלא בדיקה בביה"ש דיום ב' תו לא משפחת לדידיה זיבה גדולה ועדיין צ"ע ולזה העירני בני מוהר"מ ודברי הרמב"ם פ"ט מהלכות א"ב צריכין עיון שכתב שם דף י"ג וז"ל מצאה פתם אחד שאין בו פדי ג' פתמים אם בדיקה עצמה כל ביה"ש של יום ראשון וכו' ואיהו לשיטתיה אזיל דס"ל שם בר"פ הנז' דאפילו במצאה פתם אין האשה טמאה למפרע רק עד שעת הבדיקה וזוה לא חמיר כתמה מראייתה דכי היכי דבראיה אינה טמאה אלא מפקידה לפקידה ה"נ בכתם וכ"כ בפ"ג מהלכות מו"מ דין ז' ומש"ה פתב פאן דסגי בבדיקה עצמה ביה"ש דיום ראשון דכיון דבדיקה עצמה ביה"ש דראשון לא מחזקין לה בטומאה למפרע שראתה ביום ראשון אלא מבדיקה ואילך אף לפ"ז א"א להלום הסוגיא דאם פו מאי איכא בין ראיה מרובה לראיה מועטת דאפ"י בראיה מרובה פינו דבדיקה עצמה ביום הראשון ביה"ש לא מחזקין לה בטומאה אלא מבדיקה ואילך וליכא אלא ב' ימים ואי דלא בדיקה עצמה ביה"ש אפילו בראיה מועטת חוששין והרמב"ם עצמו פתב שם לחלק בין רואה ראיה מרובה לראיה מועטת ואחר העיון נ"ל ליישב דס"ל להרמב"ם ז"ל דהיכא שמצאה פתם פגרים אחד ועוד אנו דנין אותו פאלו עכשיו בשעת מציאת הפתם ראתה אע"ג דלטהרות מטמאין למפרע מעל"ע או מפקידה לפקידה מ"מ לענן מנין מי נדתה או מי זיבתה אין אנו חוששין לשמא ראתה פבר וכה"ג אמרינן בראיה ממש דחיישין לטהרות מעל"ע ואפ"ה לענן פתחי נדתה וזיבתה אינו מונה אלא משעה שראתה אבל היכא שראתה פשיעור שני פתמים אמרינן דכתם אחד ראתה עכשיו בשעת מציאתה ואחד ראתה פבר פינו דאיכא פתם אחד מותר ולפ"ז שפיר פתב הרמב"ם דאם בדיקה ביה"ש של יום ראשון דאינה חוששת משום זוב דלמאי נחוש לה וכו' דשמא ראתה פתם אחד ביום אחד והשני אתמול ביה"ש ז"א דכתם השני דנין אותו פאלו עכשיו ראתה ואין אנו מסופקים לשמא ראתה פבר אלא בכתם המותר משיעור פתם אחד ואלו לא מצאה רק פתם אחד אין אנו מסופקים פלל לשמא ראתה לפתם זה פבר אלא אמרינן לענן מי ספירתה השתא היא דחזאי וכן מוכח מן הרב הא"מ שם מ"ש על הרמב"ם שם דין ט"ו שכתב לשיטת הרמב"ם דאמר יומו דלענן מנין לא נ"מ מידי ע"ש ולכאורה תמוה דהא נ"מ טובא דאי לאו דתלינן פתמה בראייתה פאותו יום אם הנה רואה גם למחר היתה ספק זבה דשמא הפתם מאתמול ושתי ראיות בשני ימים שאחריה מצטרפים לכתם ותהיה זבה גדולה וקמ"ל דלא אלא דתלינן פתמה בראייתה א"ו צ"ל דאף אי לא תלינן פתמה בראייתה לא היינו חוששין להפתם שמא מאתמול חזיא ליה ומה דקיי"ל הרואה פתם מקולקלת למנינה הרמב"ם יש לו פירוש אחר וכמ"ש בפירוש המשניות

שם וברי"ש פ"ט דהלכות א"ב ונ"ל שְהַרְמַב"ם הוכיח זה מהא דאמרין ד"ו דרואה פתם אינה מונה אלא משעוה שראתה ובזה יתורץ קושית תוס' שם ד"ה ואינה מונה וכו' ודו"ק.

וכ"מ מהא דג' נשים שישנות במטה אחת דאם בדיקה אחת תוף שיעור נסת של מציאת פתם ומצאה טהורה דהיא טהורה אלמא דאנו דנין לפתם פאלו עתה ראתה בשעת מציאות מיהו הא קשיא למאי דפסק הרמב"ם בהלכות מו"מ דכתם אינה מטמאה אלא עד הפקידה ואם פן בראיה מרובה אמאי טמאה היכא דבדיקה ביה"ש של יום ראשון וכמש"ל וצ"ע גם צ"ע שכתב שם בפ' הג' ל דין ג' ונ"ל וכן מדברי סופרים שכל רואה דם בלא עת נסתה וכל הרואה פתם טמאה למפרע עד כ"ד שעות עכ"ל והוא תמוה דבכתמים קי"ל דטמאה למפרע אפילו יותר מן מעל"ע עד שעת הפיבוס או עד הבדיקה וכמ"ש הוא בעצמו בפ"ג מהלכות מו"מ דין ז' ודחוק לומר דהכא בהלכות א"ב מייירי בכתם על בשורה לפי שאין דרך הפתם להתעכב על בשורה וכמ"ש התוס' ר"פ הרואה מש"ה ס"ל דדי במעל"ע כ"ז דחוק ושום א' ממפרשיו לא העיר בזה: דף נג רש"י ד"ה שלא הפרישה בטירה וכו' וד"ה לא תהא בחזקת טמאה ואינה טובלת לערב כו' אלמא משראתה כה"י בחזקת חזרת רואה.

עכ"ל פתב הרש"ל ונ"ל פירוש שהפרישה בטירה בשחרית אחר שראתה אותו היום וכן פירשו התוספות לקמן בפ' בתרא ועיקר עכ"ל ר"ל דבזה מתורץ קו' התוס' פאן ולקמן דר"י אדר"י אמנם לענ"ד נראה דא"א לומר פן בכוננת רש"י דהא צריכין אנו להבין לתירוצ התוס' דהכא מייירי בשראתה אותו היום ואם פן לכ"ע דהיכא דראתה אותו היום לא מהני בדיקת צהרים א"כ איך קאמר התם רבי טעיתי שלא שאלתי וכו' הא נדאי דלכ"ע לא מהני פיון שראתה אותו היום וכן הק' מהרש"א שם ובע"כ צ"ל פתירוצ המהרש"א דהכי קאמר בראשון טעיתי שלא שאלתי אם מהני בדיקת מנחה דנהי דבדיקת צהרים לא מהני בדיקת מנחה מיהו מהני אבל רש"י שפירש בפ' בתרא ד"ה מי איכא למ"ד והא אפילו רבנו בתראי בשני שלה הוא דקאמר אבל בראשון דהוי פתיחת מעינה ליכא למ"ד דאם בדיקה בצהרים ומצאה טהורה דתהוי הפרישה עכ"ל ואם פן ס"ל לרש"י דסוגיא דהתם מייירי הפל בבדיקת צהרים ואהא מסיק התם אין והתניא אמר רבי וכו' אלמא דר' נמי מתיר אפילו בראשון בבדיקת צהרים והא ליתא דאפילו בשביעי לא מהני בדיקת צהרים לר"י היכא דראתה אותו היום וכ"ש בראשון דעדיין מעינה פתוח וכמ"ש הפוסקים ואיך קאמר טעיתי שלא שאלתי וכו' אדרבה הא מוכח דר"י אית ליה דלא מהני וצ"ע ואין לומר דגם לפי מה שתי' מהרש"א דה"ק רבי בראשון טעיתי שלא שאלתי אם מהני בדיקת מנחה מאי מבעי ליה הא איהו עצמו אמר הכא משמיה דר"י נדה שלא בדיקה עצמה מן המנחה ולמעלה וכו' ולפמ"ש התוספות דמייירי שראתה באותו היום ואפילו הכי מהני בדיקת מנחה ואם פן מאי מבעיא ליה דהא שמיע ליה מר"י דמהני ז"א דיש חילוק בין ז' לראשון וכמ"ש הפוסקים דבראשון עדיין מעינה פתוח משא"כ בשביעי ואם פן אע"ג דשמיע ליה מדר"י דמהני בשביעי הפסקת מנחה אף על גב דראתה באותו יום אפתי איכא למבעי בראשון אם מהני הפסקת מנחה.

ועוד י"ל לפי מה שתיירץ התוספות פאן דאיכא למימר דר"י הכא מייירי בשלא בדיקה פלל ואם פן מספקא ליה לר' דדלמא הא דמהני בדיקת מנחה דווקא היכא שלא הוחזקה

לְרוֹאֵה בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁלֹּא בְּדָקָה אֶבֶל רֵאשׁוֹן דְּנֻדָּי רֵאֲתָה בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם לָא מְהִי אֶפִּילוּ
בְּדִיקַת מְנַחָה וּמ"ש בְּתוֹסְפוֹת הַתָּם בּפ"ב דר"י מְיִירֵי שֶׁרֵאֲתָה בּוֹ הֵינּוּ לְפִי הַמְּסַקְנָא
דְּרַבִּי אֲמַר טְעִיתִי שֶׁלֹּא שֶׁאֲלִתִּי וּא"כ מְהִי בְּדִיקַת מְנַחָה אִפִּי בְּרֵאשׁוֹן מַכ"ש בּוֹ אֶבֶל
מְעִיקְרָא הֵי סִבַּר רַבִּי דר"י מְיִירֵי שֶׁלֹּא בְּדָקָה כָּלֵל מְשׁוּם הֵכִי מְהִי בְּזָה בְּדִיקַת מְנַחָה
וְעֵינָן מ"ש בְּזָה בְּחֻדוֹשֵׁי פּוֹסְקִים סִימָן קצ"ו בַּעַה"י: תוּס' ד"ה וּמָה אֵלּוּ נִדָּה שֶׁלֹּא הַפְּרִישָׁה
וְכו' וּא"ת דפ"ב וְכו' וי"ל דְּהֵתָם מְיִירֵי כְּשֶׁבְּדָקָה יוֹם ב'.

עֵינָן בְּמוֹהֶרמ"ל וְנ"ל יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת מֵאֵי קָאָמַר אֵלּוּ נִדָּה וְכו' שֶׁאֵנִי גַבִּי נִדָּה דְלֹא בְּדָקָה
וְהָכָא לְפִי הַמְּסַקְנָא מְיִירֵי בְּדָקָה עַכ"פ בְּבִין הַשְּׁמֻשׁוֹת דְּרַבִּי יְהוּדָה וּמוֹקְמִינוּ לָהּ בְּחֻזְקַת
טְהוּרָה דְלֹא רֵאֲתָה גַם בְּבַה"ש מ' דר"י וְתִי' וְנ"ל י"ל דְּשֶׁאֵנִי הָכָא דְהָא אַח"כ מְצָאָה פְתָם
א"כ ע"כ נִטְמַאת אַחַר אוֹתָהּ בְּדִיקָה וְכו' לְאַפּוּקֵי לְקָמָן בּפ' בְּתָרָא דְלֹא מְצָאָה עֲצָמָה
טְמָאָה אַח"כ עכ"ל וְדַבְּרִי תְּמוּהִים דְהָא הֵתָם נְמִי מְיִירֵי דְאַח"כ מְצָאָה עֲצָמָה טְמָאָה
כְּדִקְתָּנִי בְּהִדְיָא הֵתָם וְאַחַר הֵימִים מְצָאָה טְמָאָה אֵלּא נִלְפַע"ד דְהָא צְרִיכִין אָנוּ לְהַבִּין
דְלָמָה נִקְטָה וְאַחַר הֵימִים מְצָאָה טְמָאָה וְלֹא נִקְטָה וְלִמְחַרְתּוֹ מְצָאָה עֲצָמָה טְמָאָה א"ו דְּדוֹקָא
אַחַר הֵימִים נִמְצָאת טְמָאָה הֵרִי זֹו בְּחֻזְקַת טְהוּרָה דְכִינּוּן שֶׁהוּא אַחַר מַעַל"ע דְלֹא הִתְחַמְרִי
בְּרוּאָה שֶׁתְּטַמֵּא לְמַפְרַע אֵלּא מַעַל"ע אֶבֶל אִם נִמְצָא טְמָאָה לְמַחְרָתוֹ כִּינּוּן שֶׁהוּא עֲדִינּוּן תּוֹךְ
מַעַל"ע לְבְּדִיקְתָּהּ מְטַמְּאִינוּ לָהּ מְפִקִידָה וְחִיּוּשִׁינוּ שְׁמָא אַח"כ רֵאֲתָה מִיָּד עִם
סִילּוּק יְדֵיהּ וְכֻדָּא' הֵתָם בְּהִדְיָא בְּמַחְמִיתִין וּמְטַמְּאָה מַעַל"ע וְכו' וְאֵע"ג דְלְרַבָּא קָאֵי אַרִישׁ
פִּירְקִין כְּדָא' הֵתָם מ"מ אִין זֶה אֵלּא דְרַף דְחִי' וְא"כ ה"נ דְּנָהִי בְּדָקָה בְּבִיהַ"ש מ' דר"י
מ"מ חִיּוּשִׁינוּ שְׁמָא רֵאֲתָה מִיָּד אַח"כ דְּגַבִּי פְתָמִים מְטַמְּאָה לְמַפְרַע אֶפִּילוּ בְּיוֹתֵר מִן מַעַל"ע
וְלִשְׁיטַת רַש"י אֶפִּילוּ יוֹתֵר מְפִקִידָה לְפִקִידָה דְּדוֹקָא גַבִּי רוּאָה מְהִי מְפִקִידָה לְפִקִידָה דְּמִן
הַדִּין אִין לָהּ לְטְמָאָה אֵלּא מְשַׁעַת רֵאֲיָה וְאֵילָף וְכַמ"ש הַר"י קוֹרְקֵס הֵבִיאֵוּ בַכ"מ פ"ג
הַלְכוֹת מו"מ מִשְׁא"כ בְּכַתְּמִים דְלֹא מְהִי אֶפִּילוּ בְּדִיקָה לְטְהָרָה לְמַפְרַע הֵגַם שֶׁפְתַבְתִּי
לְעֵיל בְּשֵׁם הַרְמַב"ם דס"ל דְּאֵף בְּכַתְּמִים מְהִי בְּדִיקָה לְטְהָרָה לְמַפְרַע קוֹדָם הַבְּדִיקָה מ"מ
מִפִּירַש"י נִרְאָה דְלֹא ס"ל כֵּן וְכַמְש"ל דְּמַש"ה בְּעֵי בְּדִיקָה בַב' בַּה"ש וּמ"מ אֵלִיבָא דַכ"ע
לֹא מְהִי מַעַל"ע גַבִּי פְתָמִים וְכַמְש"ל וְמַש"ה חִיּוּשִׁינוּ שְׁמָא מִיָּד אַחַר בִּיהַ"ש מ' דר' יְהוּדָה
רֵאֲתָה בְּבִיהַ"ש דר"י וְעֵינָן הֵיטְב: ע"ב תוּס' ד"ה עֲצָמָה וְקֻדְשִׁים.

מ"ש תוֹסְפוֹת בְּדִיבּוּר זֶה לֹא עֲמֻדְתִּי עַל פְּנוֹנְתָם מ"ש וְנ"ל וְע"ק לְרַשְׁבִּי"א וְכו' דְהָא אִיהוּ
גוֹפָא אֲמַר בְּסֻמוּף דְתוֹלָה בְּרֵאֲיוֹת יוֹמוֹ אֶבֶל פְתָם שְׁנַמְצָא בְּיוֹם שֶׁלְפָנֵי הַרְאִיָּה טְמָאָה
לְמַפְרַע וּמְקוֹלְקֵלֵת לְמַגִּינָה מְשַׁעַת כִּיבוּס וְכו' וְאִיף אֶפְשָׁר לוֹמַר דְטְמָאָה לְמַפְרַע עַד שְׁעַת
הַכִּיבוּס הָא אֲמַר רַשְׁבִּי"א שֶׁלֹּא יָהּ פְתָמָה חֲמוּר מְרֵאֲיָתָה וְאִינָה מְטַמְּאָה לְמַפְרַע יוֹתֵר מִן
מַעַל"ע וְאִי מַה דְסִימָנוּ עַד שְׁעַת הַכִּיבוּס לֹא קָאֵי אֵלּא עַל מְקוֹלְקֵלֵת לְמַגִּינָה וְלֹא עַל
טוֹמְאָה דְלְמַפְרַע מְשׁוּם דְאִינָה טְמָאָה אֵלּא מַעַל"ע ק' לָמָה נִקְטוּ כָּלֵל טוֹמְאָה דְלְמַפְרַע
בְּלִשׁוֹנָם וְהוֹכִיחוּ מְהָא דְלְקָמָן תִּיפּוּק לִיָּה דְהָא מוֹכַח מְדַאֲמַר שֶׁלֹּא יָהּ פְתָמָה חֲמוּר
מְרֵאֲיָה דְמְשַׁמַּע אֶבֶל קַל מְרֵאֲיָה נְמִי לֹא.

תו' ק' מ"ש ע"י רֵאֲיָה דְהַשְׁתָּא וְכַתָּם דְאַתְמוּל וְכו' הָא לְרַבִּי נְמִי מְקוֹלְקֵלֵת בְּהֵכִי וְכַמ"ש
הַתוּס' לְקָמָן וְתו' מ"ש אַכְתִּי פְתָמָה חֲמוּר וְכו' וְכ' הַמְהַרְש"א שֶׁסְמַכּוּ עֲצָמָן מְדָלָא פְּלִיג
רַשְׁבִּי"א אֶבְרִיָּתָא דְלְעֵיל דְרַף ו' ק' דְמִן הַבְּרִיָּתָא אִין הִכְרַח דְאֵף אִם אִין הַפְתָּם מְטַמֵּא

למפרע מ"מ היא מקולקלת אם תראה אח"כ א"י למנות פתחי נדתה אם מן הפתם אם מן הראיה דשמה הפתם מעלמא אתי גם לא ידעתי למה לא מייתי המהרש"א ממתני דף נ"ב ע"ב הרואה פתם ה"ז מקולקלת וכו': גם מ"ש המהרש"א בא"ד לא זכיתי להבין דבריו שכ' דהתוס' הוכיחו דלרשב"א מקולקלת למנינה למפרע מעל"ע מהא דקאמר רבי שאני מתקנה והוא מעונותה דע"כ העיוות הוא לענן מקולקלות למנינה לרשב"א מעל"ע למפרע דאי לתרומה וקדשים אדרבה רבי מעונותה טפי לר"ל דאמר והוא שבדקוה וכו' עכ"ד לא ידעתי מה אלא מאי איכא הכא דאף אי נימא דרשב"א מקלקלה למנינה מעל"ע למפרע אפתי ק' דהא רבי מקלקלה טפי למנינה היכא דלא בדקה לר"ל או לר"י היכא דלא בדקה כלל שרבי מקלקלה עד שעת הפיבוס לר"ל או עד שעת הבדיקה לר"י משא"כ לרשב"א אינה מקולקלת רק מעל"ע למפרע וצ"ל דס"ל דהא דפליגי ר"י ור"ל היינו לטהרות אבל לבעלה לעולם תולין ואין לדבריו הכרח ועוד ק' מאי שייטא פלוגתא דרבי ורשב"א דפליגי בכתמים דעלמא להו פלוגתא דתולין פתמה בראיתה ורבי לא קאמר אלא בהו פלוגתא דתולין פתם בראיה בהא נראין דברי מדבריו: רש"י ד"ה הוא מתקן הלכותיה לידי זיבה וכו' ואף להקל ולטבול ליל שביעי לכתמה.

עכ"ל גם פאן הקשה הרמב"ן בחדושי דאיה אפשר למנות זו ימים מפתמה הא מדאורייתא טהורה מעלי' היא פיון דחזינא בלא הרגשה ועיין מ"ש לעיל דף נ"ב ע"ב בכוננת רש"י וכן צ"ל נמי פאן: בא"ד ונמצא רבי מחמיר לענין זיבה וכו'.

עכ"ל אע"ג דאם ראתה אח"כ בי"ו וי"ז וי"ח לראיה לר"א הוי זבה גדולה אבל לרבי דמונה מפתמה א"כ מה שראתה בי"ח לראיתה הוא י"ט לראית פתמה ונעשה תחלת נדה וא"כ רבי מיכל טפי דא"צ ז"נ י"ל פיון דלר"א נמי איכא לאשפוחי קולא במה דלא תלינו טפי מסתברא שלא לתלות ולהשוות המדה בין לקולא ובין לחומרא דלעולם לא תלינו ועוד י"ל דבשלמא חומרא דאתיא מפת ראיה דנדה מן הדין הוא להחמיר אבל לרבי אתיא החומרא מפת הפתם מה שאינו בדין להחמיר ע"י מציאת הפתם דעיקרו אינו אלא מדברבן וצ"ע: תוס' ד"ה שהוא מתקן הלכותיה וכו' ונראה כפר"ח וכו'.

יש לדקדק הא זימנין דלרשב"א אינה מתוקנת ורבי מתקן הלכותיה לידי זיבה דהא היכא דראתה אתמול ראי' מרובה כב' גריסין ועוד וא"כ לרשב"א מספיקא היא זבה גדולה דדלמא הפתם ראתה בב' ימים דהא רשב"א ס"ל דהפתם של אתמול מטמא למפרע מעל"ע וא"כ איכא למיחש שמה חצי הפתם ראתה אתמול קודם יום המציאה וחצי ראתה ביום המציאה ועכשיו ראתה ממש ביום ג' הרי ג' ימים רצופים משא"כ לרבי דתולה פתמה בראיתה ואינה מטמאה למפרע וליכא אלא ב' ראיות וא"ל דר' ס"ל פתכמים לעיל דפליגי על ר"מ וס"ל דאין בכתמים משום זוב ז"א דהא מוכח שם דף נ"ג דרבי ס"ל דיש בכתמים משום זוב דאמר נראין כו' מיהו בלא"ה כ' תוס' ומיהו כו' ר"ש מחמיר: ועיין חדושי הר"ן והרמב"ן פי' אחר מפי' תוס' בדבור שהוא מתקן הלכותיה: תוס' ד"ה צריכה הפסק טהרה ותו אדרבה מדקאמר ר"י אע"פ שלא בדקה בשביעי לכתמה טובלת לערב וכו'.

עכ"ל לא ידעתי מאין למדו זה מפירוש רש"י דלר"י אע"פ שלא בדקה בשביעי דטובלת לערב דרש"י לא קאמר אלא דר"י ס"ל אע"פ שלא בדקה בשביעי נמי תולה פתמה

בְּרֵאשִׁיתָהּ דָּלָא בְּגִילוּי דְעֵתָהּ תְּלִיא מְלִתָּא וְלֹא מְפָסִיד בְּהִכִּי אָבֵל שְׁתָּהּ טוֹבְלַת בְּשִׁבְעֵי לְעָרְב לַכ"ע אֵינָה טוֹבְלַת וְכ"מ לְשׁוֹן רַש"י ז"ל וְאֶפְשָׁר לֹמַר דְּמ"מ קו' הַתּוֹס' מִנ"ל לְמִפְשֵׁט דְלָמָא בְּהָא פְּלִיגֵי ר"י וְר"ל דְר"י ס"ל דַּא"צ בְּדִיקָה מִש"ה ס"ל אַע"פ שְׁלֹא בְּדִיקָה תּוֹלָה הַפְּתָם בְּרֵאשִׁיתָהּ וְלֹר"ל בְּעֵי בְּדִיקָה מִש"ה אֵיכָּא גִילוּי דְעֵת ע"י בְּדִיקָתָהּ וְלַכ"ע בְּגִילוּי דְעֵתָהּ תְּלִיא: מ"ש הַמְהַרְשֵׁ"א בְּדַבּוּר תּוֹס' הַנ"ל צְרִיכָה הַפְּסֵק טְהָרָה שְׁפָתַב דַּא"ל דְּכֹלֵי הָאֵי לֹא הֵנִי פְּלִיג ר"י אַר"ל מִשׁוּם דְּהֵנִי פְּלוּגְתָּא רְחוּקָה הָא א"ל דְּקֶאֱמַר ר"ל וְהוּא שְׁבִדְקָה אִפִּי יֵשׁ מִעַל"ע וְכו' אֶלָּא ר"ל דְּמִסְתַּבֵּר לִיהָ לְתַלְמוּדָא דְכֹלֵי הָאֵי וְכו' עַכ"ל לֹא יַדְעָתִי פְּנוּנְתוֹ דְהָא דְקֶאֱמַר מְפָלֵל דְכַתְּמִים וְכו' הִיא מְדַבְּרֵי ר"ז דְּמַבְעֵי לִיהָ מְעִיקְרָא אַם צְרִיכָה הַפְּסֵק טְהָרָה אוֹ לֹא וְא"כ מְעִיקְרָא מֵאֵי קָסְבַר דְּמַבְעֵי לִיהָ לְבַסּוּף אַמְאֵי פְּשִׁטָּא לִיהָ דְר"י לֹא פְּלִיג פְּנִלֵי הָאֵי הָא אִיהוּ גּוּפָא מְסַפְקָא לִיהָ בְּהָא מְעִיקְרָא א"כ דְלָמָא הַשְׁתָּא נְמִי אַף דְשָׁמַע לְהָא דְר"ל וְר"י אֶפְתִּי א"ל דְר"ל דְּאֶמַר וְהוּא שְׁבִדְקָה ר"ל אִפִּי יֵשׁ מִעַל"ע בֵּין בְּדִיקָה לְמַצִּיאַת הַפְּתָם וְר"י ס"ל דְּלֹא בְּעֵי בְּדִיקָה פְּלֵל דְהָא ע"כ הָא דְבַעֵי ר"ז מַר"א אֵי בְּעֵי הַפְּסֵק טְהָרָה ר"ל בֵּין פְּיָבוּס לְמַצִּיאַת הַפְּתָם אִפִּי יֵשׁ יוֹתֵר מִן מִעַל"ע דַּא"ל הָא דְבַעֵי ר"ז הֵינְנוּ דְנוֹקָא צְרִיכָה הַפְּסֵק טְהָרָה תּוֹף מִעַל"ע דְּנוֹקָא אָבֵל בְּלֹא בְּדִיקָה פְּלֵל פְּשִׁטָּא לִיהָ דְלֹא תְּלִינּוּ לְרַבֵּי דַא"כ אֵיף קֶאֱמַר מְפָלֵל דְכַתְּמִים צְרִיכָה הַפְּסֵק טְהָרָה אֲדַרְבָּה הָא ר"י לֹא בְּעֵי הַפְּסֵק טְהָרָה תּוֹף מִעַל"ע וְכַמוֹ שֶׁהָק' תּוֹסְפוֹת לְפִירִש"י וְלַעֲד"נ דַּה"פ מְדַאֲמַר ר"ל וְהוּא שְׁבִדְקָה וְלֹא קֶאֱמַר וְהוּא שְׁהַפְּסִיקָה בְּטְהָרָה מִשְׁמַע תּוֹף מִעַל"ע מִיַּרְי שְׁהוּא תְּקַנַּת חֻקִּים שְׁתִּיבְדַק שַׁא"א מִעַל"ע בְּלֹא בְּדִיקָה אַחַת וְכַדְלַעִיל דְּף ד' ע"ב וּמִעֵתָהּ דְבַרֵּי הַתּוֹסְפוֹת כְּפִשְׁטִיָּה דְכֹלֵי הָאֵי לֹא הֵנִי פְּלִיג ר"י אַר"ל מִשׁוּם דְּהֵנִי פְּלוּגְתָּא רְחוּקָה: דְּף נַד תּוֹס' ד"ה תְּשַׁמֵּשׁ בְּשִׁיתְסַר.

עֵינֵי בְּב"י ס' קפ"ג מ"ש עַל הַסְּמ"ג וְדַבְּרֵי תְּמוּהִים וְכַבֵּר הַשִּׁיגוֹ הַב"ח שֶׁם דַּה"פ בְּסִמָּ"ג אָבֵל אַם רְאֵתָהּ יוֹם י' וִי"א שְׁעַכְשָׁיו פְּלוּ יְמֵי זִיבָה וּמִתְחִילִין יְמֵי הַנְּדָה צְרִיכָה שְׁיִמּוֹר יוֹם י"ב מִן הַתּוֹרָה וִי"א מַד"ס מֵאַחַר שְׁעָבְרוּ יְמֵי הַזִּיבָה וְר"ל דְּלַר"ש אִפִּי לַר"י לֹא אָסַר יוֹם י"ב מִן הַתּוֹרָה אֶלָּא מַד"ס בֵּינוּ שְׁפָכְרָ עָבְרוּ יְמֵי הַזִּיבָה וִי"א דְצְרִיכָה שְׁיִמּוֹר מִן הַתּוֹרָה לַר"י בְּיוֹם י"ב אַע"ג שְׁעָבְרוּ יְמֵי הַזִּיבָה וְהֵינְנוּ כְּשִׁנּוּי' דְר"א ע"כ דְבַרֵּי הַב"ח גַּם י"ל דְּהִנְהוּ תְּרֵי י"א מְסַפְקָא לְהוּ בְּדַר"א וְאַלְיָבָא דְר"י אֵי מְדַאֲרֵינִי קֶאֱמַר דְעֵשִׂירֵי בְּעֵי שְׁיִמּוֹר אוֹ מְדַרְבְּנֵן קֶאֱמַר בֵּינוּ שְׁפָכְרָ עָבְרוּ יְמֵי הַזִּיבָה וְאֵע"ג שְׁהַתּוֹס' פִּירְשׁוּ דְלַר"א אֲלִיבָא דְר"י בְּעֵי שְׁיִמּוֹר מְדַאֲרֵינִי מ"מ אֵין זֶה מְנוֹכַרְח מְשִׁנּוּיָא דְר"א וְמ"ש הַתּוֹס' כֵּן הֵינְנוּ פְּדִי לִישָׁב פִּירוּשָׁם דְלַקְמֵן וְכַמ"ש הַמְהַרְשֵׁ"א ז"ל אָבֵל לְפִירִש"י אֵין זֶה מְנוֹכַרְח דַּא"ל דְר"א אִפִּי לַר"י מְדַרְבְּנֵן קֶאֱמַר: גַּמ' ב' יְמִים טְמֵאִים וְכו' יְמִים טְהוֹרִים מְשַׁמְשֵׁת וְכו'.

דְבַרֵּי הַרְמַב"ם ז"ל נִפְלְאוּ בְּזֶה וְדַרְכּוֹ נִסְתַּרָה מִמֶּנִּי שְׁגַם הוּא ז"ל כְּתַב לְהִנְהוּ פְּסָקֵי הַלְכוֹת דְּאִיתְמַר בְּש"ס פָּאן וּפְסֵק כֵּן בַּפ"ז מִהַלְכוֹת א"ב וְאִיהוּ ז"ל ס"ל דְּאִשָּׁה מִיוֹם שְׁרָאֵתָהּ בְּפַעַם א' אוֹ מַעַת שְׁקַבְעָה נְסַת לְעוֹלָם הִיא מוֹנָה ז' יְמֵי נְדָה וִי"א יְמֵי זִיבָה וְאַחֲרֵי יְמֵי נְדָה וִימֵי זִיבָה עַד שְׁתַּלְד אוֹ עַד שְׁתַּמּוֹת אוֹ עַד שְׁתַּקְבַּע נְסַת לְיוֹם אַחַר בֵּין רְאֵתָהּ בְּהֵם וּבֵין לֹא רְאֵתָהּ בְּהֵם וְאֵע"פ שְׁלֹא הָיָה לָהּ ז"נ לְזִיבְתָהּ חוּזְרַת לִימֵי נְדָתָה וְסוּפְרַת פְּסָדֵר הִזָּה וְכַמְבּוֹאֲר מְדַבְּרֵי בַּפ"ו מִהַלְכוֹת אֵלוּ וְעֵינֵן בַּמ"מ גַּם פְּסֵק בַּפ"ז מִהַלְכוֹת אֵלוּ דִּי"א לִימֵי לִידְתָהּ וִימֵי נְדָתָה אַם לֹא רְאֵתָהּ בְּהֵן דָּם הָרִי אֵלוּ עוֹלִין לְסְפִירַת ז"נ וְאֵם רְאֵתָהּ

בהן דם אין עולין לה ימי הראיה ולא סותרין כה"י אלא משלמת על הימים שספרה פשיפסוק הדם שאינו סותר הפל אלא ראיה של זוב אבל אלו סותרין יומן בלבד עכ"ל ומעתה קשה האיד העתיק להלכה דברי הש"ס בראתה ב' ימים טמאים וב' ימים טהורים משמשת ח' י"ב י"ו כ' דהא לדעתו כ"ז שלא קבעה נסת א"כ לעולם מתחלת הראיה מנינו לה ימי נדה וימי זיבה בחזרת חלילה הן אם ראתה או לא ראתה א"כ בהיקף השני בתחלתה פשראתה היא ביום ג' לנדתה וביום י"ז להיקף השני פשראתה היא תחלת נדה ואיד אפשר להשתמש בהיקף השני ביום כ' שהוא יום ד' לראית נדתה ביום י"ז וא"ל דהרמב"ם מפרש דהא דאמרנו משמשת כ' היינו דוקא בהיקף הראשון דזו דוסק גדול דמשמעות הש"ס לאשמוענו דין האשה הזאת איד תתנהג כל ימים וא"כ למה לא פירש מה תעשה בשאר הקפים ותו דהרמב"ם עצמו מפרש גבי ז' ימים טמאים וז' ימים טהורים דמשמשת רביע ימים דהיינו לעולם כל ימים ועכ"ז לא קנים מה שצאמר בש"ס מתוך כ"ח וכמ"ש הרמב"ן והר"ן ואי ס"ד דאפשר לפרש דוקא הראשון הדין פן ומשאר היקפים לא מיירי הש"ס לא הנה צריך לדוסק פירושו.

ולפי דעתו בהיקף פעם ג' נמי אינה משמשת רק ח' י"ב י"ו כ' פמו בהיקף השני כי בהיקף השני מתחילין ימי נדתה לשיטתו ביום ט"ו כי לעולם בכל היקף מתקרב ימי נדתה מהיקף שלפניו ב' ימים ד"מ בהיקף הראשון מתחילין ימי נדתה בי"ט בו אע"פ שלא ראתה ובהיקף הב' מתחילין ימי נדתה בי"ז בו ובהיקף הג' בט"ו בו וכן לעולם ואינה חוזרת למשפט היקף הראשון רק אחר ח' היקפים מעשרים יום נאז היא חוזרת למשפט הראשון שפותרת לשמש ח' י"ב י"ו כ' וצ"ע: שם ל"ה ימים טמאים.

דין זה גם לשיטת הרמב"ם נחא דא"א לה לספור ז"נ: שם ד' ימים טמאים. וכן פי' הרמב"ם ז"ל שם גם בזה יש להפליא לפי מה שפסק הוא ז"ל ונהבאתי לעיל דימי נדה שראתה בהן אינו סותרין ואין עולין ותתחיל למנות ז"נ משפסק הדם אפי' תוף ימי נדתה א"כ קשה למה אינה משמשת לעולם הא איכא לאשכוחי שתשמש עוד דהא לשיטתו אע"פ שלא ספרה ז"נ לזיבתה אפ"ה מתחילין ימי נדה וכמו שהוכיח המ"מ בפ"ז מהלכות אלו מדבריו וא"כ מתחלת ראיתה לעולם חשבינו י"ח ימים לימי נדה וימי זיבה נא"כ חוזרת לתחלת נדה וחוזרת חלילה בכל ח"י ימים וא"כ אם נעשה היקפים מח' ימים ואשה זו שראתה לעולם ד' טמאים וד' טהורים וא"כ היקף הראשון מסיים בשני ימים טמאים והיקף השני מתחיל בב' ימים טמאים וב' ימים טהורים והיקף השלישי מתחיל בד' ימים טהורים ומסיים בשני ימים טהורים והיקף הרביעי מתחיל בשני ימים טהורים וא"כ ד' ימים טמאים שאחריהם ב' ימים טהורים הנה בתוף ימי נדה שגרי מתחלת כל היקף מתחילין ימי נדה לדעתו וימי נדה שראתה בהם אינה סותרת וא"כ ד' ימים טהורים שאחר ד' ימים טמאים שבהיקף ד' הנה משלימים לימי טהורים שהנה לה לפני ראיתה ונהי דצריך אתה להשלים ג' ימים לימי נדתה שראתה בהם מ"מ ברביעי מיהו תשמש וכה"ג בהיקף החמישי מתחילין בד' ימים טמאים פמו בפעם הראשון וא"כ תוכל לשמש יום א' ולעולם בכל ד' היקפים מן י"ח יום תוכל לשמש בהיקף הראשון ובהיקף ד' פ"א וכה"ג בחזרת חלילה כל ימים וצ"ע.

ותו היתה רואה ה' ימים וכו' וכ"כ הרמב"ם משמשת ג' ימים הסמוכים לנדתה ושוב אינה משמשת לעולם עכ"ל גם בזה קשה פנ"ל אם נעשה הקפיים בכל הקוף ח"י ימים שהיקוף הראשון מסיים בג' ימים טהורים והיקוף הב' מתחיל בב' ימים טהורים וא"כ איכא חמשה ימים טהורים וחמשה ימים טמאים שאח"כ פולם בימי נדתה הם ואינן עולין ואינן סותרין וא"כ החמשה ימים טהורים שאח"כ שנים מהם משלימים לראית נדתה ועולין לספירת ז"נ ולהשלים עם החמשה ימים הראשונים דהיינו ג' בסוף הראשון וב' בתחלת הקוף השני וא"כ בג' ימים טהורים שאח"כ תשמש ואיך כ' ושוב אינה משמשת לעולם ובכל ימיה בכל חמשה הקפיים מי"ח יום תוכל לשמש בהיקוף הראשון ובהיקוף השני כיצד היקוף השני מסיים ביום א' טהור ונמצא היקוף השלישי מתחיל בז' ימים טהורים ובחמשה ימים טמאים שאח"כ ג' מהם שייך לנדתה וב' לזיבה וא"כ הוא סותר ספירה הראשונה ואינה יכולה לשמש בכל ההיקוף הזה וההיקוף הג' מסיים בד' ימים טמאים וההיקוף הד' מתחיל ביום א' טמא ואח"כ חמשה ימים טהורים נמצא פבר עברו ששה לנדתה ואח"כ חמשה ימים טמאים היום הראשון מן ה' הטמאים שייך לנדתה והשאר לזיבתה וג"כ אינה יכולה לשמש בהיקוף הזה והוא מסיים בב' ימים טמאים והיקוף החמישי מתחיל בג' ימים טמאים וגם בהיקוף הזה א"י לשמש והוא מסיים בחמשה ימים טהורים והיקוף הששי מתחיל בחמשה ימים טמאים כמו בפעם הראשון ובהיקוף הזה תוכל לשמש משום דחמשה טמאים בימי נדתה הם ואינן סותרות ומצטרפין הנקיים הראשונים לשנים ולעולם בכל חמשה הקפיים תוכל לשמש היקוף הראשון והשני תו כ' היתה רואה ששה ימים טמאים וששה ימים טהורים משמשת בחמשה ימים הסמוכים לנדתה ושוב אינה משמשת לעולם גם כאן קשה אם נעשה כל ימים הקפיים מח' ימים נמצא ההיקוף הראשון מסיים בששה טמאים והיקוף השני מתחיל בששה טהורים ומסיים בששה טהורים והיקוף השלישי מתחיל בששה טמאים והמה בימי נדתה ואינן סותרים לששה ראשונים שבסוף היקוף ב' ובששה טהורים שאח"כ יום הראשון יתנה להשלמת ימי נדתה וגם לתשלום ז"נ עם ששה טהורים שבסוף היקוף ב' ותשמש בה' ימים טהורים וכן כל ימיה אימתי שמתחיל ההיקוף בששה ימים תשמש ולמה כ' שוב אינה משמשת לעולם ולזה העירני בני ר' משה.

ולכאורה אפשר לומר דכוננת הרמב"ם במ"ש גבי ד' ימים טמאים משמשת יום א' אחר נדתה היינו בכל פעם שאירע שיום א' טהור חל לאחר ספירת ז' ימי נדתה משמשת בו וזולת זה אסורה לעולם ולפיכך תוכל לשמש בהיקוף הראשון ובהיקוף י"ח וכה"ג גבי חמשה ימים טמאים שכ' משמשת בג' הסמוכים לנדתה היינו כל אימת שחל ג' ימי טהרה לאחר ימי נדתה ומש"ה תוכל לשמש בכל חמשה הקפיים בהיקוף הראשון ובב' וכה"ג בששה ימים טמאים משמשת ג"כ כל אימת שחל חמשה ימים טהורים אחר השלמת ימי נדתה ומשמשת ושוב אינה משמשת לעולם לא בא אלא למעט אם אינו חל בכה"ג.

אף עדיין הא דב' ימים טמאים עדיין במ"ע ולא נתיישב בזה ותמי' על אחד ממפרשיי שלא העיר בזה והרמב"ן והר"ן לא השיגו אלא בהא דשבעה ימים טמאים שמשמשת רביעי דלשיטת הרמב"ם לא הוי לעולם מתוך כ"ח אבל בשאר דינים לא תפסו תו יש לדקדק בלשון הרמב"ם ז"ל שגבי חמשה ימים כתב משמשת ג' הסמוכים לנדתה ולא כ' בתחלה וגבי ששה ימים כ' משמשת בחמשה ימים הסמוכים לנדתה בתחלה וצ"ע.

תו קשׁיָא לי לְשׁיטת הַרְמַב"ם ו"ל דס"ל בְּאַשְׁה שְׁאִין לֵה נֶסֶת הִיא מוֹנֶה מְרַאֲיָה רַאשׁוֹנָה שְׁלֵה יָמֵי נְדוּת וְיָמֵי זִיבוּת כָּל יָמֶיהָ בְּחוֹזְרֵת חֲלִילָה וּבְאַשְׁה שְׁיִישׁ לֵה נֶסֶת מַעַת שְׁקַבְעָה לְוֹסְתָה א"כ הָא דְתַנּוּן בְּמִתְנִיתִין דְּרַב נ"ב הָרֹאֶה פְתָם מְקוֹלְקֵלֵת לְמַנְיָנָה וּפְסָקָה נְמִי הַרְמַב"ם בַּפ"ט מְהַלְכוֹת אֵלוּ וּלְשׁיטת הַרְמַב"ם לְאִיזָה עֲנִין הִיא מְקוֹלְקֵלֵת דְּהָא לְעוֹלָם הִיא מוֹנֶה ז' יָמִים נְדָה וי"א יָמֵי זִיבָה וְאִי דר"ל דְּמְקוֹלְקֵלֵת לְמַנְיָנָה מְשׁוּם הַכְּתָם דְּלֹא יִדְעָה אִי בִימֵי נְדָתָה רְאָתָה הַפְתָּם מְגוּפָה נְסָגִי בּו' יָמִים אַע"פ שְׁאִינָן נְקִיִּים אוֹ בִימֵי זִיבָתָה רְאָתָה ג"פ וְצָרִיכָה ז"נ הָא הֵךְ הוּא סִפָּא דְּמִתְנִי חוֹשְׁשֵׁת מְשׁוּם זׁב דְּבְרַאֲיָה מְרַנְבָה חוֹשְׁשֵׁת לְזִיבָה וּפְסָקָה הַרְמַב"ם שָׁם בַּפ' הַנּוּ' וּלְפִירֵשׁ"י נִיחָא הַכֵּל.

שׁוּב רְאִיתִי בְּשׁו"ת רמ"ע סי' כ"ד שְׁהַרְגִישׁ בְּקִצַּת קו' שְׁהַקְשִׁיתִי וּכ' לִיִּישׁב וְעִי"ש וְאִין לְהַאֲרִיף בְּזֶה וּכְמ"ש בְּתִשׁוּבָה הַנ"ל שְׁהוּא נִגְדַּךְ כָּל הַפּוֹסְקִים: וְעִינָן בְּהַרְמַב"ם פ"ח דִּי"ז עַד סוּף הַפְּרָק בְּדִינֵי טוּעָה שְׁכ' הַמ"מ שָׁם דס"ל לְהַרְמַב"ם דְּחֻכְמִים דְּנוּ אוֹתָהּ כְּעוֹקְרַת וְסָתָה וְקַבְעָה לְיוֹם אַחַר כָּאֵן י"ל בְּאַשְׁה שְׁרַאָתָה ב' יָמִים טְמֵאִים וּב' יָמִים טְהוֹרִים שְׁלֹא תַחֲזוֹר לִימֵי נְדָתָה כ"א כ"פ אַחַר הַיָּקָר כ' וְעִדְיָן צְרִיף תַּלְמוּד וְעִיוֹן: פְּרָק שְׁבִיעֵי שָׁם גַּמ' מִנְה"מ וּפִירֵשׁ"י דָּדָם נְדָה מְטַמָּא מְגַעוּ וּמְשָׂאוּ עַכ"ל.

וְלְכַאוּרָה הוּא שְׁפַת יְתָר בְּמָה שְׁפִי דְקו' הַמַּק' הִיָּה נְמִי עַל מְשָׂאוּ דְלָמָּא אַף עַל מְגַע לְחוֹדָא נְמִי קְשִׁיָּא לִיָּה וּנ"ל דְּקְשִׁיָּא לִיָּה לְרִשׁ"י לְמֵאִי דְקִינִימָא לֵן דְּמַקּוֹר מְקוּמוּ טְמֵא וְכַתְּבַת הַתּוֹסְפוֹת לְעִיל דְּרַב ט"ז דְּהוּא הִלְכָה לַמ"מ וְכֵן כְּתַב הַרְמַב"ם וְהָר"ן בְּחִידוּשֵׁיהֶם וְאֵם כֵּן מֵאִי קְשִׁיָּא לִיָּה לְהַש"ס הִכָּא הָא הַלַּמ"מ הוּא דְמַקּוֹר מְקוּמוּ טְמֵא לְכָף פִּירֵשׁ רִשׁ"י דְעֵיקָר קוֹשְׁיַת הַש"ס הִיא עַל מְשָׂאוּ וּלְפ"ז י"ל דְּהַלַּמ"מ לֹא הָוִי אֱלָא עַל טוֹמְאָת מְגַע וּכ"מ מְפִירֵשׁ"י לְעִיל הַגַּם דְּמִפִּירוּשׁ הַתּוֹס' לְקַמְן דְּרַב ע"א ד"ה מְק"מ טְמֵא וּכּו' מְשַׁמַּע דְּהַלְכָתָא הָוִי אִפִּי לְטַמָּא בְּמִשְׂא מ"מ י"ל דְּרִשׁ"י לֹא ס"ל הִכִּי וּא"ל דַּמְנ"ל לְהַמְק' לְהַקְשׁוֹת דְּלָמָּא בְּאַמַּת אִינָה מְטַמָּאָה ד"נ אֱלָא בְּמַגַּע וּמְכַח הַלְכָתָא וִי"ל דְּדִיִּיק מְדַקְתְּנִי בְּמִתְנִי ד"נ וְקְשִׁיָּא לִיָּה מֵאִי אִירִיא ד"נ הָא אִפִּי מְרַאוֹת הַטְהוֹרִים הַיּוֹצְאִים מִן הַמְקוֹר טְמֵאִים טוֹמְאָת מְגַע א"ו דְּבְמִשְׂא מִיָּרִי מִתְנִי וְעִי"ל דַּאע"ג דְּהַלְכָתָא הוּא דְמַק"מ טְמֵא אַף לְמִשְׂא מ"מ עֵיקָר הַלְכָתָא לֹא נֶאֱמַר בְּהַדְיָא שְׁמַק"מ טְמֵא בְּמַגַּע אֱלָא כֹּף נֶאֱמַר שְׁמַק"מ יְטַמָּא כְּמוֹ דָּם נְדָה עֲצָמוּ וּא"כ צְרִיכִין לְקַרָּא לַד"נ דְּמְטַמָּא בְּמַגַּע וּבְמִשְׂא וּמִינָהּ יִדְעִינוּ לְכָל מַה שְׁיּוֹצֵא מִן הַמְקוֹר דְּמְטַמָּא בְּמַגַּע וּבְמִשְׂא וּבְהִכִּי נִיחָא הַרְמַב"ם שְׁהַבִּיא לְהָךְ קְרָא וְהַדְוָה וּגו' בַּפ"א מְהַלְכוֹת מו"מ דָּדָם נְדָה מְטַמָּא אַע"ג דס"ל דְּמַק"מ טְמֵא וּא"כ כָּל מַה שְׁיּוֹצֵא מִן הַמְקוֹר טְמֵא וּמֵאִי אִרִּיא ד"נ וּלְפַמ"ש נִיחָא דְּהַשְׁתָּא דְּאִיכָּא קְרָא לַד"נ דְּמְטַמָּא בְּמַגַּע וּבְמִשְׂא מִינָהּ יִדְעִינוּ ה"ה לְשַׁאָר הַיּוֹצֵא מִן הַמְקוֹר דְּהִכִּי הָוִי הַהַלְכָתָא שְׁיִהְיֶה כְּמוֹ ד"נ וּכ"כ הַרְמַב"ם לְהַדְיָא שָׁם דִּין ט' לְעֲנִין דָּם שְׁיִצָּא דְרַב הַדּוֹפֵן שְׁאוֹתוֹ דָּם הוּא אַב הַטּוֹמְאָה כְּדָם הַנְּדָה וְהַלִּידָה שְׁמַק"מ טְמֵא ע"כ ס"ל דְּמַק"מ מְטַמָּא בְּמַגַּע וּבְמִשְׂא וְהִינּוּ לְפִי הַאֲמַת דְּאִית לֵן קְרָא לַד"נ עֲצָמוּ דְּמַדּוּנָה כְּמוֹתָהּ וּכְנ"ל אֱלָא שְׁעִדְיָן צ"ע שְׁהַרְמַב"ם פָּסַק שָׁם ד"ח שְׁאֵם רְאָתָה דָּם יָרוֹק הָרִי הוּא טְהוֹר וְאִינוּ כְּמוֹ רוֹקָה וּכּו' ע"כ וְאַמֵּאי וְיָמֵי גְרַע דָּם יָרוֹק מְמַקּוֹר שְׁהִזִּיעַ ב' טִיפִים מְרַגְלִיּוֹת שְׁפָסַק שָׁם ד"י דְּאַשְׁה טְמֵאָה טוֹמְאָת עָרַב דְּהָא הִיָּרוֹק נְמִי מִן הַמְקוֹר אִתִּי מְדַעַקְבִּיא בֵּן מְהַלְלָאֵל מְטַמָּא לִיָּה מְכָלֵל דְּמִן הַמְקוֹר בָּא וְאַפִּי רַבְּנָן לֹא מְטַהֲרִי אֱלָא מַגְזָה"כ דְּמַעְטִי מְדַמִּי וּכ"כ בַּס' תַּה"ד דְּיָרוֹק וְלָבָן נְמִי מְמַקּוֹר אִתִּי

ובכ"מ שם מביא סיניעת' להרמב"ם מן הסוג' בדר' י"ט וכחכמים ויש לדחות דהסוג' אזלא לגמ' דס"ל מקור מקומו טהור: תוס' ד"ה ותו הא דתנן תימא ההיא קו' גופי' כו'.

ועיין ברא"ש ר"פ המפלת ולולי דבריהם אני אומר דה"ק הא פתבו התו' דלרבא דאית ליה ק"ו דלאחרים גורם טומאה ל"צ קרא הקא אלא לד"נ של מצורעת וצ"ל דמ"מ מנ"ל להקשות דלמא באמת ד"נ של מצורעת לא מטמא ומתני' דהכא לא מיירי אלא בנשים דעלמא וצ"ל דהמק' דהכא סמך אמתני' דלעיל דף ל"ד דקתני דדם טהרה של מצורעת פליגי ב"ש וב"ה אם מטמאה לח ויבש מפלל דם נדה של מצורעת לכ"ע מטמאה ואהא מק' מנ"ל דליכא ק"ו אף ק' מאי מקשה יבש מעיקרא מנ"ל דלמא משום ק"ו דרבא וכ"ת א"כ במצורעת מנ"ל י"ל דלמא באמת במצורעת לא מטמאה יבש מעיקרא לז"א ותו הא דתנן המפלת וכו' מנ"ל ר"ל דהוי קשיא ליה מנ"ל דאשה טמאה פשרואה דם יבש מעיקרא וא"כ ליכא ק"ו ולאחרים גורם טומאה כו' דדלמא היא עצמה נמי טהורה ומיהו יש לדקדק במה שפתבו דלרבא לא פריהו שיעיר המשפלת יוכיח ל"צ קרא דמק"ו נפקא ליה הא אפי' אי ד"נ מטמאה מק"ו מ"מ ממעטין ליה ממשפב ומושב דלא מטמא מקרא דאשר היא יושבת עליו וכו' כדמסקינן א"כ ק"ו פריקא שיהי ד"נ גורם שתטמא האשה במו"מ וד"נ עצמה אינה מטמאה וה"ה לענין מגע ומשא נמי נימא פן וכה"ג בלא"ה צריכין אנו לומר לתירוץ שפתבו ומיהו דם נדה של מצורעת איצטריה וכו' דהדם אינו גורם טומאה וכו' הא לפמ"ש התוס' לקמן דמצורע אינה עושה מו"מ אלא לטמא אוכלין ומשקין וא"כ אף במצורעת ד"נ גורם טומאה לטמא מו"מ בטומאה חמורה אע"כ צ"ל דלענין מו"מ ליכא ק"ו דלאחרים גורם טומאה לעצמו לכ"ש דסוף סוף ד"נ עצמו אינו עושה מו"מ דממועט מקרא פנ"ל א"כ מהאי טעמא ק"ו מעיקרא נמי פריקא לענין מגע ומשא וע"ל תוס' ד"ה שיעיר המשפלת: דף נ"ה רש"י ד"ה לעבדן וכו' ושיעור עבודה מפורש בברכות ובפסחים כדי מיל.

עכ"ל.

וצ"ע דבפסחים דף מ"ו ובחולין מפורש להדיא שהוא כדי ד' מילין וכ"פ הרמב"ם בפ"א מהלכות אבות הטומאה דין ט' ובמס' ברכות אין זכר מזה ואולי ט"ס הוא וצ"ל בחולין ובפסחים והוא במס' חולין דף קכ"ב: שם גמ' אבל במשא לא מ"ד אשרץ וכו'.

כ' המהרש"א הא דלא קאמר מ"ד אש"ז משום דאיכא ש"ז דמטמא במשא דהיינו ש"ז דזב עכ"ל. מיהו לקמן גבי רוק דקאמר נמי מ"ד אשרץ המ"ל מ"ד אש"ז ושם לא שנייה תי' הנ"ל דאיכא ש"ז דמטמא אף במשא והיינו דזב דהא פיון דש"ז דזב לא נפקא לי' אלא מק"ו דטהור בטהור והיינו רוק ונשתא רוק גופא לא ידעינן דמטמא במשא וא"כ ש"ז ה"ה דזב מיהו לזה י"ל פיון דלעיל ניחא ליה למנקט מ"ד אשרץ וכמ"ש מהרש"א מש"ה נקט ליה נמי לקמן: שם אמר ר"ב בר אביי למגע ל"צ קרא וכו'.

קשיא לר"א ב"ש דס"ל נוגע בכעדשה כדאי' לעיל דף מ"ג ע"ב וכן פסק הרמב"ם בפ"ה מהלכות אבה"ט ואלו בזיבה קיי"ל דמטמא אפילו בכ"ש וכ"פ הרמב"ם בפ"ב מהלכות מו"מ א"כ לא משני מידי דלמא איצטריה קרא למגע דמטמא בכ"ש דאלו בקרי לא מטמא אלא בכעדשה ונ"ל דבריינתא ס"ל דיון מנינה ואוקי באתרא ואף בקרי מטמא בכ"ש: תוס' ד"ה שיעיר המשפלת יוכיח וא"ת ולימא דם הנדה יוכיח וכו'.

עכ"ל.

מיהו למ"ש ה"ר"ן בְּחִדוּשָׁיו דַּמְש"ה מְעֵטָי' קָרָא לַד"נ מִמְשַׁכְּב וּמוֹשֵׁב מְשׁוּם דְּלָאוּ בַר מו"מ הוּא יַע"ש לַק"מ דְּשִׁאנֵי לְעֵנִין מו"מ דַּמְש"ה לֹא מְטַמָּא מְשׁוּם דְּלָאוּ בַר מו"מ הוּא: ע"ב גַּמ' וְאִימָא בְּמִשְׁא כו'. י"ל דְּמֵאֵי מַק' הָא אִיפָא ק"ו דְּלֶאֱחָרִים גּוֹרֵם טַוּמְאָה שְׁיִטְמָא בְּמַגַּע אָדָם וּבְגָדִים וְעֶצְמוֹ לַכ"ש וְלִיפָא לְמִימַר שֶׁה"מ יוֹכִיחַ דְּמָה לִשְׁה"מ שְׁאִינוּ מְטַמָּא בְּמִשְׁא וְהִתּוֹ' לֹא פְתָבוּ אֱלָא דַּשֶּׁה"מ דְּמֵי פְּאֵלוּ מְטַמָּא בְּמַגַּע אַבְּל לֹא בְּמִשְׁא וְדוּק: דָּף נ"ו גַּמ' זָב דְּכִתִּיב רַר בְּשָׂרוֹ וכו'.

ק"ל דְּזָה הוּא אֲלִיפָא תַנָּא דְּבַר"י דָּף מ"ג ע"ב אַבְּל לְחַכְמִים נִפְקָא לְהוּ מְאוּ הֶחֱתִים אֵת בְּשָׂרוֹ וְאֵנן פְּחֻכְמִים קו"ל דַּס"ל דְּזוּב מְטַמָּא בַּכ"ש וְכִסְתָּם מִתְּנִי' דַּר"פ יוֹצֵא דוֹןָן: ע"ב אַבְּעִי' לְהוּ עַד שְׁעַת הַכְּבוֹס לְמֵאֵי נ"מ וכו'.

וה"ה דַּנ"מ אִם יְכוּלָה לְתַלּוֹת אַחַר הַכְּבוֹס בְּכֶתֶם שֶׁהִי לְפָנֵי הַכְּבוֹס וְכַמ"ש הֶרְשָׁב"א בַּתְּה"א וּבַש"ע ס' ק"ץ דְּלִמְסַקְנָא דְּאִמְרִינּוּ אִין חִזְקָתוֹ מִתְּפַס א"כ יְכוּלָה לְתַלּוֹת בְּכֶתֶם שְׁלִפְנֵי הַכְּבוֹס: שָׁם גַּמ' בְּיַדוּעַ וכו'.

עֵינֵי ר"פ הַתִּינּוּקַת בְּתוֹס' ד"ה עַל גְּבֵי פְּלִים וכו': תוֹס' ד"ה קוּבְרִין שָׁם הַנְּפִלִים. וְעֵינֵי בְּחִדוּשֵׁי הֶר"ן פְּנוּנְתָם: דָּף נ"ז תוֹס' ד"ה אֵילָן הַמֵּיֶסֶד וכו' א"נ הַעֲנָפִים הַמְּוֹבְדִלִים וכו'.

כְּדָאֵר בְּאֵהָלוֹת וְאֵע"ג דְּקִי"ל דְּלֹא אִמְרִינּוּ חֲבוּט רְמֵי אֱלָא בְּאֵהָל טַפַּח שְׁאֵנֵי אֵילָן הוּאִיל וְכָל הַעֲנָפִים יוֹצֵאִין מֵאֵילָן פְּחָדָא חֲשָׁבִינּוּ לְעֵנִין חֲבוּט רְמֵי וְכ"כ הֶר"ן וְהַרְמְב"ן בְּחִדוּשֵׁיהֶם יַע"ש: פָּרַק שְׁמִינֵי ע"ב גַּמ' תַּרְתֵּי שְׁמַעַת מְנִי'.

כ' בְּחִדוּשֵׁי הֶר"ן וְז"ל כִּינּוּ דְּדַרְשִׁינּוּ מִבְּשָׂרָה עַד שְׁתַּרְגִּישׁ מִמֵּילָא מְשַׁמַּע וְלֹא בְּשִׁפּוּר וְלֹא בְּחִתִּיכָה שְׁאִין בְּכִיּוּצָא בְּזָה הַרְגָּשַׁת דָּם אֱלָא הַרְגָּשַׁת שִׁפּוּר וְחִתִּיכָה עַכ"ל מִיְהוּ מְסוּגָי' דְּלַעֲיִל דָּף כ"א ע"ב לֹא מְשַׁמַּע פֶּן אֱלָא דְּמַגְזִירַת הַפְּתוּב מִמְעֵטִינּוּ לִיה בְּלֹא טַעְמָא דְּהַרְגָּשָׁה וּמוּכַח דַּס"ל לְהַש"ס דְּזָה מְקַרֵי הַרְגָּשָׁה נְמֵי אַע"ג שֶׁהִיא הַרְגָּשַׁת ד"א מ"מ כִּינּוּ דָּדָם נִדָּה בְּתוֹכָהּ פְּלוּהָ חֲדָא הַרְגָּשָׁה הִיא וְכ"מ מִהַפּוֹסְקֵי בַּסִּי' קַפ"ח שְׁכַתְּבוּ דְּכִינּוּ דְּרוּאָה בְּשִׁפּוּרָתָא וּבְחִתִּיכָה דְּטְהוּרָה וְאִי ס"ד דְּמַטְעֵם הַרְגָּשָׁה מִמְעֵטֵי' קָרָא א"כ לְדִידָן הִי' לְהִיּוֹת טַמְאָה מְדַרְבְּנָן דְּהָא אִפִּי' וְדָאֵי לֹא הַרְגִּישָׁה נְמֵי טַמְאָה וְכַמ"ש הַתוֹס' לְקַמֵּן דָּף נ"ח ד"ה מוֹדָה שְׁמוּאֵל וכו' א"ו דַּמְגוּזָה"כ מִמְעֵטִינּוּ לֹא מְטַעֵם הַרְגָּשָׁה אֱלָא שְׁאִין דְּרָדָּ רְאִיָּה בְּכַדָּ וְא"כ בְּזָה נִסְתַּר מ"ש בְּתַשׁוּבַת בֵּית יַעֲקֹב וְהַסְּכִים עֲמוּ הַגְּאוּן אַמ"ו בַּס' שׁו"ת שַׁב"י בְּרוּאָה טִיפֵי דָם מִתּוֹדָּ זִיבַת לִיחָה לְבָנָה דְּלֹא מְקַרֵי הַרְגָּשָׁה דְּתַלִּינּוּ הַרְגָּשָׁה בְּלִיחָה לְבָנָה שֶׁהוּא הֶרֶב וּלְפַמ"ש לִיחָה דַּמ"מ הַרְגָּשָׁה מְקַרֵי: דָּף נ"ח תוֹס' ד"ה וְמֵי מְחִזְקִינּוּ טוּמְאָה מְמָקוֹם לְמָקוֹם וכו' אַבְּל לְעֵנִין מְמָקוֹם לְמָקוֹם שְׁאִין רְגִילוֹת וכו' דְּבְרִיָּהֶם תְּמוּהִים דָּאֵי דְּמִשְׁתִּיתָא מְקַרֵי מְמָקוֹם אִפִּי' אִינוּ רְגִיל חֲזִינְשִׁינּוּ לְהָא א"כ כ"ש דְּחִינְשִׁינּוּ מְמָקוֹם לְמָקוֹם לְהַחְמִיר הִיכָא דְּרְגִיל וְכִינּוּ דְּחִינְשִׁינּוּ לְהַחְמִיר בְּרְגִיל קֶצֶת א"כ הִיָּה לָנוּ לְתַלּוֹת נְמֵי לְהַקֵּל בְּכֶתֶם דְּרַבְּנָן וְהַדְּרָה קו' לְזוּנְפָתָה אַמְאֵי עַל פְּתַפְּהָ אִינָה תוּלָה וצ"ל דְּהָדָּ דְּמִשְׁתִּיתָא אוּ הֵאֵי דְּמַתְעַטֵּף בְּטַלִּית לֹא דְּמֵי לְהָא דְּמְמָקוֹם לְמָקוֹם דְּבִשְׁמַעְתִּין אֱלָא הָא דְּמֵי לְהָא דְּמִשְׁנִינּוּ שְׁאֵנֵי רֹאשׁ גּוֹדְלָה דְּעַבְדָּ דְּמַתְרַמֵי אֱלָא הַתוֹס' קָרִי לִיה הַשְׁת' מְמָקוֹם

למקום וכ"מ קצת במוהרמ"ל: תוס' ד"ה פשוטה מהו וכו' אור"י דהיגו טיפין וכו' וטיפין טיפין היגו מעורבבים. עכ"ל.

וצ"ל לשיטתם דמבעי להו אי מצטרפין או לאו דליכא לפרש דמבעיא ליה אי חישיבין שיהו מגופה או לאו דמה"ת לא נחוש לה פינו דאינה משונה דכך דרבה לנפול מהמקור טיפין טיפין או דמבעי ליה אי מצטרפין על גופה או לאו ואע"ג דהא מבעיא ליה פשוטה מהו לא מבעיא ליה אי נחוש לה פינו שיהו משונה מ"מ בהאי דטיפין הכי מבעיא אי מצטרפין וא"כ מוכח דס"ל להתוספות דארף על גופה בעי עכ"פ שיעור ודברי הש"ך בס"י ק"ץ ס"ק יו"ד תמוהים וע"ש ועיין בהרא"ש בשמעתין: תוס' ד"ה ולעגן דינא תנו וא"ת מדינא נמי וכו'.

ועוי"ל דהתם קאמר שאם ירצה להוציא עכ"ל ודבריהם צ"ע הא בהדיא מוכח התם דאפילו להחזיק מה שבידו צריך ראיה בדאמרינו התם בדלא יהיב טבח דמי נמי צריך ראיה וכ"כ התוספות שם וכל הפוסקים כ"כ ועיין בתוספות מס' חולין דף נ"א ע"א מ"ש לתירוצו קושיותם דהכא אבל דברי התוספות פאן אינם סובלים להלום דבריהם דהתם: ע"ב בגמ' לדברי אין קץ וכו'.

מה ששינה ולא אמר כמ"ש לדברי חברי אין סוף י"ל עפ"י מה דאמרינו ר"פ כה"י אין ב"ד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף ואם פן אמר לדברי אין קץ להגלות לפי שאין לה אשה שטהורה וכו': שם ולדברי חברי אין סוף שאין לה כל סדין וסדין שאין בו פמה טיפות דם וכו'.

ר"ל דם נדה ממש ולפי דבריהם לעולם תתלה במאכלת ומה שאמר אין לה וכו' ל"ד אלא שרגיל להיות באשה שרואה דם להיות בסדין טיפין וטיפין וא"כ איך נתלה בפשפש לעולם: מסוגיא דריש פרקין מוכח דכל דם בחזקת שפא בהרגשה וכמ"ש הרמב"ם בפ"ט מהלכות א"ב דהא מוקמינו לכולה משניות דפריך לעולם דארגשה ואימור הרגשת מי רגלים הוא או הרגשת שמש וכו' ואפילו הכי פי הוי מציאת הדם אותיות חייבים עליו קרבן אע"ג דאיכא לספוקי בהרגשת שמש ואם פן הוי שלא בהרגשה ולא טמא מה"ת א"ו פינו דא"ל דהרגשת דם הוא תלינו בה משום דחזקת דם שפא בהרגשה רק בפתם הוא דרבנו פינו דלא ארגשה ואי דניחוש שמא ארגשה ולאו אדעתה ז"א אלא חששא דרבנו בעלמא אבל היכא שמצאה לדם בפנים ע"י עד דא"ל דטעה וסברה דהרגשת עד הוא אמרינו דטמאה מדאורייתא דחזקה שפא בהרגשה וכמ"ש הרמב"ם ז"ל שם בפ' הגז"ל: פירק תשיעי דף נ"ט ע"ב מתני' האשה שהיא עושה צרכיה וראתה דם וכו'.

והא דנקט הכא וראתה דם ובסיפא באיש ואשה שעשו צרכיהן וכו' נקט נמצא דם על המים ולא תני הכי ברישא י"ל דברישא אף ע"ג שלא נמצא דם רק על המים מ"מ בידוע שמו האשה הוא לכך נקט וראתה דם אבל בסיפא א"א למיתני וראתה דם דמנ"ל דדלמא מאיש הוא ולכך הוצרך למיתני ונמצא דם על המים: תוס' ד"ה האשה כו' ועוי"ל דעומדת וכו' והמקשה הנה סבור דמתני' מיירי בכל ענין כו' ולהכי פריך מ"ש עומדת דטמאה משום חדא ריעותא וכו' עכ"ל.

וצ"ל נמי לפירוש זה דהמקשה הנה סבור נמי דמתני' מיירי בכל גוונא בין ביושבת תוך הספל ובין שיושבת על שפת הספל ונמצא רק תוך הספל דאל"כ מאי מקשה מ"ש עומדת וכו' דדלמא שאני עומדת דאיכא פרטי לריעותא קדא דעומדת ועוד דאיכא למיחש דדלמא בתר דתמו מיא אתי דם ואז הוא שותת וכמ"ש בתוס' לקמן משא"כ ביושבת דליכא אלא קדא לריעותא א"ו דס"ד דמקשה דמתני' מיירי בכל גוונא וכנ"ל: בא"ד ועוי"ל דמקשה סבר דמתני' מיירי בשותת וכו'.

ולפ"ז צ"ל דס"ל להמקשה דטפי יש להקל בעומדת ומזנקת מיושבת ושותתת וכמ"ש המהרש"א ו"ל ולפי המסקנא דמשני דמתני' מיירי במזנקת ועומדת אפילו במזנקת ריעותא הוא לפ"ז י"ל דתרנניהו שוין דעומדת ומזנקת ויושבת ושותתת וכל חד איכא קדא לריעותא ומאן דמטהר בעומדת ומזנקת ה"ה ביושבת ושותתת אבל דעת רבינו ו"ל במרדכי ס"ל דאף לפי המסקנא לא מטהר ר"י אלא ביושבת על שפת הספל ומזנקת תוך הספל אבל בלא"ה אף לר"י טמאה דאיכא למיחש דלמא בתר דתמו מיא דאז שותתת אתיא דם ולא מטהר ר"י אלא בעומדת ומזנקת אם כן ס"ל דאף למסקנא עומדת ומזנקת עדיפא מיושבת ושותתת וצ"ל נמי לדעתו ברישא בעומדת דמטהר ר"י איירי נמי בעומדת על שפת הספל ומזנקת תוך הספל ונמצא דם תוך הספל: הר"ן ו"ל בתשובה פתב וכ"כ בחדושו דטעמא דר"מ דאזיל לשיטתיה משום דחייש למעוטה ומה"ט חייש נמי דילמא הדרי מ"ר למקור ואעפ"י שעפ"י הרוב אין דרפן כן יע"ש והקשיתי בתשובתי ע"ז דנהי דר"מ חייש למעוטה מ"מ אינה אלא ספיקא ואמאי מטמא ר"מ משום נדה כדמסקינן לעיל דף י"ד ודי אם מטמא משום פתם ויש ליישב דשאני הכא משום דאיכא נמי חזקת דמים מן המקור מש"ה משוין' ליה פנדאי וכ"כ רש"י לעיל דטעמא דר"מ דמטמא משום חזקת דמים מן המקור אף אכתי לא נהלם לי אמאי לא נימא העמד רובא דלא הדרי מ"ר למקור נגד הך רובא דרוב דמים מן המקור וה"ל פלגא ופלגא אע"ג דאיכא נמי מעוטה דהדרי מ"ר למקור נגד זה איכא נמי מיעוט דמים דאתי נמי משאר אברים ולא מן המקור ולשיטת התוספות בחולין דס"ל דהא דחייש ר"מ למעוטה היינו מדרבנן פשיטא דקשיא אמאי מטמא ר"מ משום נדה ומכ"ש הכא דאיכא לאוקמי לאשה זו בחזקת טהרה.

ועוד מה יענה הר"ן לר"ש דס"ל כר"מ דטמאה ועדיפא מר"מ דס"ל אפילו ביושבת ואפילו בס"ס מטמא ומעולם לא שמענו דר"ש חייש למעוטה: שם גמ' מ"ד ה"מ דיעבד וכו'. לשיטת ר"ח שפכתבו התוס' לעיל דלמסקנא לא מטהר ר"י בעומדת אלא משום נדה אבל מודה דמטמאה משום פתם צ"ע דהא ר"י אמר בין כף ובין כף טהורה ואם כן כי היכי דמטהר ביושבת לגמרי א"כ ה"נ בעומדת דהא תרנניהו פחדא משוה להו וכן לקמן בברייתא אמר ר"י בין כף ובין כף תולה אלמא דתרנניהו חד דינא אית להו ולא מפלגינן ביניהו ואיך נימא דבעומדת לא מטהר אלא משום נדה וביושבת מטהר לגמרי וא"ל דהא דאמר ר"מ יושבת טהורה היינו נמי דטהורה מנדה ודאי אבל לא מטמאת פתם ואם כן ר"י דקאמר בין כף ובין כף טהורה מנדה ודאי הא ליתא שהוא נגד כל הפוסקים העומדים בשיטת ר"ח וכ"ע ס"ל דיושבת טהורה לכתחלה אפילו לשיטת ר"ח: שם מתני' השאילה חלוקה וכו'.

ויפירש רש"י ז"ל השאילה חלוקה לעובדת פוכבים או לנדה ואחר כך לבשתה היא ומצאה עליו פתם עכ"ל ר"ל דאפילו נמצא הפתם אפ"ה תלינו ולא אמרינו דהוה דאישתכח פתם גבה תתקלקל ולא תלינו אלא היכא דאישתכח הפתם אצל העובדת פוכבים ונהגה לכה פירש רש"י לרבנותא דאפילו נמצא הפתם אצלה אפילו הכי תלינו וכדמסקינו לקמן אליבא דר"י: דף ס' רש"י ד"ה בשני שלה וז"ל אם השאילה לש"י בשני שלה תולה בה אע"ג דלא הוה חזקה רואה היום פינו דמענינה פתוח תולה בה עכ"ל.

לכאורה תמוה דל"ל האי טעמא דמענינה פתוח ת"ל דתלינו במקולקל הא לקמן בטמא וטהור שהלכו בב' שבילין דתלינו בטמא ונהתם ליכא אלא טעמא דתלינו במקולקל וכן הקשה לקמן במל"מ ונראה דקשיא לרש"י דהכא בש"י לא ה"ל למיתלי אע"ג דבלא"ה מקולקלת היא פינו דקיי"ל דכל י"א יום שבין נדה לנדה היא בחזקת טהרה וא"צ בדיקה כדאמרינו לעיל דף ל"ט אם פן לא ה"ל למיתלי בש"י או בזבה שספרה וכה"ג פתב במל"מ דהא דתלינו במקולקלת דוקא היכא דשניהן שוין אבל אם המקולקלת זקנה או מעוברת וכה"ג לא תלינו בה ואם פן ה"נ לא ה"ל למימר בסתמא דתלינו דמשמע אף על גב דטהורה היא בימים הראויים לזיבה אפילו הכי היא תולה בש"י ובסופרת ז"נ לזה פתב רש"י דש"ה דמענינה פתוח דאף ע"ג דקיי"ל דבי"א יום שבין נדה לנדה א"צ בדיקה דבחזקת טהרה קיימי מ"מ ש"ה דמענינה פתוח וכ"כ רש"י לעיל במתני' ריש דף ל"ט ע"א דטעמא דזבה נש"י בחזקת טומאה הוא הואיל והחזקה להיות מענינה פתוח: אף קשה בסופרת שבעה שלא טבלה דכבר החזקה להיות מענינה סתום אמאי נתלי בה פינו דהיא בתוך י"א יום דהא סתמא קתני בסופרת שבעה וכו' אע"פ שעדיין היא תוך ימי זיבה וצ"ל פינו שראתה כבר תוך ימי זיבה אלו שוב אין לה חזקת טהרה וצ"ע.

שוב ראיתי פן בס' מל"מ שכתב לדעת רש"י דמייירי בסופרת ז' ביום שביעי וכינו דלא עברו עליה ז' נקיים שלמים מקרי מענינה פתוח לדעת רש"י לפ"ז ניקח: מ"ש מהרש"א לדעת ר"ש פגון לדעת הרמב"ן בחדושו וכו' כה"ר"ן מיהו מ"ש ה"ר"ן דהא דטהור וטמא מייירי בפאים בב"א דאל"כ הא קיי"ל ספק טומאה ברה"ר ספיקו טהור אינו מוכן לי דמה בכך שבאי בב"א פינו דא' מהן ודאי טמא א"כ תו ליכא מילי דרבנן פחוקא ואיטלולא וכמ"ש הוא עצמו שם דמדאוריין אפי' בפאים לשאול בב"א טהורים ע"ש ולפ"ז ק' לפירושם דמנ"ל לר"ח דפליג רבי בטמא וטהור וכו' דנדאי אית ליה לרבי דספק טומאה ברה"ר טהור ומנ"ל לר"ח דפליג רבי אנה ונהכא לא שייך מ"ש התוס' בריש מכילתין דלא גמרינו מסוטה אלא דבר דיכול להיות וכו' דהא ה"נ יכול להיות פינו שנה בלא"ה הוא טמא ויש ליישב ומה שדקדק עליו במל"מ לק"מ לפמ"ש לעיל בכונת רש"י ז"ל: תוס' ד"ה פאנו למחלוקת רשב"ג ורבנן כו' וא"ת א"כ מאי ענין כו' אע"ג דבתרנוייהו איתרע חזקת וכו' וכ' מהרש"א ז"ל דספק טומאה ברה"ר לא מטהרינו נמי אלא בדאיכא חזקת טהרה כמ"ש התוס' בריש מכילתין גבי והלל פי אמרי' אוקי וכו' עכ"ל.

לא ידעתי פנונתו דאדרבה מסקי התוס' שם דמטהרינו ספק טומאה ברה"ר אפי' היכא דליכא חזקה פלל אלא היכא דלא דמי לסוטה אז צריף לחזקה יע"ש גם דברי התוס' פאן אין להם הבנה לפמ"ש שם דהיכא דא' ודאי ל"ד לסוטה ולא מטהרינו מספקא אלא.

משום חזקה א"כ הָכָא שא' נדאי הָלַךְ בְּטַמָּא לָא גְמָרִינָן מְסוּטָה וְדוּק: תוּס' ד"ה מהו לתלות וכו' דא"כ מאי קאמר לקמן מ"מ קש"א הא איפא לשנויי בין לר' ובין לרשב"ג. עכ"ל.

ע"ן במל"מ שְהַקְשָה דאי מְנַקְמַת פְּרָבִי בְּרֵאשׁוֹן שְׁלָה אֶפְתִּי קִשְׁיָא לר"י בַר לִינְאִי דְהָא חֲזִינָן דְלֵא נְחֲתִינָן לר' אפי' חד דַּרְגָּא א"כ ה"ה לְרֵשֶׁבַּ"ג בְּשֵׁנֵי שְׁלָה וְקִשְׁיָא לר"י דְאָמַר אִין תּוֹלִין לְרֵשֶׁבַּ"ג ע"כ ול"נ דְהָא דְקִאָמְרִי בֵּין לְרַבִּי וּבֵין לְרֵשֶׁבַּ"ג אִין פְּוֹנְתוֹ דְאִי הָוִי מוֹקְמִי פְּרַבִּי לֹא הָיָה ק' לר"י דז"א דְהָא בְּאָמַת מוֹקְמִינָן לְחַד שְׁנוּיָא כר' וְאִפ"ה מְסִיק מ"מ קִשְׁיָא אֵלָא פְּוֹנְתָם דְהָא אִיפָא לְאוֹקְמִי בֵּין לְרַבִּי בֵּין לְרֵשֶׁבַּ"ג וְכו' ר"ל פִּי הִיכִי דְמוֹקְמַת לְהַ פְּרַבִּי ה"נ אִיפָא לְאוֹקְמִי פְּרֵשֶׁבַּ"ג כְּמוֹ לְרַבִּי וְלָמָּה מְנַקְמַת לְהַ אֵלִיפָא דְרַבִּי וְתַקְשָה לר"י ה"ל לְאוֹקְמִי לְרֵשֶׁבַּ"ג בְּרֵאשׁוֹן וְכו' וְלִק"מ פנ"ל וכו' וְשֶׁהֲבִין מְהַרְשֵׁ"א ו"ל בְּכּוֹנְנַת דְבַרְיָהֶם: בא"ד וְעוֹד דְאֵלִיפָא דְרַבִּי נְמִי ה"ל לְמַבְעֵי כו'.

עכ"ל.

ע"ן בְּמַהְרֵשֶׁ"א ונ"ל פְּוֹנְתוֹ דְבִשְׁלָמָא אִי ר"י מְבַעֲי' אֶפְיִלוּ בְּרֵאשׁוֹן אִם לְתוֹת בְּכַתָּם אֵלִיפָא דְרֵשֶׁבַּ"ג בְּנֹדָאִי נְשַׁמַּע מְדַבְּרִיו מְדַקְאָמַר אֶפְי' דר' לֹא תַבְעֵי לָךְ כו' דְאֶפְי' בְּרֵאשׁוֹן פְּשִׁיטָא לִיהַ לר"י דְאֵלִיפָא דְרַבִּי שְׁאִין תּוֹלִין אֵלָא אִי ר"י מְיִירִי בְּשֵׁנֵי שְׁלָה א"כ פִּי קִאָמַר אֵלִיפָא דְרַבִּי לֹא תַבְעֵי לָךְ לֹא נְשַׁמַּע מְדַבְּרִיו דְפְּשִׁיטָא לִיהַ אֵלִיפָא דְרַבִּי דְאֶפְי' בְּרֵאשׁוֹן לֹא תְלִינָן וְאִי ס"ד דְאֶפְי' בְּרֵאשׁוֹן פְּשִׁיטָא לִיהַ אֵלִיפָא דְרַבִּי הִכִּי ה"ל לְמִימַר לר"י אֵלִיפָא דְרַבִּי לֹא תַבְעֵי לָךְ דְאֶפְי' בְּרֵאשׁוֹן לֹא תְלִינָן מְכ"ש בְּשֵׁנֵי פִי תַבְעֵי לָךְ אֵלִיפָא דְרֵשֶׁבַּ"ג אֵלָא מְדָלָא אָמַר ר"י הִכִּי ע"כ דְלֵא פְּשִׁיטָא לִיהַ דְאֵלִיפָא דר' לֹא תְלִינָן אֶפְי' בְּרֵאשׁוֹן וְהָא דְקִאָמַר ר"י אֵלִיפָא דְרַבִּי לֹא תַבְעֵי לָךְ הִינְנוּ בְּשֵׁנֵי וְלָנָה פְּתִיבוּ תוּס' דְאֵלִיפָא דְרַבִּי נְמִי ה"ל לְמַבְעֵי בְּרֵאשׁוֹן שְׁלָה וְלֹא יַדְעָתִי טַעַם הַמַּל"מ שְׁכ' שְׁלֹא נְתַקְרָרָה דַּעְתּוֹ בְּתִי הַמְהַרְשֵׁ"א ו"ל: בא"ד וְהָא דְקִמְשֵׁנִי הָא וְהָא ר' וְכו' וְלֹא בְּשִׁטְתִּיהַ דר"י וכו'.

עכ"ל.

פְּוֹנְתָם מְבֹרָךְ דְבִשְׁלָמָא אִי בַעֲיָא דְרַבִּי יוֹחֲנָן הָיָה בְּשֵׁנֵי שְׁלָה וּמְבַעֲיָא לִיהַ אִי נְחֲתִינָן חַד דַּרְגָּא בְּכַתָּם אֶבְל בְּרֵאשׁוֹן פְּשִׁיטָא לִיהַ דְלֵא נְחֲתִינָן תְּרִי דַּרְגָּא לִפ"ז שְׁפִיר י"ל הָא דְקִאָמַר הַש"ס א"ד הָא וְהָא רַבִּי וְכו' מְדַבְּרִי ר"י הוּא דְמַהָא אוֹתִיב לר"י בַר לִינְאִי דְאָמַר אִין תּוֹלִין לְרֵשֶׁבַּ"ג דְנְחֲתִינָן חַד דַּרְגָּא דְהָא פִּינָן דְלְרַבִּי לֹא נְחֲתִינָן חַד דַּרְגָּא בְּרֵאשׁוֹן א"כ מְכ"ש לר"ג דְלֵא נְחֲתִינָן חַד דַּרְגָּא וְתְלִינָן אֶפְי' בְּשֵׁנֵי שְׁלָה אֶבְל אִי נִימָא דלר"י מְבַעֲיָא אֶפְי' בְּרֵאשׁוֹן לְרֵשֶׁבַּ"ג וְא"כ הָא דְקִאָמַר אֵלִיפָא דְרַבִּי לֹא תַבְעֵי לָךְ הִינְנוּ אֶפְי' בְּרֵאשׁוֹן לֹא תְלִינָן א"כ ע"כ אִין זָה דְאָמַר א"ד וְכו' מְדַבְּרִי ר"י דא"כ קִשְׁיָא נְמִי לְדִידִיהַ דְהָא אִיהוּ דְאָמַר דלר' נְדָאִי לֹא תְלִינָן אֶפְי' בְּרֵאשׁוֹן אֵלָא ע"כ הַש"ס הוּא דְמַהְדַּר לְשִׁנוּיִי בְּכָל עֲנָן וְלֹא שִׁטְתִּיהַ דר"י וְעִינָן בְּמוֹהַרש"ל וְלֹא יַדְעָתִי עַל מַה גְּמַגֵּם הַמַּל"מ בְּדַבְּרִי תוּס' אֵלוּ וְלַעֲנַ"ד הֵם דְבַרִּים פְּשוּטִים אוֹלֵי הַבֵּין מ"ש הַתוּס' וְלֹא בְּשִׁטְתִּיהַ דר"י שְׁהוּא ר"ת בְּשִׁטְתִּיהַ דר' יְהוּדָה לְכַף כ' מ"ש ע"ש: ע"ב רש"י ד"ה בְּשְׁלָמָא הָתָם וְכו' הַלְכָף וְדָאִי טוֹמָאָה לִיפָא אֵלָא גְזִירַת מַעַל"ע דְרַבָּנָן.

עכ"ל.

צ"ע דאמאי ליכא אלא גזירת מעל"ע דרבנן דהא פיון דבדקה עצמה פשיעור נסת א"כ בכלל א"ת הוא וספקא דאורייתא הוא דהא בכדי שתירד מן המטה הוא בכלל א"ת ואע"ג דהתם נמי ליכא מאן דעכבי' אפ"ה איכא א"ת וא"כ ה"נ טהרותיה תלויות מן התורה דנדאי לא פליג ר"א אמתני' דלעיל דבכדי שתירד וכו' הוא בכלל א"ת וצ"ע.

נדע מ"ש פאן רש"י דשיעור א"ת הוא שאם שקהתה פדי שתירד היא בכלל א"ת ולעיל אסקינו דדוקא דבלא שקהתה הוא בא"ת וכבר עמד בב"י ע"ז והקשה על הטור בסי' קפ"ז שכ' דשיעורא דא"ת הוא אם שקהתה פדי שתירד מן המטה שהוא נגד מסקנת הסוגיא לעיל דף י"ד ע"ש ולא הרגיש שגם רש"י פאן כ' פדברי הטור ועיין מש"ל: תוס' ד"ה אימא שמש עכבן וכו' וא"ת פיון דיכול להיות וכו' וי"ל פיון דרוב פעמים וכו' עכ"ל ולא זכיתי להבין דבריהם דהא לר"א אמרי' דאם איתא דהוי דם מעיקרא הוי אתיא אלמא שפן דרף לדם מיד שפא מן המקור לביה"ח הוא שותת ויורד לחוץ ואינו מתעכב פלוס וע"כ ס"ל דהכל נעשה ברגע אחד לפ"ז מה שכתבו דרוב פעמים בא מקודם הוא לר"א אינו מתעכב פלוס בביה"ח דאי ס"ל דמתעכב קצת בביה"ח אפ"ה היכא דליכא מאן דעכבי' אמאי ס"ל דטהרות תלויה ולא מטמאינו בנדאי פי היכי דמתייבין ליה בחטאת נדאי ולא חיישינו לחוליו בעזרה וע"כ משום דברוב פעמים בא מקודם וא"כ ה"נ ניוול בתר רובא ולטמא נדאי א"ו דס"ל שאין דרף לשהות מקודם יציאתו לחוץ אלא הכל נעשה ברגע אחת ה"נ אמאי מתייב חטאת דלמא השתא בא הדם וברגע זו בא לאחר תשמיש דדבר זה הנעשה ברגע אחת לא שייך לומר דבא מקודם וצ"ע: הרא"ש פסק כר"א דלדידיה אפ"ה בבדקה לאחר שיעור נסת ומצאה טמאה האחרות טהורים ומסתימת דבריו נראה דס"ל דאפ"ה לאחר שיעור אשם תלוי תלינו וכן נראה מן סתימת הטור שכ' וז"ל וא"ה הרא"ש ו"ל כ' בבדקה ומצאה טמאה מועיל לטהר האחרות אפ"ה לא בדקה מיד עכ"ל ומדלא כ' דוקא בכדי שתירד וכו' מוכח דס"ל דלעולם תלינו בה ועפ"ז נ"ל לתרץ מה שהק' הב"י על הטור שנראה מדבריו דס"ל דאפ"ה בשלש נשים שלבשו חלוק א' מהני היכא דבדקה א' מהן ומצאה טמאה דמצילה על האחרות ותלינו בה והוא נגד דברי הרשב"א דס"ל דדוקא היכא דשוכבים במטה פאחת אבל בזא"ז כמו בחלוק לא מהני מה שמצאה אחת טמאה אלא אם האחרונה מצאה טמאה אבל אם אחת מן הראשונות מצאה טמאה אינה מצילה על חברותיה פיון שהוא לאחר שיעור נסת לזמן לבישת החלוק וע"ז הקשה הב"י למה השמיטו הטור שהרי הוא נמשך בכמה מקומות מהלכות אלו אחר דברי הרשב"א וסותם דבריו פמותו וקאן אע"פ שהוא סובר פהרמב"ם לא היה לו להשמיט דברי הרשב"א לגמרי עכ"ל.

ולפענ"ד לק"מ דהרשב"א אגזיל לשיטתו דפסק כר"י דבעינו דוקא בדיקה תוך שיעור נסת מש"ה לא מהני בדיקת הראשונות בזה א"ז אבל לשיטת הרא"ש מהני אפ"ה בבדיקת הראשונות וכיון דאסיק לעיל פהרא"ש מש"ה לא הביא לקמן לדעת הרשב"א בזה.

אח"ז ראיתי במע"מ שכ"כ עיי"ש: דף סא ע"ב ת"ר בגד שאבד בו פלא' וכו' הא"ר מני אר"י ל"ש וכו'. הרא"ש ו"ל כתב וז"ל ונהלכה כר"י שהיה רבו של רבי אמי עכ"ל.

וכ' במע"מ דלפי גי' דידן דגרסינו א"ר מני א"ר ינאי הלכה כר' ינאי שהוא רבו של ר"י ובע"כ דהרא"ש כ' פן לפי גירסא שלו דלא גרס ר' ינאי ונלע"ד להכריע כגי' הרא"ש

ז"ל דלא גרסינו ר' ינאי דהתוס' פתבו ד"ה אר"י זאת אומרת מצות בטלות לע"ל פירושו
לאחר תה"מ יהיו המצות בטלות והרשב"א כ' הביאו הר"ן בחדושו בשמעתין וכ"כ
בספ"ק דברכות דהא דאמרינו מצות בטלות לע"ל היינו מיד לאחר מיתה אבל לאחר
תה"מ אין המצות בטלות וכ"ת פשיטא דלאחר מיתה לא שייך במצות י"ל דה"ק דה"א
דאע"ג שאין למצות שייכות במת מ"מ ה"א כמו שמונה הרה"ר הגדולים על הקטנים דלא
ליספי להו בידן ה"נ מונהרים אנו על המתים כה"ג דלא להלבישן פלאים וכה"ג מה
שאסרה תורה קמ"ל דלא ומה שמחלק בין לסופדו או לקבורו י"ל דאע"ג דס"ל דאסור
לקבורו בכלאים לפי שהחיים מונהרים על המתים שלא להלבישן מ"מ לסופדו מותר
בכלאים שאינו אלא לכבודו ולא לשום מלבוש וכה"ג בחיים נמי מותר פהא דאמרינו
מוכרי פסות מוכרין פדרפן ע"כ תוכן דבריו יע"ש ונראה דע"כ מוכח פדעת הרשב"א
ז"ל דלפי התוס' קשיא איך אמר ר"י אפי' לקבורו שקרא א"כ ע"כ ס"ל דאפי' לאחר
תה"מ המצות בטלות והא איהו אמר ר"פ חלק מניין לתה"מ מן התורה דכתיב ונתתם
ממנו תרומה לאהרן הפהו וכי אהרן לעולם קיים אלא מכאן לתה"מ מן התורה וע"ש
בפירש"י וא"כ ה"א ס"ל לר"י דלאחר תה"מ אין המצות בטלות ואם כן איך ס"ל פאן
דהמצות בטלות א"ו דכאן לא אמר דמצות טלות אלא במותו אבל לאחר תה"מ לא וכדעת
הרשב"א ז"ל וכ"ת אפתי קשיא איך אמר ר"י דאפי' לקבורו ה"א פשיעמוד במלבושו
יהיה לבוש בכלאים י"ל דס"ל כמ"ש התוס' בכתובות דף קי"א ע"ב דאמרינו התם
עתידין צדיקים שיעמדו במלבושיהו וז"ל משמע במלבושיהו שנקברו היינו בתכריכים
אבל בירושלמי דהנושא אמר ר' לבניו מעטו בתכריכים שעתידין צדיקים שיעמדו
במלבושיהו משמע מעטו בתכריכים שעתידין צדיקים שלא יעמדו בתכריכים אלא
בלבושיהו מחיים עכ"ל וא"כ לפ"ז י"ל דר"י הכי ס"ל כרבי אף לפ"ז קשה מאי קאמר
הש"ס ור"י לטעמיה דאר"י מ"ד במתים חפשי כיון שמת נעשה חפשי מן המצות משמע
דס"ל להש"ס דר' ינאי ור"י בהאי קרא פליגי דר"י אית ליה מצות בטלות ור"י לא ס"ל
הכי ה"א א"ל דכ"ע אית להו האי דרשא במתים חפשי דכיון שמת נעשה חפשי וכו' אלא
דר' ינאי אמר דלקבורו אסור טעמו משום דס"ל דעתידין שיעמדו בתכריכיהם מש"ה
ס"ל דלקבורו אסור דבלא"ה איכא פלוגתא דתנאי בהכי בירושלמי סוף פלאים דר' נתן
ס"ל פסות היורדת עמו היא עולה עמו ור' נחמיה פליגי עליו וטעמיה דר"נ דכתיב
תתהפך פחומר חותם ויתיצבו כמו לבוש יע"ש ובפ"מ שם ולזה י"ל דלא ניחא ליה
להש"ס דפליגי האמוראים בפלוגתא דתנאי וטפי ניחא להו דכ"ע ס"ל פתכמים וכו'
דכסות היורדת עמו אינה עולה עמו אלא דפליגי בדרשא במתים חפשי אף כ"ז ניחא לגי'
הרא"ש דלא גרס ר"י אבל לפי ספרים דידן דגרסי רבי ינאי סבירא ליה דלקבורו אסור
הדרא קושיא לדנפתה דמנ"ל להש"ס דפליגי ר"י ור"י בקרא דבמתים חפשי וכו' דלמא
דפליגי אם הפסות היורדת עמו עולה עמו דהא ע"כ פליגי בלאו הכי ר"י ור"י בהא
לפירוש הרשב"א הנ"ל דהא כתב הטור בי"ד סימן שנ"ב וז"ל תנאי ר"נ אומר פסות
היורדת עם המת עולה עמו לע"ל ע"כ צוה רבי ינאי לבניו אל תקברוני בכלים לבנים
שמא לא אזהר ואזהר פחתן בין האבלים ולא בשחורים שמא אזהר ואזהר פאבל בין
החתנים אלא בכלים צבועים קצת והאי דנא נהוג עלמא בכלים לבנים עכ"ל ודברי ר"י
הם בס"פ כה"י ובפ' אלו קשרים אלמא דס"ל לר"י דכסות היורדת עמו עולה עמו לע"ל

ודלא כפירש"י שפי' שפא אהיה פחתן בין האבלים בג"ע וכבר תמה ע"ז ביפ"מ דבג"ע
מה שייטיה דכסות שם אלא לע"ל מיירי לזמן התחיה ור"י ע"כ ס"ל דכסות היורדת עמו
אינה עולה עמו דאל"כ קשה אע"ג דס"ל מצות בטלות במותו מ"מ לאחר התחיה ע"כ
ס"ל דאינו בטלות מהא דאמר בפ' חלק וכמש"ל וא"כ קשה ל"ל להש"ס לחדש פלוגתא
תקשה דפליגי בדרשה במתים חפשי א"ו דלא גרסינו ר"י וקג"ה הרא"ש ז"ל: דף ס"ב גמ'
בורית אר"י זה אהלא וכו'.

דברי רש"י במסכת נבחים דף צ"ה תמוהים שהשמיט מי גריסין וחשיב בורית ואהלא
בתרתי וצ"ע: תוס' ד"ה הנח מיהו פינון דרגילות לבוא מכתם מגופה כו'. דבריהם סתומים
דאע"ג דאיכא למימר דבא מגופה מ"מ פינון דעיקר טעם דכתמים דרפנון משום דבעינו
עד שתרגיש בבשרה פדלעיל וכמו שפירש"י בשמעתין אם פן מאי איכא בין פתם ודם
תבוסה ודונח לומר דש"ה דאיכא למיחש שפא ארגשה ולאו אדעתה: דף ס"ג ע"ב
בשופעת דם טמא מתוך דם טהור.
ע"כ.

הפוסקים השמיטו לנסת זה דשופעת דם טמא מתוך דם טהור ואפשר משום דהאדנא
לא בקיאינן בדם טהור מש"ה השמיטו הפוסקים ועיין בתשובת פ"י שכתב שם באשה
שראתה מתחלה כמו מוגלא ואח"כ ראתה דם דדמי' להך דשופעת דם טמא מתוך דם
טהור וע"ש: דף ס"ד תוס' ד"ה תאמר וכו' והיא דבראשונה אין לה שיעור וכו' דכ"ע
אין הראשונה מן המנין ובעינו ששש'לש בדילוג וכו'.

ור"ל דלרב בכה"ג בעינו ד' ראיות כגון ראתה עכשיו ושני' בעשרים לה ושלישית בכ"א
ורביעית בכ"ב ולשמואל בעי ה' ראיות דלא קבעה נסת עד שתראה עוד בכ"ג פי היכי
דלא הוי ג' דלוגים דבתרי ראיות ראשונות ליכא דלוג וכ"ה בטור ובפוסקים להדיא ואין
להקשות לשיטת התוס' דרב מודה היא דהראשונה לא ניפרת בימי החודש אף רב מודה
דאין ראשונה מן המנין א"כ מאי מקשה הש"ס לרב מהא דהיתה למודה להיות רואה
ליום ט"ו דלמא ש"ה דמיירי בט"ו לטבילתה וכדאוקמינו למתני' דהכא דתני היתה למודה
להיות רואה חמשה עשר לטבילתה וכמו דאמרין לעיל דף ל"ט וכה"ג פירש"י לקמן
וא"כ י"ל דהך ברייתא נמי בכה"ג מיירי מש"ה אף לרב אין ראיה ראשונה מצטרפת ז"א
ולק"מ דהך גנונא דמיירי הברייתא נמי איכא ד' ראיות וג' הפלגות דהא היתה
למודה לראות בט"ו וא"כ לפני ראית ט"ו שפסקה בו הרי מקודם ראתה נמי בט"ו א"כ
הרי ד' ראיות דהיינו מט"ו לט"ו ואח"כ ט"ז ואח"כ י"ז ואפ"ה לא קבעה נסת עד שתראה
ליום י"ח ומקשה הש"ס שפיר וא"ל דא"כ מאי מקשה הש"ס בטר הכי ודקארי ליה מאי
קארי ליה ופירש"י הא ודאי היכי מצי לאקשוני מלמודה דלמא ס"ד מש"ה נקט למודה
דאי נקט ראתה יום ט"ו ושינתה ליום ששה עשר ה"א דוקא בכה"ג דליכא אלא ד' ראיות
וג' הפלגות וכיון דלא ניפר וסתה בימי חודש משום הכי לא סגיא בפחות מהכי אבל
היא דהיתה למודה דאיכא ד' ראיות וג' הפלגות בלא ראית י"ח ה"א דסגיא בהכי וקבעה
נסת מיד לאחר ראית י"ז ומש"ה נקט למודה לאשמעינן הך רבותא והיינו כשמואל ז"א
דמ"מ קשה למה לי למודה דהוי סגיא אי תני ראתה היום וליום ט"ו ושינתה וכו' ולכך

איצטריף לשנויני למודה איצטריף ליה מ"ד וכו': בא"ד ותימא למה פירש פן וכו' לא פליג בראיה ראשונה לחוד אלא בשלש ראיות של דלוג הראשון וכו'.
עכ"ל.

וכתב מוהרמ"ל וכן כתב בס' מע"מ וז"ל ור"ל לפי פיר"ח לפי סברת המקשה לא בראיה ראשונה לחוד הוא דפליגי אלא גם בכל שלש ראיות של הג' חדשים ראשונים דהא אי רב כר' ס"ל אין צריף כ"א לב' דלוגים דהיינו ו"ח לפיר"ח ולשמואל צריף ט' חדשים לג' דלוגים ועדיפא ה"ל לפרש דלרב א"צ כ"א ה"ח לב' דלוגים דהיינו בג"ח הראשונים ראתה ט"ו ט"ז י"ז ובשני חדשים שלאחריהם ראתה ט"ז י"ז וקבעה נסת לרב דס"ל פרבי בתרתי זימני ומיהו ראיה ראשונה בט"ו לא ממנינא היא פמו לשמואל פיון דלאו בדילוג חזיא ולשמואל צריף י' חדשים לפיר"ח: פרק עשירי ע"ב מתני' בש"א נותנין לה בע"מ וכו'.

מבואר ברא"ש דפירש דאין נותנין לה אלא בע"מ ופורש מיד וכן הא דאמרינו לקמן בשמעתי דבוגרת שראתה אין לה אלא בע"מ נמי ר"ל דאחר בע"מ פורש מיד וכ"נ מדברי הרשב"א בתשובה הביאו ב"י סימן קצ"ב וכ"נ מדברי הרמב"ד בהשגות פ"ה מהלכות א"ב ומקרי"ף פ"ק דכתובות דס"ל הכי אבל הר"ן ה"ה בהשגות על ס' בעה"נ מפרש דר"ל דאחר בע"מ אם לא ראתה אח"כ א"צ לטבול ומותר לו לבעול פמה בעילות כ"ז שלא ראתה אחר בע"מ: גמ' אתמר שימשה בימים רב אמר לא הפסידה לילות ולוי אמר הפסידה לילות.

לכאורה משמע דבהא פליגי דלרב מותר לשמש גם בלילות וללוי פיון דשימשה בימים אסורה לשמש בלילה אבל ז"א דלמה תאסר לשמש בלילה פיון דהאי דם שראתה ביום תלינו בדם בתולים לעולם מותרת לשמש אפילו אחר ד' ימים אלו כ"ז שלא ראתה דם אחר ד' ימים וא"צ טבילה על הדם שראתה תוך ד' ימים אלו מכ"ש דהיא מותרת לשמש תוך ד' ימים אלו בלילות ואי מייירי בשראתה דם בלילה וס"ל ללוי דלא תלינו בד"ב אלא מה שראתה תוך העונה ששימשו בו בד' ימים אבל אם ראתה דם בעונה האחרת שלא שימשה בו לא תלינו בד"ב אפילו תוך ד' ימים אלו אם פן קשה מאי איריא דהפסידה לילות אפילו ימים שאח"כ הפסידה דשוב אסורה לשמש לעולם עד שתטבול פיון דלא תלינו בד"ב דם טמא הוא וצ"ל דהכי קאמר הפסידה לילות פלומר פל מה שראתה בלילה שאחר יום השימוש הוא דם טמא ואסורה לשמש עד שתטבול וה"ה דה"מ לאפלוגי בשימשה בלילות וראתה ביום שאח"כ דלרב תלינו בדם בתולים וללוי לא תלינו ועיין במהרש"א מ"ש בתוספות לקמן דס"ה ע"ב ד"ה וכו' ששופעות וכו' שהבין גם פן כמ"ש אבל המרדכי פ"ב דמסכת שבועות כתב וז"ל שימשה בימים של אותם ד' לילות וכו' רב אמר לא הפסידה לילות שמשמשה נמי בלילות בימים דעד מ"ש תנן ל"ש לילות ול"ש ימים ולוי אמר הפסידה לילות דמאי ד' דקאמר ד' עונות או ד' ימים או ד' לילות וכיון ששימשה ביום הפסידה לילות עכ"ל משמע דס"ל דעיקר פלוגתיהו הוא אם מותרת לשמש אחר כף בלילה והוא תמוה כמש"ל וצ"ל דהמרדכי מפרש פלוגתא דרב ולוי פשימשה בימים ובלילות פגון ששימשה לילה השייף ליום ה' וגם ביום ה' שאח"כ וכן שימשה לילות וגם ביום שאח"כ ס"ל לרב דמותרת לשמש גם שאר ב' לילות ליל שבת

וליל מ"ש וה"ה ביום שבינתיים מותרת לשמש ולוי ס"ל דהפסידה לילות ר"ל שאם
תשמש בשני לילות הנשארים ותראה מחמת התשמיש אז היא טמאה דלא נתנו חכמים
לה אלא ד' עונות לשמש וכל מה שתראה תוך ד' עונות אלו הן בשעת תשמיש או לאחר
תשמיש תלינן בד"ב אבל אחר ששימשה ד' עונות אפילו מה שתראה אחר פה בשעת
תשמיש ולא פסקה מחמת תשמיש לא תלינן בד"ב: פירש"י ד"ה וקור ובעל בתוך ד'
לילות.

עכ"ל.

לא ידעתי פוננתם מנ"ל הא דפשוטי' דסוגיא משמע פיון דכפעם הראשון שבעל לא מצא
דם ובביאה שניה מצא דם בהא פליגי ר"ח ור"א אבל היכא דגם בפעם ב' לא מצא דם
אע"ג דבביאה שלישית מצא דם בהא מודה ר"א דכולי האי לא אמרינן דאיתרמי כשמואל
דאלת"ה אלא דבכל ד' לילות אמרינן הכי ואף אי בעל שלשה לילות ולא מצא דם ובכליל
ד' מצא דם אמר רב אשי דתלינן דאיתרמי כדשמואל אין לזה טעם דכיון דבג' לילות
איתרמי כדשמואל למה לא נימא פן בליל ד' ג"כ דאיתרמי כדשמואל דמ"ש שלשה לילות
או ד' לילות ולא עוד דלא נתן קצבה אע"פ שבעל הרבה פעמים תוך שלשה לילות תלינן
דאיתרמי כדשמואל ולמה יגרע ליל ד' דלא ניתלי כדשמואל גם אין ענין ד' לילות
שנותנין להגיע למצוה לראות לפלוגתא דר"ח ודר"א דהתם פיון שראתה מיד בביאה א'
אמרינן דלא פלו בתוליה עד ד' לילות למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה אבל הכא פיון
שעדיין לא ראתה בשמושה ותלינן כדשמואל מה עדיפותא דג' לילות הראשונים משאר
לילות לכן נ"ל דרש"י לא ס"ל כפי' התוס' דמפרשי דפלוגתא דר"ח ודר"א מייירי שלא
ראתה ד"ב בביאה ראשונה אלא דמייירי שראתה ד"ב בביאה ראשונה ואם"כ פסקה תוך
ד' לילות ולא ראתה ובהא פליגי ר"ח ור"א שאם את"כ תראה תוך ד' לילות אי תלינן
בד"ב והא דקשיא להו לתוס' על פי' זה דאיך יחלוק ר"א אהא דר"ג א"ש דספ"ק ותניא
פנותיה י"ל דס"ל לרש"י דר"ג לא קאי אלא על קטנה דנהבינן לה זמן ארוך עד שתחיה
המכה בהא הוא דאמרינן דאם פסקה פ"א מחמת תשמיש תו לא תלינן בד"ב משא"כ
בהגיע זמנה לראות דלא ינהבינן לה אלא ד' לילות ס"ל לר"א דאפי' פסקה מחמת תשמיש
פ"א תוך ד' לילות אפ"ה תלינן אם ראתה בשאר ביאות שתוך ד' לילות בד"ב וכן פירש"י
לעיל אהא דר"ג דל"ש דאמר אב"ה קאי ור"ל לב"ש דאמר ד' לילות אפי' פסקה מחמת
תשמיש תלינן בד"ב לר"א וכן מבואר במרדכי שם דס"ל הכי שכ' וז"ל אר"ג ל"ש
דנותנין לה ימי טוהר פולי האי אלא שלא פסקה מחמת תשמיש פלומר אימת אמר ב"ה
עד שתחיה המכה וכו' מבואר כמ"ש ועמ"ש בסמוך בתוס': בפירש"י ד"ה מתוך יב"ח
שבעל לילה הראשון והלך בדרך מיד ושהה וקור ובעל וכו' וכן פעם ב' וג' ובא לפני
וכו'.

ותמוה דלפ"ז לא נתן רבי ד' לילות אלא מתוך ט' חדשים ועיין בתוס' ד"ה אלא וכו' וכו'
היה לו לפרש ושהה ד"ח וקור ובעל וכו' וכן פעם ב' וג': תוס' ד"ה כל זמן וכו' כל היום
המחרת וכל הלילה שאחריו כו'.

כּן מוכח מהא דאמרין לעיל עבר עליו לילה אחד בלא תשמיש טמאה משמע דוקא אחר שעבר עליו כל הלילה תו לא תלינן בד"ב ביום המחרת אבל כל הלילה תלינן אף בלא שימשה: בא"ד ורב מחמיר טפי דדוקא כשנוחרת וכו'.

מבואר דס"ל לתוספות דרב תרתי בעי כ"ז שהרוק מצוי תוך פיה וגם שתהיה נותרת וכ"כ הר"ן לדעת הר"ף וכו"מ בהרמב"ם וזה דלא פהב"ח ס"י קפ"ז ובתשובותיו שכ' דהר"ף מפרש דרב אית ליה דשמואל דסגי' אב"ד דכ"ז שהרוק מצוי תוך פיה אלא דס"ל דנוחרת נמי מהני ואהא פליג שמואל וליתא ועוד דא"כ קשיא על רב מברייתא דמיייתי הש"ס לעיל די"א ע"ב דתניא פנומיה דר"ג א"ש דתני בד"א שלא פסקה מ"ת וכו' ואיך סתם הברייתא אבל פסקה מ"ת טמאה הא בנוחרת היא טהורה לרב אע"ג דפסקה מ"ת וא"ל דהברייתא מייירי באינה נותרת ז"א דהברייתא על מתני קאי לפרש עד שתחיה המפה דתני במתני' ולרב גם נותרת היא בכלל שלא חיתה המפה ועד שתחיה דתני במתני' היינו כ"ז שנוחרת ואיך מפרש הברייתא בד"א שלא פסקה דהא אפי' פסקה נמי טהורה לרב א"ו דליתא לדברי הפ"ח אלא דרב תרתי בעי וכמ"ש התוס' והרמב"ם וכפ' הר"ן לדעת הר"ף ו"ל: תוס' ד"ה ע"ג פולם לספרי' דגרסינן הכי וכו'.

עיינן מהרש"א ובמרדכי פ"ב דשבועות כ' עומדת ורואה מחמת שאותו מקום נדחק וכשיושבת אינו נדחק ואינה רואה ע"ג קרקע קשה ונדחק ורואה ע"ג פרים ואינה רואה בידוע שלא חיתה המפה ואם היא יושבת ע"ג פלים שקשין הן ורואה ושוב יושבת ע"ג פלים רפים ואינה רואה בידוע שחיתה המפה והאי דראתה דם נדה הוא ע"כ.

והוא תמוה דלמה יגרע פלים רפים ולא ראתה וכלים קשים וראתה דלא תלינן בד"ב מן קרקע וראתה וכרים וכסתות ולא ראתה דתלינן: תוס' ד"ה רב אמר וכו' ואיצטריך ליה לשנויי הכי לשמואל דאפי' אי פלוי ס"ל ע"כ כפר כתבתי לעיל דף י"א ע"ב דמש"ה מפרש רש"י שם על ל"ש דאר"ג דאב"ה קאי משום דלא ניחא ליה לפרש דר"ג אב"ש קאי אע"ג דלית הלכתא כב"ש מ"מ נ"מ לדיון בהגיע זמנה לראות דיהיב ב"ה האי שעורא דב"ש בלא הגיע זמנה משום דניחא ליה לרש"י לפרש אפי' אי שמואל ס"ל פלוי וכמ"ש התוס' פאן דהכי ניחא ליה להש"ס בכתובות לאוקמי דשמואל אפי' אי סבר פלוי ואי יסבור שמואל פלוי ליכא לפרש דר"ג א"ש קאי אדב"ש דיהיב לה ד' לילות דמאי אריא דעבר עליו לילה אחד בלא תשמיש דהא אפי' שימשה בלילה וראתה ביום טמאה ללוי דלית לה אלא ד' עונות מש"ה הן כרח לפרש דר"ג א"ש קאי אדב"ה דהיינו עד שתחיה המפה דלכ"ע אם שימשה בלילה אם ראתה ביום שלאחריו טהורה ויש לדקדק מאי מק' ה"תם רבא לר"י אימא רישא וכו' דלמא ס"ל פלוי ומש"ה ברישא לענין בדיקות שחרית וערבית בעי בדיקה אפי' בתולה שדמיה טהורים שאם תראה ביום טמאה אבל בסיפא בבדיקה שאחר תשמיש א"צ בדיקה וצ"ל דרבא ה"ק לרב מיהו ע"כ צריך לשנויי פאן ששימשה וכו' דלרב קשיא רישא וסיפא א"כ אף לשמואל יש לתרץ פן: תוס' ד"ה שאני שמואל וכו' וק' דבפ"ק דכתובות וכו' וי"ל דהט"ה דכתובות וכו' ולפ"ז צריכין לומר הא דפליגי הקא ר"ח ור"א פליגי באמר בהדיא שבעל בעילה גמורה שיכולה להתעבר בו ולשון התוס' בפ"ב דחגיגה פ"ה הוא וי"ל דנדאי תחלת ביאה רוב בקיאים בשעת מעשה אבל גמר פדי שתתעבר א"א כ"א לשמואל עכ"ל לפ"ז מייירי פלוגתיהו

באומר שגמר ביאתו ועיין בחדושי לפוסקים סי' קצ"ב: דף ס"ה ע"ב פירש"י ד"ה מתוך ד' לילות ללא ראתה כו'.

מבואר דס"ל לרש"י דהך רישא אתי אפי' פרבנו דלכתר זמן תלייתא מודה דבשופעת צריכה לבדוק אם נשתנו וזה דלא פגיש לפרש שכ' הרמב"ן בחדושי דברייטא פולקא ר"מ היא וה"ק פולן שיקו שופעות ובראות מתוך ד' לילות וכו' מתוך הלילה לאחר הלילה צריכות לבדוק שבכונן ר"מ מחמיר כב"ש מן הסתם ומיקל פדברי ב"ה עם הבדיקה מה היא הבדיקה הזאת שיהא מראהו שלא פדם נדה דם נדה אדום וכו' הא תוך זמן דב"ש אינה בודקת בכך אבל אם ראתה שנשתנה מראה הדמים טמאה עכ"ד אבל רש"י ע"כ דלא ס"ל הכי דאי ס"ל דרישא ר"מ היא לא הנה לו לפרש מתוך ד' לילות לראתה וכו' דהא לר"מ אפי' בתינוקת ששופעת מתוך ד' לילות לאחר ד' לילות או מתוך לילה לאחר הלילה בהגיע זמנה לראות ולא ראתה נמי צריכה בדיקה וכ"כ המהרש"א ולפמ"ש הרמב"ן די"ל דברייטא פולקא ר"מ היא צריף לפרש מאי דאמר ושאר ראיות שבין וכו' ה"ק לפי שבשאר ראיות ס"ל לר"מ דהלף אחר מראה הדמים מה"ט ס"ל פן אפי' בשופעת דס"ד דשופעת עדיפא דא"צ בדיקה משום דשופעת וכמ"ש המפרשים ז"ל: שם בד"ה ושאר ראיות היכא דאינה שופעת וכו' פיון דאינה שופעת מתוך ד' לאחר ד' לקטנה ומתוך לילה לאחר לילה להגיע זמנה לראות ולא ראתה.

עכ"ל.

פ"י בשאר ראיות היכא דאינה שופעת מתוך הזמן של ב"ש לאחר הזמן אלא שראתה אחר הזמן של ב"ש ותוך הזמן של ב"ה בהא לא ס"ל לגמרי כב"ש ולא לגמרי כב"ה דלב"ש אפי' לא נשתנו טמאין פיון דאינה שופעת מתוך הזמן של ב"ש לאחר הזמן דאלו היתה שופעת מתוך הזמן של ב"ש לאחר הזמן אף ב"ש ס"ל דאם לא נשתנו טהורים אבל היכא דאינה שופעת ס"ל לב"ש דאפי' לא נשתנו טמאין פיון שהוא אחר הזמן ובהא לא ס"ל לר"מ לגמרי כב"ש אלא ס"ל דאם לא נשתנו טמאין פדאמר הלף מראה הדמים אבל בשופעת מתוך הזמן דב"ש לאחר הזמן ס"ל לר"מ לגמרי כב"ש דאף ב"ש ס"ל הכי דאם לא נשתנו טהורים וזה שדייק רש"י ובהא לא ס"ל לב"ש לגמרי ור"ל אבל בשופעת ס"ל לר"מ לגמרי כב"ש אלא דקשיא לי למה הוצרך רש"י לפרש דלב"ה טהורים אפי' נשתנו ולב"ש אפי' לא נשתנו טמאין הא זה לא הוזכר פלל בברייטא דנשתנו וה"ל לפרש בפשוטו וכמ"ש התוס' באמת דמירי בלא נשתנו פלל ובהא פליג ר"מ עם דלב"ש אפי' הנה מתחלה מראה דם בתולים וגם אחר זמן תלייתו ראתה פזה אפ"ה טמאה פיון שהוא לאחר זמן תלי' ור"מ ס"ל בהא דטהור ופליג אב"ה דס"ל אפי' אם הנה מתחלה מראה דם נדה וגם אח"כ מראה זה אפ"ה טהור פיון שהוא תוך זמן תלייתו ובהא פליג ר"מ וס"ל דטמאה פיון שהוא אחר זמן תלי' דב"ש גם קשיא לי מה שפירש"י לעיל בסוף דבור המתחיל מתוך וכו' וז"ל אלא בודקת אם נשתנו מראה דמים פדמפרש עכ"ל ובברייטא לא הוזכר פלל שנשתנו מראה דמים אלא דבין בתחלה ובין בסוף הנה לו מראה אחד אלא דמפליג בין אדום ואינו אדום וזיהום ואינו זיהום דע"כ תוך זמן תלי' דב"ש אפי' הנה לו מראה דם נדה טהורה לכ"ע דאל"כ מאי איכא בין תוך זמן תלי' דב"ש לאחר זמן אליבא דר"מ לכן נלע"ד לומר דמה שפירש"י אם נשתנה מראה דמים אין

ר"ל שְנִשְׁתַּנּוּ מִמָּה שֶׁהָיָה אֵלָּא ר"ל שְנִשְׁתַּנּוּ מִמָּה שֶׁהִרְגִילוּ לִהְיוֹת מֵרֵאִיתָן שֶׁל דָם בְּתוֹלִים וּמֵיִירֵי שְׂאִינָה יוֹדַעַת תְּחַלְתּוּ מָה הָיָה שְׂאֵם הָיְתָה מוֹצֵאתוֹ מִתְחַלְתּוֹ אֲדוֹם ס"ל לר"מ דְּאָפִי אַחַר זְמַן תְּלִינֵת ב"ש דְּטַהוּרָה וְאָפִי הָיָה מֵרֵאִיתוֹ כְּדָם גְּדָה אֵלָּא מֵיִירֵי מִן הַסֶּתֶם וְכִיּוֹן דְּדָרְךָ דָם בְּתוֹלִים אֵינּוּ אֲדוֹם וְאֵינּוּ זִיּהוּם אִם הַשְׂתָּא רֵאֲתָה אֲדוֹם וְזִיּהוּם טְמֵאָה דְּמִסְתְּמָא גִּשְׁתַּנּוּ וּמַעֲיָקְרָא הָיָה לוֹ מֵרֵאָה ד"ב אֲבָל תּוֹף זְמַן תְּלִינֵת ב"ש תְּלִינֵן מִן הַסֶּתֶם לְהַקֵּל וְאֵמְרִינּוּ שְׂכָף הָיָה מֵרֵאִיתוֹ בְּתַחֲלָה אַע"פ שְׂאִין רְגִילוּת בְּמֵרֵאָה זוֹ אוֹ י"ל דס"ל לְרִש"י דְּתוֹף זְמַן תְּלִינֵן דב"ש א"צ לְבָדוּק אַח"כ מִשְׂא"כ אַחַר זְמַן ס"ל לר"מ דְּצָרִיכָה לְבָדוּק וְהָא דְּמַצְרִיף בַּפ"ק בְּדִיקָה אַפִּי תּוֹף זְמַן תְּלִינֵן לַכ"ע הֵתֵם מֵיִירֵי לְטַהֲרוֹת וְהָכָא מֵיִירֵי לְבַעֲלָה וְכַמ"ש הַתּוֹס' וּלְפ"ז לֹא קָשָׁה קו' תּוֹס' עַל רִש"י דְּגַם רִש"י מוֹדָה דלכ"ע אִם בְּוֹדָי גִּשְׁתַּנּוּ מִמָּה שֶׁהָיָה לַכ"ע טְמֵאָה אַפִּי תּוֹף זְמַן תְּלִינֵן לְכָל חַד כְּדֵאִית לִיָּה וְכ"נ מְהַרְמָב"ן בְּחֻדוֹשׁוֹ שֶׁהִבִּין כִּן מִתּוֹף פִּירִש"י: תּוֹס' ד"ה וְכַוְלָן שְׂשׁוּפְעוֹת וְכו' וי"ל וְכו' א"נ הֵךְ בְּדִיקָה הָיָה בְּשׁוּפְכָתָה וְכו'.

עכ"ל.

יֵשׁ לְדַקְדָּק לְתִי זֶה דַּא"כ הָא דְּאָמַר וְכַוְלָן ר"מ מִחְמִיר כְּדַבְּרֵי ב"ש וְהֵינּוּ בְּשׁוּפְעַת מִתּוֹף זְמַן דב"ש לְתוֹף זְמַן דב"ה מַצְרִיף ר"מ בְּדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה וְע"כ דְּמֵיִירֵי בְּרוּאָה מֵרֵאָה דָם גְּדָה דְּאֵלוֹ בְּרוּאָה כְּמֵרֵאָה דָם בְּתוֹלִים לְמָה מַצְרִיף בְּדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה דְּוֹדָי לֹא יִגְרַע שׁוּפְעַת מְאִינָה שׁוּפְעַת דס"ל לר"מ דְּטַהוּרָה אִם רֵאֲתָה מֵרֵאָה דָם בְּתוֹלִים וְכַדִּיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה לְמָה א"ו מֵיִירֵי בְּרוּאָה מֵרֵאָה ד"נ א"כ אֵיף אָמַר וְשִׂאָר רֵאִיוֹת שְׂבִינֵן ב"ש וְכו' אָמַר ר"מ הִלָּךְ אַחַר מֵרֵאָה דְּמִים מִשְׁמַע דְּבְדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה ל"מ אִם רֵאֲתָה מֵרֵאָה ד"נ וְלְמָה לֹא יוֹעִיל בְּדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה כִּיּוֹן דְּנִתְבָּרַר ע"י בְּדִיקָה דְּמִן הַצְּדָדִים אֲתִי הַדָּם וְלִיכָּא בֵּין שׁוּפְעַת לְשִׂאָר רֵאִיוֹת כְּלוּם לר"מ דְּאֵי בְּרֵאֲתָה מֵרֵאָה ד"נ כָּאן וְכָאן מִתִּיר בְּדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה וְאֵי בְּרֵאֲתָה מֵרֵאָה דָם בְּתוֹלִים כָּאן וְכָאן א"צ בְּדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה וְטַהוּרָה וְצ"ל דְּאִין ה"נ קְאָמַר וְכַוְלָן ר"מ מִחְמִיר כַּב"ש בְּשׁוּפְעַת מִתּוֹף זְמַן דב"ש לְתוֹף זְמַן דב"ה וְרֵאֲתָה כְּמֵרֵאָה ד"נ דְּצָרִיכָה בְּדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה לְפִי שְׂאָף בְּשִׂאָר רֵאִיוֹת ס"ל הֵכִי דְּהִלָּךְ אַחַר מֵרֵאָה דְּמִים אוֹ בְּדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה וְכַדְמִסִּיִּים דָם גְּדָה בָּא מִן הַמְּקוֹר וְכו' וְקַמ"ל דְּלֹא עָדִיף שׁוּפְעַת מִן שְׂאָר רֵאִיוֹת אֵלָּא כִּי הֵיכִי דְּאִית לִיָּה לר"מ בְּשִׂאָר רֵאִיוֹת אִם רֵאֲתָה מֵרֵאָה ד"נ דְּבַעֲי' בְּדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה ה"נ אִית לִיָּה בְּשׁוּפְעַת מִתּוֹף זְמַן דב"ש לְאַחַר זְמַנּוֹ וְעוּי"ל דְּדוֹקָא בְּשׁוּפְעַת שְׂיָף בְּדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה לְבָרַר הַדָּם שֶׁהִיא רוּאָה עֲכָשְׁיוֹ אִם הוּא מִן הַצְּדָדִים אוֹ לֹא מִשְׂא"כ בְּרוּאָה רֵאֲיָה מוֹעֲטָת א"א לְבָרַר כִּי מָה דְּהוּי הוּי וְאִף אִם תֵּרֵאָה אַחַר כֶּף וְתֵרֵאָה שֶׁהִיא מִן הַצְּדָדִים מ"מ י"ל דְּרֵאֲיָה רֵאֲשׁוּנָה ד"נ הָיָה מִשְׂא"כ בְּשׁוּפְעַת שֶׁהִפֵּל הִיא רֵאֲיָה אַחַת נְעוּד י"ל דְּבִאִינָה שׁוּפְעַת אֶפְשָׁרְדָּלָא סְמִכִּינּוּ אֲבָדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה דְּהָא רִש"י ס"ל לְקַמֵּן בְּרוּאָה מ"ת דְּלֹא סְמִכִּינּוּ אֲבָדִיקַת שְׂשׁוּפְכָתָה כְּבַעֲלֵי הַרֵאֲשׁוֹן אֲלֵמָּא דְּאִין בְּדִיקָה זוֹ מוֹצִיאָה מְכָל סְפֵק וְאִף לְהַחזִיקִים עַל רִש"י י"ל דְּהֵינּוּ דְּנִקָּא שְׂלֵא לְאַסְוֹר הָאֲשָׁה עַל בְּעֵלָה לְעוֹלָם וְקָשָׁה גִּירוּשִׁין מִשְׂא"כ כָּאן: בְּמֵרְדְּכִי כְּתַב וְז"ל גִּשְׁתַּנּוּ מֵרֵאִוֹת דְּמִים שְׂלָה כִּי דָם בְּתוֹלָה אֲדוֹם וְדָם גְּדָה עָכוּר.

עכ"ל.

ועיין בחדושי א"ש שם ויש לדקדק דהא ר"מ ס"ל הכי אבל חכמים ס"ל כל מראה דמים
אחד הם ואיך תפס דברי ר"מ ושבק לחכמים ונ"ל דס"ל להמרדכי דודאי אף חכמים
ס"ל שרגילות של ד"ב שאינו דומה למראה ד"נ דודאי לא יחלקו במציאות ומה שאמרו
חכמים כל מראה דמים אחד הו' היינו לענן תלי' אחד הו' דכל מראה דמים תולין בד"ב
אע"פ שאין רגילות בקד' פנין שלפעמים הם פ' והוא בתוך הזמן מש"ה תולין כמו דס"ל
לר"מ תוך זמן תלי' דב"ש דתולין אפילו מראה ד"נ בדם בתולים אע"פ שדם בתולים
אינו רגיל להיות פ' ה"נ לחכמים תוך זמן תלי' דב"ה לעולם תולין אבל ה"נ דס"ל
חכמים כר"מ בהא שפן אין דר' ד"ב להיות אדום וזיהום והמרדכי נקט בהנה שפן הוא
אם משתנה מדם בתולים לד"נ משתנה משאינו עכור לעכור מאינו זיהום לזיהום וה"ה
בשאר שינוי מראות נמי דאין תולין ובזה צדקו דברינו מ"ש לתרץ לעיל די"א ע"ב קו'
מהרש"א שם ועיין: דף ס"ו ע"א גמ' ונאמנת אשה לומר וכו' רשב"ג אומר דם מפה וכו'.

יש לדקדק פנין דמסקינן דפליגי אם הדם טמא או לאו אבל האשה טהורה לבעלה ואינה
טמאה אלא טומאת ערב לטהרות אם פן לא שינוי מלתא דרשב"ג ה"א אמלתא דרבי
דאיהו מייירי לבעלה ועו"ק ה"א כב' פליגי בהא מילתא לעיל דף ט"ו ע"א ואפלוגי בתרתי
ל"ל ונ"ל עפ"י מה שכתב התוס' ריש מסכת גיטין ופרק האשה רבה דהא דעד אחד נאמן
באיסורין ילפינו מן וספ'רה לה דדרשינו לה לעצמה וא"ת אם פן אפילו איסתוק אסורא
וי"ל דאינה בחזקת רואה פל' שעה וכשיעברו שבעה טהורה ממילא ולא אסתוק אסורא
וגם בינדה לטבול עכ"ל ועיין במהרש"א שם ולפ"ז ה"א אם אמרה דמה שראתה הוא
מחמת מפה שבמקור לרשב"ג דס"ל דדם מפה ה"א מן המקור טמאה טומאת ערב
לטהרות ואם פן איסתוקה בטומאה פל' היום של הראיה ואם תרצה שתטבול לערב
לטהרות שורת הדין גותן דאינה נאמנת לומר שדם מפה הוא פנין דכב' איסתוקה
בטומאה אותו היום אפילו הוא דם מפה מעתה לא מהמנינו לה שהוא ממפה לענן טהרות
וחיישינו דלמא משקרה ודם נדה הוא דהא היכא דהוחזקה בטומאה אינה נאמנת וה"א
לאו בינדה הוא שהרי עדיין לא עברו עליה ז' ימים לראייתה וכינן שלענן טהרות אינה
נאמנת שתטהר לערב ותעסוק בטהרות דחיישינו שמה משקרה ודם נדה הוא ליכא תו
להאמינה גם לבעלה דלא שינוי נאמנת לחצאין ועיין ברא"ש פ' בנות פותים שכתב כה"ג
אלא דר' ס"ל דמק"מ טהור ומש"ה אמר שפיר דנאמנת ולפ"ז שפיר שינוי מלתא דרשב"ג
פנין דדם מפה ה"א מן המקור ס"ל דטמא מש"ה דין הוא שלא תהא נאמנת אף לבעלה.

ובהכי ניחא מ"ש הב"י בסימן קפ"ז פלוגתא דר' ורשב"ג ופסקו הפוסקים כרבי ומתמה
עליו מוהר"מ מלובלין בתשובה דלא נ"מ לדין דכל פלוגתייהו אינו אלא לטהרות
ולפמ"ש ניחא אח"ז ראיתי בשו"ת כנ"י סימן ל"ד שרצה לתרץ גם פן ע"פ דר' זה אבל
דבריו שם תמוהים דמדמה להא דהוחזקה נדה בשכנותיה דאינה נאמנת וה"נ הואיל
דהוחזקה טמאה אינה נאמנת ואין ענן זה לכאן דשאני הוחזקה נדה בשכנותיה משום
דמעשה לא עבדה שהלבישה בגדי נדותה משא"כ כאן ולפמ"ש ניחא.

ואין להקשות איך כתב הב"י דפסקו הפוסקים כר' ה' הרמב"ם פסק פרשב"ג דהא
בהלכות מו"מ בפ"א ובפ"ד כתב דמק"מ טמא וכינן דס"ל דהא דר' תליא בהא דאי מק"מ
טמא אינה נאמנת לומר מפה יש לי במקור ואם פן איך פסקינן בהא כר' ז"א דבלא"ה

קִשָּׁה דְּבָרֵי הַרְמַב"ם אֶהְדִּי שְׁהָרִי בַּפ"ח מֵהִלְכוֹת א"ב דִּי"ד פְּתַב וְכֵן אֲשֶׁה שְׁרָאָתָה דָם
מִחֲמַת מַכָּה שְׁיִישׁ לָהּ בְּמִקּוֹר אַע"פ שְׁרָאָתָה בְּשַׁעַת נִסְתָּה הִיא טְהוּרָה וְהֵדָם טְהוּר וְכו'
עכ"ל הָרִי דְּפָסֵק דְּהֵדָם טְהוּר אַע"ג דְּפָסֵק מְק"מ טְמֵא וְע"כ צ"ל לְדַעַת הַרְמַב"ם ו"ל
כַּמ"ש בְּחֻדוּשֵׁי פּוֹסְקִים דַּע"כ לֹא פָּסֵק הַרְמַב"ם ו"ל דְּמְק"מ טְמֵא אֲלֵא הֵדָם שְׁנִבְרָא תוּף
הַמִּקּוֹר אַע"פ שְׁאִינוּ דָם כְּגוֹן הָאִי דַב' טִיפּוֹת מְרַגְלִיּוֹת דַּר"פ י"ד אוּ בְּדָם שְׁרָאָתָה אַחַר
מִיתָה פְּדֻאֵי תָא בְּסוּף מְכִילְתִּין בְּהָא הוּא דְּפָסֵק דְּטְמֵא מְטַעַם דְּמְק"מ טְמֵא פְּדֻאֵי בְּגִמְרָא
מִשָּׂא"כ בְּדָם מַכָּה שְׁהוּא מְפֻנְתְּלִי בֵּית הַרְחָם וְלֹא תוֹלְדָה דְּרַחֵם הִיא בְּהָא ס"ל כְּרַבּוּתֵינוּ
שְׁהַעֲיָדוּ עַל דָם מַכָּה שְׁבָא מִן הַמִּקּוֹר שְׁהוּא טְהוּר וְעֵינֵין שְׁם בְּחֻדוּשֵׁי לְסִימָן קַפ"ח וְנָה
דְּלֵא כַּמ"ש בַּס' כַּנ"י שְׁמַדְחִיק עֲצָמוּ בְּזָה: גַּמ' אַר"י א"ר וְכו' שְׁלֵשָׁה תַּשְׁב ז"נ.

וְכַתֵּב הָר"ן בְּחֻדוּשֵׁי עַל הַגְּמָרָא וּבְחֻדוּשֵׁי עַל הָרִי"ף פ"ב דְּשִׁבּוּעוֹת דְּנִקְיִים דְּאָמַר לְבַסּוּף
קָאִי אֲפֻלָּה דְּאָרְף ו' וְהוּא אוּ ו' וְהוּן צ"ל נְקִיִּים דַּא"ל"כ הָא לֹא סָגִי בְּשֵׁשׁ דְּדִלְמָא הִשְׁתָּא
בְּרָאָה אַחֲרוֹנָה נַעֲשֶׂה תַּחֲלַת גְּדָה אֲלֵא ז"נ דְּנִקְט הַרְגַּל לְשׁוֹן הוּא בַּכ"מ וְעֵינֵין בְּחֻדוּשֵׁי
פּוֹסְקִים סִימָן קַצ"ב: שְׁם אָמַר רַבָּא תְּבַעוּהָ וְכו'.

עֵינֵין בְּחֻדוּשֵׁי לְפּוֹסְקִים סִי קַצ"ג: דָּף ס"ז תּוֹס' ד"ה פְּתַחַה עֵינֵי בְּיוֹתֵר וְכו' וּלְכַל
הַפִּירוּשִׁים צְרִיף לְלַמְדָּה לְפַתְחוּ פִּיהָ וְכו'. מִסְקַנַת הַפּוֹסְקִים אִינוּ כֵּן אֲלֵא דַא"צ לְפַתְחוּ
פִּיהָ וְכַמְבֹאֲרַר בַּש"ע סִימָן קַצ"ח וְהָאִי דְּמַקְצָה שְׁפַתוּמִּיהָ הֵינֵנו שְׁדַחְקָה שְׁפַתוּמִּיהָ יוֹתֵר
מִדָּאִי וְנִתְפַסָּה מַה שְׁדַּרְכּוֹ לְהִיּוֹת גְּלוּי עֵינֵין בְּרָא"ש: ד"ה פְּתַחַה עֵינֵיהָ וְכו' וְכֵן צְרִיף לְחַלֵּק
דְּלַעֲלֵל אֲמַרִּינוּ דְּבִיה"ס לֹא בְּעֵי בִיאַת מִים וּבַפ"ט וְכו' וּמְחַשֵּׁב בִּיה"ס שְׁבָאָשָׁה וְכו'.

עֵינֵין בַּב"י סִי קַצ"ח שְׁהִבִּיא כֵּן בְּשֵׁם הַסֵּמ"ג וְהָאִי עֲלִיו דְּמֵאִי רָאָה הִיא זֹו דְּהָא מְסַקִּינוּ
לַעֲלִיל דְּנָהִי דְּבִיאַת מִים לֹא בְּעֵינֵין רָאוּיָה לְבִיאַת מִים בְּעֵינֵין וְע"ש וְמַה שְׁיִישׁ לְדַקְדַּק בְּזָה
וּבְדַבְרֵי מְהַרְש"א בַּמ"ש בְּתוֹס' פֶּאן כְּתַבְתִּי בְּחֻדוּשֵׁי שְׁם: ע"ב תּוֹס' ד"ה מְשׁוּם סְרָף בְּתָה
וְכו' וּמִיָּהוּ אֲמַר ר"ת וְכו' דְּשׁוּב לֹא יָבֵא לְיַדִּי סְפֵק לִיכָּא לְמִיחַשׁ וְכו' דְּמַרְגְּשֵׁת הַבַּת בְּכָף
וְכו'.

עכ"ל.

מִשְׁמַע דַּר"ת מֵיָּרִי אֲפִילוּ בְּטוֹבְלַת בְּשָׁבִיעֵי שְׁאִין קַפִּידָא רַק שְׁתָּשׁוּב לְבֵיתָה כְּשֶׁהוּא
לִילָה וְכו' דְּהַשְׁתָּא לֹא יָבֵא לְיַדִּי סְפֵק דְּהָא א"א לֹו לְשִׁמְשׁ כ"א לְאַחַר שְׁתָּשׁוּב לְבֵיתָה
שְׁהוּא לִילָה אֲפִילוּ אִם טוֹבְלַת בְּיוֹם ש"ד מֵהָאִי טַעְמָא וְלִיכָּא לְמִיחַשׁ דַּמ"מ מְשׁוּם סְרָף
בְּתָה תְּהָא אֲסוּרָה לְטַבְּנָל בְּיוֹם דְּשִׁמְא תְּרָאָה וְתַרְגִּישׁ בְּתָה שְׁאֲמָה טְבָלָה בְּעוֹד יוֹם וְאִז גַּם
הִיא תְּטַבְּנָל בְּעוֹד יוֹם וְתַבָּא גַּם לְבֵיתָה בְּעוֹד יוֹם וְיָבֵא לְיַדִּי סְפֵק מְשׁוּם דְּמַרְגְּשֵׁת הַבַּת
בְּכָף שְׁתַּטְּבֹּל סְמוּף לְחַשְׁיָכָה פְּאֲמָה אֲבָל מֵהַטּוֹר סִי קַצ"ז מְבֹאֲרַר דַּס"ל דַּר"ת לֹא הִתִּיר
לְטַבְּנָל סְמוּף לְחַשְׁיָכָה אֲלֵא בְּשִׁמְיָנִי וְלֹא בֹז' וְכַבֵּר עֲמַד ע"ז בְּשׁו"ת עה"ג וּבְשׁו"ת ח"צ:
דָּף ס"ח תּוֹס' ד"ה כָּף אֲמַרו וְכו' וי"ל דְּאִיכָּא לְאֻקְמֵי פָּסֵק דְּלַעֲלִיל וְכו'.

לַפ"ז הָא דְּאָמַר רַב יִימַר אֲפִי שְׁכֵן אֲמַרִּי לְבַר מְאֻשָּׁה חוֹפְפַת בְּאַחַד בְּשַׁבַּת וְטוֹבְלַת
בְּחַמִּישֵׁי בְּשַׁבַּת וְכו' דְּאֲפֻשֵׁר דְּחוֹפְפַת בְּלִילָה וְטוֹבְלַת בְּלִילָה אַצ"ל מְשׁוּם דְּרַחוּק יוֹתֵר
מִדָּאִי כְּנִרְאָה מִפִּירַש"י לַעֲלִיל אֲלֵא מְשׁוּם דְּכּוֹלָה מְשַׁכַּחַת לָהּ בְּלֵא אֲפֻשֵׁר לְמִיחַשׁ בְּלִילָה
כְּגוֹן שְׁחָלוּ ב' י"ט שְׁל ר"ה לְפָנֵי שַׁבַּת אוּ לְאַחַר שַׁבַּת וְכֵינֵן דְּהִיכָּא דְּלֵא אֲפֻשֵׁר שְׁרָא

אמר'י שפן לרב ימר לבר מאשה חופפת בא' בשבת וטובלת בה' בשבת דהתם לא משפחת לה דלא אפשר למיחרף בלילה דאפי' בחלו ב' י"ט של ר"ה אחר השבת צריכה למיחרף בלילה דהא בכלה אי לאו דזמנין משפחת לה דלא אפשר לא הוי שרינון לה אלא משום דזמנין משפחת לה דלא אפשר מש"ה שרינון לה אפילו אפשר למיחרף בלילה אבל שתהא חופפת ביום א' ותטבול בה' לא אשפחן לא אפשר למיחרף בלילה מיהו הרא"ש ס"ל דלרש"י לא קאי הלכתא דלעיל יע"ש: מתני' ומטמאה מעל"ע.

פירש"י ארישא קאי דקתני אחר ימים בדיקה ומצאה טמאה מטמא מעל"ע של ראיה זו וכ"פ הרע"ב וק' דא"כ מפקידה לפקידה למאי נ"מ דהא מפקידה לפקידה ממעטת ע"י מעל"ע והקא לא משפחת לה שיהא ממעטת ע"י מעל"ע דאי בבדיקה שביעי שחרית ואח"כ בדיקה עצמה בליל שמיני ומצאה טמאה ויהא בדיקת שחרית של ז' יועיל שלא תטמא אותה מקודם בדיקת שחרית תיפוק לי' דבלא"ה היא טמאה שיהא עדיין בתוך ימי נדוטה אלא ע"כ צ"ל דהא מילתא דתני במתני' ומטמאה מעל"ע הוא ענין בפ"ע פלומר דהראיה שבתוך י"א ימי זיבה מטמא מעל"ע ומפקידה לפקידה דלא נימא כמו דס"ל לרבא דהראיה שבתוך י"א יום אינה מטמאה למפרע קמ"ל וכדאי דס"ח ע"ב ומה שפירש"י ארישא קאי לאו דוקא מיירי בגנונא דרישא שלא בדיקה עצמה מן בדיקת שביעי עד עכשיו שבדיקה עצמה ומצאה טמאה דאל"כ לא משפחת לה שיהא מפקידה לפקידה ממעטת ע"י מעל"ע אלא ר"ל דלא קאי אסיפא שלא פסקה בטירה בז' דהיא בחזקת טומאה אלא דמיירי שפסקה בטירה בז' ואח"כ בדיקה ומצאה טמאה שיהא מטמאה מעל"ע או אם בדיקה גם אח"כ בימי זיבה ומצאה טהורה ואח"כ בדק' ומצאה טמאה מטמאה מעל"ע ועיקר אתיא מתני' לאשמעינו דגם הראיה שבימי זיבה מטמאה למפרע וכ"ה במהרש"א בהדיא: דף ע ע"א א"י כר"י וכו'.

מוכח מסוגי' זו דמאן דס"ל דאין מביאין קדשים לבית הפסול ה"נ אין לזה תקנה בדלא קרב אשמו אע"פ שהוא נמנע כל ימיו מלעשות פסחו ומביאת העזרה ויפטור מחגיגה והקהל וכל המצות הנהוגות בטהורים דוקא ומזה קשיא על התוס' בפסחים דפ"ט שהק' וכי בשביל שפא יהי נותר יעמוד בספק פרת ועיין: ע"ב תוס' ד"ה פאן בעושה תשובה וכו' ותימא דבר"ה פ"ק אמר גדולה תשובה וכו' אלמא דביחיד אין תשובה וכו'.

עכ"ל.

ונראה לתרץ ע"פ מ"ש בס' בינה לעתים הא דאמרינו התם הרי שהיו ישראל רשעים גמורים בר"ה וכו' להוסיף עליהם א"א וכו' דכ"ז בעושי תשובה מיראה דכיון דע"י תשובה מיראה נעשו זדונות פשגגות ואין חילוק בין מזיד לשוגג אלא המחשבה אבל המעשה שנה בשניהם כף הקב"ה אינו משנה הגזירה אלא המחשבה שהיה אצלו מתחלה לרעה לנו שלא יועילו הגשמים מועטים לגדל הפירות והתבואה וכשהוא מורידן בזמן על הארץ הצריכה להן הפל לפי הארץ א"כ נתבטל המחשבה זו אבל מעשה הגזירה נשאר קיים שלא יהיו רק גשמים מועטים אבל כשאנו עושים תשובה מאהבה אז אנו משנים המעשה מכל שע"י התשובה נעשו זדונות פזכיות ופנים חדשות באו לכאן כף הקב"ה משנה הגזירה מכל וכל אע"פ שגזר גשמים מועטים ע"י התשובה מאהבה שאנו עושים מוסיף עליהם ומוריד גשמים מרובים ובזה פ"ה הפסוק ירמיה י"ח רגע אדבר על

גוי ועל ממלכה לנתוש ולנתוץ ולהאבד ושב הגוי ההוא מרעתו אשר דברתי עליו ונחמתי על הרעה אשר חשבתי לעשות לו ע"כ והדקדוקים בפסוק זה מבואר מאלי למה פתיב מרעתו אשר דברתי עליו ה"ל לכתוב ושב הגוי מרעתו אשר עשה ועוד למה פתיב ונחמתי על הרעה אשר חשבתי לעשות לו למה לא פתיב אשר אמרתי לעשות לו כמו דכתיב בסיפא דקרא ורגע אדבר על גוי ועל ממלכה לבנות ולנטוע ועשה הרע בעיני לבלתי שמוע בקולי ונחמתי על הטובה אשר אמרתי להיטיב אותו ע"כ ותיגרין דהקא מייירי בעושים תשובה מיראה ע"י יעוד הרעה אשר הקדוש ב"ה מיעד להביא עליהם וז"פ ושב הגוי ההוא מרעתו אשר דברתי עליו ור"ל שמחמת היעוד הרע שישמעו שגזרתי עליהם עי"ז חזרו בתשובה והיינו מחמת יראה משום פה לבטל הגזרה מפל וכל א"א מפל מקום ונחמתי על הרעה אשר חשבתי לעשות לו פלומר המחשבה לבד אני מבטל כמו בגשמים אבל המעשה נשאר וכו' אמרתי כנזנת התנא עשה רצונה פרצונו כדי שיעשה רצונו פרצונה פלומר שיעשה במעשה תשובה שלימה מאהבה כדי שגם הוא יעשה במעשה ממש לטובה פרצונו אלא דלפז"ק אם פן מאי מקשה הש"ס על ר"י דאמר גדולה תשובה שמקרעת גז"ד מהא דעיני ה' אלהיה בה דלמא ר"י מייירי בעושה תשובה מאהבה והא מייירי ע"כ בעושים תשובה מיראה פנ"ל ונ"ל ע"פ מה דאיתא במסכת יומא דפ"ו ר"ח בר חנינא רמי פתיב שובו בנים שובבים דמעיקרא שובבים אתם וכתוב ארפא משובותיכם ל"ק פאן מאהבה פאן מיראה ע"כ ופירש רש"י דמעיקרא שובבי פשתעשו תשובה מעלה עליכם פאלו תחלת החטא ע"י נערו ופשטות ושובבות וכתוב ארפא משמע מפאן ואילך כבעל מום שנתרפא שמקצת שמו עליו עכ"ל וקרא דמיייתי מניה ר"י דגז"ד נקרא מדכתיב ושב ורפא לו וכיון דכתיב רפואה דקאי על סליחת עון כמ"ש התוספות שם מוכח דמייירי בעושים תשובה מיראה דאל"כ ל"ש לשון רפואה מש"ה מקשה הש"ס שפיר לפ"ז כ"ז בעושים תשובה מיראה מחלק הש"ס בין יחיד לצבור דליחיד לא מהני תשובה אחר גז"ד אבל בעושה תשובה מאהבה י"ל דאפילו ליחיד מהני אחר גז"ד והנה צריכין אנו להבין דמה תירץ הש"ס פאן דהאי קרא פי חפץ ה' להמיתם מייירי בלא עשה תשובה קשה הא כתיב ה' ולא ישמעו ולא יקולו אביהם פי חפץ ה' להמיתם ופירשו המפרשים מדכתיב ולא ישמעו ולא פתיב ולא שמועו מפאן שהקב"ה מנע מהם דרכי התשובה שלא ישמעו ואם פן פיון שהיו חוזרים בתשובה לולי שה' מנע מהם הדרא קו' לדוקתה אלא שהרד"ק כתב שגלוי וידוע לפננו שלא יהיה תשובה שלימה אלא מחמת היראה ולפ"ז ניחא דהא תשובה מיראה ל"מ לקרוע הגז"ד וא"ל דא"כ למה מנע הקב"ה מהם דרכי התשובה כדי שימותו הא אף אם חזרו בתשובה מ"מ היה יכול להמיתם דהא לא היו עושים תשובה אלא מיראה פבר אמרנו דל"מ ביחיד לקרוע גז"ד י"ל מ"מ שלא יטעו העולם ויאמרו שעשו תשובה שלימה ויהרהרו אחר מה"ד לכה מנע הקב"ה מהם דרכי התשובה וכה"ג כ' הרד"ק בע"א ע"ש אבל קרא דיחזקאל ע"כ מייירי בעושים תשובה מאהבה דזה תנארו שובו והשיבו מכל פשעיקם ולא יהיה לכם למכשול עון השליכו מעליכם את כל פשעיקם אשר פשעתם בם ועשו לכם לב חדש ורוח חדש ולמה תמותו בית ישראל פי לא אחפון במות המת נאם ה' אלהים והשיבו וחי ע"כ זה מבואר דמייירי בעושים תשובה שלימה גם מדכתיב ולא יהיה לכם למכשול עון ר"ל שיהיה תשובה מאהבה כדי שלא יהיה נעשה להם מן העון מכשול שהוא שוגג כמאמר

רז"ל דתשובה מיראה נעשה זדונות כשגגות מדכתיב פי פשלתם בעונותיכם לז"א ולא יהיה לכם למכשול עון פלומר שלא יהיה מן העון פושל שהוא שוגג אלא עשו תשובה מאהבה ולזה דייק השליכו מעליכם כל פשעיכם כל דייקא שלא יהיה נשאר ממנו רנשם כלל וכלל והא דמשני בש"ס פאן בעושה תשובה וכו' מירי בתשובה מאהבה וכו' ל והא דאמר פאן באין עושין תשובה ר"ל נמי שאין עושין מאהבה אלא מיראה: דף ע"א תוס' ד"ה מק"מ וכו' ולא לענין שיהא הדם וכו' טמא טומאת מגע וכו'.

עכ"ל.

ר"ל הואיל שנגע במקור וה"ה דה"מ לסתור זה דהא בלוע הוא וכמ"ש התוס' לעיל דט"ז ע"א ד"ה במק"מ טמא וכו' אלא דבלא"ה סתרו שפיר ומ"ש עוד ליטמא אפילו בפחות מרביעית וכו' עיין בתוס' מס' חולין דף פ"ז ע"ב ד"ה כל משקה המת כו' ועיין בתוי"ט שהק' על מ"ש דפחות מרביעית דם טמא משום דנוגע במת הא תנן במשנה ה' פ"ב דאהלות רביעית דם שחסר טהור והעתיקה הרמב"ם בסוף פ"ג מהט"מ וכו' שאם חסר כ"ש טהור עכ"ל ולפמ"ש התו' שם לק"מ דאיכא לאוקמי כגון שהוציאה בשפופרת דלא נגע במת: שם פירש"י בחייו ובמותו שהתחילה וכו'.

דברי רש"י מגומגמים וצריך לפרש דה"ק שהוא ספק שמה התחילה הרביעית לצאת בחיים וספק שמה פלו מחיים וספק שמה פלו לא"מ: ע"ב תוס' ד"ה מעתה וכו' פדאמר בפ' ר"ע. והק' מהרש"א הא אמרינו בפ' ב"כ דבועל גדה מטמא אדם וכו' דהיינו היסטו של טהור את הטמא וצ"ע עכ"ל לא ידעתי מה קשיא ליה הא שם אינו מבואר בהדיא דמטמא כ"ח בהיסט אלא רש"י פי' שם פן אבל התוס' ע"כ דלא ס"ל הכי דהא פי' שם דל"ג דמש"ה נקט כ"ח לפי שמצינו בנזוא נבלה דמטמא בגדים אבל לא אדם וכו' ח ועיין מוהרמ"ל שם נאי ס"ד דס"ל דכ"ח דתני שם היינו בטומאת היסט כפירש"י בלא"ה לק"מ דהא איצטריך לאשמעינן דמטמא כ"ח בהיסט שזו טומאה מחודשת שלא מצינו בכ"מ שום חבר לו א"ו דס"ל דכ"ח דתני התם היינו טומאת מגע דוקא פדי שלא תסתור להא דתניא בתוספתא ואפי' במגע לכלי חרס אין כל הטומאות מטמאות אותן אע"פ שטמא שאר פלים וכמ"ש התוס' ועיין ברמב"ם פ"ו מהלכות טומאת מו"מ ד"ב ועיין במל"מ פ"ג מהלכות אלו ובפ"ג מהלכות אה"ט ובפ"א מהלכות אלו ועיין בפ"ה דמס' זבים מ"א בתוי"ט שם הטעם דל"ד כ"ח לשאר פלים לפי שאין להם טהרה במקנה מש"ה ממעטינו ליה אף היכא דמרבי קרא לטומאת בגדים: תוס' ד"ה הרואה כו' ותלתא יומי ל"ר דבחדא סגי פשראתה בשני עד הלילה וכו'.

צ"ל דהא סגי פשראתה בשני עד הלילה כנ"ל ועיין מהרש"א שהגיה בע"א: שם ועוד נראה לי וכו' אבל זכה וכו' מכל מקום יום שפוסקת בו שאינו טהור וכו'. ויש לדקדק לפ"ז לפי ר"י דסבירא ליה לר"י דסוף היום נמי עולה בש"י ואמאי הא לא הוי נקי ואפשר דתי' זה לא קאי לפי ר"י ועיין בתוספות פסחים שם: סליק פרק עשירי וסליקא חזוד הלכות מסכת גדה